203.7
4-30

1927
1836
91

Wagner -1

2004

203.7
4-30

ԿԱՐԳ

ԹԱՂՄԱՆ ԿԱՐԳԱՒՈՐԱՑ

ԱՅՍՈՒՆՔՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ, ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՑ

ԵՒ ՔԱՀԱՆԱՅԻՑ

ՀԵՏԵԻՄԱՄԲ ՕՐԻՆԱԿԻՆ ՏՊԱԳՐԵԼՈՅ
'Ի ՍՈՒՐԲ ԱԹՈՌՆ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

'Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՊԱՏԻ՝ ՏԵԱՌՆ ՏԵԱՌՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ՝ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ։

'Ի ԴԻՏԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՌՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ՝ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՄԲՈՅ ԱՄԵՆԱՓԿԶԻ ՎԱՆԱՅՆ ՋՈՒՂԱՅՈՒ։

'Ի ԿԱԼԿԱԹԱ

'Ի ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ

1836։

5047

826-44

ԱՐՁԱՆ ԻՄ'Ն

ԵՐԱԽՏԱՊԱՐՏ ՄԻՐՈՑ

ԵՒ ՄԵԾԻ ՑԱՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԵՔԵՐԱՆԵԱՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՐԵԱԼ ԿԱ-

ԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՑՈՑ

ՏԵԱՌՆ ՏԵԱՌՆ ԵՓՐԵՄԱՑ

'Ի ԼԱՆՋՍ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՀԱՆԳՈՒՅՑԵԼՈՑ

ԱՌ 'Ի ՑՒՀԱՏԱԿ

ՆՈՒԻՐԷ ՑԷՐ ՄԱՐԳԱՐ ՑԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

———

5047-ստ

Երևանի Գրքի Գլխ. Գրադարան
ՀԽՍՀ-Արմ.ՍՍՀ
Գ. Մասիսյան
անվան

3538-Ա

ԱՋԴ

'Ի լրումն և յամբողջութիւն տպագրութեան Սաղմոսաց կարևոր դատեցաք յաւելուլ յայնս և զամբողջ Կարգ Քահանայութեանն՝ զտպագրեալն 'ի սուրբ աթոռն Էջմիածին, յամ տեառն 1775 երկասիրութեամբ երանաշնորհ Տեառն Տեառն Սիմէօնի՝ բազմարախտ Կաթուղիկոսին ամենայն Հայոց։ Թէպէտև ոչ կամեցաք միանգամայն բաժանել զյետինս զայս յառաջնոց անտի, այլ նոր թղթահամարս սկսանելով՝ բարեւոք համարեցաք որիշ և ուրոյն պահել զայս իբրև հատոր երկրորդ, 'ի դիւրութիւն կիրառութեան սրբազան Քահանայից՝ թողլով 'ի կամս իւրաքանչիւրոցն կալմել զայնս 'ի մի կամ յերկուս հատորս։ Յառաջին տպագրութեանն Կարգի

Քահանայութեանն չարարաք ինչ փափոխուել։ այլ զսաղմոսն, զշարականս և զքարոզս և եթէ՝ որ անդ կիսատ եղեալ կային՝ մեք ատ ամբողջ եղաք յառաւել դիւրութիւն սրբանուէր Քահանայից և բարեպաշտ ընթերցողաց։ Արդ՝ զմարդկօրէն վրիպակս տպագրութեան՝ աղաչեմք մերումս տկարութեան վերաբերելով անտես առնել սիրով հոգւոյն։ իսկ զբարիսն ընծայել Աստուծոյ՝ պարգևողին ամենայն բարեաց, որում փառք յաւիտեանս, ամէն։

Ի Կոլէնա՝ է 22 Սեպտեմբերի՝ 1836։ } Մեր ողորմութիւն և անչնորհէն որդոյ պաղծոնէս՝

ՏԷՐ ՍԱՐԳԱՐ ՏԷՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ։

ԿԱՐԳ

ԹԱՂՄԱՆ ԿԱՐԳԱՒՈՐԱՑ։

Ընդ՝

Հայրապետաց, Եպիսկոպոսաց և Քահանայից։

Կանոն յորժամ Հայրապետ՝ Եպիսկոպոս՝ ուխտ Աստուծոյ եմ Քահանայ կոչուիս մահուամբ, զոյս կարգաւորութիւն որոյն լուսոյն և պատանաց և այլ կանոնիալ պայմանաւոր կարգացն։ Երեան նախ՝ ուր ընդունիցես զաստուածն՝ փոխանակ ժողովրդոյն հանդերձ։ Եւ ասէն ասղմս ՃԼ։ ողորմեայ՝ կրկին։

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ արա 'ի մեզ տէր։ և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ։

Տէր ապաւէն եղեր մեր յազգէ մինչև յազգ։ մինչչև լերինք հաստատեալ էին և մինչև ստեղծեալ էիր զերկիր և զամենայն տիեզերս։

Յաւիտենից մինչև յաւիտեանս դու ես։ մի՛ դարձուցաներ զմարդ ՝ի տառապանս։ և ասացեր՝ դարձարուք առիս որդիք մարդկան։

Հազար ամ՝ յաչս տեառն որպէս օր երեկի զի էանց։ որպէս պահ մի գիշերոյ։ և ամք նոցա անարգութեամբ եղիցին։

Ընդ առաւօտս որպէս դալարի բուսցին։ ընդ առաւօտս որպէս դալարի զուարթացին և ծաղկեսցին։ ընդ երեկոյս թարշամեսցին՝ չորացին և անկցին։

Նուաղեցաք մեք ՝ի բարկութենէ քումմէ։ և ՝ի սրտմտութենէ քումմէ խռովեցաք։

Եդեր զմեղս մեր առաջի քո։ և զկեանս մեր ՝ի լոյս երեսաց քոց։

Ամենայն աւուրք մեր նուաղեցան։ և ՝ի բարկութենէ քումմէ խռովեցաք։

Ժամանակ ամաց մերոց անդադար որպէս սարդի։ և թիւ աւուրց ամաց մերոց ՝ի նոսա եօթանասուն ամ։

Ապա թէ առաւել ևս՝ ութսուն ամ։ և որ ինչ աւելի է քան զայն՝ ցաւօք և հեծութիւն։

Եկն ՝ի վերայ մեր հեծութիւն՝ և խրատեցաք։ իսկ արդ՝ ո՞ գիտասցէ զզօրութիւն բարկութեան քո։ և կամ յահէ քումմէ զսրտմտութիւն քո համարեսցի։

Այսպէս ցոյց ինձ զաջ քո։ և որ խոնարհ են սրտիւք զիմաստութիւնս քո։

Դարձ տէր՝ մինչև յե՞րբ։ մխիթարեա՛ց ՚ի ծառայս քո։

Լցա՛ք առաւօտու ողորմութեամբ քով։ ցնծա՛ցաք և ուրախ եղա՛ք զամենայն աւուրս կենաց մերոց։

Ուրախ եղա՛ք փոխանակ աւուրցն՝ յորս խոնարհ արարեր զմեզ։ և ամացն՝ յորս տեսա՛ք զչարչարանս։

Հայեա՛ տէր ՚ի ծառայս քոյ և ՚ի գործս ձեռաց քոց։ և առաջնորդեա՛ որդւոց նոցա։ եղիցի լոյս տեառն աստուծոյ ՚ի վերայ մեր։

Զգործս ձեռաց մերոց՝ ուղի՛ղ արա ՚ի մեզ տէր։ և զգործս ձեռաց մերոց յաջողեա՛ մեզ։

Ընդ երգս ծառայից։ Գլխ. Ե. 1։

ՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՇԻՆԱՑ

իւր տուն։ և կանգնեաց սիւնս եօթն։ եզեն զզենելիս իւր։ և խառնեաց ՚ի խառնարանս զգինի իւր։ և պատրաստեաց զսեղան իւր։ եւ առաքեաց զծառայս իւր՝ կոչել բարձր քարոզութեամբ ՚ի խառնելիս իւր։ եւ ասէ՝ որ ոք ի՞ցէ անզգամ՝ եկեսցէ առիս։ և ցպակասամիտսն ասէ։ Եկա՛յք՝ կերա՛յք ՚ի հացէ իմմէ՝ և արբէ՛ք զգինի իմ՝ զոր խառնեցի ձեզ։ Թողէ՛ք զանզգամութիւն՝ և կեցջի՛ք։ ինդրեցէ՛ք զիմաստութիւն՝ զի ապրեսջի՛ք։ և ուղղեցէ՛ք գիտու-

Թեամբ զՀանՀար։ և ուղիղ ՀանապարՀատ։
իմացարուք զկարատ։

ԸՆԵՐՑՈՒԾ։ յԱՌԷՔԵՍ Մարգարէէ։ Գլ. Բ. 4։

Ա՛յսպէս ասէ տէր։ զոր ուրուք 'ի ձէնՂ տեսեալ իցէ զտունս զայս 'ի փառաւորութիւն իւրում իբրև զառաջինն։ և արդ տեսանէք զդա։ որպէս զոչինչ առաջի ձեր։ Արդ զօրացիր դու զօրաբաբէլ։ ասէ տէր։ և զօրացիր յեսու յովսեդեկեանց քահանայ մեծ։ և զօրացէ՛ ամենայն ժողովուրդ երկրիդ։ ասէ տէր։ և գործեցէք՝ զի ես ընդ ձեզ եմ։ ասէ տէր ամենակալ։

Զողոռ առաքելոյն յԵբրայեցւոց Ի՛ՂՂոյն է ընդերցուա՛։
Գլ. Գ. 1։

Ուստի Եղբարք սուրբք՝ երկնաւոր կոչմանն բաժանորդք՝ նայեցարուք ընդ առաքեալն և ընդ քահանայապետն խոստովանութիւն մերոյ՝ ընդ յիսուս քրիստոս։ Որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ՝ որպէս և մովսէս ամենայնի տան նորա։ Զի առաւել ևս փառաց քան զմովսէս արժանի եղև։ որչափ առաւել պատիւ ունիցի քան զտունն տանն առնելի։ Զի ամենայն տուն կազմի։ յումմէ կազմի։ իսկ որ զամենայն արար։ աստուած է։

Ամէն։ Ս՝ողմ։ Հոգէ։ Արի տէր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տապանակ կտակի սրբութեան քոյ։ Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամ՝։

Ամէն։ որ ըստ զուիսուս։ ԺԸ. 5։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Իբրև եկն 'ի տեղին, հայեցաւ 'ի վեր և ասէ ցնա։ զաքէ՝ փութա՝, էջ այսի։ զի այսօր 'ի տան քում արժանի ինձ ագանիլ։ Փութացաւ և էջ։ և ընկալաւ զնա ուրախութ։ Իբրև տեսին ամքն՝ տրտնջէին և ասէին, թէ առ առն մեղաւորի երամուտ լուծանել։ Եկն եկաց զաքէոս՝ և ասէ ցտէր։ տէր՝ ահա զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց։ և եթէ զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ Եւ ասէ ցնա յիսուս, այսօր եղև փրկութիւն տանս այսմիկ։ քանզի և տա որդի աբրահամու է։ Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն։

Քուրղէ սուկուսփն։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն քաւիչ և նեղող լինելոյ աստուծոյ 'ի վերմեղաց մերոց՝ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն Թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր, ըզ-
կամայ և զակամայ, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն զի մի՛ ընդ խոտանս գտանիցիմք յաւուրն
պատասխանատուութեան, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։
Զանձինս մեր։ Ողորմեսց մեզ։

Եւ փոխանայն ասէ զողորմ։

Փառք քեզ Թագաւոր Թագաւորաց, յոյս
և ակնկալութիւն ամենայն ծագաց երկ-
րի։ 'Ի քեզ յուսով յուսացաք։ որ փոխանակ
ապականացու կենացս, զանապական և զանվախ-
ճան կեանսն շնորհեցեր մեզ։ և փոխանակ
տխրալից աշխարհիս՝ պարգևեցեր զվերինն ե-
րուսաղէմ զզուարճալից ուրախութիւնսն։ Այլ
աղաչեմք զքեզ տէր՝ օրհնեա զտեղի բնակու-
թեան ծառայիս քո, զոր շնորհեցեր տաճար
հանգստեան։ հանգո՛ ընդ սուրբս քո՝ շնորհօք
և մարգասիրութեամբ տեառնդ մերոյ և փրկչիդ
յիսուսի քրիստոսի։ որում վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ այժմ և։
Եւ ասեն։ Աստուած անեղ։ Է՛ սուրբ։ Երէ։ 'Ի դնել
քեռին։ Հոգւոցն հանգ՚։ Վասն հանգ՚։ Քրիս-
տոս որդի։ Հայր մեր՚։

Եւ ապա առեալ փոխանայն զԲրբէլն՝ և զբոլորն զսեղանն խա-
չանման. և սայ քարձել ծողովրդեանն զկանգուն բրածն։
վերս ելեալ՝ 'ի նմանէ, և զերկոյնսն զսա զոյ մարմնոյն։

եւ ապա երբեմն ոչ վերանալն։ Նոյն կուրեցին ըզ-
պատանն ամենայն պարագայսն՝ որպէս 'ի վայրէ գրեալ-
ն 'ի պատարագարանն՝ այս կայգ կապարի դնելն վճռեցին։

Նոյն ոգեն։

Որ հնեալ հոգիդ սուրբ աստուած Հշմա՞։
Ողորմեա՛ ինձ աստուած ըստ մեծի ողորմութեան։
Օրհնեմ զքեզ՝ ո՞ւ ոչ։ Յեամ ժամու աղաչանք իմ։
Եւ ևս խաղաղութեան։ Օրհնութիւն և՞։
Եւ անոնքն՝ 'ի նեղութեան կանանն։ Ե՞ ոչն վեր
գոհեցայս Ե՞ յոգն գոհեցայ։ Եւ ևս խաղաղութե՞։
Օրհնութիւն և փառք։

Եւ ոչն նոնոգլուխ ինչ։ ոգմոս ձիւ։

Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր։ օրհնեցից զտէր 'ի կեանս իմ։ սաղմոս ասացից աստուծոյ իմոյ՝ մինչև եմ ես։

Սի՛ յուսայք յիշխանս՝ և մի՛ յորդիս մարդկան։ զի ոչ գոյ փրկութիւն 'ի նոսա։

Ելցե՛ հոգի 'ի նոցանէ՝ և դարձցին անդրէն 'ի հող։ և յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։

Երանի՛ ազգի՝ որոյ տէր աստուած յակոբայ օգնական է նորա։ և յոյս նորա 'ի տէր աստուած է։

Որ արար զերկինս և զերկիր։ զծով և զամենայն որ է 'ի նոսա։

Ո՛ պահէ զՀշմարտութիւն յաւիտեան, և առնէ իրաւունս զլկելոց։

Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ զկապեալս տէր։

Տէր բանայ զաչս կուրաց և կանգնէ զգլորեալս տէր։

Տէր սիրէ զարդարս, տէր պահէ զպանդուխտս, զորբս և զայրիս ընդունի տէր, և զՀանապարհս ամբարշտաց կորուսանէ։

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան աստուած քո սիօն, յազգէ մինչև յազգ։

Ալ՝ ՅԻՆԷ։

Օրհնեցից զքեզ գոհութեամբ 'ի կեանս իմ, սաղմոս ասացից քեզ քրիստոս Թագաւոր, յաղթական նոր երգով օրհնութեամբ։ Երէց։ Հրինէ։

Սաղմոս. Բէ՛. Ճ՛ԽԶ։

Օրհնեցէք զտէր՝ զի բարի է սաղմոս, աստուածոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն։

Շինէ զերուսաղէմ տէր, և զցրուեալսն Իսրայէլի ժողովէ։

Բժշկէ զքեռկեալ սիրտս, և պատէ զամենայն վէրս նոցա։

Ո՛ թուէ զբազմութիւն աստեղաց, և զամենեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ։

Մեծ է տէր մեր, և մեծ է զօրութիւն նորա։
իմաստութեան նորա ոչ գոյ քաւ։
Ընդունի զհեզս տէր, և խոնարհ առնէ զամ-
բարտաւանս մինչև յերկիր։
Օրհնեցէք զտէր խոստովանութեամբ, սաղմոս
ասացէք նմա օրհնութեամբ։
Ո՞ զգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատրաստ
արար զանձրև իւր յերկիր։
Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս և զդալարի 'ի ծառայ-
ութիւն մարդկան։
Ո՞տայ անասնոց կերակուր, ձագուց ագռաւուց՝
ողբ կարդան առ նա։
Ո՛չ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ տէր,
և ոչ ընդ իրանս առն հսկայի հաճեցաւ։
Այլ հաճեցաւ տէր ընդ երկիւղածս իւր, և
ընդ այնոսիկ ոյք յուսան յողորմութիւն
նորա։

Զոյնիս։

Քաղցրացին քեզ քրիստոս՝ դոհութիւնք
երկիւղածաց անուան քո։ զոր յուսացուցեր
ողորմութեամբ քով 'ի խորհուրդս կենաբեր
գալստեանդ քո։ Երէց։ Հրնեան։

Սաղմոս Ութ։

Գովեա՛ Երուսաղէմ զտէր։

Եւ օրհնեա զաստուած քո սիոն։
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց։ և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ։
Որ եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն։ պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր։ վազվաղ ընթանան պատգամք նորա։
Դնէ զձիւն որպէս զասր։ և զմէգ որպէս փոշի ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս։ առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա։ շնչեսցեն հողմք և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր յակոբայ։ զարդարութիւն և զիրաւունս իսրայէլի։
Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց տէր։ և զդատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

Փառք հօր և որդւոյ և՝։ Այժմ և դէպ և՝։

Զոյնս։

Զքեզ քրիստոս գովէ եկեղեցի փրկեալ քո սուրբ։ ցնծալով տեսանէ զքեզ զփրկօղդ եկեալ հայրական իշխանութեամբ 'ի պսակել զսուրբս քո։ Երէց։ կրկնէ։

Ե՛ ՊՊ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։
Օրհնութիւն և փառք։

Աղօթք ամբակումայ մարգարէին. 3։

Տէ՛ր զլուր քո լուայ, և երկեայ. տէր նայեցայ
'ի գործս քո՝ և զարհուրեցայ։
'Ի մէջ երկուց կենդանեացն ծանիցիս դու. 'ի
մերձենալ ամացն յայտնեացիս. և 'ի հասանել
ժամանակին երևեսցիս։
'Ի խռովիլ անձին իմոյ՝ 'ի ժամանակի բարկու-
թեան՝ զողորմութիւն յիշեսցես։
Աստուած 'ի հարաւոյ եկեսցէ. և սուրբն 'ի
փառան լեռնէ։
Ցայտնեսցեն երկինք զվայելչութիւն փառաց
նորա. և օրհնութեամբ նորա լցան տիեզերք։
Ճառագայթք որպէս 'ի լուսոյ հատան 'ի նմա-
նէ. և եղջիւրք 'ի ձեռին նորա գտան. և անդ
հաստատեցաւ զօրութիւն փառաց նորա։
Ցերեսաց նորա երթիցեն հարուածք. և զհետ
շաւղաց նորա երթիցեն մեծամեծք 'ի թռչնոց։
Եկաց՝ և չափեաց զերկիր. հայեցաւ և դիտեաց
զհեթանոսս։
Լերինք հալեսցին, և անտառք վատնեսցին.
Ճանապարհք՝ որք 'ի սկզբանէն էին, կուրաց-
ցին. և 'ի նմանէ դողացի ամենայն երկիր։

Տեսի զբանակս քուշացւոց։ խռովեցան բնակիչք վրանացն մագիամու։

Մի՞թէ 'ի վերայ գետոց բարկացի՞ս դու տէր։ կամ սրտմտութիւն քո 'ի վերայ գետոց։ կամ բարկութիւն քո 'ի վերայ ծովու։

Ելեր դու 'ի կառս քո։ հեծելութիւնդ քո փրկութիւն եղև յերանելն քո։

Զարթեաւ աղեղն քո։ զնետս կապարէից քոց արբուցեր։ զգետս ցրուեցեր։ զերկիր դաշտացուցեր 'ի սաստկութենէ անձրևի։ որք անցանեն ընդ սա։

Անդունդք աղաղակեցին մեծապէս։ լոյս փայլման արեգականն արգելաւ։ և ծագումն լուսնին դադարեցաւ։

Որպէս 'ի նշոյլս սլաքաց քոց գնացես։ և որպէս 'ի լոյս փայլատակման որոյ քոյ։

Բարկութեամբ զարթեցես 'ի վերայ երկրի։ և դողութեամբ կացես զհեթանոսս։

Երևեցար 'ի փրկութիւն ժողովրդեան քոյ։ 'ի փրկել զընտրեալս քո։

Ներտանձիգ եղեր 'ի գլուխս մարդկան ամբարտաւանից։ և մինչև յանդունդս ծովու ընկղմեցան։

Խնդրեցեր զվրէժ զօրութեամբ քով՝ 'ի զօրագլխացն մեղաւորաց։ որք յուսացեալ էին յանդգնութիւն իւրեանց։ զի կերին զաղքատն 'ի գաղտնիս։

Առաքեցեր 'ի վերայ ծովու զերիվարս քո։ և խառվեցան յաղթ ջուրք անդնդոց։

Կացի ես՝ և գերլան աղիք իմ 'ի ձայնէ բերանոյ իմոյ։ երամուտ դողումն յոսկերս իմ։ և ես յանձն իմ խառվեցայ։

Զայս պահեսցես յաւուր ներզուլթեան։ ածել 'ի վերայ ազգի ամենայնի՝ որք մարտնչին ընդ ժողովրդեան քում։

Թզենի ոչ տացէ զպտուղ իւր։ և յայգւոջ բերս մի՝ գտցի։ ձիթենիք սնասցին։ և երկիր մի՝ բուսուսցէ զդալարի։

Պակասեսցին հօտք 'ի Հարակաց։ և եզինք մի՝ գտցին առ մսուրս։

Ես 'ի տէր յուսացայ։ ցնծացայց և ուրախ եղէց յոստուած փրկիչ իմ։

Տէր տէր ես ինձ զզօրութիւն։ և կացոյց զոտս իմ 'ի հաստատութեան։ 'ի վերայ պարանոցի թշնամւոյն կացոյց զիս։ և հանգոյց զիս երգ երգ։

Զ ՆԻ ՈՒԷՆ ՂՈՐԿՈՆ։ ԴԿ։

Լուայ զոքանչելի տնօրէնութեան քո զլուր։ քանզի յերկնից խոնարհեալ մարմնացար 'ի սրբ կուսէն։ և խաչեցար ընդ աւազակսն։ և զարհուրեալ հիացայ ընդ քո ընդ անհաս մարդասիրութիւնդ։ Զիշխանաբար զյարութիւնդ

գուշակեաց մեզ մարգարէն։ ասէ ելեր դու 'ի կաթս քո։ հեծելութիւնդ քո քրիստոս փրկութիւն եղև յելանելդ քո։ Երևեցար 'ի փրկել զարարածս 'ի մահուանէ և դժոխք հիացեալ սասանեցան 'ի յահէ ամենազօր փառաց քոց։

ԱպոլոգուԷն։

Քրիստոս աստուած՝ յոյս ապաշխարողաց։ շնորհեա զթողութիւն բազում յանցանաց իմոց։ Առ քեզ բազմագութ ապաւինեալ կարդամք։ մի՛ մերժեր զմեզ յողորմութենէ քումմէ։ Որպէս զաւազակն աղաղակեմ առ քեզ։ յիշեա և զիս տէր 'ի քում յարքայութեանդ։

Զմեղս իմ խոստովան լինիմ առ քեզ քրիստոս։ որ միայնդ ես բազմագութ։ թողութեամբ ողորմեա ինձ աստուած։ Դու տէր՝ որ Հշմարտութեանց ես սիրող և քննող զծածուկս գաղտնեաց սրտի իմոյ։ ողորմեա ինձ աստուած։ Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան և հոգւով տէրութեանդ քո հաստատեա զիս։ և ողորմեա ինձ աստուած։

Ալիք յանցանաց զիս ալէկոծեն։ և մեղք իմ բազում զիս յանդիմանեն։ Արդ զի՞նչ արարից մեղուցեալ անձամբս։ որ չեմ ապրելոց յահագին հրոյն։ Մեղայ քեզ քրիստոս՝ որդի աստուծոյ։

շնորհեա զթողութիւն բազում յանցանաց իմոց։ Տէր՝ որ 'ի մէջ լերինն ապբերացուցեր զշնչերն 'ի վիմէն։ Տէր՝ 'ի սրտէ իմմէ հան ինձ արտասուս ապաշխարութեան։ Զի կեցից և ապաշխարութեամբ ապրեցայց 'ի հանդերձեալ քոց դատաստանաց։

Սրեղուցեալ անձամբ կարդամ առ քեզ հայր երկնաւոր։ օգնեա ինձ 'ի նեղութեանս։ որ մեղաքս եմ մեռեալ։ օգնեա ինձ։ Վիրաւորեցայ ես յաներևոյթ թշնամւոյն։ բժիշկ հիւանդաց բժշկեա զիմ զհիւանդութիւնս։ որ մեղաքս եմ մեռեալ։ օգնեա ինձ։ Սոլորեցայ ես որպէս գոչխար կորուսեալ։ խնդրօղ դերելոյ՝ խնդրեա զիս զմոլորեալս։ որ մեղաքս եմ մեռեալ։ օգնեա ինձ։

Սրեղայ քեզ տէր քաւեա զիս։ և ողորմեա ինձ աստուած։

Ոչխար եմ բանաւոր հօտի քո և առ քեզ ապաւինիմ հովիւ բարի։ խնդրեա զիս զմոլորեալս։ և ողորմեա ինձ աստուած։ 'Ի ծովու մեղաց ալեկոծեալ եմ։ և առ քեզ աղաղակեմ նաւապետ բարի։ փրկեա զիս 'ի վտանգէս և ողորմեա ինձ աստուած։

Զարհուրեալ դողացաւ ամենամեղ անձն իմ յահեղ քոց դատաստանդ յաններելի տանջանացն։ Քանզի կամաւ մերձեցայ 'ի մեղս մեծամեծս։ ալդ կայ և մնայ ինձ անհաղորդելի պատու-

հան։ Արդ անկեալ ապաչեմ փրկիչ և բարե-
բարք՝ ինայեա յիս 'ի մեղուցեալս։ և ողորմեա՛ց
ինձ բազմամեղիս։

Ամենակալ քաւեա զմեղս իմ։ զի աստուած ես
ապաշխարողաց։ Եւ զհոգիդ սուրբ մի՛ հաներ
յինէն։ զի աստուած ես ապաշխարողաց։ Եւ
փրկեա՛ զիս յահագին հրոյն։ զի աստուած ես
ապաշխարողաց։

Հանգոյն։

Այս ասացի տէր ողորմեա՛ հոգւոյ իմոյ բազմա-
մեղի։ որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս և յանմար-
մնոց փառաբանիս։ յիս մարդասիրեա՛ բազմա-
գութ փրկիչ՝ և փարատեցո՛ զցաւս անձինս իմոյ։
Պակասեցայ յազգատոհմէ։ լքեալ թողեալ
զկեանս աշխարհի։ և մարմին ունայնութեան
դարձաւ 'ի հողս ուստի ստեղծաւ։ յիս մարդա՛։
Ցաւուբ յայնմիկ մատնեցայ 'ի ձեռս ահեղ հրա-
պարակին։ և առ քեզ ապաւինիմ ստեղծող
բնաւից տէր բոլորից։ յիս մա՛ր։ Հայեցայ 'ի
բարձունս առ քեզ կարօղ յամենայնի։ ընկալ
զիս յարկս արդարոց ամրաձաձուկ աջովդ քո։
յիս մարդա՛։ Ահա՛ 'ի խաղաղութիւն դարձայ 'ի
հողս յորմէ ստեղծայ։ նորոգող Հարտարապետ
պարգևատու ողորմութեան։ յիս մարդա՛։ Այլ
կենդանիքս օրհնեմք զքեզ՝ քրիստոս թագաւոր

յաւիտենից։ որ վառօք վառաւորիս 'ի յերկ-
նայնոց և յերկրայնոցս, յիս մարդա"։

Առաւօտեան։

'Ի քեզ եմք ապաւինեալ՝ քրիստոսի մայր աս-
տուծոյ մերոյ։ Որ քան զերկինս բարձրագոյն
մարիամ, պարծանք եկեղեցւոյ՝ քրիստոսի մայր
աստուծոյ մերոյ։ Որ քան զարեգակն պայծառագոյն
մարիամ։ մի՛ դադարիր բարեխօսել վասն մեր։
քրիստոսի մայր աստուծոյ մերոյ։

Խօսէ։

Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն եկեղեցւոյ
քում։ սրբոյ, որով դատապարտեալ պարտեցաւ
թշնամին։ Սովաւ պահպանեա զժողովուրդս
քո քրիստոս, որով երկրպագեմք քեզ ընդ հօր
և հոգւոյն։ փառք հօր։ 'Ի քեզ ապաւինիմք
քրիստոս։ որ գալոցդ ես խաչիւ, որպէս զնի
փրկեսցես զմեզ յայնմ աւուր ահեղ ատենին։
Այժմ և միշտ և"։ Ընդ սուրբս քո դասեա, և ընդ
արդարսն պսակեա։ 'Ի տեղի անկելոց հրեշտա-
կաց զինջեցեալսն մեր կարգաւորեա, որ ողոր-
մածդ ես յամենայնի։

Եւ ողորմութիւն։

Ո՞ւսն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմու-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ
ԳԻՏ. ԳՐԱԴԱՐԱՆ
ՀՍՍՀ-ԱԴԿ.ՍՍՀ
Գ. Ա. Ալիշանի

Թիւն 'ի բարերար տեառնէ մերմէ, զտէր աղա"։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութենէ մարդ-
կան և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղա"։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից, և տանց
հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք 'ի լերինս, յայրս և 'ի փապարս բնա-
կեալ են սրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք սաղմոսիք և օրհնութեամբ կատա-
րեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր
աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք։ Եւ ևս միա-
բան վասն Ղշմարիտ։ Զանձինս մեր և զմի"։
Ողորմեսց մեզ տէր։

Եւ ասէ քահանայն զԱղօթս։

Գոհանամք զքէն տէր աստուած մեր, որ զար-
թուցեր զմեզ 'ի հանգստենէ քնոյ շնորհիւ ո-
ղորմութեան քո։ Զարթո զմիտս մեր արդա-
րութեամբ առ քեզ տէր աստուած մեր։ զի
տեսցեն աչք մեր զփրկութիւն քո։ եկեսցէ և
բնակեսցի առ մեզ աստուածութիւն քո։ և
ողորմութիւն քո հովանի և պահապան լեցի 'ի
վերայ պաշտօնէից քոց։ Եւ զմեզ զծառայս
քո արժանի արա 'ի տուէ և 'ի գիշերի և յամ
ժամու միշտ խորհիլ 'ի սէր պատուիրանաց քոց։
Եւ գոհանալով փառաւորել զհայր և զոր"։

խոստովանութիւն ամենեցուն։ Աստուծոյ երկրպագեսցուք։

Կենդանարար զօրութիւն և աղբիւր անմահութեան դու ես քրիստոս աստուած փրկիչ մեր։ որ շնորհեցեր մեզ 'ի մեջ գիշերի յառնել և խոստովան լինիլ առ քեզ վասն իրաւանց և արդարութեան քոյ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ՝ տէր աստուած մեր։ արա զմեզ արթուն և պատրաստս 'ի ժամ առաւօտուն ընդ սուրբս քո։ Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ։ այժմ և՝։ Հոգւոցն հանգ՝։ Վասն հանգ՝։ Քրիստոս որդի։ Հայր մեր որ՝։

Եւ ապա լուսոցն փահանայք 'ի ծածուկ քնարչ։ և ընդ հրօնաւորս՝ հրօնաւորք լուսոցն։ և հեն մի մերձեսցի։ Եւ 'ի լուսնալն՝ կարդան զայս հարկ։ Հաբակուկ։ գ.։

Արքածգօղն երկնից մշանջենաւոր հօր որդին։ ներկայացեալ իմովս 'ի վերս քան զհրաշս։ ծառայի առեալ զկերպ անկողոպտելի ճաճանչն։ Բանին մաքրեցելոցն ջրով զոտս լուսանայր։ զի զանարհութիւն 'ի նոսա տպաւորեցէ։ երրորդութեանն գոլ օթևան։ Բաշխէ զմարմին իւր և զարիւն նոր ուխտ անուանեալ։ և յիշատակ կամաւոր մահուանն։ մերձեցելոցս 'ի նա սրբութեամբ։

Աղբիւր լուսոյ և Հառագայթ անշինջանելի լոյս։ որ լուանալ յանձն առեր զոտս աշակերտացն։ մաքրեա՛ ի մէնջ զմէգ խաւարին խորհրդոյ՝ և լուսաւորեա զմեզ։ Որ մարմնով և արեամբ քո ցուցեր զթողութիւն մեղաց։ որ միշտ պատարագիս ՝ի մեզ անդադարապէս։ մաքրեա՛ ՝ի մէնջ։ Որ քաւիչ զայս նոր ուխտ ցուցեր յետ առաջնոյ քոյ՝ մահացելոցս ՝ի Հաշակմանէ նախահօրն ; մաքրեա՛ ՝ի մէնջ։

Եւ ասաց Սաղմոսերգէն։ Ցողեա՛ յիս մշտկաւ՝։ Ողորմեա՛ ինձ ՀԱՅ՝։ Դիւլ ցոյն գուանն։ Ցողէ՛ յէս՝։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԵՂԿԷԷԼԷ ՄԱՐԳԱՐԷԷ։ ԼԶ։ 25։

Այսպէս ասէ տէրն։ Եւ ցանեցից ՝ի վերայ ձեր ջուր սուրբ։ և սրբեսջիք յամենայն պղծութեանց ձերոց։ և յամենայն կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ։ Եւ տացց ձեզ զսիրտ նոր։ և զհոգի նոր նորոգեցից ՝ի ձեզ։ և հանիցց զսիրտ քարեղէն ՝ի մարմնոց ձերոց։ և տացց ձեզ զսիրտ մարմնեղէն։ Եւ զոգի իմ տացց ձեզ։ և արարիցց զի յարդարութիս իմ գնայցէք ; և զկրաւսնս իմ պահիցէք։ և առնիցէք զնս։ Եւ բնակիցիք յերկրին՝ զոր ետուս հարցն ձերոց։ և եղիցիք ինձ ՝ի ժողովուրդ։ և ես եղէց ձեզ յաստուած։

Պօղոսի առաքելոյն յեբրայեցւոց նամակին է ընդ՝։ Ժ. 19։

Ունիմք այսու հետև եղբարք՝ զհամարձակութիւն ՝ի մուտս սրբութեանցն արեամբն յիսուսի։ Որ նորոգեաց մեզ զճանապարհ նորոգ և կենդանի ՝ի ձեռն վարագուրին։ այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ։ Եւ քահանայ մեծ ՝ի վերայ տանն աստուծոյ։ Մատիցուք Հշմարիտ սրտիւ, լրութեամբ հաւատոց։ լուացեալ զսիրտս ՝ի խղճէ չարեաց։ և մկրտեալ զմարմնս ՝ի ջուր սրբութեան։ Պինդ կալցուք զխոստովանութիւն անշարժ յուսոյն։ զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն։ Եւ զգուշացարուք միմեանց յորդորմամբ սիրոյ և գործոց բարեաց։ Եւ մի՝ թողցուք զժողովս միմեանց։ որպէս և սովոր են ոմանք։ Այլ միխիթարեսցուք և այնչափ ևս առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մերձեալ։

Եւ յետ լուացմանն պարէնցն այսու օրինակաւ։ Ափուցանեն պարէզօտ ոչխարք։ և անդրավարքն ՝է նեբրոյ։ և օշ ՝է յոտն։ և գօտի ընդ դէզն։ և հնչուղ ոչխարք ՝է գլուխն։ և գոչէին զբաւոնն։ և գիլոն ոչխարք ղաբջն։ և ղաջ ոգն ՝է վէր։ և գէր դէնն ՝է ցեռուն։ այսինքն՝ յաւէտքանեն դէ պուռն ոչխարն։ դէ պուռ վերջն։ և գոր գոռոռաչաւ խանդ դէցն։ Եւ երեք հրեշտակք էին՝ էր զգեստոպն պարտ է դնել։

Եւ ապա ասէն սաղմոս. Ղ։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն։ Եւ սուրբք քո ցնծալով ցնծացեն։

Ցիշեա՛ տէր զդաւիթ։ Եւ զամենայն հեզութիւն նորա։

Որպէս երդուաւ տեառն։ Եւ ուխտս եդ աստուծոյ յակոբայ։

Թէ ո՛չ մտից՝ի յարկս տան իմոյ։ Թէ ելից յանկողինս մահճաց իմոց։

Թէ տաց քուն աչաց իմոց։ կամ նիրհ արտեւանաց իմոց։ կամ հանգիստ իրանաց իմոց։ մինչև գտից զտեղի յարկի տեառն աստուծոյ յակոբայ։

Ահա՛ լուաք զնմանէ յեփրաթայ։ Եւ գտաք զնա՝ի դաշտս մայրեաց։

Մտցուք՝ի յարկս նորա։ Եւ երկիրպագցուք՝ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա։

Արի՛ տէր՝ի հանգիստ քո։ դու և տապանակ կտակի սրբութեան քո։

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն։ Եւ սուրբք քո ցնծալով ցնծացեն։

Վասն դաւթի սիրելոյ քո՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ։

Երդուաւ տէր դաւթի ճշմարտութեամբ և ո՛չ

ստեաց նմա։ 'ի պտղոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ նորա։

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ և զվկայութիւնս իմ, զոր ուսուցից նոցա։

Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտենից յաթոռ քո։

Հաճեցաւ տէր ընդ սիոն։ և ընտրեաց բնակիլ 'ի նմա։ ասէ՝ այս է հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից։ 'ի սմա բնակեցայց, զի հաճեցայ ընդ սա։

Զայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից և զաղքատս սորա լցուցից հացիւ։

Երիցանց սորա զգեցուցից փրկութիւն։ և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն։

Անդ ծագեցից եղջիւր 'ի դաւիթ, պատրաստ արարից զՔրիստոս օծելոյ իմոյ։

Թշնամեաց սորա զգեցուցից զամօթ։ այլ 'ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ։

Փառք հօր և՝։ Այժմ և դէպ և՝։

Եւ զլինի ասէն զարոյնն զվերոյասացելոյն։ զձ։

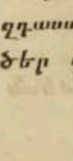

որհուրդ խորին անհաս անսկիզբն։ որ զարդարեցեր զվերին պետութիւն։ 'ի յառաջագոյն անմատոյց լուսոյն։ գերապանծ փառաւոր զդասս հրեղինաց։ Անհաւասարաշ զօրութեամբ ստեղծեր զադամ պատկեր տիրական։ և նաղելի

փառաց զգեստաւորեցեր։ 'ի դրախտն ագենի տեղի բերկրանաց։ Զարշարանաց քոյ սուրբ մահանիդ նորոգեցան արարածք ամենայն։ և վերստին մարդն անմահացաւ։ զարդարեալ 'ի զգեստ անկողոպտելի։ Անձրևածին բաժակ հրահոսան։ որ հեղար յառաքեալսն 'ի տուրբ վերնատանն։ հեղ և 'ի մեզ հոգիդ սուրբ աստուած՝ ընդ պատմուհանին զքո զիմաստութիւն։ Տան քում վայելէ սրբութիւն։ որ զգեցար զվայելչութիւն։ սրբութիւն փառաց ընդ մէջ քո ածեալ։ պատեա զմէջս մեր Հշմարտութեամբ։ Ու զարարչագործ բաղուկս քո տարածեցեր ընդդէմ աստեղաց։ հաստատեա զբազուկս մեր կարողութեամբ։ համբարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնորդիլ։ Իւսմամբ թագ 'ի գլուխ պատեացես զմիտս և զգայարանս՝ խաչանիշ ուրարամբ ըստ ահարոնի։ ծաղկեալ ոսկեթել 'ի զարդ խորանի։ Բամից բոլորից տիրապէս աստուած պետական։ նավորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր։ քում սուրբ խորհրդոյդ լինիլ սպասաւոր։ թագաւոր երկնաւոր։ զեկեղեցի քո անշարժ պահեա։ և զերկրպագուս անուանդ քում պահեա 'ի խաղաղութեան։

Ալէլուիա։ ալէլուիա։

Դիտ արա լինձ տէր՝ զի ես յամբծութեան

իմում գնացի. 'ի տէր յուսացայ՝ զի մի՛ եղէց հիւանդ. Փորձեա՛ զիս տէր և քննեա՛ զիս, փորձեա՛ զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ.

Ալէլուիա. Օրհնի. Խաղաղութիւն ամէն.

Աւետարան որ ըստ յովհաննու. ԺԳ. Յ.

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս.

իտաց զի զամենայն ինչ ետ Հայր 'ի ձեռս նորա. Եւ թէ յաստուծոյ ել՝ և առ ած երթայ. Յառնէ յընթրեաց անտի, և դնէ ըզհանդերձսն, և առեալ զշընչակ մի՝ տիածաւ. Եւ ապա առեալ զջուր՝ էարկ 'ի կոնք. և սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն. և սրբէր զենչակաւն՝ զոր տիածեալն էր. Գայ առ սիմոն պետրոս. և նա ասէ ցնա. տէր՝ դո՞ւ զիմ զոտս լուանաս. Պատասխանի ետ նմա յիսուս և ասէ. զոր ինչ ես գործեմ, դու այժմ ո՛չ գիտես. բայց յապայ գիտասջիր. Ասէ ցնա պետրոս. ո՛չ լուացես զոտս իմ յաւիտեան. պատասխանի ետ նմա յիսուս. եթէ ո՛չ լուացից զքեզ՝ ո՛չ ունիս ընդիս մասն. Ասէ ցնա սիմոն պետրոս. Տէր՝ մի՛ միայն զոտս իմ, այլև զձեռս՝ և զգլուխս. Ասէ ցնա յիսուս. լուացեալն չէ՛ ինչ պիտոյ՝ բայց զի զոտսն լուանայցէ, քանզի ամենևին սուրբ է. և դուք սուրբ էք, այլ ո՛չ ամենեքին.

Եւ սարկաւագն ասէր։

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տունջևան և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան տեառն, զտէր աղա՛։ Վասն չանկանելոյ մեզ 'ի փարձու�իւն՝ որում ոչ կարեմք հանդուրժել՝ զտէր աղաչեսցուք։ Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի սահեղ ատենին քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն կենաց անվախճանից, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և երկնից արքայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։ Ողորմեա՛ց։

Եւ առ քահանայն ղաղօթս։

Տէր մեր և փրկիչ յիսուս քրիստոս, որ 'ի ժամանակի փրկագործ տնօրէնութեան քոյ 'ի սէր վերնատանն անճառելի խոնարհութեամբ սառեալ զջուր քոյով ամենասուրբ ձեռաքդ՝ արկեր 'ի կոնք և լուացեր զոտս աշակերտացդ՝ մաքրելով զնոսա յամենայն հաղբից և յարատոյ մեղաց։ ԵՒ զարդարեցեր զնոսա պատրաստութեամբ սուրբ հանդերձեալ։ Զարդ՝ և մեք ծառայքս քո ժողովեալք առ հանդուցեալ սյ սնոսն ծառայս քո՝ կատարեմք զնոյն մաքրարար խորհուրդն քո։ Վասն

որոյ աղաչեմք զքեզ մարդասէր տէր։ առաքեա՛ ի մեզ և ի ջուրս յայս զնոյն մաքրարար շնորհս քո՝ և օրհնեա և սրբեա զսա։ որով լուացեալ զմարմին տրա՝ սրբեսցի յամենայն արատոյ մեղաց և ի խաբէութեանց աշխարհիս։ և ապուցեալ ոտիւք պատրաստութեամբ աւետարանիդ խաղաղութեան՝ եկեսցէ առ քեզ Հշմարիտ սրտիւ։ լրութեամբ հաւատոց։ և լուացեալ զմիտս իւր յամենայն խղՀէ չարեաց։ և մտցէ ի յսուռագաստ երկնաւոր փեսայիդ ընդ սրբոց քոց առաքելոց։ Ընդ որում և մեք գոհութիւն փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ։ այժմ և միշտ և"։

Ա՛ելլուիա։ Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն։ եզերծ յինէն զքուրձ։ և ինձ զգեցոյց զուրախութիւն։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն։

Ա՛ւետարան ըստ յովհաննու։ իա։ 18։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ քեզ։ զի մինչ մանուկն էիր։ անձամբ անձին գոտի ածէիր՝ և երթայիր։ յո՛ և կամէիր։ և յոլովամ ծերացիս։ ձեռս ի՛ վերս կալցիս։ և այլք ածցեն քեզ գոտի։ և տարցին ուր ոչ կամիցիս։ Զայս ասաց

Նշանակեալ՝ թէ որով մահու փառաւոր առ-
նիցէ զառտուաձ։

Եւ ոգի ժողովուրդն երկու գոռաց. Եւ ելն գոռաց երգ։
Հոգւոցն հանգուցո՛ւ։ և Հայր մեր՛։

Եւ ոգի ամենեքեանցն՝ գնելով անդրէն՝ ի մահիճսն, ուր վեր-
ճանեցան. զերեսն յոտքսէր՝ և զուրն յերկիրս։ և զոտ
դողծնէին զոր ուսուալ զվերճանեալսն՝ ասացին ասողքն.
Երկինք պատմեն։ զնոսանն՝ ի լմն ասա։

Եւ ոգի ասէն կանանացելոյ զմահու Դասդեայն։

Զատեա՛ տէր զայնոսիկ՝ որք դատեն զիս։
ալէլուիա։

Մարտիր ընդ այնոսիկ՝ որք մարտնչին ընդիս։
ալէլուիա։

Ա՛ռ զզէն և զասպար քո։ և արի՛ յօգնեալ ինձ։
Հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց։
արգելլ զնոսա՝ և ասա՛ դու ցանձն իմ՝ թէ
փրկութիւն քո ես եմ։ ալէլուիա։

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ որք խնդրէին զանձն
իմ։ դարձցին յետս և ամաչեսցեն՝ որք խորհէին
ինձ չար։ ալէլուիա։

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ։ և
հրեշտակ տեառն նեղեսցէ զնս։ ալէլուիա։

Եղիցին Հանապարհք նոցա՝ ի խաւար և՝ ի

դայթակղութիւն։ և հրեշտակ աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա։ ալէլուիա։

'Ի նմանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց։ և 'ի նմանիր նախատեցին զանձն իմ։ ալէլուիա։

Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո։ Հշմարտութիւն քո մինչև յամպս։ ալէլուիա։ ալէլու"։

Արդարութիւն քո որպէս լերինք աստուած։ իրաւունք քո որպէս խորք բազում։ զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու տէր։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո աստուած։ այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թևաց քոց յուսասցին։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

Արբեսցին նոքա 'ի պարարտութենէ տանն քո։ և զուղխս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

'Ի քէն է տի աղբիւր կենաց։ և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

Ծաղեա զողորմութիւնս քո ոյք Հանաչեն զքեզ։ զարդարութիւնս քո ոյք ուղիղ են սրտիւք։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

Մի եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից։ և ձեռք մեղաւորաց մի դողացուսցեն զմեզ։ ալէլուիա։ ալէլուիա։

Անդ անկցին ամենեքեսան՝ ոյք գործեն զանօրէ-

նութիւն։ Մերժեացին և այլ մի՛ կարասցեն
Հաստատիլ։ ալէլուիա՝ ալէլուիա։
Փառք հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ։ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։
Ալէլուիա։ ալէլուիա։

Եւ սուրբ-սուրբն տուրէ։

Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղաչեցուք։ ընկալ կեցո՛ և ողորմեա՝։ տոհոնոյն Օրհնութիւն և փառք հօր՝։

Եւ սուտ սուէն շարական։ ա՛ճ։

Որ ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո՝։ Դէ՛ զարուեան Ասպատանի։ Եւ Դէ՛ խաչէ։ տուր հօր Եւ՝։

Եւ սուրբ-սուրբն տուրէ։

Վասն խոստովանող հոգւոյս՝ որ հրաժարեաց՝ի մէնջ՝ զտէր աղաչեցուք։ Վասն քաւութեան և թողութեան մեղաց սորա և մեր ամենեցուն՝ զտէր աղաչեցուք։ Վասն առաջնորդելոյ սմա հրեշտակին խաղաղութեան յօթևանս սրբոց՝ զտէր աղաչեցուք։ Վասն պարգևելոյ սմա մասն և բաժին ընդ ժառանգորդս արքայութեան երկնից՝ զտէր։ Վասն ընդունելոյ զաղաչանս մաքան ժողովելոցս՝ որք խնդրեն՝ի տեառնէ զթողութիւն մեղաց սորա՝ զտէր։ Վասն հոգ-

ուցն Հանգուցելոց՝ որք Հշմարիտ և ուղիղ Հաւատով 'ի քրիստոս ննջեցին, զոր աղաչեացուք։ Եւ ասա՛ մեր՝։ Զանձինս մեր՝։ Ողորմեա՛ մեզ՝։

Եւ ասէ քահանայն զաղօթս։

Տէր մեր և աստուած՝ յոյս ամենեցուն, որ նստիս յաթոռս քերովբէականս՝ և երկրպագիս 'ի սրբոց հրեշտակապետաց, և ընդունիս զաղաչանս մարդկան, և գթաս 'ի հոգիս ննջեցելոցն 'ի հաւատացեալս ամենասրբոյ երրորդութեանդ, և զքահանայս՝ զոր ընտրեցեր 'ի սպասաւորութիւն սրբոյ եկեղեցւոյ 'ի հաճոյս քո պաշտել զքեզ, և դարձեալ անգրէն կոչեցեր դալ առ քեզ, ուստի ստեղծեր զսա, ըստ բանի քում զոր ասացեր, հող էիր և 'ի հող դարձցիս։ Եւ այժմ 'ի ձեռն կոչման քո տէր՝ զՀանգիստ քո շնորհեա՛ սմա։ և զքեմ մեղս սորա՝ զոր գործեալ իցէ, զկամայ և զակամայ՝ թող սմա։ և զՀոգի սորա խաղաղութեամբ ընկալ յերկնից արքայութիւնդ 'ի խորանս արդարոց։ Եւ զմեզ արժանաւորս արա զոհանալով փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ։ այժմ և միշտ և՝։

Խնդրութիւն ողորմութեան։ Այ երկրպագութիւն։

Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր՝ որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս և բարեբանիս երեքսրբեան

օրհնութեամբ։ և քաղցրութեամբ քով խնամեա զարարածս քո՝ զոր ընտրեցեր քեզ յամենայն ազգաց ժողովուրդ մշ՝ փառաւորել զանուն քո սուրբ։ և խոստացար տալ մեզ զանանց բարութեանց հանգիստն։ Ընկալ և օրհնեա և դասաւորեա զՀոգի ծառայիս այսորիկ ընդ ամենայն սուրբս քո՝ որք յաւիտենից հաճոյ եղեն քեզ՝ 'ի խոստացեալ հանգստեան քում։ Եւ զամենայն յանցանս սորա՝ զոր յանցեալ իցէ առաջի քո՝ ներեա և թող սա։ և ողորմութեամբդ քով սաստեա զՀոգի սորա յանմաքուր գործոց և 'ի կապանաց մեղաց։ և հանգո 'ի դասս որբաց քոց։ Եւ զմեզ արժանի արա փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ։ այժմ և միշտ և"։

Հոգւոյն հանգուն"։ Եւ ևս խաղաղութեան։ Վասն հանգուցեալ"։ Քրիստոս որդի"։

Ե՛ռ ռե՛ռանդրեն ղէրն ռելով։

Ալէլուիա։ ալէլուիա։ ալէլուիա։ Օրհնեցի և պահպանեցի զի հանգուցեալ տէր ոյ ռանդ-ղէ՛ոլոդ՝ էրդռղէռվ՝ կամ տահանայ։ այս նշանաւ մշ խաչիս և մշ աւետարանաւս և աւուրս շնորհիւ։ անուամբ հօր և որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ այժմ և միշտ և յաւի"։ Երէց։ էրկնէ։ Օրհնութիւն և փառք հօր և՝ Հայր մեր որ։

Եւ ասաց այս խօսքս։ Հայրն ահ։ Արարիչ ահ։ Աստուածն է խոյժ։ Եւ փառք։ Սաղմոս։ ԼԸ։

Ահա ջանով եդեր զաւուրս իմ։ և կար զօրութեան իմոյ՝ որպէս ոչ ինչ է առաջի իմ։ ստակայն ամենեւին ընդունայն է ամենայն մարդ մեզի։

Ասացի թէ՝ պահեցից զհանապարհս իմ։ զի մի՝ մեղայց լեզուաւ իմով։ Զէրեսս՝ է ինձ առ։

Ընթերցուած՝ է ծնդոց։ Գլ։ 7։

Եւ այս են ամք աւուրց կենացն աբրահամու։ զորս եկաց՝ հարիւր և եօթանասուն և հինգ ամ։ Եւ պակասեալ աբրահամու մեռաւ՝ ի բարեաւք ծերութեան՝ ալեւորեալ և լի աւուրբք։ և յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր։ Եւ թաղեցին զնա իսահակ և իսմայէլ որդիք նորա յայրի անդ՝ ի կրկնումն։ յադարակին Եփրոնի որդւոյ սահառայ քետացւոյ։ որ է յանդիման մամբրէի։ Ագարակն և այրն՝ զոր ստացաւ աբրահամ յորդւոցն քետայ։ անդ թաղեցին զաբրահամ և զսառայ զկին նորա։ Եւ եղև յետ մահուանն աբրահամու։ օրհնեաց աստուածն զիսահակ առ ջրհորն տեսլեանն։ Անդ թաղեցին զիսահակ։ և զռեբեկայ զկին նորա։ անդ թաղեցին զլիայ։ Եւ դադարեաց յակոբ՝ ի պատուիրելոյ որդւոցն իւրոց։ և առեալ զոտսն իւր

անդրէն 'ի մահիճս իւր պակասեցաւ։ և յաւելաւ առ ժողովուրդ իւր։ Եւ անկեալ յովսէփ 'ի վերայ երեսաց հօր իւրոյ եւլաց զնա։ և համբուրեաց զնա։ Եւ հրաման ետ յովսէփ ծառայից իւրոց դիւազարդաց, պատել զհայրն։ Եւ պատեցին դիւապատիկքն զհօրայէլ։ և տարան զնա որդիքն իւր յերկիրն քանանացւոց և թաղեցին յայրին կրկնում։ Եւ խօսեցաւ յովսէփ ընդ եղբարս իւր՝ և ասէ։ Եռ ահաւասիկ մեռանիմ։ այցելութեամբ այց արասցէ ձեզ աստուած, և հանցէ զձեզ յերկրէս յայսմանէ, յերկիր՝ զոր երդուաւ աստուած տալ հարցն մերոց՝ աբրահամու, իսահակայ և յակոբայ։ Եւ երդմնեցոյց յովսէփ զորդիսն իսրայիլի և ասէ։ յայցելութեանն յորում առնիցէ ձեզ աստուած, հանջիք և զիմ ոսկերս աստի ընդ ձեզ։ Եւ վախճանեցաւ յովսէփ ամաց հարիւր և տասանց։ և թաղեցին զնա։ և եդին զնա 'ի տապանի յեգիպտոս։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԹԻՆ Յ. ԳԼԽՈՅ Ի 2։

Բերան խնարհաց խօսի զիմաստութիւն։ կասարելութիւն ուղղաց առաջնորդեսցէ նոցա։ և դայթագղութիւն արհամարհողաց աւերեսցէ զնոսա։ Ոչինչ օգնեսցեն ինչք յաւուր բարկութեան։ այլ արդարութիւն փրկէ 'ի մահուանէ։

Մեռաւ արդարն, և եթող զղջումն յոյժ. յանդուգն՝ և ոտնհարութեամբ լինի կորուստ ամբարշտաց. Արդարութիւն անարատի ուղղէ զՀանապարհս. և յամբարշտութիւնս արկանէ անիրաւութիւն. Արդարութիւն արանց ուղղոց փրկէ զնոսա. անմտութեամբ կորնչին անսրէնք. 'Ի վախՀանիլ առն արդարոյ ոչ կորնչի յոյս. բայց պարծանք ամբարշտաց կորնչին. Արդարն յորսողաց փրծանի. և փոխանակ նորա մատնի ամբարիշտն. 'Ի բերանս ամբարշտաց՝ որոգայթ քաղաքակցաց. իմաստութիւն արդարոց յաջողեալ է.

ԸՆԹԵՐՑՈՒԾՈՒ ԽՈՍՏՈՅ ՄՐԳՈՒԵԷ. կա 6.

Բայց դուք քահանայք տեառն կոչիջիք՝ և պաշտօնեայք աստուծոյ մերոյ անուանիջիք. զզօրութիս ազգաց կերիջիք. և մեծութեամբ նոցա աքսորելի լինիջիք. Փոխանակ ամենայն ձերոյ կրկին ուրախութիւն. և փոխանակ ա-նարգանաց ձերոց ցնծութիւն. և ապա զերկիրն յերկրորդում ժառանգեսցեն. և ուրախութիւն յաւիտենից 'ի վերայ գլխոց նոցա. Զի ես եմ տէր՝ որ սիրեմ զարդարութիւն. և ատեմ ըգ-յափշտակութիւնս յանիրաւութենէ. և տաց զվաստակս նոցա արդարոց. և ուխտ յաւիտենից ընդ նոսա. Եւ ծանիցի 'ի մէջ ազգաց զաւակ

նոցա։ և ծնունդք նոցա 'ի մէջ ժողովրդոց։ Ամենեքեան որք տեսանիցեն՝ Հանաչեսցեն զնոսա։ և ասիցեն՝ թէ սոքա են զաւակք օրհնեալք յաստուծոյ։ և ուրախութեամբ սրախ եղեսցին 'ի տէր։

Գլուխ ԺԱ։ 'Ի նոր-ընկերոյն երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածն։ ա։ 10։

Այսն որոյ եղբարք՝ առաւել փութասջիք։ զի բարեացն գործովք հաստատուն զձեր կոչումն և զընտրութիւնն պահիցէք։ զայս արարեալ ոչ երբէք յանցանիցէք։ Զի այսպէս առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ 'ի յաւիտենական արքայութիւն տեառն մերոյ և փրկչի յիսուսի քրիստոսի։ Որով պատրաստիցիմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել վասն սոցին առաւել ևս գիտակացն՝ և հաստատելոցն եկեալ հասեալ Հշմարտութիւնն։ Քանզի իրաւունս համարիմ մինչ դեռ եմ 'ի մարմնի աստ։ զարթուցանել զձեզ յիշատակօք։ Գիտեմ թէ վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս։ որպէս և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս եցոյց ինձ։ Եւ փութամ Հեպիմ միշտ զձեզ յորդորել։ զի և յետ իմոյ եղանելոյ յաշխարհէս առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ։ Ամէն։ Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրութեանց։ ցանկայ և փափագի անձն իմ 'ի գաւիթս քոյ։

Ավետարան Օրթի Խաղաղութիւն

Աւետարան ըստ Յովհաննու։ Ժգ. 31։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Այժմ փառաւորեցաւ որդի մարդոյ։ և ես փառաւորեցաւ 'ի նմա։ Զի եթէ ես փառաւորեցաւ 'ի նմա; և ես փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր։ և վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա։ Որդեակք իմ; փոքր ինչ ժամանակ ընդ ձեզ եմ։ խնդրիցէք զիս։ և որպէս ասացի ցհրէայսն; թէ ուր եսն երթամ; դուք ոչ կարէք գալ։ և արդ ձեզ ասեմ։ Պատուիրան նոր տամ ձեզ։ զի սիրիցէք զմիմեանս; որպէս սիրեցի ես զձեզ։ զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս։ Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան; եթէ իմ աշակերտք էք; եթէ սիրիցէք զմիմեանս։ Ասէ ցնա սիմոն պետրոս։ տէր՝ յո՞վ երթաս։ պատասխանի ետ Յիսուս։ ուր եսն երթամ; դու ոչ կարես այժմ գալ զկնի իմ; բայց յապայ եկեսցես զկնի իմ։ Ասէ ցնա պետրոս։ տէր՝ ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ այժմ զկնի քո։ արդէն զանձն իմ իսկ եղիցի 'ի վերայ քոյ։ Պատասխանի ետ յիսուս։ զա՞նձն քո դիցես 'ի վերայ իմ։ ամէն ամէն ասեմ քեզ։ չև իցէ հաւուս խօսեալ; մինչդուս երիցս ուրասցիս զիս։ Որ խոովեսցին սիրտք ձեր։ այլ հաւատացէք յաստուած; և յիս հաւատացէք։ 'ի

տան հօր իմոյ օթեվանք բազում են ։ ապա թէ ոչ ասացեալ էր իմ ձեզ։ թէ երթամ, և պատրաստեմ ձեզ տեղի։ Եւ եթէ երթամ, և պատրաստեմ ձեզ տեղի ։ դարձեալ գամ, և առնում զձեզ առիս։ զի ուր եմն իցեմ, և դուք ընդիս իցէք։ Եւ ուր երթամն գիտիցէք։ և զՀանապարհն գիտիցէք։ Ասէ ցնա Թովմաս ։ տէր՝ ոչ գիտեմք ։ յո՞ երթաս։ և զիա՞րդ զՀանապարհն կարասցուք գիտել։ Ասէ ցնա Յիսուս։ ես եմ Հանապարհ ։ և Հշմարտութիւն և կեանք։ ոչ ոք գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինձ։ Եթէ զիս գիտէիք՝ ապա և զՀայրն իմ գիտէիք։ և այսուհետև գիտասջիք զնա։

Եւ սրբոյն։

Վասն 'ի վերուստ խոսլաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց ։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ՝ ձայնի աղաչանաց մերոց ։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց ։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն Թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր ։ ըզկամայ և զակամայ ։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն զի մի՛ ել խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան ։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոյն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեա՛ց։

Եւ ասէ տոհոնայն ղաղօնս։

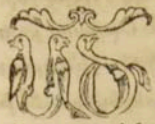

Յաւիտենական, անսկիզբն՝ անեղ՝ անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ։ Հայր բարեխնամող և ծնող միածնի որդւոյ, և բղխող հոգւոյդ սրբոյ։ որ 'ի քէն ելանէ և ընդ զամենայն արարածս։ Դուք տէր՝ կարող զօրութեամբ քով առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն և բնակեցուցեր զնա յանցաւ և յանուշխատ և յանախտ կեանս անմահս՝ աստուածագործ տնկոցն վայելչութեան։ և պատուիրանադրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անանմեթ փառաք 'ի դրախտին փափկութեան։ Սակայն ջարին խանդացեալ ընդ միածութիւն պատուոյ նորա՝ զոր 'ի քումմէ բարերարութէդ ընկալեալ էր՝ և պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն ցանկութեանց։ որ և զկիրն զտեղի փառաց ոչ պահեաց։ կամակոր եղեալ յերեսաց քոց տէր։ Իսկ յանցանելն նորա զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան։ զգեցուցանելով նմա զմահկանացուն հանդերձն՝ զտխրալի և զախտաւոր մարմնոյ։ և սահմանեցեր հողադարձիլ հողոյն 'ի հող։ Եւ ոչ այնուհետեւ արարեր։ այլ առաքեցեր զմիածին որդիդ քո։ որ եկեալ մարմնացաւ 'ի սուրբ և յանարատ կուսէն մարիամայ։ զգեցեալ զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ՝ զոր

ծառայէաքն մահու մեղաց տարագրութեամբ
'ի ձեռն կնոջն դաւաճանութեան։ ապատեցոյց
աստուածութեամբ իւրով՝ 'ի ձեռն կենարար
խաչին իւրոյ և անապական թաղմանն։ Զի
զոր վասն անսուտ բանի քոյ հարկիւ պարտ
էաք մեռանիլ, երբարձ ոգանչելագործ յարու-
թեամբն իւրով։ և լուսաւորեաց զազգս որդւոց
մարդկան 'ի նոյն նմանութիւն պատկերի քոյ։
որով ստեղծեր զնախնին մեր զՀայր։ և ծանոյց
մեզ զանուն քո՝ որով արժանաւորեցուք կոչել
զքեզ Հայր։ Վասն զի նստելով Ը աջմէ քումմէ
մարմնովն զոր 'ի մէնջն էառ, և մեզ խոստացաւ
յարութիւն կենաց 'ի միւսանգամ գալստեանն
իւրոյ 'ի դատաստան յաւուրն յետնում։ և պար-
գևեաց մեզ ժամադրութիւն գործոց բարեաց
զանցաւոր կեանս՝ որով մարթացուք գտանել
զերկիրն կենդանեաց 'ի ձեռն վարդապետու-
թեան սրբոց առաքելոց իւրոց, որովք երբարձ
զդիւամոլ կռապաշտութիւն յաշխարհէ։ Եւ
այժմ տէր բարերար և բազումողորմ՝ ընկալ
զՀոգի ծառայիս քոյ, որ երկից զժամանակ պան-
դխտութեան նշդեհութեան իւրոյ 'ի վերայ
երկրի։ և ընկալաւ զլուծումն յերկրաւոր աշ-
խատութենէն, և յաշխարհէս պատրողական
խաբէութենէն։ և դատաւորեա զոսա ընդ սուրբս
քո յարքայութեան քում, ուստի մերժեալ
են ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։

մշտ յարաղուարք բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամբ աստուածային փառաց քոց, ուր ուրախանան ամենայն ընտրեալք քո։ Ընդ նոսին դասաւորեա տէր զՀոգի հանգուցելոյս մերոյ։ զի և մեք սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք զքեզ հայր՝ հանդերձ որդւովդ և հոգւովդ սրբով։ Այժմ և մշտ և յաւի՛։

Խաղաղութեան մեռելոցն։ Այ երէցոփեսցուք։

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի, և յամենայնի սուրբ եղիցի անուն քո՝ ի վերայ մեր։ եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի։ և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան։ Որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ յանցաւ և յանաշխատ՝ ի կեանսդ։ որ՝ ի ձեռն միածնի որդւոյ քո սպաներ զմահ, և լուսաւորեցեր զմեզ՝ ի կեանս և յանեղծութիւն։ Որ փրկեցեր զաւրքս քո յիշխանութէ խաւարի։ և փոխեցեր յարքայութիւն որդւոյ քոյ սիրելւոյ տեառն մերոյ և փրկչին՝ յիսուսի քրիստոսի։ Ընկալ մանրդասէր տէր աղաչեմք զքեզ՝ և զոգի սորա ընդ սուրբս քո՝ ի հանգստեանդ արդարոց։ և թուեան՝ ի համարս սրբոց քոց՝ ի ձեռն փրկութեան միածնի քոյ՝ և նորոգութեամբ հոգւոյդ սրբոյ։ որովք փառաւորիս հայր ամենակալ։ այժմ և։

յԱՌՈՒՈՅԾՈՒՆԷՆ ԷՐԷՈՒ ՓՈՒՆ. Ե ԴԷ ՓՈՒՆ ԵՐԷ ՀՈԳԵՈՅ. ՀԱՅՐ ՄԵՐ.

Եւ գնեն ի գոփոշն. և բառնան փահանոյթ և հանեն ի գոնբս. և կոտրի այս նորփ առ գրոնն։ Հարկան. էջ. Որ կոչեցեր. Առուոյծոնի. և Խալէ։

Սաղմոս. Ճղ։

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։

Խոստովան եղէց քեզ տէր բոլորով որտիւ իմով. առաջի հրեշտակաց սաղմոս ասացից քեզ։

Զի լուար զբանս բերանոյ իմոյ. երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ քո. և խոստովան եղէց անուան քում վասն ողորմութեան և ճշմարտութեան քոյ։

Մեծ արարեր յամենայնի զանուն սուրբ քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ, վաղվաղակի լուր ինձ. և բազում արասցես զօրութիւնս յանձն իմ։

ԸՆԹԵՐՑՈՒՈՅԾ 'Ի ԲՈՒՆՑ. Ի. 23։

Եւ խօսեցաւ տէր ընդ Մովսէսի և ընդ Ահարոնի 'ի հովը լերինն. 'ի սահմանս երկրին Եդովմայեցւոց և ասէ։ Ցաւեալցի Ահարոնն

առ Ժողովուրդ իւր։ զի մի՛ մոռնէք յերկիրն զոր
ետուս որդւոցն իսրայելի։ քանզի բարկացուցիք
զիս 'ի վերայ ջուրցն բամբասանաց։ Ա՛ռ զա-
հարոցն և զեղիսաւար զորդի նորա։ և հան զնոսա
'ի հովր լեառն յանդիման ամենայն Ժողովր-
դեանն։ Եւ մերկացո յահարոցնէ զպատմուչան
նորա։ և զգեցուցես եղիսաւարու որդւոյ նորա։
և ահարոցն յաւելեալ մեռցի անդ։ Եւ արար
մովսէս որպէս և հրամայեաց նմա տէր։ և եհան
զնոսա 'ի հովր լեառն առաջի ամենայն Ժողովր-
դեանն։ Եւ մերկացոյց յահարոցնէ զհանդերձ-
նորա։ և զգեցոյց եղիսաւարու որդւոյ նի։ Եւ մե-
ռաւ ահարոցն 'ի գլուխ լերինն։ և իջին մովսէս
և եղիսաւար 'ի լեռնէ անտի։ Եւ ետես ամենայն
Ժողովուրդն թէ վախճանեցաւ ահարոցն։ և
լացին զահարոցն զերեսուն օր ամենայն տունն
իսրայիլի։ Եւ վախճանեցաւ մովսէս ծառայ աս-
տուծոյ յերկրին մովաբու ըստ բանին տեառն։
Եւ թաղեցին զնա 'ի գայի մերձ 'ի տունն
փեգովրայ։ և ոչ ոք գիտաց զգերեզման նորա
մինչև ցայսօր։ Եւ մովսէս էր ամաց հարիւր և
քսանից 'ի վախճանիլն իւրում։ և ոչ վատեցին
աչք նորա։ և ոչ խորշամեցան ծնօտք նորա։
Եւ լացին որդիքն իսրայիլի զմովսէս յառաքոմ
մովաբու առ յորդանանու յանդիման երիքովն
աւուրս երեսուն։ և կատարեցան աւուրք սգոյ
լալեացն մովսէսի։ Եւ յեսուս որդի Նաւեայ լցաւ

Հոգւով իմաստութեան՝ զի եդ մովսէս զձեռն իւր 'ի վերայ նորա։ և հնազանդեցան նմա որդիքն իսրայիլի։ և արարին որպէս պատուիրեաց աստուած մովսէսի։ Եւ ոչ ևս եկաց մարգարէ իսրայիլի իբրև զմովսէս այր։ զոր ծանեաւ տէր դէմ յանդիման։ Ամենայն նշանօք և արուեստիւք՝ զոր առաքեաց աստուած առնել յերկրին եգիպտացւոց՝ 'ի փարաւօն և 'ի ծառայս նորա։ և յամենայն երկիր նորա զնշանս մեծամեծս։ Զձեռն հզօր։ և զբազուկ բարձր՝ զոր արար մովսէս առաջի ամենայն որդւոցն իսրայիլի։

Ընթերցուածս յառաջաց։ էմուտ։ գ. 7։

Իսկ արդարն եթէ հասցի 'ի վախճանիլ՝ 'ի հանգստեան եղլցի։ Զի ծերութիւն պատուական՝ ոչ բազմաժամանակեայն է։ և ոչ որ թուով ամացն չափիցի՝ այլ ալիք իմաստութիւն մարդոյ ին։ Եւ հասակ ծերութեան կեանք անարատք։ Զի հաճոյ եղեալ աստուծոյ՝ սիրեցաւ։ և կենդանւոյն 'ի միջոյ մեղաւորաց փոխեցաւ։ Յափշտակեցաւ՝ զի մի՛ չարութիւն ինչ շրջեցէ զիմաստութիւն իւր։ կամ նենգութիւն պարտիցէ զանձն նորա։ Զի չարութիւն անպգամութեան շլացուցանէ զբարիս։ և յածումն ցանկութեան խաւհապէ զմիտս անմեղս։ Կատարեալ 'ի սակաւուն՝ եղեալ զժամանակս երկայնս։

Զի ցանկալի էր տեառն անձն նորա։ վասն այնորիկ տագնապեցաւ 'ի միջոյ ջրեաց։ Իսկ Ժողովուրդք տեսին և ոչ իմացան և ոչ եղին 'ի մտի զայսպիսի ինչ։ եթէ իրաւունք ասստուծոյ 'ի վերայ սրբոց իւրոց։ և այցելութիւն 'ի վերայ ընտրելոց նորա։ Դատապարտէ արդար հանգուցեալ զամբարիշտս կենդանիս՝ և մանկութիւն վաղվաղակի վախճանեալ՝ զբազմամեայ ծերուն անիրաւի։ Զի տեսցեն զվախճան իմաստնոց և ոչ իմացին՝ զի՞նչ խորհեցաւ վասն նորա։ և առ 'ի մի՞ զգուշացաւ նմա տէր։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԾՈՅ ՅԵՈՅԵՈՅ ՄԲԳՈՒԷԷ. Գ. 1.

Աստուած հզօր հայեցաւ յաղքատութիւն իմ, 'ի ձեռն գաւազանի սրտմտութեանն իւրոյ։ Ընկալայ զկս։ և էած 'ի վերայ իմ խաւար՝ և ոչ լոյս։ Բայց սակայն դարձոյց 'ի վերայ իմ զձեռն իւր զօրհանապազ։ Մաշեաց զմորթ իմ և զրգամարմին իմ։ և զոսկերս իմ փշրեաց առ հասարակ։ Շինեաց 'ի վր՝ իմ։ և պատեաց զգլխով իմով։ Եւ ջանացաւ՝ նստոյց զկս 'ի խաւարի իբրև զմեռեալ յաւիտենից։ Կուտեաց 'ի վերայ իմ։ և ոչ կարեմ խլրտիլ։ Ծանրացոյց 'ի վերայ իմ քան զպղինձ։ Եւ արար զկս նեռալից։ և եղէ ծաղր ժողովրդեան իմոյ։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի կորնթացւոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուածս։ գ. 14։

Զայս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զյիսուս, և զմեզ ընդ յիսուսի յարուցցէ՝ և յանդիման կացուսցէ ձեօք հանդերձ։ Զի ամենայն ինչ վասն ձեր է, զի շնորհքն յաճախեալք 'ի բազմաց գոհութենէ անտի՝ առաւելացին 'ի փառս աստուծոյ։ Վասն որոյ և ոչ ձանձրանամք։ այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի՝ այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ օրէ։ Զի առժամայն յաճախութիւն թեթև նեղութեան մերոյ՝ 'ի յաւիտենականն առաւելութիւն, ըզմնծութիւն փառացն գործէ 'ի մեզ։ Քանզի ոչ գիտեմք զերևելիսս՝ այլ զաներևոյթսն։ զի երևելիքս առ ժամանակ մի են։ և աներևոյթքն յաւիտենականք։ Քանզի գիտեմք եթէ երկրաւոր տաճար շինուածոյս մերոյ քակտեսցի։ դշինուած յաստուծոյ ունիմք։ տաճար առանց ձեռագործի, յաւիտենական յերկինս։ Եւ ընդ այս տաղտկամբ։ քանզի զբնակութիւն երկնից փափագիմք զգենուլ։ Միայն թէ յորժամ զգենուցումք՝ ոչ մերկք գտանիցիմք։ Քանզի որք եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝ տաղտկամբ ծանրացեալք։ զի ոչ կամիմք մերկանալ։ այլ զայն 'ի վերոյ այսր զգենուլ։ զի ընկղմեսցի մահկանացուս 'ի կենաց անտի։ Այլ

որ յաշողէն մեզ 'ի սոյն ատուած է, որ էտ մեզ զառհաւատչեայ հոգւոյն։ Արդ համարձակիմք յամենայն ժամ, և գիտեմք, եթէ որչափ յամիմք 'ի մարմնի ատ՝ օտարանամք 'ի տեառնէ։ Զի հաւատովք դնամք և ոչ կարծեօք։ Այլ համարձակիմք՝ և առաւել ևս հաճեալ եմք ելանել 'ի մարմնոյ ատի՝ և մտանել առ ատուած։ Վասն որոյ և առատանամք։ զի եթէ յամիցեմք և եթէ ելանիցեմք՝ հաճոյ և եթ լցեմք նմա։ Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լինիլ կայ առաջի ատենին քրիստոսի։ զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւրով մարմնովն զոր ինչ գործեաց յառաջ՝ եթէ քարի՝ և եթէ չար։

Ընդ-ոնդ։ Հաւատացի զոր և խօսեցայ։ և ես խոնարհ եղէ յոյժ։ Ալէլուիա։ Օրթի։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ընդառաջ որ ընդ յովհաննու։ ԺԳ։ 15։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պահեսջիք։ Եւ ես աղաչեցից զՀայր։ և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ։ զի ընդ ձեզ բնակեսցի 'ի յաւիտեան։ Զհոգին Ճշմարտութեան՝ զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունիլ։ զի ոչ տեսանէ

զնա։ և ոչ Հանաչէ զնա։ բայց դուք Հանաչէք զնա։ զի առ ձեզ բնակեսցի և ընդ ձեզ եղիցի։ Ոչ թողից զձեզ որբս։ գամ առ ձեզ։ Փոքր միւս ևս, և աշխարհս ոչ ևս տեսանէ զիս։ բայց դուք տեսանիցէք զիս, զի ես կենդանի եմ։ և դուք կենդանի լինելոց էք։ Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք՝ զի ես՝ ի Հօր իմում, և դուք յիս, և ես՝ ի ձեզ։ Որ ունի զպատուիրանս իմ, և պահէ զնոսա՝ նա է որ սիրէ զիս։ և որ սիրէն զիս՝ սիրեսցի՝ ի Հօրէ իմմէ, և ես սիրեցից զնա։ և երևեցուցից նմա զիս։ Ասէ ցնա Յուդա ոչ Իսկարիովտացին։ տէր՝ զի եղև՝ զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի։ Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա։ եթէ ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ։ և Հայր իմ սիրեսցէ զնա։ և առ նա եկեսցուք և օթեվանս առ նմա արասցուք։ Եւ որ ոչն սիրէ զիս՝ զբանն իմ ոչ պահէ։ և բանն իմ, զոր լսէք՝ ոչ է իմ։ այլ Հօրն, որ առաքեացն զիս։

Եւ սորին սարքն է։

Վասն՝ ի գիշերի և՝ ի տունջեան և յամենայն ժամու խօսել մեզ զբան տեառն, զտէր աղա"։ Վասն՝ ջանկանելոյ մեզ՝ ի փորձութիւն, որում ոչ կարեմք Հանդուրժել, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն ամբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի

ահեղ ատենին քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն
կենաց անվախճանից, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և
երկնից արքայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն, եւ ևս միաբան, Զանձինս
մեր։ Ողորմեա՛ց մեզ։

Եւ ՈՒՆ ԳՈՀՈՅՆ ԶՈՂՈՒՆ։

Որհնեալ ես արդար դատաւոր և ողորմած Աստուած։ որոյ Հշմարտութիւնդ անպատումէ, և ողորմութեդ ոչ գոյ թիւ։ և վասն արդար դատաստանի քոյ լուծեր 'ի հող զշնչաւոր մարմնս մեր զպատրեալս 'ի բանսարկուէն՝ ասելով հող էիր և 'ի հող դարձցիս։ ՝ի որում խոնարհեցան անձինք մեր՝ և յերկիր մածան մէջք մեր։ Իսկ վասն բազում ողորմութեան քոյ մնրդասէր տէր՝ խոնարհեցար միւսանգամ նոյսգել 'ի մարմին հոգևոր։ առաքեցար դու առ մեզ ինքնին միածինդ Հօր, և տըպաւորեցեր յանձին քում կամաւորութեամբ զմեր մահս։ եգար 'ի գերեզմանի։ Համարեցար ՝ի մեռեալս։ յարուցեալ համբարձար փառաք՝ նստար ՝ի աջմէ Հօր։ և զտնկակիցս մահու քոյ, խոստացար առնել ըստ նմանութեան քոյ՝ զսիրելիս քո։ և զմարմին խոնարհութեան նոցա

կերպարանակից առնել մարմնոյ փառաց քոց յերևիլ յայտնութեան քոյ 'ի փող յետին՝ յորժամ գայցես տալ նոցա վարձս։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար՝ արա և զսա արժանի փառաւոր յարութեանդ ընդ սուրբս քո։ յաւուր յայնմիկ հանդիպիլ քեզ ամպովք յօդս։ որպէս զի զուարթերես կացցէ յաշակողման ընդ ընտրելոց քոց։ և զնոցա խոստացեալ բարիսն ժառանգեսցէ։ և գոհանալով փառաւորեսցէ զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի՝։

Խոստովանիմն մեղեցուն։ Ամենածոյ երկրպագեցուք։

Որ յերկնային զինուորութեանցն անդադար փառաբանիս սրբասացութեամբ 'ի հրեշտակացն։ աթոռոց՝ զօրութեանց՝ տէրութեանց՝ պետութեանց՝ իշխանութեանց՝ սերովբէից և քերովբէից։ որք անլռելի պարակցութեամբ հանապազ զքեզ գովեալ փառաւորեն։ հաճեցար և 'ի ստորայնոցս առնուլ քեզ երկրպագութիւնս։ Դու տէր՝ անսուտ բանիւ քով խոստացար և ասացեր։ եթէ որ հաւատայ յիս։ զմահ մի՛ տեսցէ 'ի յաւիտեան։ և զփոխումն որպէս 'ի մահուանէ 'ի կեանս օրինադրեցեր՝ կոչելով զքեզ աստուած կենդանեաց։ վասն զի ամենեքեան քեզ կենդանիք են։ Ընկալ մարդասէր տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զինդրուածս մեր։

և դատաւորեան զՀոգի հանգուցեալոյս Տէր անուն քահանայի՝ ի քեզ Աշմարիտ հաւատով ընդ ամենայն սուրբս քո՝ յառաջագահ դասուն ի միւսանգամ քո գալստեանդ։ զի և սա արժանաւոր եղիցի գոհանալով փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ, այժմ"։

յԱՌԱՔԱՆԷՂԷՆ Է ԳՈՒՆ. ԵՒ Ս ԳՈՒՆ ԵՐԷ. ՀՈԳԻՈՅ"։
Հայր մեր"։

Եւ Բառնան գոնէն ցէպ յեկէղեցին. Բայց ի ճանապարհին ի լոր գեղ՝ Ոչ հանէսք առնէն։
յԱՌՕՉԷՆ հանէսքն այս կարգ կարէ։ Հարկն ամ։

Այսօր գոլով ի բեթանիա։ քո ամենազօր հրամանաւդ։ ձայնեցեր զաղարոս և դողացաւ մահ։ դժոխք պարտեցաւ։ ապականութիւն լուծաւ։ կենդանարար քրիստոս կեցո զմեզ։ Այսօր գոլով ի բեթանիա։ զքո զաշխարհակեցոյց սէր զյարութիւնդ յառաջագոյն ծանուցեր անապականաբար կոչմամբ զչորեքօրեայն ի թաղմանէ։ կենդանարար քրիստոս կեցո զմեզ։ Այսօր գոլով ի բեթանիա։ երբայեցւոց մանկունքն սքանչացեալ ասէին։ զմարիամու զեղբայրն ի թաղմանէ յարուցեալ սրդուոյն մարիամու։
կենդանարար քրիստոս կեցո զմեզ։

ԸՆԻԵՐՑՈՒԾՈ ՅԻՍՈՒՍԻՈՅ ՄՈՐՓՈՒԷԷ. Թ. 8.

Եահ արձակեաց տէր 'ի վերայ յակոբայ. եկն և եհաս 'ի վերայ իսրայէլի. Եւ ծանիցեն ամենայն ժողովուրդք եփրեմեան՝ և որ նստին 'ի սամարիայ. որք հպարտութեամբ և ամբարտաւանութեամբ սրտից խօսեցան և ասեն. Աղիւռք անկան. այլ եկայք վէմս տաշեսցուք՝ զմայրս և զերևնափայտս հարցուք. և շինեսցուք մեզ աշտարակ. Եւ կործանեսցէ աստուած զյարուցեալսն 'ի վերայ լերին սիոնի. և զթշնամիս մեր ցրուեսցէ. Ասորեստանն յելից արևու, և զյոյնսն 'ի մտից արևու. որք ուտէին զիսրայէլ բերանալիր ամենայն բերանով. 'ի վերայ այսր ամենայնի ոչ դարձաւ բարկութիւնն, այլ տակաւին ձեռն իւր բարձրացեալ է.

ՊՕՂՈՍԻ ՊՈՊԷԼՈՅՆ 'Է ԲԷՈՒՂԻԷՅՈՅ ՊՈՊՋԻՆ ԲՂԲՈՅՆ Է ԸՆԻԵՐՑՈՒԾՈ. Գ. 14.

Բայց զայս ասեմք տեառն բանիւ, եթէ մեք՝ որք կենդանիքս մնացեալ եմք՝ 'ի գալստեան տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն. Զի ինքնին տէր հրամանաւ և 'ի ձայն հրեշտակապետի՝ և 'ի փող աստուծոյ՝ իջանէ յերկնից. և մեռեալք 'ի քրիստոս յարիցեն յառաջագոյն. Ապա և մեք՝ որք կենդանիքս մնացեալ իցեմք՝ նոքօք

Հանդերձ յափշտակիցուք ամպովք ընդ առաջ տեառն յօդս։ և այնպէս յամենայն ժամ ընդ տեառն լինիցիմք։ Այսու հետև միխիթարեցէք զմիմեանս բանիւքս այսոքիւք։

Ալելուիա։ Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց, 'ի կաւոյ և 'ի տղմոյ։

Ալելուիա։ Օրհի։ Խաղաղութիւն ամե՛։

Ասէ տէրն առ ոչ մարդիս։ Յոհ. 23։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Եւ իբրև ընդ երեկս եղև, անդ էր միայն։ Եւ նաւն մեկնեալ էր 'ի ցամաքէն բազում ասպարիսաք ծովեալ յալեացն։ քանզի ընդդէմ էր հողմն։ Եւ 'ի չորրորդ պահու գիշերոյն եկն առ նոսա յիսուս գնալով 'ի վերայ ծովուն։ Իբրև տեսին զնա աշակերտքն՝ զի գնայր 'ի վերայ ծովուն, խռովեցան։ և առ ահէն աղաղակեցին։ Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա յիսուս և ասէ։ քաջալերեցարուք՝ ես եմ, մի՛ երկնչիք։ Պատասխանի ետ նմա պետրոս և ասէ։ տէր՝ եթէ դու ես, հրամայեա ինձ գալ առ քեզ 'ի վերայ ջրոցս։ Եւ նա ասէ՝ եկ։ և իջեալ 'ի նաւէն պետրոս գնաց 'ի վերայ ջրոցն, և եկն առ յիսուս։ Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ՝

երկեաւ։ և իբրև սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղակեաց և ասէ։ տէր փրկեա՛ զիս։ Եւ վաղվաղակի յաջ ձգեաց զձեռն իւր՝ կալաւ զնա և ասէ։ Թերահաւատ՝ ընդէ՞ր երկմտեցեր։ Եւ իբրև ելին 'ի նաւն՝ հանդարտեցաւ հողմն։ Եւ որք 'ի նաւին էին՝ մատեան և երկիրպագին նմա և ասեն՝ արդարև որդի աստուծոյ ես դու։ Եւ անցեալ 'ի ցամաք՝ եկին 'ի գենեսարէթ։ Եւ իբրև ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ։ առաքեցին ընդ ամենայն գաւառն՝ և ածին առ նա զամենայն հիւանդս։ Եւ աղաչէին զնա։ զի գոնէ միայն 'ի քղանցս հանդերձի նորա մերձեցին։ և որք միանգամ մերձեցան՝ փրկեցան։

Սակրամենտ Քահանէ։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեացուք։ ընկալ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Եւ զոհանայն սէ էրէ։ սէր ողորմի՛ և սոյ ընդունա զողորմ։

Որ Թագաւորդ ես յաւիտենից և ևս։ որ առնես զամենայն ինչ առատութեամբ քոյն զոր խնդրեմք և իմանամք։ որ զամենայն ինչ 'ի քարի մատակարարեցեր որդւոց մարդկան։ Ընկալ զՀոգի քահանայիս՝ զոր ունեմ։ և հանդո՛ ընդ սուրբս քո՝ որք 'ի սկզբանէ հաճոյ եղեն քեզ։

Ընկալ զսա ընդ արդարս քո։ և 'ի խորանս սի-
րողաց քոց բնակեցո զսա։ Եւ եթէ մարդկօրէն
ինչ յանցեալ իցէ սորա, բանիւ կամ գործով՝
կամ մտածութեամբ։ դու որպէս բարեբար և
մարդասէր և ողորմած աստուած՝ թողութիւն
շնորհեա սմա։ Եւ զմեր ամենեցուն երկայն
խարհէս խաղաղութեամբ յաղողեա։ լինիլ
ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ։ Զի և
մեք յամենայն ժամ փառաւորեսցուք զՀայր և
զորդի և զսուրբ Հոգիդ։ այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Հոգւոց՝։ Վասն հանգ՝։ Քեզ որդի՝։ Հայր մեր՝։

Եւ Բ-ՐՅԵՐԷԼ ԿՈՐՅԷՆ ՓԵՆԼԵ 'Է ՅԵՐԷՐԷՐԷ ԿԱՆԳԷՈՆ։
Եւ ՈՆԴ ԴՈՐՅԵՐԷԼ ԿԷՈՆԷՆ ԸՆԴՈՒՆ։ ԱՄԷ։

Կենդանութեանց բաշխող քրիստոս 'ի բեթա-
նիա եկաւորեալ այսօր։ բարեկամին զաղարու-
պարգևէ զկենդանութիւն։ Տնօրինաբար արտաս-
ուելով ընդ մարթայի և ընդ մարիամու։ ողբակ-
ցէր և որպէս մարդ հարցանէր ուր եդիք զնա-
ցրոս։ Եւ որպէս զաստուած բարբառով յարու-
ցանէ 'ի մեռելոց զչորեքօրեայն։ և զուգընթաց
ձայնին մեռեալն ելն արտաքս անապական։

ԸՆԵՐՅՈՒԾ ՅԵՈՅԵՈՅ ՄՐՎՐԷԷ. ԻԹ. 22.

Եւ ասն այսորիկ ասէ տէր 'ի վերայ տանդ յակոբայ՝ զոր ընտրեաց յաբրահամէ. ոչ այժմ ինչ ամաչեսցէ յակոբ. և ոչ զերեսս այլագունեսցէ իսրայէլ. ԱՅԼ յորժամ տեսցեն որդիք նոցա զգործս իմ, վասն իմ սուրբ արասցեն զանուն իմ. և սուրբ արասցեն զնրբն յակոբայ. և երկիցեն յաստուծոյ իսրայէլի. եւ ծանիցեն մոլորեալքն զիմաստութիւն. և տրտնջողքն ուսցին զհնազանդութիւն. և լեզուք թոթովախօսք ուսցին խօսիլ զխաղաղութիւն.

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ 'Ի ԷՖԵՍՈՍՈՅ ԱՌՆՉԻՆ ԻՆՁԵՌՅՆ Է ԸՆԵՐՅՈՒԾ. Բ. 6.

Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալս. զիմաստութիւն՝ ոչ զաշխարհիս այսորիկ. և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ զխափանելեացս. ԱՅԼ խօսիմք զաստուծոյ իմաստութիւն ծածուկ խորհրդով. զոր յառաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց աստուած 'ի փառս մեր. Զոր ոչ ոք յիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ծանեաւ. զի եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց 'ի խաչ հանէին. ԱՅԼ որպէս և գրեալ է. զոր աչն ոչ ետես. և ունկն ոչ լուաւ. և 'ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ. զոր պատրաստեաց աստուած սիրելեաց իւրոց. ԱՅԼ մեզ յայտնեաց աստուած

Հոգւովն իւրով։ զի հոգին զամենայն քննէ և զիսորս աստուծոյ։

Բէլորէ։ Փրկէ տէր զանձինս ծառայից իւրոց։ և մի՛ զղջացին ամենեքեան՝ որք յուսացեալ են ՚ի նա։

Ալէլուիա։ Օրհի։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Աւետարան որ ըստ Մարկոսի։ Ժ. 28։

Առ տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Կասէ ասել ցնա պետրոս։ ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո։ Պատասխանի ետ յիսուս։ և ասէ։ ամէն ասեմ ձեզ։ ոչ ոք է որ եթող զտուն՝ կամ զեղբարս՝ կամ զքոյր՝ կամ զհայր՝ կամ զմայր՝ կամ զորդիս՝ կամ զագարակս վասն իմ՝ կամ վասն աւետարանին։ Եթէ ոչ առնուցուս հարիւրապատիկ այժմ յայսմ ժամանակի տունս՝ և եղբարս՝ և քոյր՝ և մայր՝ և որդիս՝ և ագարակս՝ հալածանօք հանդերձ։ և յաշխարհին որ գալոցն է զկեանսն յաւիտենականս։ Զի բազումք եղէցին առաջինք յետինք՝ և յետինք առաջինք։

Սրբոյ աղօթքդ եւ ես խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ ընկալ՝ կեցո՛ և։ Եւ տոհանոյ ասէ էլեր ոէր ոաբրնե։

Ե՛ռ՝ է՛ղ՝ ը՛ղ՝ ի՛ ։

Տէր Տէրանց՝ Աստուած աստուածոց՝ արարիչ ամենայն արարածոց, հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի, որ օրհնեալդ ես և փառաւորեալ յաւիտեան։ Դուք տէր կարող յամենայնի, նայեա՛ ’ի մեզ և ողորմեա՛ մեզ։ Եւ մի՛ անտես առներ զտեղծուածս ձեռաց քոց։ Թէպէտ մեք տկար և անարժան եմք, սակայն յուսամք զթութիւն մեղաց գտանել ’ի քէն։ զի ողորմութիւն քո յաղթօղ գտանի ’ի վերայ բարերարկամաց քոց։ Տէր բարերար և անսխակալ։ տուր մեզ համարձակութիւն կալ առաջի աստուածութեանդ քո։ Եւ զոր ընտրեցեր և կոչեցեր յառաջնորդութի՝ այժմ հրաժարեաց ’ի մէնջ, և դարձաւ ’ի հող յորմէ ստեղծեր։ Վասն որոյ մեք ժողովուրդք քո և գինք արեան միածնի քոյ աղաչեմք զքեզ՝ զի հանգուցես զհոգի սորա առ ամենայն սրբոց և սիրելոց անուան քոյ։ Եւ ’ի միւսանգամ գալստեանն քոյ՝ յորժամ դայցես տալ վարձս ծառայից քոց՝ բարերարեա՛ մնրդասէր տէր ’ի ծառայս քո՝ որ այժմ հանգուցեալս է։ և թող սմա զյանցանս իւր և զմտաւածուածս, որ խորհրդովք և որ գործովք։ զկամայ և զակամայ։ զգիտուն և զանգիտուն։ Եւ հոգւոյ սորա առաջնորդեա՛ յերկիր ուղիղ՝ որ տանի ’ի կեանսն յաւիտենականս։ Եւ զմեզ

զամենեսեան օրհնեա՛ հոգևոր օրհնութեամբ քով։ և առաջնորդեա՛ մեզ արժանաւորիլ արքայութեանդ ընդ ամենայն սուրբս քո։ Զի այժմ և յամենայն ժամու միշտ գոհանալով փառաւորեսցուք զՀայր և զորդի և զՍո՛ք հոգիդ։

Հոգւոյ՝։ Վասն հանդ՝։ Քո՛ որդի՛։ Հայր մեր՛։

Եւ որոյին 'ի յերբուրդ հոգիոն։ Եւ անդ ասէն զլուսէոն։ Բ։

Յաստուածային ձայնէ գոչմանն սարսեցին դողալով կարապետք դժոխոցն։ և մեռեալն ելին արտաքս անապական։ Կացեալ 'ի դուրս այրին և ձայնէր աղդարարող բարբառովն 'ի գերեզմանն։ զնդարէ՝ ելկ արտաքս անապական։ Ելեալ 'ի գերեզմանէն երիզապինդ պատանոքն մեռեալն։ հրամայեաց լուծանել 'ի կեանսն յաւիտենից։

Ընդ երգոյն յեռոյեոյ մրգոբէէ։ խզ։ 1։

Եւ արդ՝ այսպէս ասէ տէր աստուած որ արար զքեզ յակոբ։ և որ ստեղծն զքեզ իսրայէլ՝ մի՛ երկնչիր՝ զի փրկեցի զքեզ։ և կոչեցի քեզ անուն քո՝ թէ իմ ես։ Եւ եթէ անցանես ընդ ջուրս՝ ընդ քեզ եմ։ և զետք

զքեզ մի՝ ողողեացեն։ և եթէ անցանիցես ընդ հուր՝ մի այրեացիս։ և բոց նորա զքեզ մի կիզցէ։ Զի ես եմ տէր աստուած քո սուրբն իսրայէլի՝ որ փրկեմ զքեզ։ Արարի փոխանակ քոյ զեգիպտոս՝ և զեթիովպիս։ և զսուհէն քեզ փոխանակեցի։ Ուստի և պատուական իսկ եղեր առաջի իմ։ վառաւորեցար՝ և ես սիրեցի զքեզ։ և տաց զմարդիկ փոխանակ քո։ և իշխանս փոխանակ գլխոյ քոյ։ Մի երկնչիր՝ զի ես ընդ քեզ եմ։ յարևելից ածից զզաւակ քո։ և յարևմտից ժողովեցից զքեզ։

Պօղոսի առաքելոյն Է կորնթացւոց առաջին թղթոյն։ Ժ. 35։

Այլ ասիցէ ոք։ զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ որո՞վ մարմնով գայցեն։ Անմիտ՝ դու զոր սերմանես։ ոչ կենդանանայ՝ թէ ոչ մեռանիցի։ Եւ զոր սերմանես։ ոչ զնոյն մարմին՝ որ ծնանելոցն իցէ։ սերմանես։ այլ հատ մերկ։ եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց։ Եւ աստուած տայ նմա զմարմին՝ որպէս և կամի։ և իւրաքանչիւրոց սերմանեացն զիւր մարմին։ Ո՛չ ամենայն մարմին նոյն մարմին է։ այլ սոյլ մարմին է մարդկան։ և սոյլ մարմին անասնոց։ սոյլ մարմին թռչնոց՝ և սոյլ մարմին ձկանց։ Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկրաւորք։ այլ սոյլ փառք երկնաւորաց՝ և սոյլ փառք

երկրաւորաց։ Ա՛յլ փառք արեգական, և այլ փառք լուսնի։ և այլ փառք աստեղաց։ և աստղ քան զաստղ առաւելէ փառօք։ Նոյնպէս և յարութիւն մեռելոց սերմանի ապականութի՛ւն՝ և յառնէ առանց ապականութեան։ Սերմանի անարգութեամբ՝ և յառնէ փառաւք։ սերմանի տկարութեամբ՝ և յառնէ զօրութեամբ։ Սերմանի մարմին շնչաւոր՝ և յառնէ մարմին հոգեւոր։

Ալէլուիա։ Դու յարուցեալ գթացիս 'ի վերայ սիոնի։ ժամանակ գթալոյ նոր հասեալէ ժամ։

Ալէլուիա։ Օրհնի։ Խաղաղութիւն ամե՛։

Ա՚ԷՊՕՐԻՆ. որ ըստ զուսկասուս. իա՛. 34։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զգոյշ լերուք անձանց։ գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութի՛ւն՝ և հոգաք աշխարհականաք։ և յանկարծակի հասանիցի 'ի վերայ ձեր օրն այն։ Զի իբրև զորոգայթ հասանիցի 'ի վերայ ամենեցուն՝ որք բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի։ Արթուն կացէք այսուհետև։ յամենայն ժամ աղօթս արարէք։ զի արժանի լինիջիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ՝ որ լինելոցն է։ և կալ

առաջի որդւոյ մարդոյ։ Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր։ և զգիշերս ելեալ ագանիւր 'ի լերինն՝ որ կոչիւր ձիթենեաց։ Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ։

Սուրբ Աւետարան։ Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ ընկալ՝ կեցո և։ Եւ տոհանոյ։ ասէ

Էջէ։ ասէ ողորմեա։

Եւ ասէ ղազարն։

Դ ր արարիչդ ես ազգի մարդկան և ստեղծիչ քրիստոս Աստուած մեր։ որ 'ի ձեռն սուրբ յարութեան քոյ ազատեցեր զմեզ 'ի ծառայութենէ մահու։ Նոյն ինքն և այժմ տէր՝ զառ 'ի յելս Հանապարհի յաշխարհէս զծառայիս քոյ՝ խաղաղութեամբ յաջողեա։ և առաջնորդեա սմա 'ի ձեռն հրեշտակին խաղաղութեան 'ի յօթեվանս սրբոց քոց առաքելոցն։ Զի դու ես տէր աստուած մեր։ և քեզ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Հոգւոց։ Վասն հանգ։ Քո որդի։ Հայր մեր։

———

ԸՆԴԵՆ 'Ի ԼՈՒՍՈՒՐԴ ԿՈ'ՓԼՈՒՆ։ ԵՒ ՂՈՒԿԱՆ. ԴԼ։

Աղբիւր անմահութեան բղխեալ 'ի բեթանիա։ կենդանարարեաց զղջաւորս 'ի թաղմանէ։ Կանխեալ մարիամանցն արտասուալից հառաջմամբ՝ գտին կենդանացեալ զչարեքօրեայ զմեռեալն։ Յաստուածային ձայնէ գոչմանն սարսեցին դժոխք։ և երիզապինդ մեռեալն զգեցաւ զանմահութիւն։

ԸՆԴԵՐՅՈՒԱԾ ՅԵՈՒՅԵՈՅ ՄՈՐԳՈՐԷԷ. ԽԲ. Ի։

Լուարուք ինձ կղզիք, և ունկն դիք հեթանոսք։ յետ բազում ժամանակաց հաստատեսցի այդ ասէ տէր։ յարգանդէ կոչեաց զիս տէր։ և յորովայնէ մօր իմոյ կարդաց զանուն իմ։ եդ զբերան իմ իբրև զսուսեր սուր։ և ընդ հովանեաւ ձեռին իւրոյ թաքոյց զիս։ եդ զիս իբրև զնետ մի ընտիր։ և 'ի կապարէն իւր թաքոյց զիս։ եւ ասէ ցիս։ ծառայ իմ ես դու։ և ես 'ի քեզ փառաւորեցայց։ եւ ասեմ, 'ի զուր ուրեմն վաստակեցի 'ի տարապարտուց։ յոչինչ ետուս զզօրութիւն իմ, վասն այնորիկ իրաւունք իմ 'ի տեառնէ։ և վաստակք իմ առաջի աստուծոյ իմոյ։ եւ արդ այսպէս ասէ տէր աստուած, որ ստեղծն զիս յորովայնէ ծառայ իւր։ ժողովել զյակոբ և զիսրայէլ առ ինքն։ ժողովեցայց, և

փառաւորեցայց առաջի տեառն։ և աստուած իմ է ինձ զօրութիւն։ Եւ ասէ ցիս։ մեծ է քեզ այդ՝ կոչելդ քեզ ծառայ իմ։ հաստատել զազգն յակոբու՝ և զցրուեալսն իսրայէլի դարձուցանել։ ահաւադիկ ետուս զքեզ յուխտ ազգի՝ և 'ի լոյս հեթանոսաց։

Գլուխ առաքելոյն 'ի կորնթացւոց առաջին ընդ-ունելոցս։ ԺԵ. 51։

Ա՛րդ՝ զխորհուրդ մի ասեմ ձեզ։ ամենեքեան ննջեսցուք՝ այլ ոչ ամենեքեան նորոգիցուք։ Ցանկարծակի յական թօթափել 'ի փող յետին։ քանզի փող հարկանի։ և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան։ և մեք նորոգիցուք։ Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն։ և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն։ Այլ յորժամ մահկանացուս այս՝ զգեցցի զանմահութիւն՝ և ապականացուս զանապականութիւն՝ յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ։ Եթէ ընկլաւ մահ 'ի յաղթութիւն։ Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո։ ո՞ւր դժոխք խայթոց քո։ Խայթոց մահու մեղքն է՝ և զօրութիւն մեղաց օրէնք։ Այլ շնորհք աստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն 'ի ձեռն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ որում փառք յաւիտեանս՝ ամէն։

Ալէլուիա։ Տուր զօրութիւն Ծառայի քոյ։ կեցո զորդի աղախնոյ քոյ։ և արա առիս նշան բարութեան։

Ալէլուիա։ Օրհնի։ Խաղաղութիւն ամենայն։

Ասէ տէրն որ ըստ յովհաննու։ ԺԲ. 46։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Ես եմ լոյս աշխարհի։ որ գայ առիս՝ 'ի խաւար մի՛ մնասցէ։ այլ ընկալցի զլոյսն կենաց։ Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից իմոց և ոչ պահիցէ, ես ոչ դատեմ զնա։ քանզի ոչ եկի թէ դատեցից զաշխարհ։ այլ զի փրկեցից զաշխարհ։ Որ անարգէ զիս։ և ոչ ընդունի զբանս իմ։ գոյ՝ որ դատէ զնա։ բանն՝ զոր ես խօսեցայ, նա դատէ զնա յաւուրն յետնում։ Զի ես յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ։ այլ որ առաքեացն զիս Հայր, նա ետ ինձ պատուէր՝ զի՞նչ ասացից՝ կամ զի՞նչ խօսեցայց։ Եւ գիտեմ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք։ Արդ՝ զոր ես խօսիմ, որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր, այնպէս խօսիմ։

Սրբոյն տրոպարն։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ ընկալ կեցո և ողորմեա։

եւ փոխանայն առէ երբէք զէր ողորմիւ. և զոր ընթեռնու զողորմ։

Հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց։ որ զմահ խափանեցեր և զսատանայ կոխեցեր՝ և աշխարհի կեանս պարգևեցեր։ Հանգո զհոգի ծառայիս քոյ զոր անուն փոխանայիս, 'ի տեղւոջ լուսոյ և 'ի տեղւոջ հանգստեան։ ուստի փախուցեալ են ամենայն ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։ Եւ ամենայն մեղաց առ 'ի սմանէ գործելոց՝ ներսուն արասցես։ եթէ քանիւ՝ կամ գործով կամ մտածութեամբ։ զոր որպէս բարերար և ողորմած և մարդասէր աստուած՝ թողութիւն շնորհեա սմա։ Վասն զի ոչ է մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մեղանիցէ։ զի դու միայն ես առանց մեղաց։ և արքայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտենից։ որ ոչ անցանէ։ և քանք քո Հշմարիտ են։ Զի դու ես կեանք և յարութիւն ամենայն ննջեցելոց։ Եւ քեզ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ այժմ և։

Հոգւոց։ Վասն հանգու։ Քեզ որդի։ Հայր մեր։

Եւ բառնան փոխանայդն։ և բերեն 'ի գրուբ որոհի ենկեղեցւոյն։ Լուկ Եէ որոհ ուչ էրէ։ այսինքն ժամանակն։ ածցեն յանդիման դրան եկեղեցւոյն 'ի բացուայ։ Եւ այս կանոն կոպարի։ Հարիւն։ ԹԿ։

Որ որդիդ ես և բանդ աստուածա։ Ե։ զրպակն ասա-
ուածածանի Ե։ խուլ։ Սողմ։ ԼԳ։ Այս աղքատ կար-
գաց առ տէր"։ Օրհնեցից զտէր յամենայն ժամ։
յամենայն ժամ օրհնութիւն նորա 'ի բերան իմ։

Ընդ ելեալ ասեալ որդոյ Նաւէայ։ խդ։ 29։

Եւ պաշտեաց իսրայէլ զտէր զամենայն
աւուրս յեսուայ։ և զամենայն աւուրս
ծերոցն՝ որք ծգեցին զժամանակս ընդ յեսուայ։
որք և տեսին զամենայն գործս տեառն՝ զորս
արար յիսրայէլ։ Եւ եղև յետ այսորիկ մեռա-
նիլ յեսուայ որդւոյ Նաւէայ ծառայի տեառն,
հարիւր և տասն ամաց։ Եւ թաղեցին զնա առ
սահմանօք ժառանգութեան իւրոյ 'ի Թամնա-
սաքար 'ի լերինն Եփրեմայ հիւսիսոյ՝ լերինն
գայասու։ Եւ անդ եդին ընդ նմա ուր թաղեցին
զնա առ 'ի յիշատակ՝ զսուրն քարեղէնս։ որով
թլփատեաց յեսու զորդիսն իսրայէլի 'ի գաղ-
գաղայ։ յորժամ երկան զնոսա յերկրէն եգիպ-
տացւոց որպէս հրամայեաց տէր։ և անդ են
մինչև ցայսօր ժամանակի։ Եւ զոսկերսն յովսէփու
հանին որդիքն իսրայէլի յեգիպտոսէ։ և թա-
ղեցին զնա 'ի սիկիմ 'ի բաժնի ագարակին՝ զոր
ստացաւ յակոբ յամուրհացւոցն բնակելոցն 'ի
սիկիմ որոշաց հարիւրոց։ և եղ զայն յովսէփայ
'ի բաժնի։ Եւ եղև յետ այսորիկ վախճանիլ

եղիսաբաթու քահանայի որդւոյ աՀարոնի։ և Թաղեցաւ 'ի գաբաաթ փենէէսի որդւոյ իւրում, զոր ետ նմա 'ի լերինն Եփրեմայ։ Յաւուրսն յայնոսիկ առեալ որդւոցն իսրայէլի զտապանակ ուխտին աստուծոյ՝ շրջեցուցանէին ընդ իւրեանս։ Եւ քահանայացաւ փենէէս փոխանակ եղիսաբաթու Հօր իւրոյ։ մինչև մեռաւ և Թաղեցաւ յիւրումն գաբաաթ։ Եւ որդիքն իսրայէլի գնացին իւրաքանչիւր 'ի տեղիս իւրեանց՝ և իւրաքանչիւր 'ի քաղաքս իւրեանց։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԱԾՈ ՅԻՇԵԼՈՅ ՄԱՐԴԵԷ ՅՈՂԷ։

Յիշեա՛ տէր՝ որ ինչ անցք անցին ընդ մեզ։ նայեա՛ց, և տե՛ս զնախատինս մեր։ Ժառանգութիւն մեր դարձաւ յօտարութիւն, և բնակութիւն մեր 'ի նշդեհութիւն։ Որբ մնացաք՝ և ո՛չ գոյր մեք հայր։ մարք մեր իբրև այրիք 'ի Ժամանակաց մերոց։ Զջուր մեր գնոյ արբաք։ և վայրն մեր առանց փոխանակի եկն 'ի վերայ պարանոցի մերոյ։ Հալածականք եղաք։ և ո՛չ գտաք հանգիստ։ Զեռնաձիգք եղեն եգիպտացիքն՝ և ասորեստանեայք, յագեցուցանել հացիւ։ Հարքն մեր մեղան։ չկք ուրեք 'ի միջի։ և մեղք հարցն ընդ մեզ եղին։ Ծառայք տիրեցին մեզ։ և այն որ փրկէին զմեզ 'ի ձեռաց նոցա՝ չկք ուրեք 'ի միջի։

Պետրոսի առաջին Եկեղեցոյ առաջին թղ. Գ.

Որ հնեալ է աստուած և հայր տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ զմեզ վերստին 'ի յոյսն կենդանի 'ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Քրիստոսի 'ի մեռելոց։ Յանեղծ և յանարատ և յանթառամ ժառանգութիւնն՝ որ պահեալ է յերկինս ձեզ։ Որք զօրութեամբն աստուծոյ պահեալք էիք հաւատովք 'ի պատրաստեալ փրկութիւնն, յայտնիլ 'ի յետին ժամանակս։ Որով ուրախ լինիջիք՝ որք այժմ սակաւիկ ինչ ըստ պատշաճի իրացդ տրտմեալք էք 'ի պէսպէս փորձութիւնս։ Զի հանդէս ձերոց հաւատոցն առաւել քան զոսկի կորստական պատուականն է։ որ հրով փորձեալ գտաւ 'ի գովութիւն և 'ի փառս, և 'ի պատիւ յայտնութեանն Յիսուսի Քրիստոսի։ Զոր ոչն տեսիք՝ և սիրեցիք։ ընդ որ այժմ ոչ հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք։ և ուրախ էք անհաւ և փառաւորեալ խնդութեամբն։ Ընկալեալ զկատարումն հաւատոցն ձերոց զոգւոցն փրկութիւն։

Աւետարան։ Տէր լոյս իմ և կեանք իմ։ ես յումմէ՞ երկեայց տէր ապաւէն կենաց իմոց ես յումմէ՞ դողացայց։

Ալէլուիա։ Օրհի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ա-ԵՏԵՐՆ ՈՐ ԸՍ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ. ԺԳ. 25.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ.

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ ձեզս եմ. Իսկ միխիթարիչն Հոգին սուրբ՝ զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն. և յիշեցուսցէ զամենայն, զոր ինչ ասացի ձեզ. Զխաղաղութիւն թողում ձեզ. զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր. և մի՛ զանգիտեսցեն. Լուայք, զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ, և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս, ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ թէ ես առ Հայր երթամ. զի Հայր իմ մեծ է քան զիս. Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչչև եղեալ. զի յորժամ լինիցի՝ հաւատասջիք. Ո՛չ ևս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ՝ և յիս ինչ ոչ գտանէ. Այլ զի ծանիցէ աշխարհ եթէ սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. օն արիք գնասցուք ասսի.

Ե- ՈՐԻՆՈՒԹԻՆ ԹՈՒՆԷ.

Ողան ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի Հանապարհս խաղաղութեան, զտէր աղաչեսցուք.
Զան ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին, զտէր աղաչեսցուք.

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս, զտէր աղաչեցուք։
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղաչեցուք։
Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղաչեցուք։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեսց։

Եւ տեհանոյն ասէ զ՚ղօթս։

Տէր աստուած փրկիչ մեր մարդասէր։ կարգամք զմեծ և զամենաասուրբ անուանդ քո։ Հանգիր զհոգի ծառայիս ՝՝՝՝ քոյ հանգստեան։ աղաչանօք սրբուհւոյ աստուածածնին և ամենայն սրբոց, և որք միաբանեալ հայցեմք ՝ի քո առատ մարդասիրութենէդ՝ շնորհել զթողութիւն մեղացս։ Զի դու տէր շնորհեցեր ծառայի քում առաջնորդութիւն։ հովուել իմաստութեամբ զժողովուրդս քո։ Նոյն ինքնդ և այժմ շնորհեա սմա ընդ երջանիկ հայրապետացն վերադասիլ։ զի ընդ նոսին փառաւորեսցէ զհայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ։ այժմ և միշտ և՚։

Խաղաղութեան մնեցուն։ Ամենակալ երկրպագեսցուք։

Որ տէր ամենեցուն և արարիչ։ Որ աստուած ամենեցուն՝ և տէր և հայր և ուղղիչ։ Որ կենսց

և մահու տէր։ Ո՞ հոգւոց մերոց շտեմարան և բարեգործ։ որ առնես զամենայն։ և յօրինեալ փոխիս արուեստաւոր բանիւդ ըստ ժամանակի՝ որպէս գուն ինքնին գիտես խորին քոյով իմաստութեամբդ և մատակարարութեամբ։ Ընկալ և այժմ զաղաչանս մեր։ և զհոգի սորա հանգո՛ ընդ սուրբս քո՝ի խորանս սիրոյդ անուան քոյ։ և արժանի արա վերստին նորոգման։ ՝ի լսել զձայն աստուածային փողոյն՝ ընդ առաջ ելանել քեզ փառօք։ զի կացցէ առաջի քո զուսարթերես և պայծառ։ Ընկալցիս և զմեզ յետոյ ՝ի դէպ ժամանակի։ շնորհօք և մարգասիրութեամբ տեառնդ մերոյ և փրկչիդ յիսուսի քրիստոսի։ որում վայելէ փառք ի շնա՞։

Եւ ասէն ղբոլոն գկ։ Ա յսօր անՀառ լուսոյն ծա՞։ վէց գուն։ Ե դէ գուն երգ։

Հոգւոց՞։ Վասն հանգ՞։ Քե որդի՞։ Հայր մեր՞։

Եւ էառնան գոհանոյսն։ Եւ էէրէն ՝է ժամագրանն։ կամ ելցէ սա գուն նէէզէցոյն։ Եւ ասէն ղբոլոն գձ։ Հայր բարեգութ՞։ Դէ ղբոլոն սուրբածինի։ Եւ դէ էուլէ։ Սողմ էէ։ Տէր սիրեցի զվայելչութիւն տան քո և զտեղի յարկի փառաց քոց։ Դանտ արա ինձ տէր։ զի ես յամբծութեան իմում գնացի։ ՝ի տէր յուսացայ։ զի մի՛ եղէց հիւանդ։

ԸՆԴԷՐՅՈՒԾՈ ՅԵՐԷՄԻԱՅԻ ԲԱՂՄՈՒՐՈՒՆՔ ՆՈՅ. Բ. 1.

Եւ մերձեցան աւուրք դաւթի մեռանելոյ. և պատուիրեաց որդւոյ իւրում սողոմանի՝ և ասէ. Ես երթամ զՀանապարհ ամենայն երկրի. և դու զօրացիս՝ և եղիցիս յայր. Եւ պահեցես զպահպանութիւնս տեառն աստուծոյ քոյ՝ գնալ 'ի Հանապարհս նորա. և պահել զպատուիրանս նորա և զիրաւունս և զդատաստանս և զվկայութիւնս նորա, զգրեալս յօրէնս մովսէսի. զի 'ի միտ առնուցուս՝ զոր առնիցես. ըստ ամենայնի զոր պատուիրեմ քեզ. Զի հաստատեսցէ տէր զբան իւր. զոր խօսեցաւ վասն իմ և ասէ. եթէ պահեսցեն որդիք քո զՀանապարհս իւրեանց գնալ առաջի իմ Հշմարտութեամբ յամենայն սրտէ իւրեանց՝ և յամենայն անձնէ իւրեանց որպէս գնացեր դու, ասէ. մի՛ պակասեսցի քո այր յաթոռոյ իսրայէլի. Եւ ննջեաց դաւիթ ընդ հարս իւր՝ և թաղեցաւ 'ի քաղաքի դաւթի.

ԸՆԴԷՐՅՈՒԾՈ ՅԵԼԷԿԻԷԼԷ ՄՐԿՈՒԷԷ. Խ. 44.

Եւ տարաւ զիա 'ի սրահն ներքին. տեսա երկուս պատշգամբք էին 'ի ներքոյ սրահին. մի ընդ հարաւոյ դրանն՝ որ հայէր ընդ հիւսիսոյ, և հանէր ընդ հարաւ. և միւս ընդ հիւսիսոյ դրանն՝ որ հայէր ընդ հարաւ, և հանէր ընդ հիւսիսի.

Եւ ասէ ցիս. այս պատշգամբ՝ որ Հայի ընդ կողմն Հարաւոյ՝ քահանայիցն Եղիցի, որք պահեն զպահպանութիւնս տանն. Եւ պատշգամբն՝ որ Հայի ընդ Հիւսիսի՝ քահանայիցն Եղիցի, որք պահեն զպահպանութիւնս սեղանոյն. Նոքա են որդիք սադովկայ՝ որք մերձենան 'ի ղևտացւոց անտի պաշտել զտէր.

Դ. ԳԼԽՈՒ ԵՍԵԿԻԷԼԻ ՄԵԿՈՒԷՆ. Լդ. 17.

Եւ եղիցի 'ի մտանել քահանայիցն ընդ դուռն սրահին 'ի ներքնոյ՝ զգեցցին զպատմուճանս կտաւիս. և մի՝ զգենուցուն ասուիս 'ի պաշտաման իւրեանց 'ի դրանէ սրահին ներքնոյ. Եւ խոյրս կտաւիս ունիցին 'ի գլուխս իւրեանց. և անդրավարտիս կտաւիս յերանս իւրեանց. և ոչ զգենուցուն 'ի բռնութեան. Եւ յելանելն իւրեանց յարտաքին սրահն առ ժողովուրդն՝ մերկացցին զպատմուճանս իւրեանց, որով պաշտիցեն. և դիցեն զնոսա 'ի սենեակս սրբութեանցն, և զգեցցին այլ պատմուճանս. և մի՝ սրբեսցեն զժողովուրդն պատմուճանօք իւրեանց. Եւ զգլուխս իւրեանց մի՝ գերծցեն. և զվարսս իւրեանց մի՝ անօսրացուսցեն. ծածկելով ծածկեսցեն զգլուխս իւրեանց. Եւ զգինի մի՝ արբցեն ամենայն քահանայքն 'ի մտանելն իւրեանց 'ի ներքին սրահն.

Զօրութիւն տուողին յԷրուսաղեմ Ողորմեցուցանող ի ընդերձումս։
Ժգ. 17։

Ունկնդիր լերուք առաջնորդաց ձերոց։ և հպատակ կացէք նոցա։ Զի նոքա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց իցեն ընդ ձեր։ զի խնդութեամբ արասցեն զայն՝ և ոչ յոգւոց հանելով։ զի այն ոչ յօգուտ ձեր է։ Աղօթս արարէք վասն մեր։ զի հաստատեալ գիտեմք եթէ բարւոք միտս ունիմք։ յամենայնի կամիմք բարւոք գնացս ցուցանել։ Եւ առաւել աղաչեմք՝ զի զայն առնիցէք՝ զի վաղագոյն պատսպարեցայց ձեզ։ Եւ աստուած խաղաղութեան՝ որ եհան 'ի մեռելոց զհովիւն հօտից զմեծն արեամբ յաւիտենական ուխտին զտէր մեր յիսուս քրիստոս։ Հաստատեսցէ զձեզ 'ի գործս բարութեան՝ առնել զկամս նորա։ և արասցէ 'ի մեզ զհաճոյն առաջի իւր 'ի ձեռն յիսուսի քրիստոսի։ որում փառք յաւիտեանս։ ամէն։

Ալէլուիա։ Ցիշեաց ողորմութեամբ իւրով զազգակոթ։ Հրշմարտութեամբ իւրով զտունն իսրայէլի։ և տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ։

Ալէլուիա։ Օրհի։ Խաղաղութիւն ամ։

Աւետարան որ ըստ յովհաննու. ԺԵ. 11։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ։ զի ուրախութիւնն իմ 'ի ձեզ լցէ։ և ձեր ուրախութիւնն լցեալ
եղիցի։ Այս է պատուէր իմ՝ զի սիրեսջիք զմիմեանս՝ որպէս և ես զձեզ սիրեցի։ Մեծ ևս
քան զայս սէր ոչ ոք ունի՝ եթէ զանձն իւր դիցէ 'ի վերայ բարեկամաց իւրոց։ Դուք բա-
րեկամք էք իմ՝ եթէ առնիցէք՝ զոր ես պատ-
ուիրեմ ձեզ։ Ա՛յլ ևս կոչեմ զձեզ ծառայս՝ զի
ծառայն ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նորա։ այլ
զձեզ կոչեցի բարեկամս՝ զի զամենայն՝ զոր
լուայ 'ի հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ։ Ա՛յլ եթէ
դուք ընտրեցիք զիս։ այլ ես ընտրեցի զձեզ՝ և
եդի զձեզ։ զի դուք երթայցէք՝ և պտղաբերք
լինիցիք։ և պտուղն ձեր կայցէ։ և զոր ինչ խնդ-
րիցէք 'ի հօրէ իմմէ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ։
Զայս պատուիրեմ՝ զի սիրեսջիք զմիմեանս։
Եթէ աշխարհ զձեզ ատէայ։ գիտասջիք զի
նախ զիս ատէայ։ Եթէ յաշխարհէ աստի էիք՝
աշխարհ զիւրն սիրէր արդեօք։ բայց զի չէք
յաշխարհէ՝ այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխար-
հէ՝ վասն այնորիկ ատէայ զձեզ աշխարհ։
Յիշեցէք զբանն՝ զոր ասացի ձեզ։ Եթէ ոչ է
ծառայ մեծ քան զտէր իւր։ եթէ զիս հալա-

ծեցին, ապա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն։ Այլ զնոցս արասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ. զի ոչ գիտեն զայն՝ որ առաքեացն զիս։ Իմ եթէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ չիք պատճառ վասն մեղաց իւրեանց։ Որ զիս ատեայ՝ և զհայրն իմ ատեայ։ Եթէ զգործսն չէր գործեալ 'ի նոսա՝ զոր ոչ այլ ոք գործեաց, մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ տեսին, և ատեցին և զիս և զհայր իմ։ Այլ զի լցցի բանն. որ յօրէնս նոցա գրեալ է. թէ ատեցին զիս 'ի տարապարտուց։ Բայց յորժամ եկեսցէ Փիլիթարիչն՝ զոր ես առաքեցից ձեզ 'ի հօրէ՝ զհոգին Ճշմարտութեան որ 'ի հօրէ ելանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ։ Եւ դուք վկայէք՝ զի 'ի սկզբանէ ընդ իս էք։ Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթագղեսջիք։ 'Ի ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ՝ համարիցի պաշտօն մատուցանել աստուծոյ։ Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ. քանզի ոչ ծանեան զհայր՝ և ոչ զիս։ Այլև զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ՝ յիշեցէք թէ ես ասացի ձեզ։ Զայս 'ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ. քանզի ընդ ձեզ էի։

Եւ սարկաւագն գոչէր։

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն
'ի բարերար աստուծէ մերմէ, զտէր աղա՛։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զբաղարտութենէ մարդկան
և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց
հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փոսարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց,
զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։
Զանձինս մեր։ Ողորմեա՛ց։

Եւ քահանայն ասէ զաղօթս։

Տիրոջ ապետ բարի քրիստոս, գտօղ կորուսելոց և խնդրօղ մոլորելոցս։ որ երբեմն քեզ անուանեցեր 'ի հողերկնից զսուրբ առաքեալսն։ և նոքաք որոսացեր զմարդիկ 'ի կեանսն յաւիտենականս։ Եւ այժմ ծառայս քո՝ որ աւանդեաց զհոգի իւր 'ի ձեռս քո։ զի և սա երկնի փոքր 'ի շատէ սպասաւոր տէրութեանդ քո։ յիշեա՛ զհոգի սորա և զմարմին՝ որ կայ առաջի քոյ։ և թող զմեղս սորա զկամայ և զակամայ։ 'ի ձեռն կենսաբեր խաչի քո։ բարեխօսութիւն

սրբուհւոյ աստուածածնիդ և ամենայն սրբոց քոց։ և հան մասն և բաժին ընդ սուրբս քո յարքայութիւնդ քում։ Եւ զմեզ արժանաւորեա գոհանալով փառաւորել զհայր և զորդի և զսրբ հոգիդ։ այժմ և միշտ և՝։

Խոնարհութեան աղօթք։ Այ երկնաւոր։

Դարձեալ մատուցանեմք զմաղթանս մեր առ դրան սրբոյ եկեղեցւոյ քոյ քահանայքս և ժողովուրդքս։ մի՛ թողուր զմեզ 'ի ձեռանէ քումմէ։ և մի՛ տար օտարաց զժառանգութիւնս քո։ Եւ 'ի կատարման ծառայիս քո յանուն քահանայի։ յանձն արա զմեզ ուղղափառ հաւատի։ զի 'ի կեանս սորա դու պահէիր զմեզ և պահեցեր։ և այժմ ևս սուրբ հոգւովդ և խաչիւդ քով սրբով պահեա զմեզ։ Եւ զվերակացուն մեր՝ որ փոխեցաւ 'ի մէնջ 'ի յաշխարհէս՝ դասակից արա և աթոռակից սուրբ հայրապետացն և հարց։ զի ահաւասիկ հրաժարեալ 'ի մէնջ ողջունիւ՝ և ըստ հրամանի քում դառնայ 'ի հող ուստի ստեղծեր զսա։ Դու տէր՝ երկնից պահապան մարմնոյ սորա։ և հանգիստ հոգւոյ սորա։ յոյս յարութեան 'ի մեծի աւուր գալստեան՝ յորժամ գաս ժողովել զկենդանիս և զմեռեալս։ քրիստոս յոյս մեր և պսակ պարծանաց հաւատացելոց քոց։ Ցիշեա զծառայս քո

զվախՀանեալս։ և կացո յաջակողմանդ քո՝ ընդ սիրելիս երկնաւոր Հօրդ ՝ի ժառանգութիւն։ ՝ի ձեռն նորոգօղ Հոգւոյդ սրբոյ։ Որում վայել է փառք ի շնորհս և պատիւ այժմ և։

Եւ ասէն։ Էլից զօրէնան մովսէսի՝։ վէց ասուն. Ա. Դէ ասուն էրէ։ Հոգւոց՝։ Հայր մեր՝։

Մոտ ասրէաւ ՝ի դուռն էչէղէցաւոյն՝ ասասցէն զարակոն։ գկ։ Յանսկզբնական ծոցոյ Հօր խոնարհեալ։ ա. զարակոն ասասասցցնէ. Ա. ա. խուլի։

Զկնէ ասէ ասղմաս. ՃՅԷ։

Ասցէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի՝ մտից ընդ այն՝ և խոստովան եղէց տեառն։

Խոստովան եղերուք տեառն՝ զի բարի է։ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ասասցէ տունն իսրայէլի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ասասցէ տունն ահարոնի՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ասասցեն երկիւղածք տեառն՝ զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

՝Ի նեղութեան իմում ես առ տէր կարդացի։ և լուաւ ինձ յանդորր։

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց, զի՞ ա-
բասցէ ինձ մարդ։

Տէրն է իմ օգնական և ես տեսից 'ի թշնամիս իմ։

Բարի է յուսալ 'ի տէր՝ քան յուսալ 'ի մարդիկ։ բարի է յուսալ 'ի տէր՝ քան յուսալ յիշխանս։

Ամենայն ազգք շրջեցան զինև։ և անուամբ տեառն յաղթեցի նոցա։

Շրջելով շրջեցան զինև։ և պաշարեցին զիս 'ի միասին։ և անուամբ տեառն վանեցի զնոսա։

Շուրջ եղեն զինև որպէս մեղուք, վառեցան բուրբուքեցան որպէս փուշք 'ի հուր, և անուամբ տեառն մերժեցի զնոսա։

'ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ 'ի գլորիլ։ և տէր ընկալաւ զիս։

Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ տէր, և եղև ինձ 'ի փրկութիւն։

Ձայն ցնծութեան փրկութեան 'ի յարկս արդարոց։

Աջ տեառն արար զօրութիւն։ աջ տեառն բարձր արար զիս։ և աջ տեառն արար զօրութիւն։

Ո՛չ մեռայց՝ այլ կեցցից և պատմեցից զգործս տեառն։

Խրատելով խրատեաց զիս տէր, և 'ի մահ ոչ մատնեաց։

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան զի մտից ընդ սոյն ; և խոստովան եղէց տեառն։

Եւ Քանզի զդուռն և պանին յԷնէզէին՝ ասէլով զլուսոյն. զկ։

Զողորմութեան քոյ զդուռն բաց մեզ տէր ; և արժանի արա զմեզ լուսեղէն յարկաց քոց ընդ սուրբս քո։ 'Ի պատրաստել քո օթեվանս սրբոց քոց ; ընկալ և զմեզ փրկիչ յորդեգրութիւն 'ի դպրութեան կենաց։ 'Ի նստիլ քո յաստենի դատաւոր ահեղ խնայեա յարարածս քո ; բարեխօսութիւն և աղօթիւք սուրբ Հգնաւորացն։ 'Ի քեզ եմք ապաւինեալ ; քրիստոսի մայր աստուածոյ մերոյ։ Որ քան զերկինս բարձրագոյն մարիամ՝ պարծանք եկեղեցւոյ ; քրիստոսի մայր աստուածոյ մերոյ։ Որ քան զարեգակն պայծառագոյն մարիամ՝ մի դադարիր բարեխօսել վասն մեր ; քրիստոսի մայր աստուածոյ մերոյ։ Խաչի քոյ քրիստոս երկրպագեն արարածք ամենայն։ որ 'ի փրկութիւն մեզ կանգնեցաւ։ սա եղիցի մեզ պահապան յաղթօղ։ ապրեցուցանել զմեզ 'ի պատրանաց քանարկուին։ 'Ի սմա բարձրացար բարձօղդ անիծից։ որ փառաւորեալդ ես ընդ հօր։ ժողովել զհեռացեալսն կենսաբեր փայտիւն ; ապրեցու։" Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամենայն։ սմա սպասէին արգելեալքն 'ի մեղսասէր բանտին ; որ ազատեաց զմեզ 'ի

պատրանաց բանտարկուին։ Փառք Հօր։ Այժմ և"։ Ընդ սուրբս քո դասեա և ընդ արդարսն պահեա 'ի տեղւոջ անկեալց հրեշտակաց։ զինչեցեալսն մեր կարգաւորեա ։ որ ողորմածդ ես յամենայնի ։

Եւ դնէն 'ի հՁ էէեղէց-ոյն ՈՈՈՁՀ ԷԷԴՆ. և ոյ ԿՈՆՈՆ ԿՈՊՈՐԷ ։

ԸՆԹԷՑՈՈՍԾ 'Ի ԺՆԴՈՑ։ ԻԸ։ 10։

Եւ էլ յակոբ 'ի ջրհորոյ անտի երդման։ և գնաց 'ի խառան։ Եւ եհաս 'ի տեղի մի և ննջեաց անդ ։ զի արևն 'ի մուտս էր։ և էառ 'ի քարանց տեղւոյն։ եդ ընդ սնարս իւր և ննջեաց 'ի տեղւոջն յայնմ։ Եւ ետես տեսիլ։ և ահա սանդուղք հաստատեալ յերկրի։ որոյ գլուխն հասանէր յերկինս։ և հրեշտակք աստուծոյ ելանէին՝ և իջանէին ընդ նա։ Եւ տէր հաստատեալ կայր 'ի նմա։ և ասէ ։ ես եմ տէր ՇԾ աբրահամու հօր քոյ և աստուած իսահակայ։ մի՝ երկնչիր։ զի զերկիրդ՝ յորում դուն ննջեցեր ։ քեզ տաց զդա՝ և զաւակի քում։ Եւ եղիցի զաւակ քո իբրև զաւազ երկրի։ և ընդարձակեսցի 'ի ծովակողմն և ընդ արևելս։ և ընդ հիւսիս։ և ընդ հարաւ։ և օրհնեսցին 'ի քեզ ամենայն ազգք երկրի՝ և 'ի զաւակի քում։ Եւ ես ահաւասիկ ընդ քեզ եմ պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո՝ յոր գնասցես։ և

գարձուցից զքեզ յերկիրս յայս։ զի ոչ թողից զքեզ մինչև արարից զամենայն ինչ՝ զոր խօսեցայ ընդ քեզ։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԹԻՒՆ ՅԵՌՈՒՆԻՄԻ ՄԱՐԳԱՐԷԷ. ԺԲ. 7։

Իբրև զի գեղեցիկք են 'ի վերայ լերանց ոտք աւետարանչի համբաւոյն խաղաղութեան։ իբրև աւետարանչի բարութեանց։ զի լսելի արարից զփրկութիւն քո։ ասել ցսիոնն թէ թագաւորեացէ քեզ աստուած։ Զի ձայն պահապանաց քոց բարձրացաւ։ և 'ի նոյն բարբառ առ հասարակ ցնծացին։ զի գէմ յանդիման տեսցեն զԺամանակն՝ յորում ողորմեցի տէր սիոնի։ Ղերինք գոչեսցեն աւերակքն հանդերձ երուսաղէմ զփրկութիւն։ զի ողորմեցաւ Նմա՝ տէր։ և փրկեաց զերուսաղէմ։ Եւ յայտնի արասցէ տէր զբազուկ իւր սուրբ առաջի ամենայն ազգաց։ և տեսցեն ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԹԻՒՆ 'Ի ՄՈՂՍԷՍ ՄԱՐԳԱՐԷԷ. Բ. 5։

Այսպէս ասէ տէր։ ուխտն իմ՝ որ ընդ նմա կենաց և խաղաղութեան։ ես ետուս նմա զերկիւղ երկնչիլ յինէն՝ և յերեսաց անուան իմոյ խորշիլ։ Օրէնք Ճշմարտութեան էին 'ի բերանն նորա և անիրաւութիւն ոչ գտաւ 'ի շրթունս

նորա։ խաղաղութեամբ և ուղղութեամբ գնաց ընդիս։ և զբաղումս դարձոյց յանիրաւութենէ։ Զի շրթունք քահանային զգուշացին գիտութեան։ և օրէնս խնդրեսցեն 'ի բերանոյ նորա։ զի հրեշտակ տեառն ամենակալի է։

Պէտք է՝ որ 'ի նոր-գրքէն՝ է նոր-գրքէն՝ զի ինքն է ընդերց-ած։ է. լ։

Զերիցունս այսուհետև աղաչեմ։ իբրև երիցակից՝ և վկայ չարչարանացն քրիստոսի։ որ և հանդերձելոց փառացն յայտնելոց հաղորդ։ Արածեցէք՝ որ 'ի ձեզ հօտդ է աստուծոյ։ վերակացու լինիլ՝ մի՝ իբրև ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ աստուծոյ։ մի՝ զօշաքաղութեամբ՝ այլ յօժարութեամբ։ Մի՝ իբրև տիրելով վիճակացն։ այլ լինիլ օրինակ հօտին։ զի յելևիլ հովուապետին ընդունիջիք զանթառամ փառացն պսակ։

Ալէլուիա։ Ողորմեա՛ ինձ աստուած՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում՝ ըստ բազում գթութեան քում՝ քաւեա՛ զանօրէնութիւնս իմ։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամե՛։

Ասիսաստան որ ըստ յովհաննու. Յզ. 5։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն իմ. և ոչ
ոք ՚ի ձէնջ հարցանիցէ ցիս։ Թէ յո՞ երթաս։
Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ տրամուն ելից
զսիրտս ձեր։ Այլ ես զՀշմարիտն ասեմ ձեզ.
լաւ է ձեզ երթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ
երթայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ։ ապա
եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ։ Եւ
նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ։ վասն
մեղաց՝ և վասն արդարութեան և վասն դատաս-
տանի։ Վասն մեղաց՝ զի ոչ հաւատան յիս։ Վասն
արդարութեան՝ զի առ հայր իմ երթայմ. և ոչ
ևս տեսանէք զիս։ Վասն դատաստանի՝ զի իշխան
աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է։ Եւս
բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ՝ այլ ոչ կարէք
հանդարտիլ այժմիկ։ Յորժամ եկեսցէ նա
հոգին Հշմարտութեան՝ առաջնորդեսցէ ձեզ
ամենայն Հշմարտութեամբ։ զի ոչ եթէ յանձ-
նէ ինչ խօսիցի. այլ զոր լսիցէ՝ խօսիցի. և
զգալոցն պատմեսցէ ձեզ։ Նա զիս փառաւորես-
ցէ՝ զի յիմմէ անտի առնուցու և պատմեսցէ
ձեզ։ Զամենայն ինչ զոր ունի հայր՝ իմէ.
վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմմէ անտի
առնուցու և պատմեսցէ ձեզ։ Փոքր մի, և ոչ

ևս տեսանէք զիս։ և ապա սակաւիկ մի, և տե-
սանիցէք զիս։ և զի ես երթամ առ Հայր։ Ասէ-
ին ամենք յաշակերտաց առնոյ ցմիմեանս։ զի՞նչ
է այս՝ զոր ասէս ցմեզ թէ փոքր մի, և ոչ
տեսանէք զիս։ և դարձեալ սակաւիկ մի, և
տեսանիցէք զիս։ և թէ ես առ Հայր երթամ։
Եւ ասէին զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևն։ չգի-
տեմք զինչ խօսի։ Գիտաց յիսուս երթէ կամէին
ցնա հարցանել։ և ասէ ցնոսա՝ վասն այդորիկ
խնդրէք ընդ միմեանս՝ զի ասացի թէ փոքր մի,
և ոչ տեսանէք զիս։ և դարձեալ սակաւիկ միւս
ևս, տեսանիցէք զիս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։
զի լացջիք և ողբասջիք դուք՝ և աշխարհ խըն-
դասցէ։ դուք տրտմեսջիք՝ այլ տրտմութիւն ձեր
յուրախութիւն եղիցի։ Կին յորժամ ծնանիցի՝
տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա։
այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ ըզ-
նեղութիւնն վասն խնդութեանն։ զի ծնաւ
մարդ յաշխարհ։ Եւ դուք այժմ տրտմութիւն
ունիք։ այլ դարձեալ տեսից զձեզ՝ և ուրախ
լիցին սիրտք ձեր։ և զուրախութիւնն ձեր՝ ոչ
ոք հանիցէ 'ի ձէնջ։ Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ
ոչ հարցանիցէք։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ զի զոր
ինչ խնդրիցէք 'ի հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ
ձեզ։ Մինչև ցայժմ ոչինչ խնդրեցիք յանուն
իմ։ խնդրեցէք, և առնուցուք։ զի ուրախու-
թիւն ձեր լցեալ եղիցի։ Զայս առակօք խօսե-

ցայ ընդ ձեզ։ Եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ
ևս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ։ այլ յայտնա-
պէս զհօրէ պատմեցից ձեզ։ Յայնմ աւուր ինդ-
րեսջիք յանուն իմ։ և ոչ ասեմ ձեզ՝ երթէ ես
աղաչեցից զհայր վասն ձեր։ Զի ինքն իսկ հայր
սիրէ զձեզ՝ զի դուք զիս սիրեցիք։ և հաւատա-
ցիք։ երթէ ես յաստուծոյ ելի։ Ելի 'ի հօրէ՝ և
եկի յաշխարհս։ դարձեալ թողում զաշխարհս։
և երթամ առ հայր։

Հոգւոյ՝։ Հայր մեր՝։ Ե՛ 'ի վերոյ դէոյն դէցն
զ-ուրբ-ոն. Ե՛ վ-ուրբ-ոյն զլոյս ս-ուրբ-ին։ Ե՛ ապ-ա-
յ-ոյն խ-ղ-ղ-ութ-ամբ. Ե՛ երթիցն 'ի ս-եղ-ն ե-ր-ե-ն-ոց։

Իսկ 'ի վերերին գինչ գ-ո՛ն 'ի կ-ա-ս-ուրբ. զկ-ուրգ վերերոյն
պ-ղ-ա-մ-ան՝ կ-ոցեն լ-ր-ս ա-հ-ո-ն-ոյ ս-ի-ն և ս-ա-հ-ի-ն
ն-ն-ջ-ի-ց-ի-ս-ն. Ե՛ ընթ-ա-ռ-ս-ս-ն զլոր-ն-ն ա-ռ-ա-ս-ր-ա-ն բ-ս-ս-
ք-ա-ռ. ս-ս-ի-ն-ն՝ զմ-ա-ր-ի-ա-ն՝ զմ-ա-ր-ի-ա-ն՝ զզ-ա-ս-ի-ա-ն՝
և զ-ս-ի-հ-ա-ն-ն-ա-ն։ Ե՛ 'ի վերերն՝ ա-ա-ս-ն։

Հոգւոյ՝։ Վասն հանգոյ՝։ Քո՛ որդի՝։ Հայր մեր՝։

Ե՛ գինչ մ-ա-ս-ի-ն ա-ս-ր-ի գ-ա-ա-ր-գ-ն՝ 'ի ժ-ամ ոգ-ն-ա-ն-ն
ա-ա-ն-ն բ-ե-ն ս-ս-ս-ի-ն գ-ա-ի գ-ա-ա-ր-ն։

Սարկաւագն տարոյն։

Վասն քաւութեան և թողութեան մեղաց
հոգւոյ հանգուցեալս։ զտէր աղաչեսցուք։

Վասն առաջնորդելոյ սմա ընդ նեղ դուռն անձ-
կացեալ Հանապարհին, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ընդունելոյ զՀոգի սր 'ի խորանս սրբոյն,
զտէր աղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ սմա ընդ առաջ փրկչին,
զտէր աղաչեսցուք։
Վասն դասելոյ սմա յաջակողման դասուն յան-
բաւ ուրախութիւնսն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն արժանի լինելոյ սմա անթառամ պսա-
կացն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն պարգևելոյ սմա հանգիստ յերկնից ար-
քայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն վերադասելոյ սմա 'ի տեղի անկելոց հրեշ-
տակացն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն Հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։
Զանձինս մեր։ Ողորմեսց։

Եւ փոխանակն ոռէ զաղօթս։

Տէր աստուած փրկիչ մեր, աստուած յաւիտենական՝ արարիչ և իշխան հրեշտակաց և մարդկան։ դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց։ օրհնեմք զքո մարդասիրութիւնդ՝ որ վասն բազում ողորմութեանդ քո՝ ոչ կարացեր անտես առնել զստեղծուածս ձեռաց քոց՝ զվիրաւորեալս 'ի բանսարկուէ թշնամւոյն։ այլ կամաւ հօր և հաճութեամբ սրբոյ Հոգւոյն խոնար-

հեցար յարգանդ սրբուհւոյ կուսին։ և հրաշափառ ՝ի ծննդեամբ քով զանիծիցն լուծեր զդատակնիք։ Ամենամեծդ աստուածդ՝ որ վասն մեր աղքատացար՝ փառաւորեմք զքո անմահ թագաւորութիւնդ։ զի զկերպարանս ծառայի առեր։ և բևեռեցար ՝ի վերայ խաչին։ և սուրբ և սպասական արեամբ քով զգերեալսն ՝ի ծառայութէ թշնամւոյն ազատեցեր ՝ի կեանս։ Երկրպագութիւն և փառս մատուցանեմք քեզ՝ հովիւ բանաւոր հօտի՝ տէր մեր և փրկիչ յիսուս քրիստոս։ որ զցրուեալսն յաներևոյթ և յանմարմին դիւէն ժողովեցեր առ քնակութիւն սրբոց հրեշտակաց։ և պարսպեալ սուրբ խաչիդ նշանաւն՝ կարգեցեր տեսուչ և առաջնորդ, հովուել խմաստութեամբ զժողովուրդս քո։ Իսկ ծառայս քո՝ զոր շնորհեցեր մեզ առաջնորդ ՝ի ձեռն սրբոց առաքելոց քոց՝ այսօր հրաժարեցաւ ՝ի մէնջ։ և դարձաւ ՝ի հող ըստ հրամանի քում։ Եւ մեք ժողովուրդք քո և ծառայքս քո՝ ՝ի տաՀարի փառաց սրբութեան քոյ աղաչեմք և խնդրեմք ՝ի քէն։ բարեխօսութէ սրբուհւոյ աստուածածնիդ և ամենայն սրբոց քոց, որք յաւիտենից հաՀոյ եղեն քեզ՝ ընկալ զբանս աղաչանի սորա ՝ի սէր եկեղեցւոյս առաջի սրբոյ սեղանոյ քոյ։ և հանգոյ զՀոգի ծառայիս քոյ ՝ի խորանս սիրոդաց անուան քոյ։ Թող սմա տէր ողորմած զյանցանս և զմտածութիւնս՝ որք

գործովք և խորհրդովք։ զի դու տի միայն կա-
րծել ես թողուլ զմեզս։ Շնորհեա՛ սմա յարդար
դատաւորութեամբ քում ընդ պետրոսեան աթո-
ռակցութեանցն վերապատուիլ։ Եւ զմեզ զա-
մենեսեան օրհնեա՛ հոգևոր օրհնութեամբ քով։
զի սրբեալք 'ի յանցանաց՝ գոհանալով փառա-
ւորեսցուք զՀայր և զորդի և զսուրբ հոգիդ։
այժմ և միշտ և՝։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Այ երկրպագեցուք։

'Ի մեջ եկեղեցւոյս և առաջի սրբոյ սեղանոյ
քոյ՝ քեզ երկիրպագանեմք և աղաչեմք զան-
հաս գթութիւնդ քո։ որ ես առ ամենեսեան
երկայնամիտ քրիստոս աստուած մեր։ Ընկալ
ա՛էր և այժմ բարերարութիւնքդ քով զինդրուածս
մեր։ և հեզ աղաչիբարար զառաստաբուղիս
շնորհս հոգւոյդ սրբոյ 'ի գանձս յայս պատուա-
կան։ որ է տաճար կամաց քոց սրբոց։ Զի 'ի
ձեռն օծմանս այսոքիկ՝ զոր յանուն քո օծա-
նեմք սուրբ իւղովս այսուիկ՝ ընկալցին սուրբ
նշխարքս ոսկերաց սոցա զօրութիւն բժշ-
կութեանց։ և զՀալածումն սեւագունդ դիւաց։
և մեծ պարծանս կենաց։ և յոյս մեծապէս սուրբ
խոստովանութեամբ։ որ 'ի Հայր և յորդի և
'ի հոգիդ սուրբ։ Որով ընկալեալ սոցա զսուրբ
օծումնս՝ և այդր ևս Հշմարտապէս գահակա-

լեացէ։ և զ՝այլ Հշմարիտ Հովիւսն զբարբիոնն յաղթութեան ընկալցի ՝ի քէն քրիստոս։ և ամենայն սրբովք ուրախացեալ՝ փառաւորեսցէ զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ։ այժմ և"։

Եւ ՝ի ՆՇԷՏՆԷՆ ԿՈՐՈՒՂԻՈՍ ԷՋ։ ԶՅՍ ՍՂՕՒՆ ԵՒ ԳՈՆԶԷՐՋ ԿՅՈՐՇԻՆ ԿՈՐՇ։

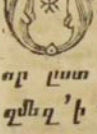

Որ հնեալ ես տէր աստուած ամենակալ՝ Հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ որ ըստ բազում ողորմութեան քում առեր զմեզ ՝ի հեթանոսաց՝ և անուանեցեր զմեզ անուամբ միածնիդ քոյ։ Որ մարմնացաւ ՝ի մերմէ քնութենէս։ և մահուամբ եբարձ ՝ի մէնջ զմեղս անիծաբերս և մահաձինս յարութեամբ իւրով։ ծնաւ զմեզ ՝ի յոյն կենդանի յանեղծ և յանարատ ժառանգութիւնդ և յանթառամ պսակացն ուրախութի՝ն։ որ պահեալ է մեզ յեր կինս։ Որոց առհաւատչեայ շնորհեցեր մեզ զՀոգիդ քո սուրբ՝ որով ընկալաք զշնորհս որդեգրութեան քոյ։ որով եդեր յեկեղեցւոջս առաքեալս և մարգարէս և աւետարանիչս՝ Հովիւս և վարդապետս։ ՝ի Հաստատութիւն Հաւատոյ։ ՝ի գործ պաշտաման փառաւոր սեղանոյ քոյ։ և ՝ի շինուած մարմնոյ սիրելւոյ որդւոյ քոյ՝ որ զլրու�մեաք առնու։ Ցոր պատիւ և զծառայս քո զայս անուն արժանաւորեցեր։ ամ-

բառնալով քոյին շնորհօք 'ի բարձրագոյն և 'ի ծայրագոյնն աստիճան առաքելական և քահանայապետական, և ընտրելով զսա 'ի բազմաց՝ յատկացուցեր յատկականաւ շնորհիւ։ Եւ կարգեցեր զսա գլուխ և այցելու եկեղեցւոյ քումմ սրբոյ։ Յանձնելով 'ի սա զամենայն խորհուրդս՝ զգործս և զպաշտօնս փրկարարս աւանդեցեալս յորդւոյ քումմէ 'ի սուրբ եկեղեցիս քոյ։ Որպէս զի յիշանել աստուածայնոյ իւղոյ հոգւոյդ սրբոյ, և 'ի ծագիլ պէսպէս շնորհացդ լուսափայլութեանց 'ի գլուխ, և անտի 'ի ստորինս տարածեսցի ըստ մարգարէին։ 'ի լրումն և 'ի շինութիւն ըստ իւրաքանչիւրոցն արժանաւորութեան 'ի փառս ամենասրբոյ անուանդ քոյ։ և զօրացուցեալ պահպանեցեր մինչև ցայսօր։ Զոր և այժմ ըստ արարչադիր սահմանադրութեան քոյ կոչեցեր 'ի հանգիստ յերկրաւոր աշխատութենէս 'ի ժրտմալից կենցաղոյս այսորիկ։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ Հայր գթած՝ 'ի յարկի փառաց սրբութեան քոյ՝ ուստի բաշխես զքաւութիւն կենդանեսց և մեռելոց։ զի ողորմեսցիս ծառայիս քոյ այսմիկ, և անտես արասցես զոր ինչ յանցեալ իցէ սորա 'ի մարդկային աղտեղութենէ։ Եւ զհեղգութիւն սորա՝ երթէ իցէ լեալ 'ի սպասաւորութեան սեղանոյ քոյ՝ մոռասցիս վասն մարդասիրութեան քոյ։ Կամ թէ անփոյթ արարեալ է

զկորստեամբ ուրուք, կամ թէ ծուլացեալ ի-
քարոզել զպատուիրանս քո 'ի խրատել զժո-
ղովուրդս քո, զամենայն թողցես սմա անոխա-
կալ գթութիւդ քո. քաւիչ լիցիս բովանդակ
սխալանաց սորա քաղցր և բարերար շնորհօք
քո. Եւ զմեղս և զանօրէնութիւնս սորա՝ որ վա-
կարեաց և փառաց մարմնոյ, և կամ վասն սիրոյ
և ամենոյ և երկիւղն մարդկան, մի՛ ևս յիշես-
ցես. այլ յամենայնէ փրկեա զհոգի ծառայիս
քոյ. և արժանաւորեա համարձակապէս մտա-
նել առաջի քոյ դէմ յանդիման. և ուրախու-
թեամբ կալ յանդիման փառաւոր աթոռոյ
քոյ. արդարութիւն երևիլ երեսաց քոց. յա-
դիլ յերևման մեծի և վայելուչ փառաց քոց.
և ցնծալն բերկրանօք զերկրպագութիւն ամե-
նասուրբ երրորդութեդ մատուցանել յոմեվան
հանգոստեան 'ի տեղւոջ բնակութեան սրբոց
արդարոցն. և ընդ նոսին զուարճանալ ուրա-
խարար յուսով. Ընդ որոց և սմա շնորհեսցես
ժառանգութիւն զարքայութիւն քրիստոսի այ
մերոյ. որում քեզ հօր բարերարի և հոգւոյդ
սրբոյ վայելէ փառք։

Խաչաձևի անունքն։ Ընդհանրական։

Հեզ թագաւորի անմահի և մարդասիրի՝ ամե-
նեքեան միաբան ամենայորդոր փութով երկրը-

պագութիւն վերառաքեմք 'ի վերայ ծառայիս
քոյ այսորիկ, զոր ընտրեցեր 'ի վիճակ առաքե-
լական. զքեզ ինքնին ընկալեալ սորա բաժին
և ժառանգութիւն կալ առաջի մեծութեան
քոյ և աղօթս մատուցանել յանուն քո ահաւոր՝
և պաշտել զսեղանս քո վառաւոր. և 'ի հով-
ուել զհօտ քո բանաւոր. և ծնանիլ վերստին
զմարդիկ աւազանաւն յորդէգրութիւն քեզ.
և զպատրաստեալ բարին միածնիդ քոյ վայ-
ելել և վայելեցուցանել զբաղումս. ունիլ
իշխանութիւն 'ի կապել և յարձակել յերկինս
և յերկրի. Եւ այժմ հրամայեցեր գալ առ
քեզ. և հանգչիլ 'ի հոգոց իւրոց, և աղաստա-
նալ 'ի տառապանաց կենցաղոյս, և առնուլ
զկեանսդ՝ յորմէ մերժեալ են ցաւք և տրտմու-
թիւնք և հեծութիւք. Եւ արդ՝ տէր ողորմած
և մարդասէր, հաւատարիմ լեցի ամենայն գործ-
սորա հոգևոր՝ որ 'ի սուրբ եկեղեցիս և 'ի ժո-
ղովուրդս քո. Ցիշեալք ընդունելիք եղիցին
առաջի քոյ տի՝ աղօթք, պատարագք և նուէրք
կենդանեաց և մեռելոց՝ մատուցեալք 'ի ձեռն
սորա յանուն քո, 'ի շարժել զգութ ողորմու-
թեան քոյ յայնոսիկ՝ յորոց ընծայեցան. որպէս
զի և սա անդատապարտ գտանիցի 'ի նոցին պար-
տուց՝ առնելով զմեծ ողորմութիւն յամենառատ
վարձատուէդ. Եւ թէ պակասութիւն լեալ իցէ
սորա 'ի հեղգութենէ, լիապէս կատարումն

պարգևեացես, և ներեացես սմա զոր սխալեաց
իբրև զմարդ, քանզի քեզ արարչիդ յայտնի է
տկարութիւն մեր, և դու տէր հրեշտակաց ներ-
ես բազում անգամ, զի ոչ ոք է առանց մեղաց,
բայց միայն սուրբ երկրորդութիւնդ՝ որ ամենե-
ցուն քաւիչ ես, որ և պարգևեացիս զգաւուա-
թիւն ծառայիս քոյ այսմիկ՝ և ամենեցուն որք
յուստացան՝ի ձեռն սորա քաւութեամբ հասանել, եւ
զամենեսեան զլուսաւորեալսս և զօրհնեալսս՝
և զիրատեալսս բանիւ վարդապետութեան
սորա՝ խնամեացիս և պահեացիս հաստատուն
առանց գայթակղութեան՝ի պարծանս սորա
յաւուրն ահեղին։ Աղաչեմք զքեզ տէր աստ-
ուած արարիչ հոգւոց և մարմնոց ամենայն կեն-
դանեաց ստեղծուածոց, մի՝ երբեք ընդ վայր
հարցես զհօտս սորա և զհաւատացեալս քո հօտ՝
թողլով անհովիւ։ այլ տացես այր՝ի վերոյ
ժողովրդեան քոյ՝ զոր և լցուցիս հոգւովդ քով
սրբով։ լինիլ նոցա հովիւ ըստ սրտի քումդ,
հովուել զնոսա իմաստութիւն։ Եւ միմիթարեա
զհոգի սորա՝ զոր աւանդեաց՝ի քեզ։ և հան-
գուցես՝ի դասս պաշտօնէից քոց արժանաւո-
րաց՝ որք յամենայն սրտէ իւրեանց ծառայեցին
քեզ և պահեցին զպատուիրանս քո յամենայն
՝ի կեանս իւրեանց։ և նոցին շնորհեացես զլու-
բախարար կեանսն՝ի մէջ սրբոց հրեշտակաց։
Եւ յաւուրն վերջնում, յորժամ առաքես զսր-

գիր քո սիրելի առնուլ համարս 'ի ծառայից քոց և հատուցանել ըստ իւրաքանչիւր վաստակոց, արա՛ և զսա կերպարանակից մարմնոյ փառաց միածնի որդւոյ քոյ, լինիլ արժանի և հաղորդ նորին արքայութեան՝ ժառանգաւոր կենացն յաւիտենից։ Զի թէպէտ և մեք՝ որք հայցեմք՝ անարժան եմք, դու տէր ողեսէր՝ բարեխօսութեամբ և հեղմամբ արեան սրբոյն ստեփաննոսի առաջին պաշտօնեի սրբոյ սեղանոյ քոյ՝ և աղաչանօք նոցոց առաքելոց քոց և սրբոյն գրիգորի լուսաւորչին մերոյ, որոց յաղօրդ կարգեցեր զսա, և ամենայն հայոցական ծառայից քոց՝ տուր սմա զամենայն հայցուածս նուաստութեան մերոյ։ Եւ զմեզ օրհնեա ամենայն հոգևոր օրհնութեամբ։ և միխիթարեա շնորհօք սուրբ հոգւոյդ։ որով զօրացեալք՝ արժանի լիցուք փառաւորել զհայր և զորդի և զսուրբ հոգի։ այժմ և՝։

Եւ բառնան փոխանայսն և հանին 'ի բեմն առաջի սրբոյ սեղանոյն։ Եւ ասեն առաջնորդն՝ 'ի բեմ։

Տէր հովուեսցէ զիս։ և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։ 'Ի վայրի դալարուղջ անդ բնակեցոյց զիս։ և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս։

Դարձոյց զանձն իմ առիս։ և առաջնորդեաց ինձ 'ի Հանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց մահուն, ոչ երկեայց 'ի չարէ. զի դու տէր ընդ իս ես. Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխիթարեսցեն զիս.

Կ՚ողբ ողբոյն.

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան ընդ յանդիման նեղչաց իմոց. Եղէր՝ երկնեալ զոգմն և զչոգբոյս. Դարձեալ ոգմն ի բեր. Տէր հովուեսցէ զիս՝ զինչ չգիտեմ զոմն. Կ՚ողբ ողբոյն.

Օծեր իւղով զգլուխս իմ. բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս. Եղէր՝ երկնեալ նոյնպէս զոգմն և զչոգբոյս. Հարիւն. դ.

Առաքելոյ աղաւնւոյ իշանելով մեծաձայն հնչմամբ 'ի բարձանց 'ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց անկիզելի զաշակերտսն. մինչդեռ նստէին 'ի սուրբ վերնատանն. Անանիւթական աղաւնի. անքննելի որ քննէ զկսրս ստուգոյ. զոր առեալ 'ի հօրէ պատմէ զահաւոր և զմիւսանգամ գալուստն. զոր քարոզեցին համագոյական. Օրհնութիւն 'ի բարձունս երկնից 'ի հօրէ հոգւոյն Եղբ. որով առաքեալքն արբեցան անմահական բաժակաւն. և հրաւիրեցին զերկիրս 'ի յերկինս.

Եւ ոգ գէառնոգբէ գահանոյ։ Եւ առէալ զառաբէ մեռանն՝ օծեալ նոր զնոգոն և ոգ զ-ջոյ յեռան։ (Որ-

պէս և սուրբն գէոնէսէս սիրելոյն պարսուէրէ. որ է զ-
նէրբ սրբոյ սառաթելոյն պօղոս։ Եւ ոյն գէոնէսէս կոր-
գս հեղնէ զերկոսքն՝ զոր սանէմ ոյպէոի կորգ գրիս-
գոնէսուիսն. զի ի հնիանուսկան գարզանօգ ինչ պղոր-
գնոյն օգ. զի առաթելանն է կոնու։) Եւ համբարձեն
զսուրբ սեղանն որպէս յերբեսոց վերանելոյն. և զերանն,
և զմնոյն սրբուիսուն։ Եւ զսուրբ սուրբանն գնեն
ի գերդն և համբարձեն։ Եւ սուն Սողմս ճէ։

Ուրախ եղէ ես՝ ոյք ասէին ցիս՝ ի տուն տեառն
երթիցուք մեք։

Հասեալ կային ոտք մեր՝ առ դրունս քո Երու-
սաղէմ։

Զերուսաղէմ շինեալ որպէս քաղաք։ և քնա-
կութիւն իւր շուրջ զնովաւ։

Անդ ելանէին ազգք՝ ազգք տեառն՝ ի վկայութիւն
իսրայէլի՝ խոստովան լինիլ անուան տեառն։

Անդ արկեալ են աթոռք դատաստանի։ աթոռս
արկեալ են՝ ի տան դաւթի։

Հարցէք զողջունէ Երուսաղէմ։ և զշինութենէ
ոյք սիրէք զտէր։

Եղիցի խաղաղութիւն՝ ի զօրութեան քում և
շինութիւն յաշտարակս յամուրս քո։

Վասն եղբարց և ընկերաց իմոց խօսեցայ զխա-
ղաղութիւն։ վասն քո և վասն տան տեառն
աստուծոյ մերոյ խնդրեցաք զբարութիւն
՝ի քէն։

Կնոջէ ողբոյն։

Ողջոյն քեզ սուրբ եկեղեցի։ Ողջոյն քեզ սեղան սրբութեան։ Ողջոյն ձեզ դասք քահանայութեան։ Ես Հանապարհորդեցի առ արարիչն իմ։

Եւ ասին դուռն առ դուռն զողջոյնն։ Դնելոյ վճռոյ ողբոն։ Եւ հոմբուրեն զբուրը երկնչելոյն. և դրոյցեալ երեսն առ-ուրջի արքայ սեղանոյն։

Զլրբեսին ողբոն և զողջոյնն ասելով՝ զոսրջ ածին զնընջնչելն երիցս անգամ զբեղանոնն։ Հոմբեն՝ ի ձեզ երկնչեցարոյն ընդ լոր անկիանն. որ նղանակէ՝ զհոմբուրելն նորին զսեղանն և զբուրը երկնչելն և զրբուրելն անձնայն։ և զհրաժարման ողջոյնն դուն։ Եւ հոմբուրեն զիրենս գոհանայսն։ և երկրպագեն վերանձնելոյն. և հոմբուրեն զկնոջն զսեղանն և զոջ։ Եւ ապա երգանեն՝ ի բերանն՝ գոլելով շարամոն և զողջոյնն.

Սաղմոս ձզ։

Հիմունք նորա 'ի լերանն սուրբ նորա։ սիրէ տէր զդրունս սիոնի՝ առաւել քան զամենայն յարկսն յակոբայ։

Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո՝ աղաւադիկ քաղաքդ աստուծոյ։

Յիշեցի զռահաբ և զբաբիլոնն՝ ոյք Հանաչեն զնս։ ահա այլազգիք և ծուր և ժողովուրդք հնդկաց՝ սոքա եղեն անդ։

Սիոնն ասի մայր՝ և մարդ ծնաւ 'ի նմա։ և ինքն հիմնեաց էարկ 'ի նմա բարձրեալն։

Տէր պատմեսցէ գրովք ժողովրդեան Իշխանացս այսոցիկ՝ զոք երդեն անդ։

Որպէս զի ուրախ լիցին 'ի քեզ ամենեքեան՝ որոց բնակութիւն 'ի քէն է։

Կ՚ուզէ ողբոյն։

Ողջոյն ձեզ մանկունք երկերդեցուոյ։ Ողջոյն ձեզ հաւատացեալ երգաւրք իմ 'ի քրիստոս։ Ողջոյն ձեզ համարէն ժողովրդականք՝ ես Հանապարհորդեցի առ քրիստոս յոյսն ամենեցուն։

Սոմ. Հլ։

Տէր փորձեցեր զիս և ծանեար զիս։ դու ծանեար զնստիլ իմ և զյառնել իմ։

'Ի միտ առեր զխորհուրդս իմ 'ի հեռաստանէ։ զշաւիղս իմ և զվիհակս իմ դու քննեցեր։ և զամենայն հանապարհս իմ յառաջագոյն տեսեր՝ զի ոչ գոյ նենգութի 'ի լեզուի իմում։

Ահա դու տէր ծանեար զյետին իմ և զառաջին իմ։ դու ստեղծեր զիս և եդեր զձեռն քո 'ի վերայ իմ։

Սքանչելի եղև գիտութիւն քո յինէն։ զօրացաւ և ոչ հանդարտեմ սմա։

Ցո՞ երթայց ես յոգւոյ քումմէ։ կամ յերեսաց քոց ես յո՞ փախեայց։

Թէ երանեմ յերկինս, դու անդ ես։ և թէ ի՞նչանեմ 'ի դժոխս, և անդ մոտ ես։

Թէ առից զթևս իմ ընդ առաւօտս։ և բնակեցայց յեզերս ծովու։

Սակայն և անդ ձեռն քո առաջնորդեսցէ ինձ։ և աջ քո ընկալցի զիս։

Ասացի՝ խաւար ուրեմն արդեօք ծածկեաց զիս, կամ գիշեր փոխանակ լուսոյ փակուէ իմոյ։

Խաւարն 'ի քեզ ոչ խաւարեսցի։ և գիշերն որպէս տիւ լուսաւոր եղիցի։ և խաւար նորա որպէս զլոյս նորա։

Դու ստացար զերիկամունս իմ։ և ընկալար զիս յորովայնէ մօր իմոյ։

Խոստովան եղէց քեզ տէր զի ահեղ և սքանչելի ես։ սքանչելի են գործք քո։ և անձն իմ սիրեաց յոյժ։

Ո՛չ թաքեաւ ոսկր իմ 'ի քէն՝ զոր արարեր 'ի ծածուկ։ և կար զօրութեան իմոյ ընդ ստորինս երկրի։

Կ՚ԵՐԳ ՈՂԷՆՅՆ։

Ահա հրաժարիմ 'ի քէն՝ սուրբ եկեղեցի։

Ահա մեկնիմ 'ի ձէնջ սիրելի եղբարք։ 'ի կոչումն վերանորոգողին քրիստոսի եղ մերոյ։

Ս՚ՂՈՒ ՃԼԹ։

Պահեա՛ զիս տէր 'ի ձեռաց մեղաւորի։ և 'ի մարդոյ չարէ փրկեա՛ զիս։

Ապրեցո զիս տէր 'ի մարդոյ չարէ։ յառնէ ա-
նիրաւէ փրկեա զիս։

Խորհեցան զանօրէնութիւն 'ի սիրտս իւրեանց։
զօր ամենայն պատրաստեցան 'ի պատերազմ։

Սրեցին զլեզուս իւրեանց որպէս զօձի։ և թոյնք
իժից 'ի ներքոյ շրթանց նոցա։

Պահեա զիս տէր 'ի ձեռաց մեղաւորի։ և 'ի
մարդոյ չարէ փրկեա զիս։

Խորհեցան խափանել զգնացս իմ։ թաքուցին
ամբարտաւանք օրոգայթ ինձ։

Կոչեցէ՛ ողորմութիւն։

Աղօթս արարէք վասն իմ հարք իմ, եղբարք և
որդիք։ և օրհնեսցէ զձեզ քրիստոս փրկիչ մեր։
պահեսցէ հաստատուն 'ի հաւատս իւր՝ մինչև
'ի սահմանեալ կէտ կոչմանս այսորիկ։ և խա-
զաղութիւն տեառն եղիցի ընդ ձեզ յաւիտե-
նից յաւիտեանս, ամէն։

Եւ ապա քան զուշկոյնն։ Եւ ամենայն ծառայութիւնքն համ-
բարձեալ զոչ հանգուցելոյն՝ որպէս և տեհանայն. և զնեն
զհանգուցեալն 'ի հիշ քաճարին. և մուրէ պարարքն։

Իսկ զինչ պարարքքն սկսանիցին ասել։ Խնամով սիրոյն։

Եւ արկանեն քարուէ։

Սիաբան աղաչեսցուք զմարդասէրն աստուած

յաղագս ննջեցեալ քահանայիս այսորիկ։ զտէր աղաչեսցուք։ Սրբասէր քահանայք և բազմամբոխ ժողովուրդք։ հայցեցէք 'ի քրիստոսէ զի շնորհեսցէ սմա զթողութիւն մեղաց։ զտէր։ Զի հանգուսցէ զհոգի սորա յերկնային խորանսն յանսպառ ուրախութիւնսն։ զտէր։ Յառաջնումն համարեսցի զսա ընդ մովսէսի և ընդ այլ մարգարէից։ զտէր։ Յերկրորդումն համարեսցի զսա ընդ պետրոսի և ընդ պօղոսի և ընդ այլոց սրբոց առաքելոցն։ և զաղաչանս մեղուցեալոցս ընկալցի 'ի յիշատակ հոգւոց ննջեցելոցն ընդ սուրբս դասեալով։ զտէր։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։ Ողորմեա՛ մեզ տէր ՅԾ։

Եւ տոհանոյն ոռէ պաղօրեռ։

Արարչագործ աստուած՝ որ 'ի ձեռն աստուածային խորհրդոյ քոյ զառաջնաստեղծ մարդն կերպարանակից և նմանակից քեզ արարեր։ և լուսեղէն փառօք զարդարեցեր։ և արարեր զնա հողեղէն պատկերաւն՝ փառակից հրեղինացն։ և ծածկեցեր զհողեղէն մարմինն լուսեղէն փառօք։ Ընդ որ խանդացեալ թշնամւոյն՝ մահաբեր պտղոյն Հաշակմամբ խաբեաց զնա և ընկէց 'ի փառացն։ Իսկ նորա տեսեալ զինքն մերկացեալ 'ի լուսեղէն զգեստուցն՝ սաղարթապատ լինէր ընդ տնկոցն 'ի

գրախտին։ Եւ գոլով նորա լուծեալ 'ի պատ-
ուիրանէն և արտաքսեալ 'ի դրախտէն՝ ոչ
գտանէր զմխիթարութիւն վշտակրութեանն։
Եթէ ոչ էր ասացեալ քո կենարարիդ՝ Եթէ
հող էիր և 'ի հող դարձցիս։ Ապա այնուհետև
ցանկայր մահու հասանել՝ զի մահուամբն ըզ-
կենդանութիւն գտցէ։ Իսկ դու տէր՝ գթացար
յանարատ ձեռաց քոց ստեղծուածն։ ոչ կարա-
ցեր տեսանել զկոլուստ նմանակից քոյ պատկե-
րին նախաստեղծ մարդոյն։ խոնարհեցար յերկ-
նից 'ի հայրական ծոցոյ։ և զմարմին ծառայի
'ի կուսէն Հշմարտապէս յանձն առեր։ հողաս-
տեղծին կերպարանաւ ծածկեցեր զլուսեղէն
աստուածութիւդ։ զհողեղէն կերպարանս նմա-
նակից քեզ արարեր։ զքոյինաստեղծ պատ-
կերն՝ զպատրեալն 'ի պատրողէն՝ առաջին ըզ-
գեցմամբն նորոգեցեր։ և զմեզ նորոգեցեր ընդ
նախահօրն մերում ադամայ 'ի վերայ կենարար
փայտին։ և արբուցեր մեզ յանմահարար բա-
ժակէդ 'ի կողնոս աղբերէդ։ զմեռելութիւնս
մեր նորոգեցեր անշնչութեամբ քով 'ի խաչին։
և իջանելով քո 'ի գերեզման՝ և յարութեամբ
քով 'ի մեռելոց զարգելեալն 'ի մեղսասէր
բանտին 'ի բանտարկուէն ազատեցեր։ և զկար-
ծիս կարծեալ իշխանին լուծեր։ և զմբռ-
նեալն 'ի նմանէ արժանաւորեցեր անեղաշէն
դրախտին կենաց։ Եւ զմեզ կարգեցեր քա-

հանայս 'ի տաՀարի փառաց սրբութեան քոյ՝ զոր հիմնեցուցեր 'ի վերայ առաքելական վիմի խոստմամբ կեփայի՝ եթէ դու ես վէմ, և 'ի վրայդը վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ, և դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն։ Որպէս և զծառայս քո՝ զոր արժանաւորեցեր առնուլ զպատիւ քահանայութեանն և զպակ պարծանաց։ և ընտրեցեր զսա լինիլ քեզ սպասաւոր ընդ օրդինն սրոտման։ Աստի նմանեցաւ սա միլքիսեդեկի՝ լցեալ շնորհօք հոգւոյդ սրբոյ։ Սա՝ նմանեալ մովսիսի նախամարգարէին՝ առաջնորդ լինելով ժողովրդեանն 'ի մթապատեալ մեղացն եգիպտական։ մուծանելով 'ի տուն տեառնդ և 'ի գաւիթս աստուծոյդ։ Սա՝ նմանեալ ահարոնի վկայասկիր պատմուՀանաւն։ և ոչ ակամբք երկոտասանիւք ընդելուզեալ՝ այլ երկոտասան առաքելոցն փառատրութիւն Համեմատեալ։ և ոչ զակունս յանդիմանութեան 'ի վկայսին կրելով՝ որով զմահ և զկեանս ժողովրդեանն Հանաչէր՝ այլ զմարմին և զարիւն որդւոյդ աստուծոյ 'ի վերայ բազկացն կրելով՝ որով զմեղս և զանօրէնութիւնս ժողովրդեան քոյ քաւէր։ և ոչ արեամբ ցլուց և զուարակաց՝ այլ արեամբն քրիստոսի աստուծոյդ մերոյ մտանէր 'ի սրբութիւն սրբութեանցն։ Սա՝ նմանեալ սամուէլի՝ արկեալ զլուրեաւ կրկնոց և զերփուտ քահանայութեանն յանշարժ տա-

պանակի՝ հովուէր զժողովուրդ քոյ։ Սա՝ տա-
Հարի տեառնդ գործօղ։ Սա՝ սեղանոյ տեառնդ
պաշտօնեայ։ Սա՝ պատարագիչ քրիստոսիդ։ Սա՝
բաշխօղ մարմնոյ և արեան տեառն։ Սա՝ մկրտիչ
ծնիցելոցն, աւազանին ջրով և հոգւով։ Սա՝
պսակիչ զուգակցելոցն յամուսնութիւն՝ տեառ-
նագրութեամբ նբ խաչին և բոլոր պսակաւն։
Սա՝ մեղաւորաց դարձուցիչ՝ որ կոչէր յապաշ-
խարութիւն քաղցրալուր բարբառովն։ Սա՝
ընթերցօղ մարգարէական և առաքելական տա-
ռից։ Սա՝ քարոզօղ ժողովրդեանն նմանեալ
առաքելոցն։ Սա՝ տօնախմբօղ մարտիրոսացն։ և
յիշատակօղ սրբոց Հգնաւորացն։ Սա՝ յիշատակօղ
ննջեցելոցն հաշտարար սուրբ պատարագաւն։
Սա՝ փառաքանիչ սրբոյ երրորդութեդ՝ վեր-
նայնոցն նմանեալ։ Եւ այժմ տէր բարերար՝
զսա առ քեզ կոչեցեր։ և խափանեցաւ պաշտօն
սորա յեկեղեցւոյ քումմէ և 'ի ժողովրդենէ
քումմէ։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ մարդասէր
տէր՝ ընկալ զՀոգի սորա ընդ ընտրեալս քո և
ընդ կամարարս անուանդ քում սրբոյ։ և խառ-
նեա զսա 'ի թիւ աշակերտաց քոց։ Եւ եթէ
յանցեալ ինչ ինչ սորա ըստ մարդկային բնու-
թեանս։ թող սմա։ Եւ յանՀառ և յահեղ
գալստեան քոյ՝ յորժամ նշան սրբոյ խաչիդ
Հառագայթիւք ընդ ամպս երկնից փայլէ կա-
րասցէ գալստեան քոյ։ և զբութիւնք երկնից

շարժին, և զօրք հրեշտակաց առաջի ընթանան, և հրեշտակապետն հնչեցուցանէ զփողն աղ-
դեցութեանց՝ ազդ առնելով տիեզերաց և յա-
իտենից ննջեցելոցն՝ 'ի զարթուցանել 'ի մա-
հահանգիստ քնոյ, և յառնեն մեռեալք 'ի
գերեզմանացն, և հոգիքն զգենուն զիւրաքան-
չիւր մարմին, և կան առաջի ահեղ ատենիդ,
յոյնժամ յանուանէ կոչեսցի զծառայս քո՝ և
ընդ աջմէ քոյ կացո, և արա օգտութիւն թեւոք
վերամբառնալ 'ի վերինդ երուսաղէմ 'ի մայր
մեր ամենեցուն՝ 'ի լուսեղէն առագաստն՝ 'ի յա-
իտենական և յանանցանելի լոյսն, եւ զաշա-
կերտակիցքս և զուղարկաւորք սորա և զյար-
մարող ծառայս քո հանդերձ երկրպագող ժողո-
վրդեամբս՝ արժանաւորեա երանաւէտ կոչմանդ
քո քրիստոս աստուած մեր, զի դու ես տէր
կենաց և աստուած ողորմութեան, եւ քեզ
ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և՝։

Եւ էառնան դանդաղն. և էերքն 'ի գաճարէն 'ի ժամա-
գուռն, իսկ ԲԷ ԷԻՕԷ ԺԱՄԱԳՈՒՌՆ՝ ՇԷՏԷՆ Է ՅԵՐԷՆ ԳՈՒՌՆ.
ՈՒԵԼՈՎ ՇՐՄԱՆ ԽՈՍԷ. գՃ.

Վայտ կենաց՝ որ փոխանակ մահացու պտղոյն
զքրիստոս պտղաբերեցեր, պարապեալ պահեա

զուխտս հաւատացելոց։ Քև բացաւ մեզ Հանապարհ ծառոյն կենաց 'ի որովբէ՝ափակ պահպանուԹէն։ պարսպեալ պահեա զուխտս հաւատացելոց։ Քև ազատեցաւ նախահայրն 'ի Հաշակմանէ պտղոյն։ և քեզ երկրպագեն ամենայն հաւատացեալք։ պարսպեալ պահեա զուխտս հաւատացելոց։

Անուանեալ փայտ գիտուԹեան զմեզ 'ի կենացն հանեալ արտաքսեցոյց։ որով յանցեաւ մայրն եւայ։ և պարտեաց զնախահայրն։ Իսկ փայտ խաչի քոյ՝ կենսատու գաւազան զօրուԹեան կենաց մարդկան և յոյս հաստատուԹեան։ առաջնորդ եղև մեզ 'ի կեանսն յաւիտենից։ ԵՀտուր մեզ նշան յաղԹօղ սուրբ զխաչ քո։ զի սովաւ մտցուք 'ընդ նեղ դուռն անձկացեալ Հանապարհին։ որում ցանկային երկրածին որդիք մարդկան։

Եւ ՝ի ՀեղեՀոդոց էջեր՝ զբնոսն և զգեսուզնն յենէ-
զեցուն գնեն՝ ինչպէս ոչ յուզերդեսցէ։
Եւ անդէն 'ի ծամոգանն սուսջի խուչն՝ որ 'ի դրան գա-
ճարին է՝ կամ ՝ի ՀեղեՀն գոն՝ այս կանան Հոգոչ։

Սաղմոս ԾԹ։

ԵՀտուր երկիւղածաց քոց նշան՝ զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան։
Ամրացիր մերժեցեր և աւերեցեր զմեզ՝ բարկացար և գԹացիս 'ի մեզ։

ԸՆԵՐՑՈՒԾ յՈՒՂԻՆ. Գ. 18.

Զայտ կենաց է ամենեցուն՝ որք պատապարին 'ի նա. և որք յենուն 'ի նա իբրև 'ի տէր Հաստատութեամբ. Ատուած իմաստութեամբ հիմունս էարկ երկրի. պատրաստեաց պերկինս խորհրդով. Եւ հանճարով իւրով զանդունդս պատառեաց. և ամպք հոսեցին զանձրև. Որդեակ՝ մի՛ լքանիր. պահեա զխորհուրդս իմ և զիմաստութիւն. Զի կեցցէ անձն քո. և շնորհք լցեն 'ի վերայ պարանոցի քում. եղիցի բժշկութիւն մարմնոյ քում. և դարման ոսկերաց քոց. Զի գնասցես յուսով խաղաղութեան յամենայն Հանապարհս քո. և ոտն քո մի՛ գայթակղեսցի. Զի եթէ նստիցիս՝ աներկիւղ լիցես. և եթէ ննջիցես՝ քաղցր 'ի քուն լիցիս. Եւ ոչ երկիցես 'ի զարհուրանաց 'ի վերայ հասելոց ամբարշտաց. և յարշաւանաց 'ի վերայ եկելոց. Զի տէր եղիցի 'ի վերայ ամենայն Հանապարհաց քոց և հաստատեսցէ զոտն քո՝ զի մի՛ սասանեսցի.

ԸՆԵՐՑՈՒԾ ՅԵՍԱՅԻ ՄԱՐԳԱՐԷԷ. ԺԷ. 22.

Այսպէս ասէ տէր. ըստ աւուրց վայտին կենաց եղիցին աւուրք ժողովրդեան իմոյ. գործք ձեռաց նոցա հնասցին. Եւ ընտրեալք իմ մի՛ ևս վաստակեսցին ընդունայն՝ և ոչ ևս ծնանիցին որդիս յանէծս. զի զաւակք օրհնեալք են յաս-

տուծոյ։ և ծնունդք նոցա ընդ նոսա։ Եւ եղիցի մինչչև կարդացեալ ի ձեզ նոցա՝ ես լուայց նոցա։ և մինչ դեռ խօսեացին։ ասացից թէ զի՞նչ խնդրէք։

Պէտրոսի առաքելոյն 'ի Հաւատոցէն առաջին ընթերցուածն։ գ. 9։

Ինձ այսպէս թուի՝ եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս արար աստուած իբրև զմահապարտս։ զի տեսիլ եղաք աշխարհի։ և հրեշտակաց՝ և մարդկան։ Մեք յիմարք վասն քրիստոսի։ և դուք իմաստունք 'ի քրիստոս։ մեք տկարք՝ և դուք հզօրք։ դուք փառաւորեալք՝ և մեք անարգք։ Մինչև ցայսօր ժամանակի։ և քաղցեցաք՝ և ծարաւեցաք՝ և մերկ գնացաք։ և կռփահարեցաք և անհանգիստ եղաք։ և աշխատեցաք ձեռօք մերովք։ Բամբասէին զմեզ՝ օրհնէաք։ հայհոյէին՝ աղաչէաք։ Հալածէին՝ յանձն առնուաք։ իբրև առակ նշաւակի եղաք ամենայն աշխարհի։ ամենեցուն փարելի լինիլ մինչև ցայժմ։ Ո՛չ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ գրեմ զայս։ այլ իբրև զսրդիս սիրելիս խրատեմ։ Թէպէտ և բիւր դաստիարակս ունիցիք 'ի քրիստոս՝ այլ ո՛չ եթէ բազում հարս։ զի 'ի քրիստոս յիսուս աւետարանաւն ես ծնայ զձեզ։ Արդ աղաչեմ զձեզ՝ նմանողք ինձ եղիջիք՝ որպէս և ես քրիստոսի։

Ալէլուիա։ Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց։

Ալէլուիա։ Օրհնի, խաղաղութիւն ամենայնի։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի։ Իգ։ 29։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Զաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարեսցի։ և լուսինն ոչ տացէ զլոյս իւր։ և աստեղք անկցին յերկնից։ և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին։ Եւ ապա երևեսցի նշան որդւոյ մարդոյ յերկինս։ և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի։ և տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ 'ի վրայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառաւք բազմաւք։ Եւ առաքեսցէ զՀրեշտակս իւր փողով մեծաւ։ և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա 'ի չորից հողմոց։ 'ի ծագաց երկնից մինչև 'ի ծագս նոցա։ 'Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն։ զի յորժամ ոստքն կակղացին և տերևն ցցուիցի։ գիտէք թէ մերձ է ամառն։ Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ։ գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս։ Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի։ Երկինք և երկիր անցցեն։ և բանք իմ մի՝ անցցեն։

Ե՝ ՈՐՇՈՒԹԻՆ ԹՈՒՂԹ։

Աղաչեսցուք զամենակալն աստուած։ զի պահպանեսցէ զմեզ Նշանաւ խաչին իւրոյ յերևելի և յաներևոյթ Թշնամւոյն։ ամենակալ տէր աստուած մեր կե՛։

Է՝ ԹՈՒՄՈՅՆ ՈՒԷ ՁՈՂՔԻ։

Հառագայթի համատարած։ և աթոռ աստուածային։ պանկ եկեղեցւոյ։ և անբարբառ բարեխօս։ Նաւահանգիստ նաւակոծելոց։ Հիւանդաւորաց ժուժկալութիւն։ և հրաժարելոց յուղարկիչ։ 'Ի յահաւոր և 'ի հրաշալի գալստեան երկնաւոր Թագաւորին՝ յորժամ Հառագայթեալ փայլիս ընդ ամպս երկնից հիացուցանող զօրութեամբ։ նոյն ինքնդ զմարմին սրա 'ի խարդախող վիշապէն պահեա։ և հոգւոյ սրա լեր առաջնորդ։ Որ բացող եղեր դրախտին փակելոյ։ բաց սմա զդուռն ողորմութեան ան։ Որպէս զի արժանի լինելով սրա մտից դրախտին բացելոյ 'ի քէն՝ փառաւորեսցէ զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգին։ այժմ և՝։

ԽՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՒԻՆԵՑՈՒՆ։ ԸՆ ԵՐԿԻՐՊՈՒԹԻՒՆ։

Լուսափայլ աթոռ աստուածային և գաւազանն զօրութեան։ որ 'ի ձեռն մովսէսի հերձեր

զծոմն կարմիր և զզօրութիւնդ քո ցուցեր փա-
րաւօնի՝ խորտոյզ ընկղմելով զնա զօրզքն իւ-
րովք, և իսրայէլի առաջնորդեցեր։ Որ զվէմն
հերձեր և զծարաւի ժողովուրդն արբուցեր։
Որ յեգիպտական ոպանող ախտէն ապրեցուցեր
զիսրայէլ. և զթոյնս մահաբեր օձին կապեցեր։
Որ և 'ի նորումս առաւել փայլեցար գերազանց
հրաշիւք և անհաւ զօրութեամբ՝ երևեալ
նշան փրկական ամենայն հաւատացելոց և ախոյ-
եան մշանջենաւոր։ քան 'ի հնումն 'ի ձեռն
օրինակացն և նմանութեանց՝ որք առժամանա-
կեայք էին և ստուերք Հշմարտութեան։ Քան-
զի արարիչն 'ի վերայ քո մակադրեալ բևե-
ռեցաւ. և կանգնելով քո 'ի պարտեցելոյն
գագաթան ադամայ՝ զգլորեալն կանգնեցեր.
զվիրաւորեալն բժշկեցեր. զախտն՝ որ 'ի պատ-
րողէն եղև՝ լուացեր այնու, որ 'ի կողահոս
աղբերէն 'ի վերայ քո հոսեցաւ։ Դու զխա-
ւարասէր թշնամին ընկղմեցեր յանդունդս. և
կապեցեր յանլոյծ կապանս։ Դու զնիգս գժոխոցն
խորտակեցեր. և զարգելեալսն որ 'ի նմա՝ ազա-
տեցեր։ Դու բացեր զդուռն անեղաշէն դրախ-
տին, և առաջնորդեցեր աւազակին։ Դու հա-
ւատք և կնիք ցուցար՝ որք 'ի քրիստոս դաւա-
նին։ Դու օգնական հաւատացելոց, և պսակ
եկեղեցւոյ։ Դու հիմնեցուցիչ հաւատոյ, դար-
ձուցիչ մոլորելոց, և ապաւէն վտանգելոց։ Դու

հիւանդաց բժիշկ, և ախտացելոց առողջութիւն։ Դու հաւատացելոց պարիսպ, և անհաւատից կործանումն։ Դու հրաւիրեալ Հառագայթ, և կարապետ գալստեանն քրիստոսի։ Դու կենդանեաց հանգուցիչ, և հանգուցելոց առաջնորդ։ առջնորդեա՛ և այժմ հոգւոյ հանգուցելոյս յօթևանս լուսոյ արգարոցն։ և լիր վասն սորա միջնորդ և բարեխօս առ 'ի քեզ խաչեցեալն աստուած։ զի լուիցէ աղաչանաց միաբան ժողովելոցս, և բացցէ սմա զդուռն կենաց մտին, և հանգուցէ 'ի դասս սրբոց և սիրելեաց իւրոց՝ առնելով նոցա հաղորդ և ուրախակից։ Եւ մարդ՝ տէր մեր յիսուս քրիստոս։ զամենայաղթ նշան սուրբ խաչի քոյ բարեխօս ունելով առ քեզ՝ հայցեմք յամենառատ մարդասիրութենէդ քումմէ, զի 'ի ձեռն սորա առաջնորդեսցես հոգւոյ հրաժարեալ քահանայիս՝ խաղաղութեամբ հասանել 'ի դրախտն լուսոյ՝ ուր ժողովքն են սրբոց։ Եւ 'ի միւսանգամ գալստեան քոյ՝ յարժամ գաս 'ի նորոգել զանարատ ձեռաց քոց ստեղծուածս, և փոխ ապդեցութեան կոչէ, և նորոգին հնացեալ մարմինք։ յարժամ նշան տէրունական խաչիդ փայլի ընդ ամպս երկնից Հառագայթիւք ահեղահրաշ լուսով, և դագաղ սրբոցն սրսրթռիչ թեւաք ամփոփին 'ի լուսոյ Հառագայթիցն։ յայնժամ բարերարդ և մարդասէր աստուած՝

արա՛ զսա արժանի ընդ սուրբս քո Թեւապարիլ՝ ի լոյս Հաւատացեալ թից սուրբ խաչիդ։ Եւ զմեզ արժանաւորեա՛ փառաւորել զամենասուրբ զերրորդութիւնդ։ այժմ և՝։

Եւ ասէն ղբոլոն։ Հաւատացեալ փառաց էին՝։ Դէ՛ զոն էրէ։ Հոգւոց՝։ Սան հանգ՝։ Հայր մեր՝։

Եւ ի ժամուն էրէ՝ զորցէն յառաջ դէպ ՝ի դուռն՝ զէրբեն դէպ յարեւելս դնելով։ Ի՛ւ ի՛ ՝ի յեռէն դռան է՝ Ի՛ղցեն ՝ի նոյն գեղջն ոնղարձ։

Եւ ասէն ղբոլոն. գկ։

Լուսով աստուածութեան քո քրիստոս՝ լուսաւորեցեր սուրբ զեկեղեցի։ պահեա՛ զսա անշարժ յաւիտեան։ Տնէ այսօր երուսաղէմ հաւատացեալց բազմութեամբ գնաւակատիս սուրբ եկեղեցւոյ։ պահեա՛ զսա անշարժ յաւիտեան։ Բացան դրունք հաւատոյ նոր սիոնի։ ընդունիլ զանմահ փեսայդ յառաջագոյն։ բաշխէ զմարմին քո և զարիւն։ պահեա՛ զսա անշարժ յաւիտեան։

Սաղմոս. ՃԼԹ։

Ցոյց ինձ Հանապարհ՝ յոր և գնացից։ զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։

Տէր լուր աղօթից իմոց։ ունկն դիր ինդրուածոց իմոց Հշմարտութեամբ։

ԸՆԴԷՐՁՈՒԱԾ ՝Ի ՊՈՐՁՈՅ ՊՈՍՏԷԼՈՅ. Ի. 17։

Եւ ՝ի մելիտեայ յղեալ յԵփեսոս՝ կոչեաց զերիցունս եկեղեցւոյն։ Եւ իբրև եկին առ նա՝ ասէ ցնոսա։ դուք ձեզէն գիտէք՝ յօրէ յառաջնմէ յորմէ եկի յասիա։ որպէս ընդ ձեզ զամենայն ժամանակսն եղէ։ Ծառայեալ տեառն ամենայն խոնարհութեամբ՝ և բազում արտասուօք և փորձութեամբք։ որք դիպեցան ինձ ՝ի նենգութեանց հրէից։ Որպէս ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ՝ և ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ և առ տնին։ Տալ զվկայութիւն հրէից և հեթանոսաց զապաշխարութեանն որ առ աստուած։ և զհաւատացն որ ՝ի տէր մեր յիսուս քրիստոս։ Եւ արդ՝ ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով երթամ յերուսաղէմ։ և որ ինչ անդ ընդ իս անց անցանելոց իցէ՝ չգիտեմ։ Բայց զի հոգին սուրբ ըստ քաղաքաց քաղաքաց վկայէ ինձ և ասէ։ երթէ կապանք և նեղութիւք ինան քեզ։ Այլ և ոչ իւիք համարիմ զանձն իմ պատուական՝ որպէս զի կատարեցից զընթացս իմ ուրախութեամբ՝ և զպաշտօնն զոր առի ՝ի տեառնէ յիսուսէ վկայ լինիլ աւետարանի շնորհացն աստուծոյ։ Եւ արդ՝ ահաւասիկ գի-

տեմ ես, եթէ ոչ ևս տեսանէք զերեսս իմ դուք ամենեքեան՝ յորս շրջեցայ քարոզել զարքայութիւնն։ Վասն որոյ զվկայութիւն դնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ, զի սուրբ եմ յարենէ ամենեցուն։ Քանզի ոչ խորշեցայ 'ի պատմելոյ ձեզ զամենայն կամն աստուծոյ։ Զգոյշ կացէք անձանց և ամենայն հօտիդ։ յորում եդ զձեզ հոգին սուրբ տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդս տեառն, զոր ապրեցոյց արեամբն իւրով։ Քանզի գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ երանելոյ յաշխարհէս՝ գայցեն գայլք յոտիշտակողք 'ի ձեզ, որք ոչ խնայիցեն հօտին։ Եւ 'ի ձէնջ յարիցեն մարդ՝ որք խօսիցին թիւրս, ձգել զաշակերտսն զկնի իւրեանց։ Վասն այնորիկ արթուն կացէք։ զի զերկամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր։ Եւ արդ յանձն առնեմ զձեզ Ցայ և բանի շնորհաց նորոյ։ որ կարող է շինել՝ և տալ ձեզ զժառանգութիւն ընդ սուրբսն ամենայն։ Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ հանդերձից՝ ոչ ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ։ Դուք ինքնին գիտէք՝ զի զկէտս իմ և որոց ընդ իս էին՝ պաշտեցին ձեռքս այս։ Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ։ զի այսպէս պարտէ վաստակել և դարմանել զհիւանդս։ և յիշել զբանն տեառն Յիսուսի, զոր ինքն իսկ ասաց՝ երանելի է մանաւանդ տալն քան առնուլն։ Եւ զայս իբրև ասաց՝ եղեալ ծունր ամենեքումբք

եկաց յաղօթս։ Բազում լալիւն եղև ամենեցուն։ և անկեալ զսրբանոցսուն պօղոսի՝ համբուրէին զնա։ Մօրմաքէին մանաւանդ 'ի վերայ բանին՝ զոր ասէր, թէ ոչ ևս տեսանելոց են զերեսս նորա։ և յուղարկեցին զնա 'ի նաւ անդր։

Գ|ՕՂՈՒԹԻՒՆ 'Ի ԿՈՂՈՍՈՑՈՅ ԲՂԽՈՅՆԷ ԸՆԴԵՑՈՍՈՅ։ Գ. Լ։

Եթէ յարեալք ընդ քրիստոսի, ապա զվերինն խնդրեցէք, ուր քրիստոսն նստի ընդ աջմէ աստուծոյ։ Զվերինն խորհեցարուք։ մի զայս որ յերկրի ասասէ։ Քանզի մեռայք՝ և կեանքն ձեր ծածկեալք են ընդ քրիստոսիւ յաստուած։ Իսկ յորժամ քրիստոս յայտնեսցի՝ կեանքն ձեր, յայնժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսջիք փառաւք։

Ալէլուիա։ Սաղմ. Խբ։ Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր։ և ամենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա։ Օրհնեա՛ անձն իմ զտէր։ և մի՛ մոռանար զամենայն տուրս նորա։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամե՛ն։

Ուրբաթ օր ըստ յովհաննու։ Ժզ. 33։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ իս զխաղաղու-

թիւն ունիցիք։ յաշխարհի աստ գնեզութիւն ունիցիք։ այլ քաջալերեցարուք, զի ես յաղթեցի աշխարհի։ Զայս իբրև խօսեցաւ յիսուս, համբարձ զաչս իւր յերկինս և ասէ, հայր՝ հասեալ է ժամ։ փառաւորեա զորդի քո, զի և որդի քո փառաւորեսցէ զքեզ։ Որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի՝ զոր ետուր նմա՝ տացէ զկեանսն յաւիտենականս։ Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն Աշմարիտ աստուած, և զոր առաքեցեր զյիսուս քրիստոս։ Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի։ զգործն կատարեցի, զորս ետուր ցիս՝ զի արարից։ Եւ այժմ փառաւորեա զիս հայր առ 'ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ քան զլինիլ աշխարհի առ 'ի քէն։ Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ։ քո էին, և ինձ ետուր զնոսա։ և զբանն քո պահեցին։ Արդ գիտացին եթէ զամենայն ինչ զոր ետուր ինձ առ 'ի քէն են։ Զի բանն՝ զոր ետուր ինձ՝ ետուս նոցա։ և նոքա ընկալան։ և ծանեան Աշմարտութիւն եմ եթէ առ 'ի քէն ելի։ և հաւատացին եթէ դու առաքեցեր զիս։ Արդ՝ ես վասն նոցա աղաչեմ, և ոչ վասն աշխարհի աղաչեմ։ այլ վասն նոցա՝ զորս ետուրն ինձ՝ զի քո են։ Եւ որ ինչ իմ է՝ ամենայն քո է։ և որ ինչ քո է՝ այն իմ է։ և փառաւորեալ եմ 'ի նոսա։ Եւ ես ոչ ևս եմ

յաշխարհի՝ և նոքա յաշխարհի են։ և ես առ
քեզ գամ։ Հայր սո՛ւրբ՝ պահեա զնոսա յանուն քո։
որով ետուր ինձ։ զի եղիցին մի։ որպէս և մեք
մի եմք։ Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա։ ես
պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ետուր ինձ՝ և
պահեցի։ և ոչ ոք ՚ի նոցանէ կորեաւ։ բայց
որդին կորստեան։ զի գիրն լցի։ Բայց արդ առ
քեզ գամ։ և զայս խօսիմ յաշխարհի։ զի ունի-
ցին զուրախութիւն իմ լիով յանձինս իւրեանց։
Ես ետուս նոցա զբանն քո։ և աշխարհ ատեաց
զնոսա։ զի չեն յաշխարհէ։ որպէս և ես չեմ
յաշխարհէ։ Ո՛չ զայս աղաչեմ։ զի բարձցես
զնոսա յաշխարհէ։ այլ զի պահեսցես զնոսա ՚ի
չարէ։ Յաշխարհէ աստի չեն։ որպէս և ես չեմ
յաշխարհէ։ Սո՛ւրբ արա զնոսա Հշմարտութիւ-
քով։ զի քո բանդ Հշմարտութիւն է։ Որպէս
զիս առաքեցեր յաշխարհ։ և ես առաքեցի զնոսա
յաշխարհ։ Եւ ՚ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ
զանձն իմ։ զի եղիցին և նոքա սրբեալք Հշմար-
տութեամբ։ Այլ ո՛չ վասն նոցա միայն աղաչեմ։
այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բանիւն
նոցա յիս։ Զի ամենեքեան մի իցեն։ որպէս դու
հայր յիս՝ և ես ՚ի քեզ։ զի և նոքա ՚ի մեզ
իցեն։ զի և աշխարհ հաւատասցէ եթէ դու
առաքեցեր զիս։ Եւ ես զփառսն՝ զորս ետուր
ինձ։ ետուս նոցա։ զի իցեն մի։ որպէս և մեք մի
եմք։ Ես ՚ի նոսա՝ և դու յիս։ զի եղիցին կա-

տարեալք 'ի մի։ և գիտասցէ աշխարհ եթէ դու առաքեցեր զիս։ և սիրեցի զնոսա՝ որպէս դու սիրեցեր։ Հայր՝ զորս ետուրն ինձ, կամիմ, զի ուր եմն եմ, և նոքա իցեն ընդիս։ զի տեսանիցեն զփառսն իմ՝ զորս ետուրն ցիս։ զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զվինիլ աշխարհի։ Հայր՝ արդարև աշխարհ զքեզ ոչ ծանեաւ։ այլ ես զքեզ ծանեայ։ և նոքա ծանեան եթէ դու առաքեցեր զիս։ Եւ ծանուցի զանուն քո՝ և ծանուցից։ զի սէրն՝ զոր սիրեցեր զիս, 'ի նոսա իցէ՝ և ես 'ի նոսա։ Զայս իբրև ասաց յիսուս, ել աշակերտաքն հանդերձ յայնկոյս ձորոյն Կեդրոնի։ ուր էր պարտէզ, յոր եմուտ ինքն և աշակերտքն իւր։

Եւ սրկուսգն տրուէ։

Զսան գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն 'ի բարերար տեառնէ մերմէ, զտէր աղա՝։
Զսան փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Զսան ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Զսան որք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Զսան որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն Հոգւոյն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեաց։

Եւ տոհանայն ոսէ ղողի։

Եկեալ եմք երկիրպագանել առաջի Ձեր վասաց աթոռոյ քոյ 'ի խորանս սրբութեանդ քոյ։ և արտասուալից հառաջանօք հայցեմք 'ի քէն տէր բարերգութեամբ զի ընկալցիս զպաշտամունս մեր։ զոր մատուցանեմք առաջի քոյ գթութեանդ։ Քանզի ծառայս քո՝ զոր կոչեցեր յառաջնորդութիւն ժողովրդեան քում և 'ի սպասաւորութիւն սրբոյ եկեղեցւոյ՝ հալուեալ զժողովուրդս քո։ ահա ըստ հրամանի քոյ կատարեալ զժամանակս իւր եկն առ քեզ։ Արդ՝ քաղցր և բարերար տէր՝ զպատարագս և զնուէրս վասն մեղաց զոր մատուցեալ է առաջի քո։ և զյիշատակս ննջեցելոց զոր 'ի վերայ սեղանոյդ սրբոյ անուանդ քում կատարեալ է։ ընկալ 'ի հաճոյս քեզ։ և ողորմեա ըստ մեծի ողորմութեանդ քում։ և հոգւոյ սորա առաջնորդեա 'ի յերկիր ուղիղ՝ որ տանի 'ի կեանսն յաւիտենից 'ի քրիստոս յիսուս 'ի տէրդ մեր։ որում վայելէ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Այ երէրդոթեանց։

Յոյս արարածոց և փրկիչ աշխարհի։ որ վասն մեղաւորաց խոնարհեցար յանհաւ փոսաց և

մարմնացար յանարատ կուսէն։ Եկիր կամաւ 'ի
Յորդանան խաչի։ Եդար 'ի գերեզմանի։ մտեր
'ի մեջ դժոխոց։ և զթշնամին կապեցեր յան-
լոյծ կապանս։ յարեար 'ի մեռելոց և մեզ
նորոգուեթիւն խոստացար 'ի միւսանգամ գալ-
տեանդ։ Ցիշեան զծառայս քո զայս՝ որ 'ի մոտի
կենցաղոյս փոխեցաւ։ և զքահանայութիւնս՝ զոր
կատարեաց յաշխարհի՝ ընկալ քեզ 'ի հաճոյս։
և տուր սմա բաժին ընդ արժանաւորս և ընդ
սիրելիս անուանդ քում։ որք սրբութեամբ
պաշտեցին զքեզ։ Եւ զոր ինչ յանցեալ ի-
նչ քանիւք՝ կամ գործովք՝ կամ մտածութեամբ։
թող սմա։ քանզի դու ես ողորմած և անոխա-
կալ տէր։ և քեզ վայելէ փառք՝ իշխա՞։

Ընթերցող։ Շար կապանաց մարդկան՞։ Ոչ։ զոնա երգ։

Հոգւոց՞։ Զան հանգուցեալ՞։ Քան որդի տասուծոյ՞։

Եւ զեռանողքն ղրկն ուրնոյն փոհանոյն։ և ոպ ոչն։
Հայր մեր՞։

Եւ զանկն յոբնելեան հոգնի՝ ոնելով ղրոչն։ ՀՀ։

Որ զանարատ բազուկս քո 'ի խաչին տարածե-
ցեր քրիստոս աստուած։ և նշան յաղթութեան
ետուր մեզ։ սովաւ զկեանս մեր պահեա։ Որ

զաշխարհակերցոյց բաղկատարածութիւն խաչի քո քրիստոս աստուած՝ գաւազան զօրութեան երամբ մեզ. սովաւ զկերանս մեր պահեա. Որ զմեռեալն 'ի Հաշակմանէ փայտին յանցանաց՝ կենաց փայտիւն կենագործեցեր. սովաւ զկերանս մեր պահեա.

Եւ դոյժո�ցեն զէջեր հանգոստեալոյն՝ դէզ յոբեմոսոս։
Ապ ոսեն Սոդոմ ոզեբոյոյն. Ճեգ.

Օգնութիւն է մեզ յանուանէ տեառն. այն որ արար զերկինս և զերկիր.

Ալէլուիա. Օրթի. Խաղաղութիւն ամե՛ն.

Ասեսորոն որ ըստ մոգեբոյ. Ժգ. 43.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ.

Յայնժամ արդարքն ծագեսցին իբրև զարեգակն յարքայութեան երկնից. որ ունիցի ականջս լսելոյ լուիցէ. Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծածկելոյ յագարակի. զոր գտեալ մարդոյ թաքցոյց՝ և 'ի խընդութենէ անտի երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի. և գնէ զագարակն զայն. Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից առն վաճառականի՝ որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս. Եւ

գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ ունէր ; և գնեաց զայն մարգարիտ։ Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից՝ ուռկանի արկելոյ 'ի ծով՝ և յամենայն ազգաց ժողովելոյ։ Որ իբրև լցաւ , հանեալ 'ի ցամաք՝ և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս՝ և զվատանն 'ի բաց ընկեցին։ Այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս։ Ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն զչարս 'ի միջոց արդարոց։ Եւ արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյ՝ անդ եղիցի լալ և կրչել ատամանց։ Ասէ ցնոսա յիսուս՝ իմացա՞ք զայս զամենայն։ ասեն ցնա այո՝ տէր։ Եւ նա ասէ ցնոսա՝ վասն այսորիկ ամենայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան երկնից՝ նման է առն տանուտեառն , որ հանէ 'ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին։

Եւ որդիաւորն գրոցն։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց , զտէր աղաչեսցուք։
Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ՝ ձայնի աղաչանաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք։
Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց , զտէր աղաչեսցուք։
Վասն Թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր , ըզկամայ և զակամայ , զտէր աղաչեսցուք։

Վասն զի մի՛ ը խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, զտէր աղաչեցուք։ Վասն հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Հոգոյ մեծաց։

Եւ տոնական ոռէ զողորմ։

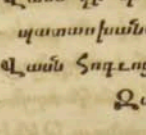

Հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց։ տէր ես կենդանեաց և յարութիւն մեռելոց։ Աստուածա՛ի քէն արձակին հոգիք։ և քո հրամանաւդ կառավարին մարմինք։ Հաստատեցեր զմարդն շնորհօք։ և ստեղծեր զնա ողորմութեամբ։ Բանդ քո կարգեաց զարարածս։ և կազմեաց զաշխարհս։ Զամենայն ինչ արարեր վասն մարդոյ։ և զմարդն ՝ի վառա աստուածայդ։ Գեղեցիկ կեպարանօք նկարեցեր զմարդն առաջին։ զոր հաստատեցեր և արարեր կենդանի և անմահ։ և կացուցեր տէր ամենայնի։ Դարանակալ եղև թշնամին արդարութեան։ խաբեալ ընկէց ՝ի փառացն և ՝ի կենացն։ և ետան ՝ի դրախտէն փոփկուեն։ Եկն միածին որդիդ քո սիրելի։ և զգեցաւ զմարմին պարտաւոր։ և նորոգեաց զնա ՝ի կեանս։ զկործանեալն կանգնեաց։ և զմահկանացուն անմահ արար։ զթշուառացեալն փառաւորեաց։ և նստոյց ընդ աջմէ հօրդ իւրոյ։ Քանզի ընդ ունկն լսելեացն եմուտ մահ։ և ընդ ունկն

լսելեացն ծագեաց կեանք. ընդ ունկն եւայի բարբառ մահու. և ընդ ունկն մարիամու աւետիք կենաց. թագաւորեաց մահ յանցանօք. թագաւորեցին կեանք շնորհօք. յանհնազանդութենէ երմուտ մահ. և 'ի հնազանդութենէ գալուստ կենաց. ժպրհեցաւ և յանցեաւ ադամ, զի եղև ցանկացող աստուածութեան. աստուածութեան ոչ եհաս, և յիւրոցն ևս անկաւ. 'ի մեղս մեր մեռանիմք. և ողորմութեամբ քով յառնեմք. 'ի յանցանս մեր եղծանիմք, և 'ի կամս քո նորոգիմք. Լռեալ դադարին ամենայն մարմինք. ի՜նչանեն 'ի հող և ապականին. սերմանին 'ի հող՝ նմանութիւն սերմանեաց երկրի. և ոսկեն անձրևիդ մեծի, զի եղեն իբրև զբոյս յերկրէ. Վերանան սուրբքն յերկրէ 'ի բարձունս. և մնան մեղաւորքն յերկրի. արդարքն վայելեն 'ի փառս և 'ի կեանս, և մեղաւորքն հաշին և մաշին 'ի տանջանս. Ա՛րդ՝ յորժամ այս ամենայն լինի, գո՛ւ՝ բարերար աստուած, տո՛ւր ծառայիս քո այս ինուն հանգուցեալ քահանայիս, զի յարիցէ աջալրջութեամբ երեսաց. և կացցէ ընդ աջմէ քումմէ և ժառանգեսցէ զարքայութիւնդ. 'ի վայելել զանսպառ ուրախութիւնդ ընդ սուրբս քո՝ և ընդ նոսին փառաւորել զամենասուրբ զերրորդութիւնդ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս

յաւիտենից.

Շարժեալ ձեռք ի ձեր՝ դէպ առն Էրփ։

Հոգւոյ՝ Վասն հանգ՝ Քո որդի՝։

Եւ զէառնոփրէն զբէն ամենայն փոհանայդն։ Եւ ապա առէն։
Հայր մեր՝։

Եւ ապա պանէն 'ի կողջն հիւսէոյ՝ սէելով զարիկոն խա-
չէ։ ակ։

Խաչ քո երկնչի մեզ ապաւէն բացանիշ փայլ-
մամբն իւրով։ խորտակեաց զթշնամին և երկայնդ
զդատակնիք։ անուանեալ փայտն կենաց 'ի
վերկութիւն տիեզերաց։
Աստուածեալ ցնծան երկինք և երկիրս ուրա-
խանայ։ ընդ յայտնիլ սրբոյ խաչին սեռակնանձև
քսուաթ և ևն։ որ զաշխարհս լուսաւորեաց արե-
գակնակերպ Հառագայթիւք։ Ցնծացաւ երուա-
սաղէմ։ բերկրեցան հաւատացեալք։ Նորահրաշ
զարդարեցան։ քանզի տեսին զյաղթող նշանն։
արարածք ամենայն 'ի լուսոյն պայծառացան։

Եւ դարձեալ զբէրն դէզ 'ի հարս։ Եւ առն առնմա
ողջոյն։ Հ՚խէ։

Երանի ազգի՝ որոյ տէր աստուած յակոբայ
օգնական է նմա։ և յոյս նորա 'ի տէր ամ է։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամէն։

Ա-ԷՍՐՈՆՈՐ ԸՍ ՄԱՐԿՈՍԻ։ ԺԳ։ 32։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զայլ վասն աւուրն այնորիկ և ժամուն՝ ոչ ոք գիտէ։ ոչ հրեշտակք յերկինս, և ոչ որդի։ բայց միայն հայր։ Զգոյշ եղերուք։ հսկեցէք՝ և կացէք յաղօթս՝ զի ոչ գիտէք երբ ժամանակն իցէ։ Որպէս այր մի գնացեալ՝ի տար աշխարհ՝ թողուցու զտուն իւր։ և տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն։ և իւրաքանչիւր զգործս իւր։ և դռնապանին պատուէր տայցէ զի արթուն լինիցի։ Ա՛րդ՝ արթուն կացէք։ զի ոչ գիտէք երբ տէր տանն գայցէ, յերեկօրեայ՝ եթէ՝ի մէջգիշերի՝ եթէ՝ի հաւախօսի՝ եթէ ընդ առաւօտս։ Գուցէ եկեալ յանկարծակի գտանիցէ զձեզ՝ի քուն։ Բայց զոր ձեզդ ասեմ, ամենեցուն ասեմ. արթուն կացէք։

Ե- ՍԱՐԿՈՍԻ ԳԼՈՒԽ։

Վասն՝ի գիշերի և՝ի տունջերան և յամ ժամուն խօսիլ մեզ զքան տեառն, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն ջանկանելոյ մեզ՝ի փոքձութիւն՝ որում ոչ կարեմք հանդուրժել, զտէր աղաչեսցուք։ Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առա-

ջի ահեղ ատենին քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն
կենաց անվախճանից, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և
երկնից արքայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն", եւ ևս միաբան", Զանձինս",
Ողորմեայց"։

Եւ փոքրոյն ասէ զողորմ։

Որհնեալ ես արդարադատ և ողորմած աստուած։ միայն անսխալ և բարեգութ։ որ յակնարկելդ քո՝ հաստատեցան հիմունք երկրի։ Քո ձեռամբդ արարեր զմարդն։ և քո նախախնամութեամբդ իշխան և տէր կացուցեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան։ Սակայն չարին մախացեալ ընդ փառս պատուին զոր 'ի քէն ընկալաւ՝ եհեղ 'ի նա զթոյնս դառնութեան։ և խաբմամբ օձաշան պատրանքն ետ նմա Հաշակել 'ի ծառոյն գիտութեան։ որով մերկացեալ 'ի լուսեղէն փառացն՝ զանիծից և զցաւոց ժառանգեաց զկեանս։ Իսկ դու յառաջատես եղեալ՝ հրամայեցեր մահու փախել զնա 'ի զաղջալից կենցաղոյս։ որպէս զի մի՝ անմահ լիցի չարութիւնն՝ որ 'ի մեզ սերմանեցաւ։ Ըստ սմին օրինակի և սպասաւոր սրբոյ սեղանոյ քոյ փոխեցաւ ահա առ քեզ՝ ՝ կետի

տահմանադրութեան քոյ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ տէր աստուած մեր՝ կցուրդ լեր և միութարիչ ծառայիս քոյ ոյ ոնոն հանգուցեալ քահանայիս։ զի դու ես կեանք և յարութիւն։ զի եթէ մինչ ոչն էր՝ արարեր։ զի արդ եղծանեսս զպատկեր կերպարանաց քոց։ Աղաչեմք զքեզ տէր՝ նորոգեա զծառայս քո։ զի վայելէ իակ թագաւորիդ նորոգել զպատկեր իւր հնացեալ։ նորոգեա տէր զպատկեր քո՝ որ հնացեալ է ՝ի մեղս։ զի մեծ են այս երախտիքս՝ քան զառաջին պարգևսն քո։ զի անդ հաստատելով հաստատեցեր։ և աստ զհնացեալս նորոգես։ Որպէս զի գտեալ սորա զմեծ զողորմութիւն ՝ի քէն՝ հանցէ զօրհնութիւն և զփառս հօր և որդւոյ և հոգւոյդ սրբոյ։

Հարկն։ Նորոգօղ տիեզերաց՝ Քէ՛ տուն եկ։

Հոգւոյ՝ Վասն հանգու՝ Քրիստոս որդի՝։

Եւ ոնոնոտրքեն ղրեն ոնեոյն տոհանոյսն, և ոդ ոսքեն։ Հայր մեր՝։

Եւ ոնեն ՝ի հոգն հարանոյ՝ ոնելով զարկն խոլն։ ՔՀ։

Այսօր խնդրի պատուական փայտ խաչին աւանդեալն ՝ի գողգոթայ։ ՝ի ձեռն աստուածատէր

դշխոյին։ Եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նշանիս։ Այսօր ընծայէ գողգոթայ զծածկեալն 'ի յերկրի։ վերաբերեալ անուշահոտ խնկովք։ 'ի ձեռն երանելւոյն յուդայի։ Եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նշանիս։ Այսօր 'ի ձեռն փրկական սուրբ խաչին կենագործի պատանին մեռեալ։ և ողբայ սատանայ զկործանումն իւր իսկ։ մեք քրիստոսի հաւատացեալք՝ երկրպագեսցուք աստուածային սուրբ նշանիս։

Ե՝ դարձեալ՝ զերեն դէպ 'ի հիւսիս։ Ե՝ ասեն սաղմոս ողբոյն. Ղլբ։

Անդ պատրաստեաց տէր զօրհնութիւն և ըզկեանսն յաւիտենից։ Հոլ։ Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ՝ զի բնակին եղբարք 'ի միասին։

Ալէլուիա։ Օրհի։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Ա՝ էսարան որ ըստ զ՝ էսարան. իր · 24։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Եւ եղև հակառակութիւն 'ի մէջ նոցա թէ ով 'ի նոցանէ համարիցի մեծ։ Եւ նա ասէ ցնոսա։ Թագաւորք ազգաց տիրեն նոցա։ և որք

իշխեսին նոցա՝ բարերարք կոչին։ Այլ դուք ոչ այնպէս։ այլ որ մեծն է 'ի ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրտսերն։ և առաջնորդն իբրև զսպասաւորն։ Որ է մեծ՝ բազմա՞ն եթէ սպասաւորն։ ո՞չ ապաքէն բազմանն։ բայց ես եմ 'ի միջի ձեր՝ իբրև սպասաւոր։ Եւ դուք էք՝ որք ցանգ կայիք ընդիս 'ի փորձութիւնս իմ։ Եւ ես ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և Հայր իմ ուխտեաց ինձ զարքայութիւն։ Զի ուտիցէք, և ըմպիցէք 'ի սեղանն իմ յարքայութեան իմում։ և նստիցիք յերկոտասան աթոռս՝ դատել զերկոտասան ազգս իսրայէլի։

Եւ որ ի՝ սրբոցն գրոցէ։

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի Հանապարհս խաղաղութեան, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն խորտակելոյ զՀակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեսց։

Եւ յանկանոյն առէ զողորմս։

Որհնեալ ես տէր աստուած ամենակալ արարիչ ամենայն արարածոց՝ դատաւոր կենդանեաց և մեռելոց։ որ իշխանդ ես հոգւոց և մարմնոց։ Որ մարդասիրապէս գթացար 'ի տկարութիւնս։ և յայց ելեր մեզ կորուսեալս։ վերստին կանգնեցեր զմեզ 'ի գլորմանէ մեղաց մերոց։ եդեր զթշնամին 'ի ներքոյ ոտից մերոց։ խաչեալ 'ի վերայ փայտին կենաց։ և խաչակցեալ զհնութիւնս մեր առ 'ի հերքումն ամենաչար պատրողին՝ իջեր 'ի գերեզման։ աւերեցեր զդժոխս։ եղեր առաջին պտուղ ննջեցելոց քոյով աստուածահրաշ յարութեամբդ։ և վերացեր զստուերանստեալս 'ի խաւարի։ զմահկանացուս անմահացուցեր յուսով 'ի ձեռն կենսաբեր յարութեան քոյ։ Ընկալ և այժմ զհոգի ծառայիս քոյ ոյ ՈՒՈՒ քահանայիս 'ի բարի։ և դասաւորեա ընդ սուրբս քո։ Թող սմա տէր ողորմած զյանցանս սորա զկամայ և զակամայ։ զի դու ես քաւիչ մեղաց մերոց և կատարիչ խնդրուածոց։ և ապաւէն յուսացելոց քոց։ Լուր մեզ տէր՝ և ընկալ զհոգի հանգուցելոյս մերոյ քոյով գթութեամբ։ և գրեա զյիշատակ սորա անմոռաց յիշմամբ առաջի սուրբ փառաց աթոռոյ քոյ։ զի սրբեալ 'ի մեղաց՝ սուրբ սրտիւ և անկեղծ հաւատով՝

արդարութեամբ և անքծութեամբ արժանի եղիցի երկնաւոր պարգևացդ ընդ ամենայն սրբս քո։ և ընդ նոսին զոհանալով փառաւորեցէ զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ։ այժմ՝։

Հրամայեա։ Եւ տուն ըմպել քեզ զլերդի՝։ Ելիցուն երգ։

Հոգւոյ՝։ Վասն հանգուցեալ՝։ Քո որդի աստուծոյ՝։

Եւ զերանելոյ զբին ոմանց փոխանայգն։ Եւ ասա ասէն։
Հայր մեր՝։

Եւ զոնին յօրհնէնն կոչն՝ ասելով զրամայեալ։ Ելն։

Խաչն կենարար որ եղև մեզ փրկութիւն՝։ սովաւ ամենեքեան զքեզ բարեբանեմք։ Որ 'ի հօրէ լուսոյ լոյս Հառագայթեալ 'ի յերկրի։ և գաւազան զօրութեան հաւատացելոց։ սովաւ ամենեքեան զքեզ բարեբանեմք։ Որ լուսափայլ ծագմամբ հրաշափառապէս մեզ ցուցաւ։ 'ի յոգնութիւն ընդդէմ թշնամւոյն։ սովաւ ամենեքեան զքեզ բարեբանեմք։

Եւ դոյժ-ասցեն զերեսն զէոլ յօրհնելս։ Եւ ասն ասաղմս ոգեհոյն։ Ալլ։

Օրհնեսցէ զմեզ տէր 'ի սիոնէ՝ այն որ բնակեալն է յերուսաղէմ։ Ալ։ Ամատ օրհնեցէք ամենայն

ծառայք տեառն զտէր, ո կայք 'ի տան տեառն և 'ի գաւիթս աստուծոյ մերոյ։

Ալէլուիա։ Օրհնի։ Խաղաղութիւն ամե՛։

Ա՛ՆԷՊԵՐՈՆ ՈՐ ԸՍՍ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ. Զ. 35։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Ասէ ցնոսա՝ ես եմ հացն կենաց։ որ գայ առիս, ոչ քաղցիցի։ և որ հաւատայ յիս, ոչ երբէք ծարաւեսցի։ Այլ ասացի ձեզ՝ թէ տեսանէք զիս, և ոչ հաւատայք։ Զամենայն՝ զոր տայ ինձ հայր՝ առիս եկեսցէ։ և որ գայ առիս, ոչ հանիցս արտաքս։ Զի իջի ես յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ արարիցս, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։ Ա՛յս են կամք հօր իմոյ, որ առաքեացն զիս։ զի զամենայն՝ զոր ետ ցիս հայր՝ ոչ կորուսցից 'ի նմանէ։ այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում։ Ա՛յս են կամք հօր իմոյ։ զի ամենայն՝ որ տեսանէ զորդի՝ և հաւատայ 'ի նա, ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս։ և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում։

ԵՒ ՍՐԲՈՒԹԻՆ ԹՈՒՂԷ։

Ամն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն 'ի բարեբար տեառնէ մերմէ, զտէր աղա՛։

Վասն վրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փոսարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։
Զանձինս մեր։ Ողորմեա՛ց։

Եւ տեսանոյն ոչ ելողն։

Յոյս կենաց և ընդունող աղօթից տէր Աստ մեր՝ կարդամք և պաղատիմք առաջի քոյ բարերարութեանդ։ որ վասն յանցանաց մերոց խոնարհեցար 'ի փառաց քոց՝ զմերոյս զգեցար մարմին, զի զմեզ ազատեսցես 'ի յանցանաց մերոց մերոց։ Որ եկիր 'ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին՝ բառնալով 'ի վերայ փառաւորուսոյդ, զի զառողջութիւն շնորհեսցես վիրաւորելոյն։ Եւ որ կարծեալ իշխանն էր աշխարհի, խաչիւ և մահուամբ քարձեր 'ի միջոյ։ և արարեր խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի։ 'Ի քո անարատ 'ի կողդ ընկալար զխոցումն դեղարդեանն, որ անպարտաւորելիդ էիր, պարտա-

ւորեցար։ զի զմեզ կողածնին չարչարանօք քո
բարձցես, և նոյն կենացն հուպ արասցես։
Ննջեցեր ընդ մեռեալս։ անմահդ անշնչացար՝ որ
մեռելոց յոյսդ ես, և կենիք անլուծանելի մինչև
յօր կրկնակի գալստեան քոյ։ 'ի գերեզմանի
եդար ընդ մեռեալսն կնքեալ վիմաւ, զի 'ի
հողոյ 'ի նորոգութիւն կենաց եկեսցեն։ Որ
խոստացար զարարածս միանգամայն նորոգել և
կեցուցանել։ զապականեալն 'ի հողոյ առնել
անապական, զոր ասուածային բանիւդ ասացեր
զյարուցիչ շնորհել մեռելոց։ Եւ զսիրելիսն քո՝
որք հաւատացին գալստեան քոյ առանց երկուա-
նալոյ, և պահեցին զպատուիրանս քո, և հաղորդ
եղեն քեզ 'ի չարչարանս և 'ի մահ, հրաւի-
րեցեր 'ի մահուանէ 'ի կեանս։ 'ի խաւարէ յան-
քաւ և յանՀաւ լոյսդ, 'ի վայելել զփառս ար-
քայութեանդ քոյ։ որպէս և ասացեր՝ Թէ ուր Էն
եմ՝ անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։ Արդ յիշեա
զՀոգի ծառայիս քոյ՝ որ ըստ մեծի հրամանացդ
քոց յայսմ կենցաղոյս առ քեզ փոխեցաւ։ և
եղից զժամանակս կենաց աշխարհիս դառնալ
'ի նոյն հող՝ ուստի ստեղծաւ։ և եդաւ 'ի հող
մահաւ՝ որ է մայր մեր ամենեցուն և առագաստ
մարմնոց մերոց։ Եւ 'ի միաստնգամ գալստեանն
քոյ՝ յարժամ երևիս փառաք և Թագաւորու-
Թեամբդ քով՝ և 'ի նոյն հողոյս ստեղծանես
անապական զՀոգացեալ մարմնոս, արժանի արա

զսա լսել զձայն աւետաւոր յարութեան ընդ սրբոցն և առաքինեաց՝ որք ի ցեղն ընդ աջմէ մեծութեան փառաց քոց։ Աղաչեմք զքեզ և խնդրեմք 'ի քէն։ մի՛ յանարժանութիւնս մեր հայելով արգելցես զշնորհս մարդասիրութեան քոյ։ այլ արասցես ըստ մեծի ողորմութեան քում։ Զնչեա՛ զձեռագիր յանցանաց հրաժարեալ ոյ՞ մեռ՞ քահանայիս։ և թող զմեղս նո՛ր՝ զկամայ և զակամայ՝ զգիտութեան և զանգիտութեան։ Բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնիդ անարատ կուսի և մօր քոյ՝ և ամենայն սրբոց քոց՝ յիշեա՛ զհրաժարեալ հոգիս որ առ քեզ վախեցաւ։ Տէր և դատաւոր՝ լուր պաղատանաց պաշտօնէից ժողովրդեանս։ և դատաւորեա՛ զհոգի սորա 'ի դասս ընտրելոց քոց։ Աստուած և ստեղծիչ ամենայնի։ արա՛ զսա արժանի լսել զձայն աստուածային վոսկոյ յարութեան։ վերանորոգեա՛ վայելչապէս 'ի հողոյ ծնանիլ զնոյն մարմին։ նորոգիլ 'ի փառս քո։ զվտանգ մտնու՝ զոր թշնամին ապականեաց՝ բարձ 'ի սմանէ քո անուամբդ մկրտելոյս։ որ 'ի մէնջ հրաժարեաց առ քեզ գալով։ և թող զմեղս սորա։ և թերեալսն զծանրութիւն բեռին մեղաց սորա։ Եւ թողութիւն շնորհեա՛ ամենայն ժողովրդեանս։ զի օրհնեալքս 'ի սմանէ և մկրտեալքս՝ արժանաւորք լիցին արքայութեանդ երկնից։ Զմեղսաքսուիչ պատարագն

մատուցեալ 'ի սմանէ յաղագս հոգւոց ննջեցելոցն։ ընկալցիս՝ և թողութիւն շնորհեսցես ամենեցուն առ հաստատուն։ Եվ տէր ամենայնի՝ աստուած և արարիչ բոլորից։ տուր միխիթարութիւն և սփոփանս ժողովրդեանս քահանայիս։ որք լալով և արտասուօք մորմոքին վասն հրաժարման սորա։ Եւ զմեզ զհաւատացեալս 'ի քեզ օրհնեա։ զի ամենասրբոյ երրորդութեանդ տացուք ամենեքեան գովասս և գնչխանութիւն և զպատիւ։ այժմ և միշտ և յա՞։

Խ՞ղ՞ղ՞ութեան մեղեցոն։ Ընդ երկրագութեան։

Օրհնեալ ես տէր աստուած արարիչ ամենայն արարածոց։ որ արարեր զերկինս և զերկիր և զամենայն որ 'ի նոսա։ և դարձեալ առեր զհողն յերկրէ։ և ստեղծեր զմարդն կենդանի և խօսուն։ և եդեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան գործել զնա և պահել։ Եւ յանցանել նորա զպատուիրանաւ քո՝ մահու տիրացուցեր զնա։ 'ի դառնալ յերկիր ուստի առաւ։ Եւ իջանելով քո 'ի հող մահու՝ վերակոչեցեր զմեռեալ բնութիւնս 'ի կեանս և յանապականութիւն։ Եւ այժմ ըստ նմին աստուածայինդ անդարձ վՀուոյ՝ կոչեցեր զծառայս քո դառնալ 'ի հող յորմէ ստեղծաւ։ զի 'ի միւսանգամ գալստեան քոյ 'ի հնչել տիեզերալուր բարբառոյ փողին

աղդեցութեան՝ նորոգեցի անմահութեամբ 'ի վերանալ 'ի կեանս անապական։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ մարդասէր տէր՝ արա այցելութիւն ծառայիս քոյ այսորիկ 'ի յայնմ աւուրն մեծի՝ ներելով ամենից սխալանաց սորին, և բանալով սմա զմուտ յաւիտենական կենացդ։ Եւ միւթարեա զժողովուրդս քո՝ որք եկեալ եմք յուղարկել զսա զհետ ամենայն ենջեցելոց սրբոց։ Եւ այժմ մարդասէր տէր՝ տուր համբերութիւն սոցա։ և միւթարեա զսուսա ողորմութեամբ քով։ և զհոգի ծառայիս քոյ հանգո ընդ սուրբս քո։ Աստուած յաւիտենական՝ որ արժանի արարեր զծառայս քո դառնալ 'ի հող ուստի ստեղծեր՝ հանգո զհոգի եր։ և պահեա անարատ իբրև զանձս պատուականս աստուածութեանդ քոյ։ զի ծառայ քո է՝ և հաւատացեալ է 'ի տէրդ մեր յիսուս քրիստոս։ յիշեմք զքեզ տէր 'ի վերայ հանգուցեալ քահանայիս այսորիկ։ Յիշեա տէր զհոգի սորա։ և խառնեա 'ի դասս հրեշտակաց քոց և 'ի գունդս այնոցիկ՝ որք սիրեցին զօր երևելոյ գալստեան քոյ։ Եւ 'ի գոչել աստուածայինդ փողոյ երևմամբ եր խաչին՝ 'ի լուսոյն պայծառացի։ տեսանելով սա զանանց լոյսն և զանապական գեղ կերպարանին։ և զուարթերես կացցէ ընդ աջմէ ահաւոր բեմդ։ և առանց ամենայ տեսցէ զթագաւորդ երկնաւոր։ և լուիցէ զձայնդ աւետաւոր թէ՝

եկայք օրհնեալք հօր իմոյ ժառանգեցէք ըզ-
յաւիտենական ուրախութիւնն։ և գոհանալով
փառաւորեսցէ զքեզ ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ
սրբոյ։ այժմ և՝։

ԵՐԷ ՎԽՃԱՆԷՆ ԱՌՈՒՆՈՒՐ ԷՑԷ ԽՍԷՐ ՎԽՃԱԿԷ։ ԽՍ
ԿՈՄ ԿՈՒՐԱՂԻԿՈՍ՝ ՂՈՅՆ ՍԼՕՆԷՈՆ ԽՍ ԿՈՐԾԵ։

Բազումողորմ, աստուած արարիչ
մշանջենաւոր։ որ պատուեցեր ըզ-
մարդն փառօք։ և պսակեցեր շնոր-
հօք և իմաստութեամբ։ ընտրեցեր հոգւովդ
քով զմարգարէսն՝ և օծեր իւղով սրբութեան
զքահանայս։ կոչեցեր զառաքեալսն 'ի քարո-
զութիւն աւետարանի փառաց քոց։ և յօրինեցեր
զվարդապետս տեսուչս ժողովրդեան քոյ՝ զոր
փրկեցեր արեամբ միածնիդ քո։ Դու տէր՝
ընտրեցեր զՂՈՅՆ ՍԼՕՆԷՈՆ քահանայս։ որ այցելութիւն
հովուեաց զժողովուրդս քո։ և ըստ հրամանի
տեսչութեան կոչեցեր 'ի հանգիստ քո՝ փափաս-
մամբ ժամանակեայ մահու՝ որով առ քեզ
գայ ամենայն մեղի։ Ա՛րդ՝ ահա այժմ հրա-
ժարիմք և հրաժարեցուցանեմք արտասուք։
և աղաչեմք 'ի մեզ եկեղեցւոյ քոյ սրբոյ։ որ-
պէս ետուր զսա մեզ 'ի սփոփանս և 'ի վայելչ-
ութիւն հոգւոց մերոց։ որպէս պահեցեր զմեզ
աղօթիւք սորա 'ի փորձութեանց յերևելեաց և
յաներևութից։ տուր մեզ և յաջորդող սորին

աթոռոյս ընտրեալ հովիւ՝ և պաշտօնեայ անքիծ և ուղղափառ։ և մի՛ թողուր զվիճակ հօտի քոյ՝ ինչխինամող վերակացութենէ հոգւոյդ որբոյ։ Եւ զհոգի սորա բնակեցո՛ ի պատրաստեալ օթևանս կամաքարաց քոց։ և զմարդկօրէն ոխալանս սորա անտես արա։ Զի դո՛ւ ես քաւիչ մեղաց։ որ միայն ունիս զիշխանութիւն արձակել զվտանգեալս՝ ի բանտարկութէն։ Պայծառացո՛ զյիշատակ սորա՝ ի մէջ եկեղեցւոյ քոյ և ժողովրդեանս։ և առաջնորդեա՛ տմա հոգւովդ քով որբով՝ ի յերկիր ուղղի՝ որ հանգուցանես զտարժանեալս՝ ի մարմնի։ Զի դո՛ւ ես յաւիտիւն և կեանք ամենեցուն։ և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա՛։

Հորոկն։ Բարբառելով զէլի էլին՝։ Դէ դուն էրդ։

Հոգւոյ՝։ Վասն հանգու՛։ Քրիստոս որդի՝։

Եւ որոտանոփքին զէրն ամենայն փոհանայսն, և ապ՝ ասին. Հայր մեր՝։

Յետ այսորիկ սկսանին ասել զերբէ ամբիծն Դեղեսիոյ հուլծիցին։ Եւ քառանան փոհանայսն և դանին՝ ի հանիպոռոն վիճն. ասելով զարուկոն խուչի. դ.։

Այսօր ժողովեալ որբոցն՝ ի միասին։ երանելի առաքեալքն և նոքա կուսանքն։ Շարհաղգեստուք

պայծառացեալք լուցանէին զլապտերս իւրեանց։ և միաձայնեալք ասէին՝ օրհնեալ ես ամենօրհ-նեալդ 'ի կանայս։ Այսօր գնելով զսուրբ կոյսն առ դրանն գերեզմանին։ սպասէին և ակնուն-նէին տեառն իսկ ինքնին գոլոյ։ գեր 'ի վերոյ տեսեալ զարարիչն եկեալ բազում հրեշտա-կօք։ և նոցա միաձայնեալ ասէին օրհ։ Այսօր տեսեալ զսուրբ կոյսն թռուցեալ յօդս։ և ամպեղէն կառքն 'ի վեր համբարձեալ յեր-կինս։ մտանելով յերկնային խորանսն ընդ ի-մաստուն կուսանսն։ և նոցա միաձայնեալ ա-սէին օրհ"։ Այսօր ընդ բազմաչեայ քրովբէսն և ընդ վեցթևեան սրովբէսն մտանելով յեռ-ջենաստեղեան խորանսն։ տեսանելով զզա-նազան նթոռսն՝ զոր պատրաստեալ է քեզ տէ-րունւոյդ։ երգեմք և մեք ասելով օրհնեալ ես ամենօրհնեալդ 'ի կանայս։

Եւ ապա զհոգեն սորին իւր սրբոյն. Եւ Ըէ՛ն ի Քրիստոսի։ զՀոգիպարեան. զՀ. Հարկանն Եւ ասէն։ որպան պ՝ սոյ է։ Յորժամ՝ Հարկանի փող գալատեան։ (Եւ այլն որ գինի։) Եւ 'ի Ճանապարհին 'ի լոր պեղէս հոգիպարն առնէն Եւ լոր գոխ։ Ասէարան կորդան։

Հանգիպարն առաջին։ Օրթի։

Ա-ԷՊՐԱՆ ՈՐ ԸՍ ՄԱՐԿԷՍԻ. ԺԱ. 25.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս.

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝ տէր երկնի և երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց՝ և յայտնեցեր տղայոց. Այո՛ հայր՝ զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո. Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի հօրէ իմմէ. և ոչ ո՛ք ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր. և ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի. և ում որդին կամիցի յայտնել. Եկա՛յք առիս եմ վաստակեալք և բեռնաւորք՝ և ես հանգուցից զձեզ. Առէ՛ք զլուծ իմ 'ի ձեզ. և ուսարո՛ւք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջի՛ք հանգիստ անձանց ձերոց. Զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրագի.

ՋԻՆԷ ՈՒՆ ՀՈԳԻՍՑ". ՎԱՆ ՀԱՆԳՈՒ". ՔՍ ՈՐԴԻ".

ՀԱՆԳԷՍ ԵՒԷՐՈՐԴ. ՕՐԹԻ.

Ա-Է-ՊՐԱՆ ՈՐ ԸՍ ՄԱՐԿԷՍԻ. Գ. 26.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս.

Եւ ասէր՝ այսպէս է արքայութիւն աստուծոյ. որպէս զի մարդ մի արկանիցէ զսերմանիս յերկիր. Եւ

ննջեցէք և յառնիցէք զցայդ և զցերեկ։ և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին։ և նա ոչ գիտէ։ Թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղն։ նախ ըղխոտն՝ և ապա զհասկն՝ ապա զցորեան ատոք ՝ի հասկին։ Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն։ վաղվաղսկի առաքի մանգաղ՝ զի հասեալ են հունձք։ Եւ ասէր։ ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւն աստուծոյ։ կամ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա։ Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի՝ փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որք են յերկրի։ Եւ յորժամ սերմանիցի՝ բուսանի։ և լինի մեծ քան զամենայն բանջար։ և արձակէ ոստս մեծամեծս մինչև բաւական լինիլ ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակիլ։ Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն։ որպէս կարող լինէին լսել։ Եւ առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա։ բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամ։

Զ.ՅԻ ՈՒՆ. Հայր մեր՝։

Հանդէս երգոց՝ Օրթիւ։

Ա-ԵՍՈՒՐԱՆ ՈՐ ԸՍ ՂՈՒԿԱՍ. ի 34։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ։

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ։ որդիք աշխարհ-

հիս այսորիկ կանայս առնեն, և արանց լինին։ Իսկ որք արժանի լինիցին այնմ աշխարհի հատանել՝ և յարութեանն որ 'ի մեռելոց, ոչ կանայս առնեն, և ոչ արանց լինին։ Քանզի և ոչ մեռանիլ ևս կարեն։ զի հաւասար հրեշտակաց են՝ և որդիք աստուծոյ։ քանզի յարութեան որդիք են։ Այլ զի յառնեն մեռելք, և մովսէս գուշակեաց 'ի մարենւոջն, որպէս ասէ զտեառնէ աստուծոյ արբահամու։ և զաստուծոյ իսահակայ։ և զաստուծոյ յակոբայ։ Եւ աստուած չէ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց։ զի ամենեքին նմա կենդանիք են։ Պատասխանի ետուն ոմանք 'ի դպրացն և ասեն։ բարւոք ասացեր։ Եւ ոչ ևս ոք իշխեր հարցանել զնա՝ և ոչինչ։

Զկնի ոսկն Հոգւոց։ Ասն հանգ։ Քն որդի։

Հանէէոս ԷՐԷՐԷՐ՝ Օրթիւ։

Ասէոոոոն որ ըոս յուկոնոս. Է 19։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ ոչ կարէ որդի մարդոյ առնել յանձնէ՝ և ոչինչ։ եթէ ոչ տեսանիցէ զհայրն զի

առնէ։ զի զոր նայն առնէ, զնոյն և որդին նմին նման դործէ։ Զի հայր սիրէ զորդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ։ Եւ մեծամեծս ևս քան զսոյնս ցուցանէ նմա զդործս, ընդ որս դուքդ զարմանայք։ Զի որպէս հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ՝ նոյնպէս և որդի՝ զորս կամի՝ կենդանի առնէ։ Եւ ոչ եթէ հայր դատէ զոք՝ այլ զամենայն դատաստան ետ որդւոյ իւրոյ։ Զի ամենեքեան պատուեսցեն զորդին՝ որպէս պատուեն զհայրն։ որ ոչ պատուէ զորդին, ոչ պատուէ զհայր զուռաքիչն նորա։

Զնի ուեն. Հոգւոց՝։ Հայր մեր՝։

Ապա սկսանին ղերգեան հանգոյեան. ղձ։

Ի հանգիստ քո տէր՝ ուր ամենայն սուրբք քո հանգչին։ հանգո զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբս քո մարդասէր։ Դու աստուած՝ որ ի՛ջեր՝ի դժոխս։ զերկուսնս մահու լուծեր։ ըզկապեալսն արձակեցեր։ և զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբս քո հանգո մարդասէր։ Ընդ հոգւոցն արդարոց կատարեալց և զհոգիս ծառայից քոց հանգո մարդասէր։

Ե՝ յորժամ ՀԷՅՆԵՆ 'Ի ԳԵՐԵԶՄԱՆՆ՝ ՈՒՆԻ։

Սերձեցայ ես 'ի դուռն գերեզմանին։ և ես հաս ինձ ժամանակ մտանել 'ի յարգանտ երկրի։ յորմէ ստեղծեալ եմք ամենեքեան։ բժիշկ իմաստուն և Հարտարապետ։ բժշկեա զՀոգւոյ իմ զՀիւանդութիւն։ տարաւոր և յոյս փրկութեան մերոյ։ Եղիցի ձեռն քո պահապան անձին իմոյ։ և աղ քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յարգարութիւն։ բժիշկ իմաստուն և։ Բղխեսցես առիս զգութիւն մարդասիրութեանդ։ և յաղբերէդ կենաց լուսացես զմեղս անձին իմոյ։ բժիշկ իմաստուն և։" Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ, զնամ աւուրս կենաց իմոց։ և առ քեզ ապաւինիմ հովիւ բանաւոր հօտի։ գարձն զմոլորեալս 'Ի հօտ քո քրիստոս։ բժիշկ իմաստուն և Հարտարապետ։ բժշկեա զՀոգւոյ իմ զՀիւանդութիւն։ տարաւոր և յոյս փրկութեան մերոյ։

Ե՝ երբեմն ՀՐՈՓՈՆՆ յոմն ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ, և պոռ ՈՒՆԻՍ ՀՈՐԻՆՈՒՅՆ՝ ՈՒՆԻ ԿՈՆՈՎՔՈՒՆ. դՆ։

Բշխանք հալածեցին զիս 'Ի նանիր։ ալէլուիա։ ալէլուիա։ այլ 'Ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ։ ալէլուիա։ Ցնծացայ ես 'Ի բանս քո։ որպէս այն որ գտանէ աւար բազում։ ալէլուիա։ Զմեղս ատեցի և անարգեցի։ և զօրէնս քո սիրեցի։ ալէլուիա։ Եօթն անգամ

յաւուր օրհնեցիր զքեզ։ վասն իրաւանց և արդարութեան քո։ ալէլուիա։ Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ՝ որք սիրեն զօրէնս քո։ և ոչ գոյ ’ի նոսա գայթակղութիւն։ ալէլուիա։ Սպասեցի փրկութեանդ քում տէր։ և զպատուիրանս քո սիրեցի։ ալէլուիա։ Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո՝ և սիրեաց զնոսա յոյժ։ ալէլուիա։ Պահեցիր զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո։ զի ամենայն Հնարք իմ առաջի քո են։ ալէլուիա։ Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո տէր։ ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։ ալէլուիա։ ալէլուիա։ ալէլուիա։ Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո տէր։ և բանիւ քով փրկեա զիս։ ալէլուիա։ Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո։ յորժամ ուսուցես ինձ զարդարութիւնս քո։ ալէլուիա։ Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո։ զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութիւն են։ ալէլուիա։ Եղիցի ձեռն քո ’ի կեցուցանել զիս։ զի զպատուիրանս քո ընտրեցի։ ալէլուիա։ Ցանկացայ փրկութեան քում տէր։ և օրէնք քո խօսք իմ էին։ ալէլուիա։ Կեցցէ անձն իմ՝ օրհնեսցէ զքեզ։ և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։ ալէլուիա։ Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ։ խնդրեա զծառայս քո։ զի զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ։ ալէլուիա։ Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյ։ ալէլուիա։

Աղիսաւորն տարուէ՝ Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։

Եւ տեղեաց ուէ՝ Օրհնութիւն և փառք հօր և որդւոյ և։

Եւ ուեն երէց ղրուիսն ուսաց օրհնութեան դիր։

Ի վերանալ յինէն աւուրց իմոց տէր օգնեայ ինձ միայն մարդասէր։ Զչարչարանս խաչի և մահու յանձն առեր տէր՝ օգնեայ ինձ միայն մարդասէր։ Բարեխօսութիւն սուրբ աստուածածնի և միշտ կուսի տէր՝ օգնեայ ինձ միայն մարդասէր։

Ամենասուրբ երրորդութեդ երկրպագեն զօրք երկնայինք։ և ստեղծուածք անարատ ձեռացդ փառաւորելով զտէրութիդ քո հանապազ։ Ամենազօր խաչի քոյ տէր երկրպագեսցուք։ որով բարձեր զդատակնիք մահու քո արարածոց։ փառա՛։ Ամենսրհնեալ աստուածամայր մարիամ։ քերովբէական սթոռ արարչին մերոյ անօրէնութիւնք։ զոր երանեն ամենայն ազգինք հանապազ։ Արարգարէն ՝ի փորոյ կիտին աղաղակէր և ասէր։ տէր նայեաց յիս և մի՛ տար զիս հզօրիս այս։ Զայն բարձի ՝ի խորոց անդնդոց առ աստուածողորմած։ և ձայն աղաղակի իմոյ հասցէ ՝ի լսելիս քո տէր։ Բարեխօսութիդ սուրբ աստուածածնի և միշտ կուսի աղաչեմ։ տէր փրկեայ

զիս 'ի յորոգայթէ աներևոյթ թշնամւոյն։

Եւ սարկաւագն ասէր։

Վասն ցողելոյ 'ի մեզ զցօղն ողորմութեան, և փրկելոյ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն երևելոյ մեզ Հառագայթից սուրբ խաչին, որ փայլէ յարևելից 'ի միւսանգամ գալստեանն տեառն, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն ահագին գաւազանն փողոցն աւետաւոր Հրեշտակին՝ որ ժողովէ զմարդիկ 'ի կեանսն յաւիտենից, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն լսելոյ սմա զձայն երանաւէտ փողոցն որ ասէ՝ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ՝ ժառանգեցէք զարքայութիւնն, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։ Ողորմեաց։

Եւ քահանայն ասէ զաւօդս։

Տէր աստուած մեր և յոյս՝ որ նստիս յաթոռս քերովբէականս, և օրհնիս 'ի գաստուց Հրեշտակաց և փառաբանիս 'ի մարդկանէ։ և ծաւալեալ անուն քո ընդ ամ տիեզերս։ և ընդունիս գթութեամբ զաղաչանս մարդկան։ Եւ այժմ մարդասիրութեամբ քով թող զյանցանս սորա զծածուկ և զյայտնի, զի ոչ ոք է առանց մեղաց

'ի վերայ երկրի։ այլ դու՝ որ մեղայ սրբիչ ես և քաւիչ, թող զմեղս և քաւեա՛ զանօրէնութիւնս սորա։ Եւ վասն զի կացուցեր զսա քահանայ և հովիւ ժողովրդեան քում, ուստի՝ զորոյ զմեղս 'ի ժողովրդենէ քումմէ խնդրուածք խնդրեալ ելեալ սորա 'ի քէն 'ի ձեռն սուրբ պատարագին զենման որդւոյ քոյ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյն առ 'ի քաւել, հաշտեա՛ տէր և թող նոցա՝ որ անկարօտագ ես յամենայնի։ Եւ զանուն սորա գրեա՛ 'ի դպրութեան կենաց։ զՀոգի սորա ընկալ 'ի խորանս սրբոց քոց։ զի և մեք գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ Հոգւոյդ"։

Խնդրուածն մինչեւ։ Այ երկրպագեսցուք։

Տէ՛ր աստուած լուսաւորիչ Հոգւոց և պահապան մարմնոց։ որ և զմարմինս արանց արդարոց փառաւորեցեր՝ ոչք զքեզ բարեպաշտութեամբ փառաւորեցին։ ցուցանելով ամենեցուն՝ եթէ ոչ միայն յոգիս, այլ և 'ի մարմինս արդարոց յայտնին զօրութիւնք, առ 'ի բարեպաշտիլ առ քեզ։ Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ մարդասէր տէր և բարերար՝ ընկալ զաղաչանս ժողովրդեան քոյ։ և դասաւորեա՛ 'ի դասս սրբոց քոց առաքելոց, մարգարէից և մարտիրոսաց։ Եւ զմեզ զամենեսեան զՀաւատացեալսս 'ի քեզ արժանա-

ւորեա փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ։ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Յեր այսրէկ ինանին ասել սաղմոս ղէնէյն. �д։

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո։ զի տէր կոչեաց զքեզ։ Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց։ զի խոնարհեցոյց զուանկն։ Ղէնէ փառանն 'ի լման ասա։

Ընթերցուած 'ի լրբրոջ Թագաւորութեանց։ Ժգ. 14։

Եւ եղիսէ հիւանդացաւ հաւանդութի, որով և մեռաւ իսկ։ և էջ առ նա յովսաս արքայ իսրայէլի։ և ելաց 'ի վերայ երեսաց նորա՝ և ասէ։ հայր՝ հայր։ կառքդ իսրայէլի և հեծեալք նորա։ Ասէ ցնա եղիսէ։ մա դու զաղեղն քո՝ և զնետս քո։ և էառ զաղեղն և զնետս։ Եւ ասէ ցարքայն իսրայէլի։ մուտ ընդ աղեղն ձեռաք քովք։ և եմուտ ընդ աղեղն ձեռաք իւրովք։ և եդ եղիսէ զձեռն իւր 'ի վերայ ձեռաց արքային։ Եւ ասէ։ բաց զպատուհանդ՝ որ է ի արևելս։ և երբաց։ և ասէ եղիսէ՝ ձգեա։ և ձգեաց։ և ասէ՝ նետ փրկութեան տեառն։ և նետ փրկութեան ընդդէմ ասորւոց։ և հարցես զասորիս յափէկ մինչև խապառ։ Եւ ասէ ցնա եղիսէ։ մա դու քեզ նետս։ և ասէ

ցարքայն իսրայէլի։ ծգեան՝ և հնար զգետինդ։ և
եհար արքայ երիցս՝ և եկաց։ Եւ տրտմեցաւ 'ի
վերայ նորա այրն աստուծոյ։ և ասէ՝ եթէ
հարեալ էիր հնգիցս կամ վեցիցս։ յայնժամ
հարկանէիր զասորիս մինչև իսպառ։ և արդ
երիցս հարցես զասորիս։ Եւ մեռաւ եղիսէէ՝ և
թաղեցին զնա։ և մեկնաղէնքն մովաբու եկին
յերկիրն 'ի գալ տարւոյն։ Եւ եղև 'ի թաղել
նոցա զայր մի։ և ահա տեսին զմեկնաղէնսն՝ և
ընկեցին զայրն 'ի գերեզմանն եղիսէի։ և գնաց՝
և մերձեցաւ յոսկերսն եղիսէի։ և կենդանացաւ՝
և կանգնեցաւ 'ի վերայ ոտից իւրոց։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՆ ՅՈՒՍԿՈՅ ԷՄՈՒ. Բ. 23։

Զի աստուած հաստատեաց զմարդն յանեղծուԹիւն։ և 'ի պատկեր իւրոյ բարերարուեաւ արար
զնա։ Իսկ նախանձու բանտարկուին եմուտ մահ
յաշխարհ։ և փորձեն զնա՝ որք նորա վիճակին
սակի են։ Բայց ոգիք արդարոց 'ի ձեռին աստուծոյ են։ և ոչ մերձեսցի 'ի նոսա մահ։ թուեցան յաչս անզգամաց Թէ մեռան։ և համարեցան
չարչարանք ելք նց։ և գնալն 'ի մէնջ բերկրութիւն։
բայց նոքա են 'ի խաղաղուԹեան։ Զի Թէպէտ
յաչս մարդկան տանջեցան։ այլ յոյս նոցա լի է
անմահուԹեամբ։ Եւ սակաւիկ ինչ խրատեալք՝
դացին զմեծ բարուԹիւնս։ զի աստուած փոր-

ձեռաց զնոսա և եգիտ իւր արժանիս։ Իբրև տեսին
'ի բաղս քնեռաց զնոսա։ և որպէս զողջակէզս
զոհի ընկալաւ զնոսա։ և 'ի ժամանակի այցե-
լութեան իւրեանց պայծառացին։

ԸՆԴԻՐՈՒՄԾ ՅԵՈՒՅԵՍ ՄԵԾՈՒԷ. Կ. 21։

Այսպէս ասէ տէր։ և կատարեսցին աւուրք
սգոյ քոյ։ Եւ ժողովուրդ քո ամենեքին արդար։
և յաւիտեանս ժառանգեսցեն զերկիր։ պահել
զնորատունկս գործոց ձեռաց իւրեանց 'ի փառս։
Սակաւաւորն հազարաւոր եղիցի՝ և կրտսերն
յայգ մեծ։ զի ես տէր ընդ ժամանակս ժամա-
նակս ժողովեցից զնոսա։ Հոգի տեառն 'ի վերայ
իմ. վասն որոյ և էօծ իսկ զիս։ աւետարանել
աղքատաց առաքեաց զիս։ բժշկել զբեկեալս
սրտիւք։ քարոզել գերեաց զթողութիւն՝ և
կուրաց տեսանել։ Կոչել ամ տեառն ընդու-
նելի։ և օր հատուցման աստուծոյ մերոյ։ մի ի-
թարել զամ սգաւորս։ Տալ սգաւորաց սիոնի
փառս։ փոխանակ մոխրոյն օծումն ուրախու-
թեան։ և սգաւորացն հանդերձ փառաց՝ փոխա-
նակ ոգւոյն վհատութեան։ և կոչեսցին նոքա
ազգք արդարութեան՝ տունկ տեառն 'ի փառս։
Եւ շինեսցեն զաւերական յաւիտենից։ և ըզ-
յառաջագոյն աւերեալսն կանգնեսցեն։ և նո-
րոգեսցեն զքաղաքս աւերեալս յազգաց մինչև

յաղգս։ Եւ եկեսցեն օտարածինք հովիւք խաշանց քոց։ և այլազգիք մաՀակալք և այգեգործք քո։ Բայց դուք քահանայք տեառն կոչիջիք՝ և պաշտօնեայք աստուծոյ մերոյ անուանիջիք։ զզօրութիւնս ազգաց կերիջիք։ և մեծութեամբ նոցա սքանչելի լինիջիք։ Փոխանակ ամօթոյն ձերոյ կրկին ուրախութիւն։ և փոխանակ անարգանաց ձերոց ցնծութիւն։ և ապա զերկիրն յերկրորդում ժառանգեսցեն։ և ուրախութի յաւիտենից 'ի վերայ գլխոց նոցա։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՅԵՐԵՄԻԱՅ ՄԱՐԳԱՐԷԷ ՈՂԲ. Գ. 18։

Յիշեցի յաղքատութէ իմմէ։ և 'ի հալածանաց իմոց՝ դառնութիւն և բարկութի։ Ցուշ եղեն միանգամայն։ ծանձարացաւ յիս անձն իմ։ Զայս ինչ կարգեցի 'ի սրտի իմում։ վասն այնորիկ և համբերեցից նմա։ Ողորմութիւնք տեառն անսպառք են։ և ոչ նուազին գթութիւնք նորա։ 'ի նորոգումն առաւօտու բազմանայ Հշմարտութիւն քո տէր։ Ասաց անձն իմ, բայ՝ բաժին իմ է նա։ վասն այնորիկ ակնկալայց նմա։ Բարերար է աստուած 'ի վր Համբերողաց իւրոց։ և անձն՝ որ խնդրէ զնա։ Բարի է՝ որ համբերէ նմա Հշմարտութեամբ։ և հանգչի նա 'ի փրկութեան տեառն։ Բարի է մարդոյ՝ որ առնուզլուծ խոնարհութեան 'ի մանկութենէ իւրմէ։

Կատցի միայն լուռ 'ի տան իւրում։ զի անձամբ իւրով էառ յանձն զլուծն քո։ Տացէ Հողոյ զբերան իւր։ վասն զի կայ յոյս։ Կարդացի զանուն քո տէր 'ի գրոյ տառապանաց։ և դու լուար ձայնի իմում։ Մի թաքուցաներ զունկն քո 'ի խնդրուածս իմոց։ այլ ընդարձակեա ինձ։ փրկեա զիս։ Դու յօգնել ինձ մերձեցար։ և ասացեր։ բամ՝ յոլում աւուր կարդացես առիս՝ մի՝ երկիցես։ Դատեցեր տէր զդատաստան անձին իմոյ։ փրկեցեր տէր զզրկեալն։ Տեսեր զամենայն իրաւունս իմ։ Հայեցար յամենայն խորհուրդս իմ։

Գլուխ ՁԱ։ ԵԼԵՆ 'Ի ԿՈՐՆԹՈՅ ԱՌԱՋԻՆ ԲԱՆՈՅՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ։ ԺԵ. 51։

Արդ՝ զկնոր հուրդ մի ասեմ ձեզ։ ամենեքեան ննջեսցուք։ այլ ոչ ամենեքեան նորոգիցուք։ Յանկարծակի յսկան թօթափիլ 'ի փող յետին։ քանզի փող հարկանի։ և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան։ և մեք նորոգիցուք։ Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն։ և մահկանացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն։ Այլ յորժամ մահկանացուս այս՝ զգեցցի զանմահութիւն։ և ապականացուս զանապականութիւն։ յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ։ եթէ ընկլաւ մահ 'ի յաղթութիւն։ Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո։ ո՞ւր դժոխք խայ-

թոց քո։ Խայթոց մահու մեղք են, և զօրութիւն մեղաց օրէնք։ Այլ շնորհք եմ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն 'ի ձեռն տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ որում փառք յաւիտեանս։ ամէն։

Աւետ։ Ա։ Ղ։ 70։ 'Ի քեզ տէր յուսացայ մի՛ ամաչեցից յաւիտեան, յարդարութեանքում փրկեա՛ և տպրեցո՛ զիս։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Ա։ Է։ Պ։ Ն։ Ո։ Ը։ Ս։ Դ։ Ռ։ Է։ Ի։ Ժ։ 27։

Առ տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Զայնժամ պատասխանի ետ պետրոս և ասէ ցնա։ ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն և եկաք զկնի քո։ արդ զի՞նչ լինիցի մեզ։ Ասէ ցնոսա Յիսուս, ամէն ասեմ ձեզ։ զի դուք՝ որք եկիք զկնի իմ, 'ի միւսանգամ գալստեան՝ յոր-ժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան աթոռս դատել զերկոտասան ազգս Իսրայէլի։ Եւ ամ որ ոք եթող զտուն, կամ զեղբարս՝ կամ զքոյրս՝ կամ զհայր՝ կամ զմայր՝ կամ զկին՝ կամ զորդիս՝ կամ զագարակս վասն անուան իմոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեսցէ։ Բազումք եղիցին առաջինք յետինք, և յետինք առաջինք։

Ե՝ ՈՐԻՈՐԴՆ ԹՈՐՈՂԷ։

Վասն գտանելոյ մեզ գշնորհս և զողորմութիւն 'ի բարերար տեառնէ մերմէ, զտէր աղա՛։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեացուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց, զտէր աղաչեցուք։
Վասն սրք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փոսսարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեցուք։
Վասն ոլք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր աղաչեցուք։
Վասն հոգւոցն, եւ ևս միաբան, Զանձինս մեր։
Ողորմեսց։

Ե՝ ԹՈՀՈՆՆ ՈՒԷ ՂՈՂԼԷ։

Դառք քեզ թագաւոր յաւիտենական աստուած՝ և արարող բոլորից գոյութեանց, հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ քեզ խնարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց ամենայն միաբան հաւատացեալքս։ և աղաչեմք զանբաւ ողորմութիւն քո։ Հանգո՛ զհոգի ծառայիս քոյ յարքայութիւն քում։ 'ի թիւ այնոցիկ՝ ոլք կարգեցան յաջակողմեան միածնիդ քոյ։ յորժամ կոչես զսա յերկնից 'ի պատրաստ բնակութէ քումմէ 'ի դատաստան յաւուրն յետ-

նում, ուր գետք հրեղէնք և հեղեղք բոցեղէնք յորդեռանդն բարկութիւն զամենայն երկիր հրդեհեալ կիզուն։ Ցայնմ աւուր բարեգութիւն տէր՝ զԹա՛ ՝ի գինս արեան միածնի քոյ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի։ որ նորոգեաց զտիեզերս կամաւոր խոնարհութեամբ իւրով։ Ընդ որում և որով գոհութիւն և օրհնութիւն վերընծայել քեզ հօր և կենդանատու սուրբ հոգւոյդ։ այժմ և միշտ"։

Խորհուրդ ոմանց։ Այ երէրոփէոցոպ։

Աստուած Հշմարտութեան և տէր ողորմութեան, հայեաց ՝ի պատրաստ բնակութենէ քումմէ ՝ի պաղատանս ժողովրդեան քոյ՝ զոր մատուցանեմք հաւատով վասն ծառայիս քոյ -յոանն քահանայի։ Զի դու կացուցեր զմարդիկ հողեղէն սպասաւոր անտեսանելի փառաց էութեան քոյ։ Դու կոչեցեր զնախամարգարէն մովսէս՝ ի մրենեւոյն ձայնիւդ քով, և առաքեցեր զնա փրկիչ ժողովրդեան քոյ։ Դու ընտրեցեր զահարոն և զորդիս նորա ՝ի պաշտօն սրբութեան, և փառաւորեցեր զնա մեծարեալ օծմամբ և վակասակիր պսակաք։ քոյին տեսչութեամբ հրամայեցեր նմա ելանել ՝ի լեառն։ և աւանդեցեր զհոգի նորա առ քեզ։ և ընդ ամբաձաձուկ աշալդ քով ամփոփեցեր զմարմին

նորա։ Եւ ահա այժմ ծառայս քո և առաջնորդ հօտի քոյ՝ զոր ընտրեցեր՝ ի դլուխ ժողովրդեան, կատարեաց զասպարէզ նախաշուիղ օրինադրութեան քոյ։ և Հրեպեաց հոգի սորա ըստ հրամանի կոչման քոյ՝ հանգուցեալ՝ ի տաժանմանց մարմնական աղէտից։ Արդ աղաչեմք զգթութիւն քո տէր՝ ընկալ զսա յանտրտում ուրախութիւնսդ։ և զուարճացո զհոգի սորա յանանց խոստմանց քոց վայելս։ Ցիշեա՛ տէր զուխտ և զժառանգութիւն քո։ զոր փրկեցեր արեամբ քով։ Օրհնեա՛ տէր և զբնակութիւն սորա և զոսկերս։ և պահպանական սղոմդ վերակացու լեր հոգւոյ և մարմնոյ սր։ զի գու ես վերակացու և ժողովարան քոյոց կամարարաց՝ և շնորհարան անկողոպտելի։ որ անփոփոխ նախագահութեամբ զվաստակաւորս քո։ և հանգուցանես՝ ի գրգանս մշտնջենաւորարքն փափկութեանդ՝ որ մնայ և պահի յուսացելոց՝ ի քրիստոս յիսուս՝ ի տիրդ մեր։ Եւ զմեզ արժանաւորս արա գնալ՝ ի Հանապարհս քո։ և՝ ի դէպ ժամանակի ՝ի սուրբս քո հասանել՝ ի խոստացեալ հանգիստն։ և ընդ նոսին գոհացողական երգով փառաւորել զքեզ ՝ի հօր և ՝ի սրբոյ հոգւոյդ։ այժմ և միշտ և յաւիտեանս"։

Հարկն Աղաւերացն անապական որ յե՛։ Ռ՚ ԳՈՌ ԷՊ՚ Հոգւոց՝։ Վասն հանգու՛։ Քրիստոս սրդի՛։

Աղ. ոբեն Սաղմոս. ճԺ։

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին։ և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ։ էջ։ Տէր լուր աղօթիս իմոց աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ։ մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Ընթերցուած յովսեայ մարգարէէ. Ժ. 12։

Յայսմ ասէ տէր։ Սերմանեցէք ձեզ յարդարութեան։ հնձեցէք զպտուղ կենաց։ լուսաւորեր արարէք ձեզ զլոյս գիտութեան։ խնդրեցէք զտէր՝ մինչև եկեսցէ առ ձեզ արդիւն արդարութեան։

Մոհ ովսեայ մարգարէէ։

Ովսէ էր ՚ի բէլամովթայ։ ՚ի ցեղէն իսաքարայ։ և շատ մարգարէացաւ ՚ի վերայ իսրայէլի։ Սեռաւ խաղաղութեամբ և թաղեցաւ յերկրի իւրում վառաւորապէս։ Եւ ետ նշան՝ թէ եկեսցէ տէր յերկիր՝ և ընդ մարդկան շրջեսցի։ և կանչին որ ՚ի սելով՝ բաժանեսցի յերկոտասան մասն։ և եղիցի երկոտասան կանչի։ և զհետ երթիցեն և հնազանդեսցին երևելոյն աստուծոյ։ և նովաւ կեցցէ ամենայն մարդ։

Ընթերցուած յոմովայ մարգարէէ. Ե. 10։

Յայսմ ասէ տէր։ Ասեցին ՚ի դրունս զյան-

դիմանիչս։ և զբանս սուրբս պիղծս արարին։ Վասն այնորիկ որ իմաստուն է՝ 'ի ժամանակին յայնմիկ լռեսցէ՝ զի ժամանակն չար է։ Խնդրեցէք զբարի և մի՝ զչար՝ զի կեցջիք։ և եղիցի ընդ ձեզ տէր աստուած ամենակալ։

Մոհ ոմովոոյ մոբգոոբէէ։

Ամսվս էր 'ի Թեկուայ։ և ամասիա արքայ բաշում անգամ կոշկոՀէր զնա։ Եւ յետոյ սպան զնա որդի նորա՝ բակեղբ ջախջախեալ զծամ լիսն։ Որ ոգւով եկն յերկիր իւր։ և յետ սակաւ աւուրց մեռաւ և Թաղեցաւ անդ։

Ընդ Ելեոոծ 'է Դեէոոյ մոբգոոբէէ. է. 7։

Այլ ես տեառն ակնկալայց։ սպասեցից աստուծոյ փրկչի իմոյ։ և լուիցէ ինձ տէր աստուած իմ։ Մի ոտնհար լինիր ինձ Թշնամի իմ՝ զի գլորեցայ։ միւսանգամ կանգնեցայց։ զի երթ Նստայց 'ի խաւարի՝ տէր է իմ լոյս։ Բարկութեան տեառն համբերեցից՝ զի մեղայ նմա։ մինչև արդարացուցէ զդատաստան իմ։ և արասցէ ինձ իրաւունս։ և հանցէ զիս 'ի լոյս և տեսից զարդարութիւն նորա։

Մոհ Դեէոոյ մոբգոոբէէ։

Ամիսս էր 'ի մասրովթայ։ 'ի ցեղէն եփրեմի։

Եւ բաղում ինչ արարեալ նորա ընդ աքայաբ։ և յետոյ սպանաւ 'ի յովրամայ որդւոյ նորա՝ ընկեցիկ եղեալ 'ի վախէ։ վասն զի յանդիմանեալ էր զնա 'ի վերայ ամբարշտութեան հօր իւրոյ։ և թաղեցաւ յերկրի իւրում, մօտ 'ի շերիմս յենակիմայ։

Ընթերցուածք յովելեայ մարգարէի։ բ։ 12։

Եւ արդ այսպէս ասէ տէր եւ ձեր։ դարձարուք առ իս յամենայն սրտէ ձերմէ։ պահօք և լալով և կոծով։ Պատառեցէք զսիրտս ձեր՝ և մի՛ ըզհանդերձս։ և դարձարուք առ տէր աստուած ձեր։ զի ողորմած և գթած է, երկայնամիտ՝ և բազումողորմ։ որ զղջանայ 'ի վերայ չարեաց։

Մահ յովելեայ մարգարէի։

Զովել էր յազգէն ռուբէնի։ յագարակէն բեթաքուրայ։ Մարգարէացաւ վասն սովու՝ և նուազութեան զոհից։ և վասն չարչարանաց մարգարէին արդարոյ։ և թէ նովաւ նորոգին ամենայն արարածք 'ի փրկութիւն։ Մեռաւ խաղաղութեամբ։ և թաղեցաւ յագարակի իւրում վառաւորպէս։

Ընթերցուածք յովելեայ մարգարէի։ ա։ 21։

Այսպէս ասէ տէր։ Եւ երկեն ապրեալք 'ի

լեռնէն սիոնի՝ առնուլ զվրէժ 'ի լեռնէն Եսաւայ։ և եղիցի տեառն արքայութիւն։

Մահ Քրիստոսի Մարգարէին։

Աբգիսու էր յերկրէն սիկիմայ։ յազգարակէն բեթքարիմայ։ Սա էր աշակերտ եղիայի։ բազում վիշտս կրեաց վասն նորա զի ապրեցուսցէ զնա։ Սա էր երրորդ յիսնապետն՝ յոր խնայեաց եղիա։ և էջ առ ոգոզիա։ Եւ յետոյ թողեալ զսպասաւորութիւն արքային՝ մարգարէանայր։ Մեռաւ խաղաղութեամբ և թաղեցաւ առ հարս իւր։

Ընդերցուածն Ն մահ յովհաննու Մարգարէին։

Յովհան էր յերկրէն կարիաթարիմայ։ որ է մերձ յոգոլտաս՝ 'ի քաղաքն այլազգեաց 'ի ծովեզերին։ Եւ ընկեցիկ եղեալ 'ի կիտէն արտաքս՝ չոգաւ 'ի նինուէ։ Եւ անտի դարձեալ՝ ոչ մնաց յերկրի իւրում։ այլ առեալ զմայր իւր՝ չոգաւ պանդխտեցաւ 'ի գաւառին այլազգեաց ընդ Հեթանոսս։ Քանզի ասէր թէ այսպէս քարձիցն զնախատինս իմ։ զի ստեցի 'ի մարգարէանալն իմում վասն նինուէի մեծի քաղաքին։ Յայնժամ յանդիմանէր եղիա զաքայաբ և զկին նորա զերազբէլ։ և կոչեաց սով 'ի վերայ երկրի։ Վասն փախուցեալ եկն 'ի սարեփթա և եգիտ անդ

զայրին Հանդերձ որդւովն, և բնակեցաւ անդ
եղեալ։ քանզի ոչ կամէր լինել ՚ի անէծս։
Եւ օրհնեաց զնոսա վասն օտարընկալութեանն։
քանզի յառաջագոյն Հանապէր զնոսա ՚ի վաղուց
հետէ։ Եւ իբրև մեռաւ յովնան, յարոյց զնա
տուտուած ՚ի ձեռն երկայի։ և եցոյց նմա՝ թէ
ոչ ոք կարէ փախչել յաստուծոյ։ Եւ իբրև
յարեաւ յովնան յետ սովոյն, եկն յերկիրն յու-
դայ։ և մեռաւ մայր նորա ՚ի Հանապարհին։ և
թաղեաց զնա մօտ ՚ի կաղնին դեբօրայ։ Եւ
բնակեցաւ յովնան յերկրին սարարայ, և մեռաւ
անդ՝ և թաղեցաւ յերկրին կենազայ դատաւո-
րին, յաւուրս անիշխանութեանն։ Եւ ետնշան
երուսաղէմի, զի յորժամ տեսցեն զքար զի
գոչեսցէ, և զբոտոտ զի՝ ՚ի փայտէ աղաղակեսցէ,
մերձ լինիլ փրկութեան։ Յայնժամ տեսցեն
զերուսաղէմ տապալեալ ՚ի հիմանց։ և մտցեն
՚ի նա հեթանոսք յերկրպագութիւն տեառն։ և
առեալ զքարինս նորա դիցեն ՚ի կողմն արևե-
լից։ և անդ եղիցի երկրպագութիւն օծելոյն
վասն պղծելոյն երուսաղէմի և աւերածոյն ՚ի
գաղանաց՝ և յամենայն գարշելեաց։ և յայնժամ
եկեսցէ կատարած եամ երկրի։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾ ՚Է ՆՈՒՌՈՒՄՈՅ ՄԵԾԳՈՐԷԷ. Ա. 7։

«Հաղցր է տէր՝ որոց սպասեն նմա յաւուր նե-

ղութեան։ և Հանաչէ զերկիւղածս իւր։ Եւ հեղեղաւ Հանապարհաց արատցէ վանՀան յարուցելոց 'ի վերայ։ և զթշնամիս նորա խաւար հալածեսցէ։ Զի՞նչ խորհիք զտեառնէ։ կատարած ինքն արասցէ։ և ոչ խնդրեսցէ կրկին զնոյն վրէժ խնդրութիւն 'ի նեղութեան։

Մահ նաւոյ մարգարէին։

Կաւուն էր յերկասայ՝ որ է յայնկոյս յորդանանու 'ի քեթաբրայ՝ 'ի ցեղէն շմաւոնի։ Սա հանդերձ յամենանու ետ նշան նինուէի։ եթէ 'ի քաղցր ջրոյ՝ և 'ի հրոյ դեռնականէ կորիցէ։ որպէս եղեւն իսկ։ Զի ծովակն՝ որ շուրջ զնովաւն էր՝ հեղեղեաց և կորոյս զնա։ և հուր յանապատէ եկեալ՝ զբարձրաւանդակս նոցա այրեաց։ Մեռաւ խաղաղութիւն և թաղեցաւ յագարակի իւրում փառաւորապէս։

Ընդ երցուածք յամբակումայ մարգարէին. ա. Լ։

Մինչև յե՞րբ տէր աղաղակիցեմ՝ և ոչ լուիցես։ գոչիցեմ առ քեզ զրկեալ՝ և ոչ փրկիցես։ Ընդէ՞ր ցուցեր ինձ աշխատութիւնս և վատտակս։ տեսանել զթշուառութիւն և զամբարշտութիւն։

Մահ ամբակումայ մարգարէին։

Ամբակում էր յաղՀէն շմաւոնի՝ յագարակէն

բեսուքարայ։ Սա ետես յառաջագոյն զգերուա-
թիւնն։ և վասն աւերածոյն երուսաղէմի ագա-
ցաւ յոյժ։ Եւ յորժամ եկն նաբուզոդոնոսոր
յերուսաղէմ։ վախեաւ յուստրակինայ՝ և եղև
պանդուխտ յերկիրն իսմայէլի։ Եւ իբրև դար-
ձան քաղդէացիքն 'ի տեղիս իւրեանց։ և ծնա-
ցորդք հրէից որք էին յերուսաղէմ։ իշին
յեգիպտոս։ յայնժամ դարձեալ ամբակում
եկն յերկիր իւր՝ և պաշտէր զՀնձօղս ագարակի
իւրոյ։ Իբրև էառ զիսորտիկն՝ մարգարէացաւ
ընտանեաց իւրոց և ասաց։ երթամ ես յերկիր
հեռաստան։ և վաղվաղակի դառնամ և գամ։
և եթէ յամեցից՝ գուք տարէք Հաշշ Հնձողացն։
Եւ երթեալ նորա 'ի բաբիլոնն 'ի ձեռն հրեշ-
տակին որ առաջնորդեաց նմա։ տարաւ զՀաշն
դանիէլի։ Դարձեալ ջոգաւ առ Հնձողն՝ և
տարաւ նոցա այլ խորտիկս։ ոչ յամեալ ինչ
զսովորական ժամն։ Եւ իմացաւ թէ վաղվաղակի
դարձցի ժողովուրդն 'ի բաբիլոնէ։ և յետ եր-
կուց ամաց դարձան։ Եւ ետ ամբակում նշան
որոց 'ի հրէաստանի։ եթէ 'ի կատարածի մար-
գարէիցն որդի աստուծոյ յարիցէ՝ և ուսուցցէ
'ի տաճարին։ և որք հաւատան 'ի նա՝ տեսցեն
զլոյս։ և որք ոչ լսեն նմա՝ եղիցին 'ի խաւարի։
Եւ զոր վախճանի տաճարին յառաջագոյն ասաց՝
թէ յարևմտից ազգաց աւերեսցի։ Յայնժամ
վարագոյր տաճարին ասէ 'ի մանր ծուէնս պա-

ատուեցի։ և ելեալ հոգւոյն ելից 'ի տաճարէն՝ և աղխաւեղագէսք երկուց սեանցն բարձին և դիցին յանապատն, ուր 'ի սկզբանէ ցուցաւ խորանն վկայութեան։ Եւ նոքօք ծանիցի տէր, և լուսաւորեսցէ զփախուցեալսն յօձէն և պատապարեսցէ զնոսա յարդարութիւն յաւիտենից։ Մեռաւ խաղաղութիւն և թաղեցաւ յագարակի իւրում վառաւորապէս։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԹԻՒՆ 'Ի ՈՒՂՂԻՆ ՄԱՐԳԱՐԷԷ. ԱՐ. 7։

Երկերիւք յերեսաց տեառն աստուծոյ։ զի մերձէ օր տեառն։ զի պատրաստեաց տէր զզոհ իւր։ և հրաւիրեաց զկոչնականս իւր։ Եւ եղիցի յաւուր զոհի տեառն՝ խնդրեցից զվրէժ յիշխանաց և 'ի տանէ թագաւորին։ և յամենայնէ որք զգեցեալք են զհանդերձս օտարս։ ասէ տէր ամենակալ։

ՄՈՒ ՈՒՂՂԻՆ ՄԱՐԳԱՐԷԷ։

Սովանիաս էր 'ի ցեղէն շմաւոնի։ յագարակէն մարաթայ։ Սա մարդարէացաւ վասն քաղաքին երուսաղէմի։ և վասն փրկութեան մօին հեթանոսաց։ և վասն ամենայն մարդոյ։ և գատաւորին ամենայն երկրի՝ որդւոյն աստուծոյ։ Մեռաւ խաղաղութիւն և թաղեցաւ յագարակի իւրում վառաւորապէս։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԾ յՈՆԳԵՍ ՄՐԳՈՐԷԷ Ր 10։

Այսպէս ասէ տէր ամենակալ։ 'ի տեղւոյդ յայդմիկ տացի խաղաղութիւն՝ ասէ տէր ամենակալ։ և խաղաղութիւն ոգւոյ 'ի փրկութիւն ամենայնի՝ որ գործիցէ յաքուցանել զտաՀարդ զայդ։

ՄՈՀ ՈՆԳԵՍ ՄՐԳՈՐԷԷ։

Անգէաս մարգարէ էր 'ի ցեղէն ղևեայ 'ի քահանայից անտի։ և ծնաւ 'ի բաբիլոն։ եւ մինչդեռ մանուկն էր՝ եկն 'ի բաբիլոնէ յեռիմ։ և յայտնապէս մարգարէացաւ վասն դարձի ժողովրդեանն։ և ետես զշինուածս տաՀարին։ Մեռաւ խաղաղութեամբ և թաղեցաւ յերուսաղէմ։ 'ի գերեզմանս քահանայիցն փառաւորապէս։ քանզի և նա էր յազգէ քահանայիցն։

ԸՆԹԵՐՑՈՒԾ 'Ի ԶՈՏՐԻՈՅ ՄՐԳՈՐԷԷ։ Է։ 9։

Այսպէս ասէ տէր ամենակալ։ դատաստան արդար դատեցարուք։ և զողորմութիւն և զգթութիւն արարէք իւրաքանչիւր եղբօր իւրոյ։ Զայրին և զորբն և զպանդուխտն և զտնանկն մի՝ յաղթահարէք։ և ոխս չարեաց ընկերի իւր մի՝ ոք կալցի 'ի սիրտս իւր։ ասէ տէր ամենակալ։

Մոհ ղ՝ոթբէոյ մոբքոբէէ։

Զաքարիա էր յաղթէն ղևեայ։ և ծնաւ 'ի կարգի յերկրին քաղդէացւոց։ Շատ մարգարէացաւ վասն ժողովրդեանն։ և ետ նշան 'ի հաստատութիւն բանիցն։ Սա ասաց զյովսեդեկեայ՝ թէ ծնցի որդի։ և յերուսաղէմ քահանայության անարատութեամբ յօրինակ Հշմարիտ քահանայապետին։ Սա և զսաղաթիէլ օրհնեաց։ և անուանեաց զոբաբաբէլ։ Եւ առ կիւրոսիւ ետ նշան 'ի յաղթութիւն։ և վասն սպասաւորութեան նորա յառաջագոյն ասաց՝ զոր առնելոց էր յերուսաղէմ։ և օրհնեաց զնա յոյժ։ Եւ զհանդերձեալն յերուսաղէմ մարգարէացաւ վասն կատարածի նորին և սկզբան հերձանոցաց։ և վասն դատարկութեան քահանայից և մարգարէից և շաբաթուց։ Եւ վասն կրկին դատաստանին նշանակեաց։ Մեռաւ խաղաղութեամբ 'ի բաբելոն ծերութեանն։ և թաղեցաւ մերձ յանդէ։

ԸՆԻԵ:ՅՈՒԾ 'Է ՄՈՂՈՒԷՈՅ ՄՈՐՔՈՐԷԷ. ա. 6։

Ա՛յսպէս ասէ տէր ամենակալ։ Որդի վառաւոր առնէ զՀայր՝ և ծառայ երկնչի 'ի տեառնէ իւրմէ։ իսկ արդ՝ եթէ Հայր եմ, ո՞ւր են վառքն իմ։ և եթէ տէր եմ, ո՞ւր է պատիւն իմ, ասէ տէր ամենակալ։

Մուտ մաղաքիայ մարգարէի։

Մաղաքիա յետ դարձի գերութեանն ծնաւ 'ի սափիրայ՝ յազգէն ղևեայ։ Եւ մինչդեռ մանուկն էր՝ բարի վարս եցոյց յանձին։ և ամենայն ժողովուրդն պատուէր զնա իբրև զանարատ և զհեզ։ և կոչեցին զնա մաղաքիա՝ որ թարգմանի հրեշտակ։ քանզի էր գեղեցիկ տեսլեամբ։ Եւ որպէս ինքն ասաց 'ի մարգարէութեանն իւրում՝ 'ի նմին աւուր երևեալ հրեշտակ տեառն՝ երկրորդեր զբանս նորա։ Եւ զհրեշտակն ոչ ոք տեսանէր յանարժանիցն։ այլ զնայնն միայն լսէին։ որ եղև յաւուրս անիշխանութեանն։ որպէս և գրեալ է 'ի սփրափոտին։ այսինքն է 'ի գոտաւորացն։ Եւ մինչդեռ մանուկն էր՝ յաւելաւ առ հասս իւր։ և թաղեցաւ յագարակի իւրում։

Զօրուէ տաւուէլոյն 'ի հորինուածոց տաւուչին ընդունայն է ընդերցուածս։ ժ. 12։

Եպա եթէ քրիստոս քարոզի եթէ 'ի մեռելոց յարուցեալ է։ զիա՞րդ ասեն ոմանք 'ի ձէնջ՝ եթէ յարութիւն մեռելոց չկայ։ Եթէ յարութիւն մեռելոց չկայ։ ապա և քրիստոս չէ յարուցեալ։ Եւ եթէ քրիստոս չկոչեցեալ՝ ընդունայն է քարոզութիւն մեր։ ընդունայն են և հաւատքն ձեր։ Եւ գտանիցիմք սուտ վկայք

աստուծոյ։ զի վկայեցաք զաստուծոյ թէ յարոյց զքրիստոս։ զոր ոչն արդեաք յարոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն։ Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ապա և քրիստոս չէ յարուցեալ։ Եւ եթէ քրիստոս չէր յարուցեալ՝ ընդունայն են հաւատքն ձեր։ և տակաւին 'ի նմին մեղս կայցեք։ Իսկ արդ՝ որք ննջեցին 'ի քրիստոս՝ կորեա՞ն արդեաք։ Եթէ այսու կենաց միայն յուսացեալ եմք 'ի քրիստոս՝ ողորմելիք եմք քան զամենայն մարդիկ։ Այլ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է 'ի մեռելոց՝ առաջին պտուղ ննջեցելոց։ Քանզի մարդով եղև մահ՝ և մարդով յարութիւն մեռելոց։ Որպէս ադամաւն ամենեքեան մեռանին։ նոյնպէս և քրիստոսիւ ամենեքեան կենդանասցին։ Իւրաքանչիւր յիւրում կարգի։ նախ քրիստոս՝ և ապա քրիստոսեանք 'ի գալուստեան նորա։ և ապա կատարած։

Աղերս։ Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն։ և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աւետարան ըստ յովհաննու. Ե. 24։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ զի որ զբանն իմ լսէ՝ և հաւատայ այնմ՝ որ առաքեացն զիս՝ ընդունի զկեանսն յաւիտենականս և 'ի

դատաստան ոչ մոռանէ, այլ վասխեցաւ 'ի մահ-
ուանէ 'ի կեանս։ Ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ զի
գայ ժամանակ՝ և արդէն իսկ է։ յորժամ մե-
ռեալք լուիցեն ձայնի որդւոյն աստուծոյ։ և
որք լսիցեն, կեցցեն։ Զի որպէս Հայր ունի
կեանս յանձին իւրում։ նոյնպէս ետ և որդւոյ
ունիլ կեանս յանձին իւրում։ և իշխանութիւն
ետ նմա դատաստան առնել։ Եւ զի որդի մար-
դոյ է, ընդ այն զի՞ զարմանայք։ զի եկեսցէ
ժամանակ յորում ամենեքին որք 'ի գերեզմանս
կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա։ և եկեսցեն ար-
տաքս։ Որոց բարիս գործեալ իցէ՝ 'ի յարու-
թիւն կենաց։ և որոց զչար արարեալ՝ 'ի յարու-
թիւն դատաստանաց։ Ո՛չ կարեմ ես յանձնէ
առնել և ոչինչ։ այլ որպէս լսեմ, դատեմ։ և
դատաստանն իմ արդար է։ զի ոչ խնդրեմ զկամս
իմ։ այլ զկամս այնորի՝ որ առաքեաց զիս։

Ե՝ ՈՐԴՈՅՆ ԹՈՐՈՂԷ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ենչեցելոց 'ի քրիս-
տոս, զտէր աղաչեացուք։

Վասն որք լքին զաղականացու կենցաղս և հե-
տեւեցան 'ի վիճակս արդարոց, զտէր աղա՛։

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանստուերս օթևանս՝
զոր պատրաստեաց 'ի տան հօր իւրոյ որդին
միածին, զտէր աղաչեացուք։

Վասն արժանի լինելոյ սմա լսել զձայն կենդանարար փողոյն և յսփշտակիլ ամպոք ընդառաջ տեառն յօդս, զտէր աղաչեացուք։
Վասն դասելոյ սմա յաշակողման դասուն 'ի դասս առաքելոց և մարգարէից, զտէր աղաչեա՞։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս մեր։
Ողորմեաց։

Եւ տոհոնոյն ոսէ ղոզնո։

Տէր երկնի և երկրի, որ զամենայն արարածս յոչընչէ արարեր, առեր հող յամենասուրբ ձեռս քո՝ արարեր զմարդն, և անուանեցեր զանուն նորա ադամ, ըստ պատկերի քում և ըստ նմանութեան արարեր զնա։ Եւ վասն յանցանաց նորա հաներ զնա 'ի դրախտէն փափկութեան ասելով՝ հող էիր և 'ի հող դարձցիս։ Եւ արդ՝ ահաւասիկ ծառայս քո դարձաւ 'ի հող ըստ հրամանի քում։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ տէր բարերար՝ առաքեա զՀոգիդ քո սուրբ 'ի հողս յայս և 'ի տապանս։ և օրհնեա զսա 'ի բնակութիւն ծառայիս քոյ։ զի մտանելով 'ի սա ոսկերաց տորա՝ ընկալցի զբարեբոյ հանգիստն յառատ բարերարութենէդ քումմէ։ Եւ հանգո զՀոգի տորա յօթևանս սրբոց քոց առաքելոց և մարգարէից։ Եւ թող սմա զյանցանս իւր՝ զոր մեղաւ առաջի քոյ գիտութեամբ և անգիտու-

Թեամբ։ զգոյծոց։ զբանից և զմտածութեց։ զի հաւատաց յամենասուրբ երրորդութիւնդ։ 'ի ձեռն միածնի որդւոյ քոյ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի։ Ընդ որում քեզ հօր և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ։ այժմ և միշտ և"։

Հրամանք։ Հանգուրժեալ բնութեամբ բար"։ ՝ի ոչ։

Հոգւոց"։ Զամն հանգու"։ Քրիստոս որդի"։

Ե՝ պետանոցքն զրեն ոմանք գոհանայն. և ասեն. Հայր մեր որ յերկինս ես՝ սուրբ"։

Ապ ասեն զարոյն հանգանեն. բ.ն։

Որ կաչեցեր առ քեզ տէր զտիեզերս ամենայն։ ընկալ զմեր զննչեցեալսն 'ի գոգ նահապետին աբրահամու։ ողորմած տէր փրկիչ և բարերար։ Որ թողութեանց ես տուօղ աստուած։ թող զմեզս մեր ննչեցելոցն կարօղ յամենայնի և հզօր։ ողորմած տէր փրկիչ և բարերար։ Որ լուսատու ես տիեզերաց քրիստոս աստուած։ լուսաւորեա և զմեր զննչեցեալսն լուսով երանելի զուարթնոցն։ ողորմած տէր փրկիչ և բարերար։

Զկնի սրբոյն ասի։ Եւ ես խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ ընկալ, կեցո՛ ողորմի։

Եւ ապա ասէր զհանոյին երէցս անփոյ կնոջ 'ի յոքն՝ խուլինոէ սելով։

Օրհնեա՛ տէր ողորմութեամբ քով զՀոլս ծառայիս քոյ։ և յիշեա՛ զսա։ զի հոգ էր՝ և ըստ հրամանի քում 'ի հող դարձաւ։

Աբիանէ կնոջն 'ի գերեզմանն խուլնման։ Եւ ապա էջուցանեն զնոքին 'ի գերեզմանն։ Եւ ասեն սաղմոս։

Տ՚ հովուեսցէ զիս։ և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։ զի նա յայն գոլն ի՝ ողորմութեամբ գով սարուցեալ զնոքանս էմ։
Եւ ապա ասէր մաղթանք։ Տէր ուղղեա՛ զգնացս մեր՚։ Խաղ գորոն և ի՚ զոլնին և ասեն։ և ապա։ Հայր մեր՚։

Յետ այսորիկ ասեն լուսաւոր ողբոյն։ բկ։

Սերձեցաւ անձն իմ 'ի հող՝ յորմէ ստեղծայ։ քանզի պատուիրանաւն մեղայ։ և Հաշակեցի զդառնութիւն մահու։ տէր յոյս իմ օգնեա՛ ինձ։

Սաղմոս։ մերձեցաս անձն իմ 'ի հոգ։ որոյ հեղեալ է ըստ բանի քում։
Զմոնոպորիս իմ պատեցի։ զի և լուսաւ ինչ։ ասած ինչ զբերանս։ նիւանս։

Ի Ճանապարհս որդորութենեն դոց իմաստուն ալ էին. և դեռեցէք զոտանելիս դո։
Տեսնեցու անձն իմ առ ի յոնջրանալ. հուսապանէ զիս ի բանս դո։

Զ Հանապարհս քո ես ոչ պահեցի. քանզի ոչ ժամանեցի ապաշխարել՝ այլ հեղգացայ. այլ առ քեզ միայն պաղատիմ հայր երկնաւոր. տէր յոյս իմ օգնեա՛ ինձ։

Սաղմոս Զ Ճանապարհս դերոց ի բնոց որ յինքն. և յօրէնս դո ուղղիւ ինչ։
Զ Ճանապարհս ճշմարտութեան դոյ ընտրեցի. և զիրաւունս դո ես ոչ մոռացայ։
Մերձեցայ ես ի վիճակութիւն դո սէր՝ ՝ի յամօր ուանէր զիս։
Ի Ճանապարհս պատուիրանաց դոց ընթացայ. զի անդորդ որդորէր էմոյ։

Օրէնսգէտ արա զիս տէր՝ ի Հանապարհի քում. քանզի խնդրեցի գալ առ քեզ, դառնալ անդրէն ՝ի հող յորմէ ստեղծայ. այլ առ քեզ միայն պաղատիմ. հայր երկնաւոր. տէր յոյս իմ օգնեա՛ ինձ։

Սաղմոս. Օրէնսդէտ որ զիս սէր ՝ի Ճանապարհս իրաւանց դոց. և խնդրեցեալ զնա յամ ՃամՃ։
Իմաստուն որ զիս սէր և գնեցէ զօրէնս դո. և պահեցէ զնա բնաւորիւ որդիս էմոյ։
Ուսանիցուք ինչ ի զուսիրդ պատուիրանաց դոց սէր. զի ընդ նոսա հաճեցայ։
Խոնարհեցի զերդ էմ ՝ի վիճակութիւնս դո սէր. և ի յանդիմանութիւն։

Ապա ծածկէին զփեղեալսն՝ որբածանելով՝ ի վերայ զլաւ-
ջոյ։ Եւ ասէին ասելոյն զէջոյն։

Յդին զկս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի և
'ի ստուերս մահու։ Տէր աստուած վրկութիւն
իմոյ։ 'ի տուէ կարդացի և գիշերի առաջի քո։
'Ի լման աս։

Ընդ Երգոածոյ յովհ. իա. 31։

Ո՞ պատմիցէ յանդիման նորա զհանապարհս
նորա։ և զոր ինչ ինքն գործեաց՝ ո՞ հատուսցէ
նմա։ Եւ ինքն 'ի գերեզմանս գնաց։ և 'ի տա-
պանի տքնեցաւ։ Քաղցրացան նմա խիտք հե-
ղեղատի։ և զհետ նորա ամենայն մարդ գնասցէ։
և յառաջ քան զնա անթիւք։

Զ[illegible] ասաղելոյն 'ի ալմանէասի երկրորդ Ընդ-
ընդերձոածոյ։ դ. 1։

Զայս վկայութիւն դնեմ առաջի աստուծոյ՝ և
յիսուսի քրիստոսի։ որ դատելոց է զկենդանիս
և զմեռեալս։ 'ի յայտնութեան իւրում և յար-
քայութեան։ Եւ դու քարոզեա զբանն։ հնս
'ի վերայ ժամու և տարաժամու։ յանդիմանեա։
սաստեա։ մխիթարեա ամենայն երկայնմտութիւն
և վարդապետութեամբ։ Քանզի եկեսցէ ժա-
մանակ։ զի ողջմտութեան վարդապետութեանն
ոչ անսայցեն։ այլ ըստ իւրաքանչիւրոց ցան-
կութեանց կուտեսցեն իւրեանց վարդապետս՝

ըստ մարմնոյ ելոյ ելեալոց իւրեանց։ Եւ 'ի Հրշ-
մարտութենէ անտի դարձուցանիցեն զլսելիս՝ և
յառաստպելս կսրծանեսցին։ Այլ դու զուարթ
կաց։ յամենայնի Հգնեա՛ց։ զգործս աւետարանչի
գործեա՛։ զպաշտօն քո կատարեա՛լ կալ։ Զի
ես այսուհետև նուիրեալ եմ։ և ժամանակ
դարձի իմոյ հասեալ կայ։ Զբարեաւք պատե-
բազմի պատերազմեցայ։ զընթացսն կատարեցի։
զհաւատսն պահեցի։ Այսուհետև կայ և Տեառ
ինձ արդարութեան պսակն՝ զոր հատուսցէ ինձ
տէր յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր։ և ոչ
միայն ինձ։ այլ և ամենեցուն՝ որք սիրեցին ըզ-
յայտնութիւն նորա։

Աւետ։ Տէր հան 'ի բանտէ զանձն իմ։ զո-
հանամ զանուանէ քումմէ։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աւետարան որ ըստ Մատթէոսի։ ի. 31։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ փառաւք
իւրովք և ամենայն հրեշտակք ընդ նմա։
յայնժամ նստցի յաթոռ փառաց իւրոց։ Եւ
ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն ազգք։ և
մեկնեսցէ զնոսա 'ի միմեանց՝ որպէս հովիւ զն

մեկնեցէք զօդիս յայծեաց։ Եւ կացուցէք զօդիսն
ընդ աջմէ իւրմէ՝ և զայծիսն 'ի ձախմէ իւրմէ։
Յայնժամ ասացէ Թագաւորն ցայնոսիկ՝ որք
ընդ աջմէն իցեն։ Եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ՝
ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ արքայու-
թիւնն 'ի սկզբանէ աշխարհի։ Զի քաղցեայ՝
և ետուք ինձ ուտել։ Ծարաւեցայ՝ և արբուցիք
ինձ։ օտար էի՝ և ժողովեցիք զիս։ Մերկ էի՝ և
զգեցուցիք զիս։ Հիւանդ էի՝ և տեսիք զիս։ 'Ի
բանտի էի՝ և եկիք առիս։ Յայնժամ պատաս-
խանի տացեն նմա արդարքն և ասացեն։ Տէր՝
Երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք։
կամ ծարաւի՝ և արբուցաք։ Երբ տեսաք
զքեզ օտար՝ և ժողովեցաք։ կամ մերկ՝ և զգ-
եցուցաք։ Երբ տեսաք զքեզ հիւանդ կամ 'ի
բանտի՝ և եկաք առ քեզ։ Պատասխանի տացէ
Թագաւորն՝ և ասացէ ցնոսա։ ամէն ասեմ ձեզ՝
որովհետև արարիք միում յեղբարցս այսոցիկ
փոքրկանց՝ ինձ արարիք։ Յայնժամ ասացէ և
ցայնոսիկ՝ որք ընդ ահեկէն իցեն։ Երթայք
յինէն անիծեալք 'ի հուրն յաւիտենական։ որ
պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց նր։
Զի քաղցեայ՝ և ոչ ետուք ինձ ուտել։ Ծա-
րաւեցայ՝ և ոչ արբուցիք զիս։ Օտար էի՝ և ոչ
ժողովեցիք զիս։ մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցիք զիս։
հիւանդ էի և 'ի բանտի՝ և ոչ տեսիք զիս։
Յայնժամ պատասխանի տացեն նոքա՝ և ասաս-

ցեն. տէր՝ եՙրք տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ կամ ծարաւի՝ կամ օտար՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ 'ի բանտի՝ և ոչ պաշտեցաք զքեզ. Յայնժամ պատասխանի տացէ նոցա և ասասցէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ որովհետև ոչ արարիք միում 'ի փոքրկանցս յայսցանէ՝ և ոչ ինձ արարիք. Եւ երթիցեն նոքա 'ի տանջանսն յաւիտենականս. և արդարքն 'ի կեանսն յաւիտենականս.

Ընդ ոգին ընթերցուածքն. դկ.

Որ յանուտուեր 'ի լուսոյն ընկալար զծագումն շնորհաց. ով երանելի տէր յովհաննէս. և հրաշազարդ գտար յերջանիկ դասս առաքելոցն. հայցեա՝ 'ի տեառնէ զթողութիւն յանցանաց. Որ փարեցար զսարսափելի պարանոցաւն զանմատոյց լուսոյն. և մաքրեցար որպէս զոսկի 'ի հուր. լուսազարդեալ երևեցար 'ի մէջ սրբոցն որպէս յաստեղս արեգակն. հայցեա՝ 'ի տեառնէ զթողութիւն յանցանաց. Որ 'ի կենդանի աղբերէն արբեր զբղխումն շնորհաց. և 'ի թևս հոգւոյն հասեր յանիմանալին. աւետարանեցեր մշանջենաւորակից հօր զէակից որդի. հայցեա՝ 'ի տեառնէ զթողութիւն յանցանաց.

Եւ ոտանաւորն ընթերցանին. Մի ոմն 'ի գլխաւորացն ընկերանոցն
ՀԷՐԷՏ ՀԱՅՍ 'Ի ՎԵՐՍ ԳԵՐԵՆՄԱՆԷՆ.
Մինչ դէռ չէջն ծածկէցէ՝ լ հողվ.

Հանգիստ երանելւոյն յովհաննէս առաքելոյն և ուխտա-
ւորին։

Զ՚ր ընդ եղբարս երանելին յովհաննէս
մեծաւ ուրախութեամբ ՝ի տէր։ Եւ
յաւուր միում կիրակէի։ ընդ ժողովիլ
եղբարցն առնա՝ սկսաւ խօսիլ ընդ նոսա այս-
պէս։ Եղբարք իմ և ծառայակիցք և ժառան-
գակիցք և հաղորդք տեառն արքայութեանն։
գիտէք երթէ օրքան զօրութիւնս ՝ի ձեռն իմ
ետ ձեզ աստուած։ Քանի՞ նշանս։ քանի՞ ար-
ուեստս։ ո՞րչափ շնորհս։ ո՞րպիսի վարդապե-
տութիւնս։ վերակացութիւնս։ հանգիստս։
սպասաւորութիւնս։ փառս։ հաւատս։ միաբա-
նութիւնս։ ձիրս։ պարգևս։ Ո՞րչափ։ և քանիցս
տեսիք աչք ձերովք զտուեալսն ձեզ՝ որք ոչ
երևեին աչացս այսոցիկ։ և ոչ ականջացս այսոցիկ
լսելի լինին։ Արդ՝ հաստատեցարուք ՝ի նա։
յիշելով զնա յամենայն գործս ձեր։ գիտացէք
զլսորհուրդս մատակարարութեանն՝ որ եղև առ
մարդիկ։ թէ ո՞յր աղագաւ արար տէր։ Աղաչէ
զձեզ ինքնին տէր ՝ի ձեռս իմ։ և մաղթէ կալ
միալ ձեզ։ առանց թշնամանաց։ առանց նեն-
գութեան։ առանց անառակութեան։ Քանզի
գիտէ զթշնամանսն որ ՝ի ձէնջ։ գիտէ և զա-
նարգութիւն։ գիտէ և զնենգութիւնն։ գիտէ
և զանառակութիւնն։ ՝ի ստունգանելն ձեր ՝ի

սուրբ պատուիրանաց նորա։ Ա՛րդ՝ մի՛ տրտմեսցի
'ի ձէնջ բարերարն աստուած։ գթածն։ ողոր-
մածն։ սուրբն։ յոտանկն։ անարատն։ անհիւթն։
միայնն։ միոն։ անփոփոխն։ ստոյգն։ աննենգն։
անցասու�ն։ որ 'ի վերէ քան զամենայն ասելի և
իմանալի անուն՝ աստուածն իմ յիսուս։ Ուրախ
լեցի 'ի բարւոք կրօնաւորութեան ձերում։
ինդասցէ 'ի սուրբ կեանս ձեր։ հանգիցէ 'ի
պարկեշտ վարս ձեր։ անհոգ լեցի 'ի ժուժկա-
լութեան ձերում։ հաճեսցի 'ի միաբանութեանն
ձերում։ ժպտեսցի 'ի զգաստութեան ձերում։
բերկրեսցի 'ի սիրելն ձեր զնա։ Զայս այժմ
խօսիմ ընդ ձեզ եղբարք։ փութասջիք յառա-
ջիկայ գործն ձեր, արդէն իսկ կատարել 'ի
տէր։ Քանզի զի՞նչ այլ ինչ ունիցիմ ասել ձեզ։
ունիք զաստուծոյ մերոյ զդրաւականն։ ունիք
զբարերարութեան նորա զտուրս։ ունիք զան-
հրաժեշտ գալուստն նորա։ Զի թէ ոչ ևս
մոռացեալք, զոր յանգիտութեանն գործեցիք՝
թողուցու ձեզ։ ապա թէ գիտացեալ զնա՝ և
'ի նմանէ զողորմութի գտեալ՝ նոյնպէս վարի-
ցիք, և զառաջինն ևս համարեսցի ձեզ։ և ոչ
ընկալցիք զողորմութիւն 'ի նմանէ։ Եւ զայս
ասացեալ առ նոսա, յաղօթս եկաց այսպէս։
Ո՞ որ զպակաս զայս հիւսեցեր քոյին հիւսմամբդ
յիսուս։ Ո՞ որ զբաղում ծաղիկս զայս յանթա-
ռամելի ծաղկդ յօդեցեալ։ Ո՛ որ սերմանեցեր

զկենարար բանս քո զայսոսիկ։ Ո՛ որ միայնդ ես խնամակալ քոյոց ծառայից, և բժիշկ՝ որ ծրի բժշկես։ Ո՛ որ միայնդ ես բարերար և անամբարտաւան։ Ո՛ որ միայնդ ես ողորմած և մարդասէր։ Ո՛ որ միայնդ ես փրկիչ և արդար։ Ո՛ որ միշտ ես և յամենեսեան, և յամենայն ուրեք մի՛ծ ես աստուած իմ յիսուս։ դու քոյալ պարգևօքդ ծածկեա զամենեսեան՝ ոյք 'ի քեզ յուսան, զի դու գիտես զչարախօսին մերոյ յամենայն ուրեք զմիքենայս և զբռնութիւն։ Եւ ապա խնդրեաց հաց՝ և գոհացաւ այսպէս։ Զո՛ր օրհնութիւն, կամ զո՛ր պատարագ, կամ զո՛ր գոհութիւն 'ի բերկանել հացիս մատուցուք քեզ։ այլ միայն զքեզ տէր յիսուս անուանեսցուք։ Փառաւորեմք տէր՝ զքո ասացեալդ հօր զանուն։ Փառաւորեմք զմուտ դրանն քոյ։ Փառաւորեմք զյարութիւն քո՝ որ քեզ ցուցաւ մեզ։ Փառաւորեմք զՀնոտպարհն քո։ Փառաւորեմք զսերմն քո։ զբանն։ զշնորհն։ զկնան։ զանձն։ զանխօս մարգարիտն։ զգանձն։ զարօրն։ զուրկանն։ զմեծութիւնն։ զխոնարհութիւնն՝ որ վասն մեր կոչեցար որդի մարդոյ։ զՀշմարտութիւնն։ զկանգնումն։ զգիտութիւնն։ զզօրութիւնն։ զպատուիրանն։ զհամարձակութիւնն։ զսգաստութիւնն։ զառ 'ի քեզ փախուստն։ Զի գու ես տէր արմատ անմահութեան և աղբիւր անապականութեան, և հիմն յաւիտենից։ ան-

ուանեալ այսու ամենայնիւ վասն մեր՝ որպէս
զի մեր կոչեցեալ զքեզ այսոքիւք զմեծութիւն
քո, որ է անտես 'ի մէնջ 'ի ժամանակիս յայս-
միկ։ և որքոց միմն տեսանելն՝ 'ի քեզ կերպա-
բանեցելոցն։ Եւ բեկեալ զհացն կարկառեաց
նոցա, 'ի վերայ իւրաքանչիւրոցն աղօթս առ-
նելով՝ արժանի լինիլ շնորհացն տեառն և Տրյ
գոհութեանն։ Հաշակեալ և ինքն նոյնպէս,
և ասացեալ՝ թէ և ինձ մասն ընդ ձեզ լեցի
սիրելիք իմ, և խաղաղութիւն տեառն ընդ ձեզ։
Եւ ասէ ցիւռոս՝ մա դու ընդ քեզ երկուս
յեղբարցդ՝ հանգերձ երկու որթովք և փայտա-
տովք և ելկ զհետ իմ։ Եւ բիւռոս ստանց յա-
պաղելոյ արար զոր հրամայեաց նմա Ծառայն Տրյ
յովհաննէս։ Եւ ելեալ երանելին յովհաննէս
գնայր առաջի դրացն։ հրամայեաց բազմութեն
մեկուսանալ յինքեանէ։ Եւ հասեալ 'ի շիրիմ
ինչ եղբօր ուրումն՝ ասաց ցպատանին։ բեր-
ցէք ոլդեակք։ և նոքա բերին։ Իսկ նա ասի-
պէր զնոսա և ասէր, խորագոյն լեցի բրածդ։
Եւ 'ի բերելն նոցա՝ խօսէր ընդ նոսա զքանն
կենաց։ և յորդորէր զեկեալսն ընդ նմա 'ի
տանէն։ շինելով և հաստատելով զնոսա 'ի մե-
ծութեն տեառն։ և աղօթս առնելով 'ի վերայ
իւրաքանչիւր ուրուք ամենեցուն։ Իսկ մեք «չ
ինչ իմանայաք ամենևին։ Եւ իբրև կատարեցին
զբրածն պատանիքն շուրջանակաւ որպէս և նա

կամէր, մերկանայր երանելին զհանդերձն իւր
զոր զգեցեալ էր, և տարածանէր իբրև զան-
կողին ինչ 'ի խորութեան բրածին։ Եւ միայն
նախորտամբն կացեալ 'ի խորափտին՝ համբարձ
զձեռս իւր 'ի վեր։ և յաղօթս եկաց սոսկէս։
Ո՞ որ ընտրեցեր զմեզ յառաքելութիւն հե-
թանոսաց։ Ո՞ որ առաքեցեր զմեզ յաշխարհ
ստուած։ Ո՞ որ ցուցեր զքեզ 'ի ձեռն մար-
գարէից քոց։ Ո՞ որ ոչ դադարիս երբէք 'ի
խնամոց, այլ միշտ կեցուցանես զկորուսեալն։
Ո՞ որ 'ի ձեռն ամենայն բնութեանց զքեզ ծա-
նուցեր։ Ո՞ որ և անանոց անգամ քարոզեցար։
Ո՞ որ զանապատ և զվայրենի հոգին՝ զգօն և
հանդարտ արարեր։ Ո՞ որ ծարաւելոյն՝ քոյով
բանիւդ զքեզ իսկ ետուր։ Ո՞ որ մեռելոյն արագ
յայտնեցար։ Ո՞ որ ընկղմելոյն յանօրէնութիւն՝
արագ օրէն ցուցար։ Ո՞ որ հեղքելոյն բնաւին 'ի
սատանայէ՝ ծանուցար փրկիչ։ Ո՞ որ յաղթեցեր
հակառակորդին՝ տալով զօգնութիւն 'ի քեզ
ապաւինելոյն։ Ո՞ որ ետուր նմա զքո ձեռնդ՝ և
յարուցեր զնա 'ի դժոխական իրաց։ Ո՞ որ ոչ
թողեր զնա 'ի մարմնի կրօնաւորիլ։ Ո՞ որ ցու-
ցեր նմա զթշնամին իւր։ Ո՞ որ զգիտութիւն
քո սուրբ ցուցեր սիրելեաց քոց։ Ո՞ որ հայրդ
ես՝ որոց 'ի վեր քան զերկինս։ և աստուած
երկնաւորաց։ Ո՞ որ օրէնքդ ես եթերականաց։
և ընթացք օդականաց։ պահապան երկնաւորաց։

և երկիւղ սանդարամետականաց։ Ընկալ զՏ-
գի ծառայիս քոյ յովհաննու՝ Թերևս արժանի
եղելոյ 'ի քէն։ Ո՞ որ զիս պահեցեր մինչև 'ի
ժամանակս յայս անվնասք 'ի խառնակութենէ
կանանց։ Ո՞ որ և զհայիլն ինձ 'ի կին մարդ՝
ծանր գրեցեր։ Ո՞ որ յառժամանակեայ պատրա-
նացս փրկեցեր զիս։ և 'ի մշտնջենական կեանս
առաջնորդեցեր։ Ո՞ որ 'ի մարմնաւոր աղտեղու-
թենէ որոշեցեր զիս։ Ո՞ որ 'ի դառն մահուանէ
զերծուցեր զիս։ և 'ի քեզ միայն հաստատեցեր։
Ո՞ որ զծածուկ ախտ հոգւոյ իմոյ սանձեցեր։ և
զյայտնի գործս սուրա խափանեցեր։ Ո՞ որ նե-
ղեցեր և հալածեցեր զխռովարարն սր յիս։ Ո՞
որ անբիծ զՀանապարհս իմ որ առ քեզ հաս-
տատեցեր։ Ո՞ որ առանց սայթաքելոյ պահեցեր
զշաւիղս իմ որ առ քեզ։ Ո՞ որ անելկմիտ ետուր
զհաւատս իմ որ առ քեզ։ Ո՞ որ զսուրբ գի-
տութիւնն որ 'ի քեզ՝ սահմանեցեր ինձ։ Ո՞ որ
իւրաքանչիւր գործոց արժանաւոր վարձս հա-
տուցանես։ Ո՞ որ եդեր յոգւոջ իմում մի՛ ինչ
ստացուած պատուական համարիլ քան զքեզ։
Եւ արդ՝ տէր իմ յիսուս քրիստոս, զմատակա-
բարութիւնն զոր ընկալայ 'ի քէն՝ կատարեցի։
արժանի արա զիս քում հանգստեանդ։ զքո
ողորմութիւդ շնորհելով ինձ՝ որ է անխախուտ
և անձառ փրկութիւն։ Եւ 'ի գալն իմում առ
քեզ՝ ընկրկեսցի հուրն։ վանեսցի խաւարն։

տկարացն վիհն. խամրացն հնոցն. շլիշցն գե-
հեանն. ամաչեցցեն հրեշտակք չարին. երկի-
ցեն դևք. զմրեցին իշխանքն. ընկՀեցին զո-
րութիւնք. աշակողմանքն կացցեն. ձախակող-
մանքն մի մնացեն. բանսարկուն պապանձեցցի.
ստանայ չարհուրեցցի. սրտմտութիւն նորա
տոչորեցցի. մոլորութիւն նորա սուզեցցի. տան-
ջանարանք նորա խափանեցցին. յարձակմունք
նորա տկարացցին. մանկունք նորա չարչարեցցին.
և ամենայն արմատք նորա տարակուսեցցին. Եւ
տուր ինձ զՀանապարհս իմ որ առ քեզ՝ ան-
բասիր և անբռնադատ վՀարել. առնուլ զայն
զոր խոստացար այնոցիկ՝ որք որքութեամբ կե-
ցին, և պարկեշտութեամբ սիրեցին զքեզ տէր.
Եւ ապա կնքեալ զինքն՝ ասաց. դու լեր ընդիս
տէր իմ յիսուս քրիստոս. և կոչմեցաւ 'ի խո-
բափտին՝ ուր զՀանդերձան տարածեաց. Եւ
ասաց ցմեզ, խաղաղութիւն ընդ ձեզ Եղբարք
իմ. Եւ մինչդեռ ուրախ էաք և լայաք, աւան-
դեաց զՀոգին իւր երանելին յովՀանէս 'ի ձեռն
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. որում վառք
յաւիտեանս. ամէն.

Զ'ԻՆԻ ՍՐՔԱՍՈՒՆ ԳՈՐԾԷ.

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեցուք.
ընկալ կեցո և ողորմեա.

Եւ զոյժեալ հոգ օրհնէ զոհանայն երկնից՝ եւ զոյնդ
երկրայն 'ի վերոյ մարմնոյն՝ ասելով.

Օրհնութիւն աստուածային իջցէ 'ի հոգ մահու
սորին, և բուսուցէ յօրն վերջին. անուամբ
հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ.

Եւ զոգ զոնն ընդունան. բկ. ֆ-դիւ.

Ողորմած աստուած քաւեա զանօրէնութիւնս իմ.
Հաւատ ունելով հոգի խաղաղութեան. երթ
առ արարիչն հայցելով. աստուած իմ հանգո.
Ես ասացի 'ի զարմանալ իմում թէ ամենայն
մարդ սուտ է.
Հաւատ ունելով հոգի խաղաղութեան. երթ
առ արարիչն հայցելով. աստուած իմ՝ հանգո.
Զհանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի
քում. և մի՛ տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք.
Հաւատ ունելով հոգի խաղաղութեան. երթ
առ արարիչն հայցելով. աստուած իմ հանգո.
Որ ետուր հոգի յիսուս. զսա պահեա. զի քոյ
խաչի և յարութեանդ հաւատաց՝ թագաւոր
երկնաւոր. հանգո զհոգի սորա. յիշելով սորա
զհաւատս. 'ի քաղաք տեառն զօրութեանց՝ և
'ի քաղաք թագաւորին մեծի. ուր ժողովք
սրբոցն են 'ի խաղաղութեան. գնասցես յուսով.
և հանգիցես ընդ հրեշտակաց դասս. տեսանել
զլոյսն յաւիտենից.

Պերձեցաւ անձն իմ 'ի Հոդ՝ յորմէ ստեղծեր զիս։ և Հոգւոյս Մեկնեալ յինէն։ տէր զապաւինեալս յիշեա՛ 'ի քումմ գալստեանն։ Ստեղծուածքս մնարատ ձեռաց քոց։ մի՛ անտես առներ։ այլ խնայեա՛ յիս յաՀագին աւուրն։ տէր։ Ցորժամ դաս փառաւք Հօր դատել զտիեզերս ամենայն։ և Հարկանել փոշ Հնչման յարութեան քո տէր՝։

Փառ։ Հօր։ Այժմ և Դեր Ընդ քրիստոսի պահելով՝ յաղթօղ լեցուք փորձողին։ և ընդ Հրեշտակս երգեսցուք փառք 'ի բարձունս աստուծոյ։

Եւ զինչ ծածկեն լուսոյ զէրերեալսն։ և ոչն ծանեալ-ցէ զէսոտ 'ի Քրիստոսն։ զի Քրիստոսին սէրոտ վաղ-ցելոցն։

Փառք 'ի բարձունս աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն։ 'ի մարդ՝։

Փառ։ պոռէ։ և Երկրպագութիւն 'ի Քրիստոս։ Հօր։

Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն։ 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու։

Տէր աստուած փրկութեան իմոյ 'ի տուէ կտրդացի։ և գիշերի առաջի քո։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ա-Էոտրոն։ որ ըստ դ-Էոտրոն։ Ժբ։ 32։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զի երկնչեր հօտ փոքրիկ՝ զի հաՀեցաւ հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութիւն։

ՎաՀառեցէք զինչս ձեր, և տուք զողորմութիւն. և արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս, ուր ոչ գող մերձենայ՝ և ոչ ցեց ապականէ. Զի ուր գանձն ձերն է՝ անդ և սիրտք ձեր եղիցին։ Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս՝ և Հրագունք լուցեալք. Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որք ակն ունիցին տեառն իւրեանց թէ երբ դառնայցէ 'ի Հարսանեաց, զի յորժամ գայցէ և բախիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա։ Երանի՛ իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ արթուն։ ամէն ասեմ ձեզ՝ զի գօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և բազմեցուցէ զնոսա, և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա։ Եւ եթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ և գտցէ այնպէս, երանելիք են ծառայքն այնոքիկ։ Բայց զայն գիտասջիք. եթէ գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գող գայ՝ հսկէր, և չթայր թոյլ ական հատանել 'ի տան իւրում. Եւ դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք, գայ որդի մարդոյ։

Եւ սուկնաւոր։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչեսցուք։ Վասն 'ի վերուստ պահպանութեան առ 'ի տեառնէ անձանց մերոց, և ՀաՀոյական աղօթս առնելոյ, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն ընդունելոյ տեառն զՀոգի Հանգուցելոյս
'ի Հանգիստն արդարոց ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն արժանի լինելոյ սմա խաղաղութեամբ և
մեծաւ յուսով սպասել տեառնագալուստ փո-
ղոյն ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա ձայն երա-
նաւէտ կոչմանն՝ եթէ արիք ահա գայ քրիս-
տոս ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն Համարձկացեալ տեսանելոյ սմա զանապական
պսակն և զանստուեր լոյսն ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն տալոյ սմա տեղի Հանգստեան 'ի Հայրս-
կան խնամոցն յաջագահ դասուն ; զտէր աղա" ։
Վասն պարգևեալոյ սմա զերկնային պսակն կենաց
և անմահութեան ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն առաքման շնորհաց մեծի և ամենազօր
աջոյն քրիստոսի 'ի հաղանիութեայ յարկս յայս ;
զտէր աղաչեսցուք ։
Զ՚ինքելոյ զգերեզմանս զայս խաչիւն իւրով
մինչև 'ի գալուստն իւր սուրբ ; զտէր աղաչես" ։
Վասն միխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք 'ի
ձեռն ողորմութեան իւրոյ ; զտէր աղաչեսցուք ։
Վասն հոգւոցն Հանգուցելոց՝ որք Հշմարիտ և
ուղիղ Հաւատով 'ի քո ննջեցին ; զտէր աղա" ։
Եւ ևս միաբան վասն Հշմարիտ և սուրբ Հաւա-
տոյս մերոյ զտէր աղաչեսցուք ։
Զանձինս մեր ։ Ողորմեաց ։

էջ փոհանայն առէ զաղօթս վասն էնդէլոյ զկիրեզմանն. զոր որոբեալէ տեառն Քրիստոսէն հայրապետէն կէսարիա կապադովկացւոյ։

Յոհանամք զքէն հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ որ յոյց երեր՝ և արդարութիւն քով փրկեցեր զմեզ ՝ի մեքենայից սատանայի։ զի նախանձեցաւ և երհան զմեզ պատրանօք ՝ի յաւէժական կենացն՝ արտասահմանելով զմեզ ՝ի կորուստ և յապականութի։ Այլ դու բարերար և մարդասէր աստուած։ ոչ թողեր զնորա դառնութիւն թունիցն ՝ի մեզ յարակայ։ Վասն որոյ մահ կոչեցեր և հեղեր ՝ի վերայ արարածոց քոց։ զի մի՝ անմահ մնասցէ չարութիւնն պատահեալ։ այլ քառնալով զմեզ ՝ի կենացս յայսցանէ։ և հատանելով ՝ի մեղաց՝ եղև փրկութիւն բարերարիդ պատուհասն։ Դոկ ՝ի վախճան աւուրցս այսցիկ առաքեցեր զսրդիդ քո սիրելի ՝ի կերպարանս մահու մեղաց։ որ և դատապարտեաց զմեղս մարմնով իւրով։ և կամաւոր խաչելութեամբն իւրով խորտակեաց զզօրութիւնս դժոխոց։ եղև առաջին պտուղ ննջեցելոց։ և աստուածահրաշ յարութեամբն իւրով հրաւիրեաց զմեզ յիւր անմահութիւն։ Զոր հաւատացեալ ծառայս քո այս՝ մկրտեցաւ ՝ի մահ քրիստոսի քոյ։ և լցեալ զժամանակ կենցաղավարութեան իւրոյ՝ փոխեցաւ ՝ի կէտ սահմանադրութեան քոյ։ Վասն որոյ աղաչեմք

զքեզ հայր սուրբ՝ միջնորդութիւն մարմնոյ և արեան որդւոյ քոյ տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ Հայեաց 'ի խոստովանողս անուանդ քոյ։ և թող սմա զամենայն պարտիս՝ զկամայ և զակամայ՝ զոր վիրաւորեաց սնմարմին թշնամին պատրանօք խաբմամբ։ զի դու միայն սուրբ և բարերար տէր ես։ Եւ որպէս յանդգնութենէ 'ի գոյութիւն ածեր զամենայն, և այժմ զվէրս որա բժշկեա՝ և խաղաղութեամբ անցո ընդ խաւարային իշխանութիւն։ զի մի՛ զիւրեանց չարութիւնն 'ի ծառայս քո գտցեն։ այլ ընդէան զձեռագիր նոցա ներգործութեանն՝ զոր 'ի սմա սերմանեցին։ և տուր սմա Հանապարհ բարի։ Բացակայ եղիցի 'ի սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ զՀանապարհ ծառայն կենաց, պատկառելով 'ի փրկական նշանէ խաչին։ որ զկենաց պտուղն մեզ ընծայեցոյց՝ առհաւատչեայ յաւէժական կենացն և առաջնորդ։ Յոր ապաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ հացէ 'ի պահեստ։ սուրբքն ամենայն հաւաքեալ՝ սպասեն մեծի հարսանեացն։ յերևիլ որդւոյ քոյ և փրկչի մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի ձայն փողոյ մեծի։ Որոյ 'ի յայնաբակեալն՝ սատանին տարրեղէն արարածք և գալարին երկինք։ Նսեմանան լուսաւորք։ Թօթափին ստեղք։ ցոլանան գեղք հրեղէնք՝ և երևին քանակք անմահիցն։ ստանի երկիր՝ և բանին կնքեալ գերեզմանք։ և շնին

հոգացեալ մարմնիք։ և հոգիքն ոլորեալք իբրև զարծաւիս անդր հասանեն՝ և զգենուն զանապական մարմին 'ի վայրկեան ժամանակի, և ժամանեն յիւրաքանչիւր տեղիս։ Աղաչեմք զքեզ տէր՝ ժամանեցո զծառայս քո յանսպառ ուրախութիւնդ։ և զմեզ զամենեսեան զհաւատացեալս 'ի քեզ խաղաղութեամբ պահեա և միխիթարեա հոգւով և մարմնով։ զի արժանաւոր լիցուք փառաւորել զքեզ ընդ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Այ երկրպագեցուք։

Օրհնեալ ես տէր աստուած մեր՝ որ նեղելոց ես անդորրութիւն։ և ընդունող ես հոգւոցն հանգուցելոց։ Ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ 'ի քարի։ և փարատեցո զսուգ և զտրտմութիւն 'ի սիրելեաց սորա՝ որք հետևեցան յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ Հանապարհն։ և մարմնքին 'ի վերայ անգառնալի ուղեգնացութեան սորա։ և վասն յաւէժ անշատելոյ 'ի սմանէ առժամանակ մի՝ մինչև իւրեանց յուղի անկեալ յայսմ քաղաքաժողով ծովածուփ կենցաղոյս։ Եւ զչափաւոր արտասուս սոցա ընկալ քեզ 'ի հաճոյս՝ և մի 'ի զայրացութեան։ և միխիթարեալ սփոփեա զլքեալ սիրտս սոցա՝ գալստեամբ քոյոյ շնորհիդ։ և զօրացուսցէս զտարակուսեալ ոգի սոցա

առաքմամբ հոգւոյդ սրբոյ։ Եւ զինքեաւ պահեա զգերեզմանս փակեալս յանուն քո սուրբ՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչի քոյ։ մինչև յօր վերջնում մեծի կրկնակի գալստեան քոյ։ Զի քո ամենակարող զօրութեամբդ՝ եղեմնապատ և ճիւնաթաղեալ պահպանին ամենայն արմատք։ և սերմանիք թաղեալ յերկիր մեռանին՝ մինչև 'ի ժամանակս գարնանային որոտընդոստ յարութեանն զուարճացեալ պտղաբերանան։ զորս կարգեցեր մեզ 'ի սպաս պիտոյից։ Այսպէս և դու խնայեցեար 'ի հայրական ծոցոյ պատկերակից մեզ լինելով։ հատդ անմահութեան զմահ յանձն առեր՝ զի քաջում արասցես արդիւնս։ իշեր 'ի գերեզման։ լուծեր զերկուսնս մահու։ զդժոխս աւերեցեր։ որ երկրպագիս յերկնաւորաց և յերկրաւորաց և 'ի տանգարամետականաց։ և լի են ամենայն երկինք և երկիր փառաւք քովք։ Արդ՝ պահեա ամենազօր տէր զհոգի սորա առ ամենայն սրբոց և սիրելոց անուանդ քում։ Եւ զգերեզման ծառայիս քոյ զինքեաւ պահեացես։ որ փակեաս զխորս և զինքեաս ամենազօր աջովդ քով։ երկինք՝ և երկնից երկինք և երկիր հաստատեալ կան բանիւ քով։ այսպէս անշարժ եղիցի կնիք տէրութեան քոյ 'ի վերայ բնակութեանս սորա և պահարանի ծառայիս քոյ։ Եւ մի՛ իշխեսցէ մերձենալ 'ի սա պիղծ և անմաքուր դևն՝ որպէս 'ի մարմնս

և յոգիս հեթանոսաց, որք ոչ ունին զծնունդ սուրբ աւազանին, և զկնիքն ահաւոր և պատկառելի 'ի վերայ գերեզմանաց իւրեանց։ Քանզի այս ծառայս կոչեցեալ հրաւիրեցաւ 'ի քոյոց հրաւիրողացն։ և հաւատացեալ 'ի քեզ 'ի կենդանութեանդ իւրում՝ թաղեցաւ ընդ քեզ մկրտութեամբ 'ի մահ։ և ներմանեալ պահեցաւ 'ի քէն անդրէն յերկիր։ Վասն որոյ լուր աղաչանաց մերոց մարդասէր տէր, և թող զամենայն մեղս տայա զոր մեղաւ, և քաւիչ լեր ամ սխալանաց նորա, եթէ կամաւ՝ և եթէ ակամայ, եթէ բանիւ՝ և եթէ գործով, եթէ խորհրդով՝ և եթէ մտածութեամբ, զամենայն կտակ չարին պատառեան։ և զձեռագիր մեղացն ընջեա տէր։ և զախտս հնութեանն լուա։ զի անպատկանաւ լեցի 'ի մեծի որոտընդոստ աւուրն վերջնում ի հատմրէն պահպանեցելոցն 'ի քէն, ընդ առաջ ելանել քեզ նորափետուր արփիափայլ հրաշիւք՝ զարդարեալ 'ի զարդ անկողոպտելի։ յորժամ գաս ածգ 'ի մեջ ածացելոցն՝ 'ի բաժանել և որոշել զպատիւ զանապան սիրելեաց քոց։ Եւ զմեզ զամենեսեան զհաւատացեալս 'ի քեզ արժանի արա զայս ահաւոր և զսոսկալի օրս հանապազ տպաւորել առաջի աչաց մերոց։ 'ի յամենայն զգալի և պատրողական կենցաղավարութիւնս պատսպարեան զմիտս և զդայսրանս մեր։ Պատկերացն տի զանհրաժեշտ

գալուստ քո առաջի աչաց մերոց, քաղցրութիւն քով քաւիչ լեր գործելոց մեղաց մերոց. 'ի հանդերձեալ գերհենոյն պահեա զմեզ. և ժամանեցո զմեզ զամենեսեան արժանաւորապէս հանդիպիլ քումգալստեանդ. Ամենագութ տէր՝ նորոգեա զմարմին խոնարհութեան մերոյ ըստ անեղծ փառաց քոց քրիստոս աստուածմեր. Ընդ որում հօր՝ միանգամայն և հոգւոյդ սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն.

Հարկան. Տէր յերկնս ստեղծման. Փառաց 'ի փառս. Երէք 'ի դնել բեմին. Հոգւոյ. Հայր մեր.

Զէնք ոչ. Եւ Եւ խաղաղութիւն ընդ ողջ. Օրհնութիւն Եւ քոյ հօր.

Օրհնեցէ՛ և կնքեալ պահեցէ՛ գերերգման և ոսկերաց ծառայիս աստուծոյ, նշանաւ սուրբ խաչիս և բանիւ սուրբ աւետարանիս, անուամբ հօր և որդւոյ և հոգւոյն սրբոյ.

Եւ Եւ խաղաղութիւն ընդ ողջ. Օրհնութիւն Եւ քոյ.

Օրհնեցէ՛ և կնքեալ պահեցէ՛ դամբարան և ոսկերաց ծառայիս աստուծոյ, նշանաւ սուրբ խաչիս և բանիւ սուրբ աւետ.

Եւ Եւ խաղաղութիւն ընդ ողջ։ Օրհնութիւն և փառք հօր։

Օրհնեցէ՛ և կնքեալ պահեցէ՛ շնորհիւ Աստուածոյ, նշանաւ սուրբ խաչիս և քանիւ սուրբ աւեր։

Կենդանեցէ՛ և ողորմեցէ՛։

Անշարժ եղիցի կնիք տէրութեան 'ի վերայ քնակարանի Ծառայիս աստուծոյ, մինչև եկեալ Նորոգօղն և Հարտարապետն ամենեցուն տէրն մեր յիսուս քրիստոս՝ Նորոգեցէ՛ հայրական փառաւք 'ի փառս։ ամէն։

Աղա փրոշէ սրբոնոցն։

Եւ ևս խաղաղութեան զտէր աղաչէցուք։ Խնդրեսցուք հաւատով 'ի հօրէ վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց։ փրկչէլոյ զմեզ 'ի վշտաց և 'ի նեղութեանց։ ինչանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան մեր աստուծոյ ամենակալին։ կեցո՛ և ողորմեա՛։

Եւ փոխանայն ասէ ղողն։

Հայր գթութեանց և աստուած ամենայն միխիթարութեանց։ որ միխիթարես զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր։ Որ հարկանես տէր՝ և դու

ինքնին բժշկես։ և ոչ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս քո։ Տուր մեզ տէր գթութեամբ քով հոգի զգաստութեան, հոգի մխիթարութեան։ քև մխիթարեա ըզվշտացնեալս սրտիւք, և բժշկեա զվէրս սոցա։ Զի հաստատուն քո յուսովդ առողջացեալք 'ի սգոյ և 'ի տրտմութենոյ՝ փառաւորեսցեն զամենասուրբ զերրորդութիւնդ։ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Հայր մեր որ յերկինս ես, սրբ եղիցի անուն քո։

ԱՅԳՈՂՔ ՔԱՀԱՆԱՅԱԹԱՂԻՆ։

Իսկ յԵրէմիայէ մարգարէէ՝ զոր Երեմն՝ ի հանգիստն։ Եւ յԵր-
եսն զոր ասէն զամբիծոն։ զինն։

Ազնիւ յոչնոտս մարգարէին։

Ի նեղութեան իմում եւ առ տէր կարդացի։
զուաւ աստուած յանգնդոց գժոխոց աղաղակի
իմում։
Լուր տր ձայնի իմում։ զի ընկեցեր զիս՝ ի խորս
ծովու։ և շրջանք գետոց պաշարեցին զիս։
Ամենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին՝ ի վերայ
իմ։ և ասացի թէ մերժեցայ ուրեմն յերեսաց
աչաց քոց։
Արդ իցէ՞ թէ յաւելից հայել՝ ի տաճար սրբ
քո։ զի հեղան կիսև ջուրք մինչև յանձն իմ։ և
անդունդք անհնարինք պաշարեցին զիս։
Եմուտ գլուխ իմ ընդ վասպարս լերանց։ ի՞նչ եւ
՝ի խորս երկրի և տեսի զնիգս նորա։ զի էին
որպէս ալիք յաւիտենից։ և ելցեն յապակա-
նութենէ կեանք իմ։
Առ քեզ տէր աստուած իմ։ ՝ի նուաղիլ անձին

իմոյ կարգացի, և զբեզ տէր յիշեցի. և մոցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սուրբ. քո։
Զի ոյք պահէին զունայնութիւն և զտուութիւն, յողորմութենէ իւրեանց մերժեցան։
Այլ ես 'ի ձայն օրհնութեան խոստովան եղէց քեզ. մատուցից պատարագս տեառն, և կատարեցից զուխտ իմ 'ի փրկութեան։
Փառք Հօր". Այժմ և".

Հարսնեան. բձ։

'Ի նեղութեան իմում աղաղակեցի առ տուօղն կենդանութեան. և լուաւ ձայնի աղօթից իմոց. և եհան զկեանս իմ յապականութենէ։
Յարժամ ընկալայ ես 'ի խորս անդնդոց, ըմբռնեցայ 'ի ժանիս վիշապին. և փրկեաց զկս փրկիչն աշխարհի, և եհան զկեանս իմ յա"։
Արիայն օրհնեալ սրբուհիդ 'ի կանայս, բնակարան և առագաստ արարչին. բարեխօսեա առ տէր վասն անձանց մերոց, զի փրկեսցէ զմեզ 'ի սպառնալեաց գեհենայն։

Զդեղ ոսկի գլուխ 'ի Բոլշեանոն. և հոգ ընուն 'ի վերոյ գերեզմանէն։

Սաղմոս ԻԹ. հատուած։

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք. առաւօտուց եղիցի ուրախութիւն։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր՝ զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զԹշնամիս իմ յիս։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԱԾ Ի ԾՆԴՈՑ. ԼԲ. 24։

Եւ մնաց յակոբ միայն։ և մարտեաւ այր մի ընդ նմա մինչև ցառաւօտ։ Եւ իբրև ետես թէ ոչ յաղթեաց նմա, բուռն եհար զամալաջիլ զոտի նորա։ և ընդարմացոյց զամալաջիլ զոտին յակոբայ, 'ի կռուելն իւրում ընդ նմա։ Եւ ասէ ցնա։ արձակեա զիս՝ քանզի այգ եղև։ և նա ասէ։ ոչ արձակեցից զքեզ՝ թէ ոչ օրհնեացես զիս։ Եւ նա ասէ ցսա՝ զի՞նչ անուն է քո։ և սա ասէ ցնա՝ յակոբ։ Եւ ասէ ցնա։ յայսմ հետէ ոչ կոչեսցեն զանուն քո յակոբ։ այլ Իսրայէլ Եղիցի անուն քո։ զի ժուժկալեցեր ընդ աստուծոյ։ և ընդ մարդկան զօրաւոր լիջիր։ Եհարց յակոբ և ասէ։ պատմեա՛ ինձ զանուն քո։ և ասէ զի՞ հարցանես զանուանէ իմմէ։ և օրհնեաց զնա անդ։ Եւ կոչեաց յակոբ զանուն տեղւոյն այնորիկ տեսիլ աստուծոյ։ զի տեսի զաստուած դէմ յանդիման։ և ապրեցաւ անձն իմ։ Եւ ծագեցաւ նմա արև իբրև էանց տեսիլն աստուծոյ։

ԸՆԴԵՐՁՈՒԱԾ ՅԵՈՅԵՈՅ ՄՐԿՈՒԷԷ։ ԿԶ. 18։

Այսպէս ասէ տէր։ դամ ժողովել զամենայն

ազգս և զլեզուս։ Երկեսցեն և տեսցեն զփառս
իմ։ Եւ Թողից 'ի վերայ նոցա նշան։ և առա-
քեցից 'ի նոցանէ փրկեալս յազգս։ 'ի Թարսիս։
և 'ի փուդ։ և 'ի լուդ։ և 'ի մոսոք։ և 'ի Թո-
բէլ։ և յելլադա։ և 'ի կղզիս հեռաւորս։ որոց
չիցէ լուեալ զանուն իմ։ և ոչ տեսեալ զփառս
իմ։ և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ 'ի
մէջ ազգաց։ Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց
յամենայն ազգաց պատարագ տեառն։ Հեծեալս
կառսք՝ հանդերձ պալարակաց երիվարաց և հո-
վանոցաց 'ի նբ քաղաքն Երուսաղէմ՝ ասէ տէր։
որպէս մատուցին որդիքն Իսրայէլի զպատարագս
իւրեանց ինձ սաղմոսիւք 'ի տան տեառն։ Եւ
'ինոցանէ առից ինձ 'ի քահանայս և 'ի ղևտա-
ցիս՝ ասէ տէր։ Զոր օրինակ երկինք նոր՝ և
երկիր նոր։ զոր ես առնեմ կալ առաջի իմ՝
ասէ տէր։ նոյնպէս կացցէ զաւակն ձեր։ Եւ
եղիցի ամիս յամսոյ՝ և շաբաթ 'ի շաբաթէ։
Եկեսցէ ամենայն մարմին երկիրպագանել ա-
ռաջի իմ յերուսաղէմ՝ ասէ տէր աստուած։
Եւ ելցեն և տեսցեն զոսկերս մարդկան առիս
յանցուցելոց։ զի որդն նոցա ոչ վախճանեսցի։ և
հուր նոցա ոչ շիջցի։ և եղիցին 'ի տեսիլ ամե-
նայն մեղեւոց։

Գէորգոյ տառեալոյն 'ի Խոնարհագոյն երկրորդ Թղթոյն Է
ընդերցուածոյ։ գ. Լ։

Զայս ձեզ սիրելիք երկրորդ Թուղթ գրեմ. որովք զարԹուցից 'ի յիշատակ զՀաստատուն միտս ձեր։ Ցիշել զյառաջագոյն ասացեալ պատգամսն 'ի սրբոց մարգարէից և յառաքելոցն ձերոց։ զպատուէրս տեառն և փրկչին։ Բայց զայս նախ գիտասջիք՝ զի յաւուրս յետինս եկեսցեն արհամարհօղք։ այպանօղք. որք ըստ իւրեանց ցանկութեանցն գնայցեն։ Եւ ասիցեն. ո՞ւր են սուտքիք գալստեան նորա։ զի յորմէ հետէ հարքն ննջեցին՝ ամենայն ինչ նոյնպէս կայ մնայ 'ի սկզբանէ արարածոց։ Եւ զայն մոռացեալ լցէ նոցա՝ որք զայսն կամին. եթէ երկինք եղեն 'ի սկզբանէ՝ և երկիր 'ի ջրոց։ և ջուրք հաստատեալ բանիւն աստուծոյ։ Զասն որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապականեալ կորեաւ։ Եւ այժմ երկինք և երկիր նովին բանիւ գանձեալ են. հրոյ պահեալք յօրն դատաստանի՝ և կորստեան ամբարիշտ մարդկան։ Եւ այս ևս մի՛ լիցի 'ի ձէնջ ծածկեալ՝ սիրելիք. զի մի օր տեառն՝ իբրև զհազար ամ է. և հազար ամ իբրև զմի օր։ Ո՛չ յամեցուսցէ տէր զաւետիսն։ որպէս ոմանք յամր համարին. այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ. քանզի ո՛չ կամի եթէ ոք կորիցէ։ այլ ամենեցուն հասանել

յապաշխարութիւն։ Այլ եկեսցէ օր տեառն իբրև գող։ յորում երկինք տագնապաւ անցցեն։ և բնութիւնք հրով կիզեալք լուծցին։ և երկիր՝ և որք 'ի նմա գործք գտանիցին։ Եւ 'ի լուծանիլ այսպէս այսր ամենայնի։ մրպիսի ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանիլ։ այլ սուրբ և աստուածապաշտ կարգաւ ակն ունիլ։ Եւ փութալ հասանել գալստեսն աւուրն տեառն։ յորում երկինք հրայրեացք լուծանիցին։ և բնութիւնք հրգեհեալք հալիցին։ Նորոց երկնից և նորոյ երկրի ըստ աւետեացն հայեցեալ սպասիցեմք՝ յորս արդարութիւնն բնակի։ Վասն որոյ սիրելիք՝ այսոցիկ սպասեալք՝ փոյթ անձին ունիջիք՝ ամբիծք և անարատք գտանիլ նմա 'ի խաղաղութեան։ Եւ զտեառն երկայնմտութիւն փրկութիւն համարիջիք։

Պետրոսի առաքելոյն 'ի Բ առաջնի գրոց երրորդ գլխոյն է ընթերցուածն։ ա։ Յ։

Գոհանալ պարտիմք զաստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր Եղբարք՝ որպէս և արժան իսկ է։ Զի ևս քան զևս աճեն հաւատք ձեր։ և յաճախէ սէր իւրաքանչիւր ձեր ամենեցուն առ միմեանս։ Որպէս և մեզ պարծիլ յեկեղեցիսն աստուծոյ վասն համբերութեան ձերոյ և հաւատոց՝ յամենայն հալածանս ձեր և

'ի նեղութիւնս՝ որոց դուքն համբերէք։ Յորինակ արդար դատաստանին աստուծոյ։ արժանի լինիլ ձեզ արքայութեանն աստուծոյ՝ վասն որոյ և զչգնութիւդ կրէք։ Եթէ պարտ է առաջի աստուծոյ հատուցանել նեղչացն ձերոց զնեղութիւն։ Եւ ձեզ նեղելոցդ զհանգիստ ընդ մեզ՝ 'ի յայտնութեան տեառն մերոյ յիսուսի յերկնից։ հրեշտակօք զօրութեամբ իւրոյ։ 'ի բոց հրոյ առնուլ զվրէժս յայնցանէ՝ որք ոչ ճանաչեն զաստուած։ և որք ոչ հնազանդին աւետարանի տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ Որք տայցեն վրէժս 'ի ստակուանի յաւիտենից՝ յերեսաց տեառն՝ և 'ի փառաց զօրութեան նորա։ Յորժամ գայցէ փառաւոր լինիլ 'ի մէջ սրբոց իւրոց։ և սքանչելի 'ի մէջ ամենայն հաւատացելոց։ զի հաւատարիմ եղև վկայութիւնն մեր 'ի վերայ ձեր յաւուր յայնմիկ։ Յոր և աղօթս առնեմք վասն ձեր յամենայն ժամ։ զի զձեզ արժանիս արասցէ կոչմանն ձերում աստուած մեր՝ մինչև լցցէ զամենայն զհաճութիւն բարութեան։ և զգործս հաւատոցն զօրութեամբ։ Զի փառաւոր լիցի անուն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի 'ի ձեզ՝ և դուք 'ի նմա։ ՇՀՍ Շնորհացն աստուծոյ մերոյ և տեառն յիսուսի քրիստոսի։ Աղաչեմք զձեզ եղբարք՝ վասն գալստեան տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ և մերոյ ժողովելոյն առ նա։ Մի վաղ-

վաղակի խառվիլ ձեզ 'ի մտաց, և մի՛ զարհուրիլ. մի՛ հոգւով՝ և մի՛ բանիւ, և մի՛ թղթով իբրև թէ 'ի մէնջ. որպէս եթէ եկեալ հասեալ լիցէ օրն տեառն։ Մի՛ ոք զձեզ խաբեսցէ՝ և մի՛ իւիք իրաք։

Ալէլուիա։ Տէր լուր աղօթից իմոց. ալաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ. մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աւետարան ըստ Յովհաննու. ԺԲ. 24։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի. ինքն միայն կեայ, ապա եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ։ Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա։ Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եմն եմ, անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի։ Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ։ Բայց այժմ անձն իմ խռովեալէ. և զի՞նչ ասացից. եթէ Հայր՝ ապրեցո՛ զիս 'ի ժամէ աստի յայսմանէ։ այլ վն

այնորիկ եկի ես 'ի ժամն յայս։ Հայր փառաւորեա զանուն քո։ եկն բարբառ յերկնից՝ և փառաւոր արարի։ և դարձեալ փառաւոր արարից։ Եւ ժողովուրդն որ կայր և լսէր՝ ասէին։ որոտումն լինի։ կէսքն ասէին։ հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա։ Պատասխանի ետ յիսուս և ասէ։ ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս։ այլ վասն ձեր։ Այժմիկ դատաստանն է աշխարհիս այսորիկ։ այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեսցի արտաքս։ Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ։ զամենեսին ձգեցից առիս։ Զայս ասէր։ նշանակեալ՝ թէ որով մահու մեռանելոց լիցէ։ Պատասխանի ետ նմա ժողովուրդն։ մեք լուաք յօրինացն եթէ քրիստոսն յաւիտեան կայ։ և դու զի՞արդ ասես եթէ պարտ է բարձրանալ որդւոյ մարդոյ։ ո՞վ է այն որդին մարդոյ։ Ասէ ցնոսա յիսուս։ փոքր միւս ևս ժամանակ լոյս ընդ ձեզ է։ գնացէք՝ մինչ դեռ զլոյսն ունիք։ զի որ գնայ 'ի խաւարի։ ոչ գիտէ յո՞ երթայ։ Մինչ դեռ զլոյսն ընդ ձեզ ունիք՝ հաւատացէք 'ի լոյսն։ զի որդիք լուսոյ եղիջիք։

Եւ ասացեալն զայսոսիկ։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց՝ զտէր աղաչէսցուք։ Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ՝ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ զտէր աղաչէսցուք։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց, զտէր աղաչեացուք։
Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր, ըզկամայ և զակամայ, զտէր աղաչեացուք։
Վասն զի մի՝ ի խոտանան գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, զտէր աղաչեացուք։
Վասն հոգւոցն", եւ ևս միաբան", Զանձինս", Ողորմեա՛ց"։

Եւ յոհանայն ոռէ ղողնո։

Տէր աստուած յաւիտենական, անսկիզբն և անպատհաս յամենայնի։ կատարեալ զօրութեամբ, ինքնագոյ բնութեամբ։ հայր ամենակալ՝ հանգերձ միածնիւդ քով և կենդանարար հոգւովդ սրբով։ միաբան զօրութեամբ առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն և բնակեցուցեր զնա 'ի բարեվայելուչ և 'ի տաղարթազուարթ դրախտին վասկութեան։ ուր ոչ գոյր պէտք դեղոց։ զի ոչ գոյին իսկ ախտք հիւանդութեանց և ոչ մահ։ քանզի մերժեալք էին ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։ վասն զի ամենակեցոյց աչք քո հանապազ 'ի վրն հայէին։ Առ որս Հոխացեալ ադամայ՝ մոռացաւ զպատուիրանադրութիւն քո։ զոր եդեր նմա։ և հաւանեալ կնոջն դաւաճանութեան օձին 'ի բանտարկութիւն հնարից։ որ խորամանկութեամբն իւրով 'ի պատհաս աս-

տուաձանալոյ ընկէց զնա 'ի փառաց վայելչութեան նորա։ Իսկ դու տէր աստուած մեր բարեգութ և ողորմած՝ հանեալ եդեր զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեանն յերկիր, ուստի առաւ։ Եւ իբրև տիրեալ այնպէս բռնութեանն չարին 'ի բոլոր ազինս՝ որով ամենեքեան ծառայեցին մահու, ապա գթացար հայրախնամ ողորմութեամբ քով։ Եւ հարսն մեր հաՀեցար, և կոչեցեր զքեզ աստուած աբրահամ՝ իսահակայ և յակոբայ՝ աստուած կենդանեաց և մեռելոց։ վասն զի ամենեքեան քեզ կենդանիք են։ Քանզի տեսեալ ամենաբաւ մարդասիրութիւնդ քո զաշխարհս ամենայն կործանեալ 'ի պատրօղ թշնամւոյն՝ առաքեցեր զմիածին որդիդ քո մարմնանալ 'ի մերմէ բնութենէս։ Որոյ եկեալ էառ զկերպարանս ծառայի 'ի նոր և յանշաղախ կուսէն մարիամայ։ և կրեալ 'ի մարմնի իւրում զամենայն պարտիս մեր՝ զոր պարտէաք վասն յանցանաց նախահօրն։ Եւ ելեալ բնեռեցաւ կամաք իւրովք 'ի վերայ խաչափայտին՝ ընդ որում ապան զթշնամութիւն մեր։ և երբարձ զխայթոց մեղաց մերոց։ իջանելով 'ի գերեզման՝ աւերեաց զբռնութիւն մահու հզօր զօրութեամբ իւրով։ յարուցեալ յերրորդ աւուր՝ նոստաւ ընդ աջմէ քումմէ։ և մեզ խոստացաւ յարութիւն՝ հաւատացելոցս յամենանոր երրորդութիւնդ՝ 'ի միւսանգամ գալստեանն

իւրում փառաք հօրդ և հրեշտակաք սրբովք 'ի յաւուրն յետնում։ Եւ արդ՝ տէր աստուած ամենակալ, զթա՛ 'ի ծառայս քո՝ որ եթող զանցաւոր զկեանս իւր ըստ հրամանի քոյ։ և դարձաւ 'ի հող, ուստի ստեղծաւ։ Իսկ ժողովեալ ծառայքս քո 'ի տեղի հանգստեան սրա՝ աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն, առաքեա՛ ըզհոգիդ քո սուրբ 'ի վշտագնեալս սրտիւք։ և բժշկեա՛ զվէրս հոգւոց և մարմնոց։ զի դու ես տէր աստուած՝ որ հարկանես և բժշկես։ և ոչ ոք է որ հանէ զմեզ 'ի ձեռաց քոց։ Այցելեա՛ տէր և բարեբարեա՛ 'ի վերայ մեր։ ծագեալով առ մեզ զառաւօտու զողորմութիւնս քո՝ դագաղեցուցանել զսուգ լալոյ երեկոյին։ առ 'ի ցնծութիւն առաւօտուն մեծի՝ յորժամ կոչես զընտրեալս քո 'ի մահուանէ 'ի կեանսդ յաւիտենից։ Ընկալ տէր և դասաւորեա՛ զծառայս քո ընդ սուրբս քո։ բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին։ զի քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ։ այժմ և միշտ։

Խ՝ղ՝դ՝ն՝ի՝ն՝ ՄԻՆԷՅՈՒՆ։ Աշ Եղկերդ՝էէ՝ցուսք։

Զոհանամք զքէն տէր աստուած մեր։ որ վասն Ճշմարտութեան քոյ՝ լուծեր 'ի հող զմահկանացու բնութիւնս մեր։ զպատրեալս 'ի բանսարկու թշնամւոյն։ աստ ցեր իսկ աստուածային

բանիւ քով՝ եթէ հոգ է իր և՝ ի հոգ դարձցիս՝ ըստ որում խոնարհեցան անձինք մեր՝ և յերկիր կցեցան մէջք մեր։ Այլ զի միւսանգամ կամեցար նորոգել և կեցուցանել զմեզ՝ դու ինքնին առաքեցար՝ ի հայրական ծոցոյ։ Իջեր՝ ի գերեզման՝ և ընդ մեռեալս համարեցար՝ զի զմեզ նմանակիցս արասցես քեզ և հաղորդ աստուածութեան քոյ՝ ի փոխ յետին՝ յայնմ գիշերի՝ յորում գաս պսակել զաշխատեալս քո՝ և հատուցանել արդար դատաստանաւ քով։ Յայնմ աւուր գթա՝ ի հոգի հանգուցեալս՝ և հանգո՛ ընդ սուրբս քո յարքայութեան քում։ Եւ զմեզ արժանի արա փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ սրբոյ հոգւոյդ այժմ և՝։

Աղա՝ ասէն։ Աստուած անեղ անժամա՝։ Ասա՝ էրգ։ Հոգւոց՝։ Եւ՝ օրհնեն զէրբեղմանն. Օրհնեցի՛ և մինքեալ պահեցի՛։ Ուզէ՝ էրթալ գոյ յասելն ասուր գոր է վերն։ Զինէ՝ ասէն. Հայր մեր որ յերկինս՝։

ԵՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Կոնան երրորդ տուրքն։ Երեան 'ի գերեզմանն. և 'ի փոնը տուն զամբիծոն, և զյոթնեռա 'ի ներքոնեանն. (որպէս և յերէքորդ օրն։) Ապա տուն զհանգուստն զարուկոն, և զչորս 'ի բարձունսն. և հող ընուն 'ի վերայ գերեզմանին։ Եւ ապա այս կոնան կատարէ։

Սաղմոս. ՃԼԹ։

'Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր տէր՝ լուր։
Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից։

Ընդերցուած յեռայեայ մարգարէէ։ կե. 16։

Այսպէս ասէ տէր, մուռացին զնեղութիս առաջինս, և ոչ ևս անկցի 'ի սիրտս նոցա։ Զի եղիցին երկինք նոր և երկիր նոր, և ոչ ևս յիշեսցեն զառաջինսն, և ոչ ևս անկցի 'ի սիրտս նոցա։ այլ ուրախութիւն և ցնծութիւն գտցին 'ի նմա՝ զոր ես հաստատեցից։ Եւ դարձցին՝ և եկեսցեն 'ի սիոն ցնծութեամբ, և ուրախութիւն յաւիտենից 'ի վերայ գլխոց նոցա։ զի 'ի վերայ գլխոց նոցա օրհնութիւն և ցնծու-

թիւն, և ուրախութիւն հասցէ նոցա։ Մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։

Գլուխ առաքելոյն 'ի կողմանացոց երկոքին ընդ էր ընդերձակ։ գ. 1։

Եթէ յարեալք ընդ քրիստոսի, ապա զվերինն ինդրեցէք, ուր քրիստոսն նստի ընդ աջմէ աստուծոյ։ Զվերինն խորհեցարուք, մի՛ զայս՝ որ յերկրի աստէ։ Քանզի մեռայք՝ և կեանքն ձեր ծածկեալք են ընդ քրիստոսիւ յաստուած։ Իսկ յորժամ քրիստոս յայտնեսցի, կեանքն ձեր։ յայնժամ և դուք ընդ նմա յայտնեսջիք փառօք։

Ալելուիա։ Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի՛։

Ալելուիա։ Օրթի։ Խաղաղութի ամենեցուն ձայնիւ իմով զտէր աղաչեցի։

Աւետարան ըստ յովհաննու. ԺԷ. 17։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Սիրդ՝ սուրբ արա զնոսա Հշմարտութեամբ քով։ զի քո բանդ Հշմարտութիւն է։ Որպէս զիս առաքեցեր յաշխարհ, և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ։ Եւ 'ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ։ զի երկիցին և նոքա սրբեալք

Հշմարտութեամբ։ Այլ ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ, այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց քանիւն նոցա յիս։ Զի ամենեքեան մի լցեն։ ոմն դու Հայր յիս՝ և ես 'ի քեզ։ զի և նոքա 'ի մեզ լցեն։ զի և աշխարհ հաւատասցէ, եթէ դու առաքեցեր զիս։ Եւ ես զփառսն՝ զորս ետուր ինձ, ետուս նոցա։ զի լցեն մի, որպէս և մեք մի եմք։ Ես 'ի նոսա՝ և դու յիս։ զի եղիցին կատարեալք 'ի մի։ և գիտասցէ աշխարհ եթէ դու առաքեցեր զիս։ և սիրեցի զնոսա՝ որպէս դու զիս սիրեցեր։ Հայր՝ զորս ետուրն ինձ, կամիմ, զի ուր ես եմ, և նոքա լցեն ընդ իս։ զի տեսանիցեն զփառսն իմ՝ զորս ետուրն ցիս, զի սիրեցեր զիս յառաջ քան զլինիլ աշխարհի։

Եւ որդեակն փրկչի։

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տունջեան և յամ ժամուխսսիլ մեզ զբան տեառն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն չանկանելոյ մեզ 'ի փորձուիլ ի՝ որում ոչ կարեմք հանդուրժել, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի ահեղ ատենին քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն կենաց անվախճանից, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և երկնից արքայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս մաքան։ Զանձինս։ Ողորմեսց։

Եւ փոխանայն ասէ զողորմ։

Զմենաղօր տէր՝ որ իշխանդ ես կենաց և մահու։ և մարդասիրապէս խնայարհեցար 'ի մահկանացու բնութիւնս մեր։ մինչև 'ի գերեզման իջանելով զմարմն առեր անապական և աստուածային մարմնովդ զմերոյ բնութեանս՝ առանց մեղաց։ Արդ՝ ընկալ զխոստովանող մարմինս որոշեալ 'ի հողոյ ըստ դարձի մահկանացու բնութեանս։ որ 'ի քէն ընկալաւ զդատաւորիս։ Եւ ողորմութեամբ քով շնորհեա ծառայիս քոյ յարդար դատաստանիդ բարւոք պատասխանատրութիւն կալ առաջի ահաւոր բեմբիդ՝ և ընդունիլ զողորմութիւն ընդ սուրբս քո։ և փառաւորել զքեզ ընդ հօր և ընդ հոգւոյդ սրբոյ՝ այժմ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Այ երկրպագեսցուք։

Որ աղաչեալդ ես կենաց և պարգևատու՝ որք հշմարտապէս հանապէն զհոգիդ սուրբ։ որով կնքեցաւ ծառայս քո այս ամուն քահանայ 'ի սէր աւաղանին՝ զգենլով զքո դրոշմ։ և պաշտելով զհաւատս սուրբ քրիստոնէութեան՝ արժանի եղև քառատասպարգև շնորհիդ քահանայական

կոչմանս այսորիկ։ և 'ի կատարման լուրում յուղարկեցաք քո յուսոյդ 'ի հանդերձեալ յաշխարհն։ Աղաչեմք զքեզ բարերար և բազումողորմ աստուած հոգիդ սուրբ։ մի՛ թողուր զսա 'ի պահպանողական զօրութենէդ քումմէ արտաքս։ այլ հանգիցէ 'ի պատրաստ բնակութիւնսդ՝ ուր զսուրբս քո ժողովես և հանգուցանես։ և պահպանես յանգորրութեան։ Եւ յորժամ առաքիս 'ի սրբութենէդ քումմէ 'ի նորոգել զերեսս երկրի։ և ստանաս զքո զընտրեալսն։ խառնեա՛ զսա 'ի դասս ընտրելոց քոց։ անցո՛ զպատուհասիւ։ զերծո՛ 'ի դատապարտութենէ մեղաց։ Որպէս զի՝ քեզ յանձն առնելով զհոգի սորա՝ հաւատացուք լսելի լինիլ աղօթից մերոց։ զի դու ես կենդանարար և նորոգիչ հոգւոց մերոց։ և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն։

Ուստ գործեալ։ Եւ։ Հոգւոց։ Ե՝ Ինչ զգերեզմանն և ասէն։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

ՉՈՐՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Կանոն լուրջորդ առաւուրն։ Երկնեալ ՝ի գէրեզմանն, և առեալ զամբէնն, և զշրջուկան հանգուցեալն, և զգեալ ՝ի բարձունսն. և հոգ ընալ ՝ի վերայ գերեզմանին։ (որպէս և յանցեալ առաւուրն։) Եւ այս կանոն կարգաւրի։

Սաղմոս հնգերդ. Հանգ։

Հոգի քո սուրբ և բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ։

Տէր լուր աղօթից իմոց։ ունկնդիր խնդրուածաց իմոց Հշմարտութեամբ քով։

Ընդ երգս ուրուանց յեռաձայն մարգարէն. Ծա. 9։

Զարթիր, զարթիր Երուսաղէմ և զգեցիր զզօրութիւն բազկի քոյ. զարթիր իբրև յաւուրցն ՝ի սկզբանէ՝ իբրև յայգաւցն յաւիտենից։ ո՞չ դու այն ես՝ որ տաշեցեր զլայնութիւնն, վանեցեր զվիշապն։ Ո՞չ դու այն ես՝ որ աւերեցեր զծովն՝ զբազմութիւն ջուրցն անդնդոց։ որ արարեր զխորս ծովու Հանապարհ անցից փրկելոցն և ապրելոց։ Զի ՝ի տեառնէ եղեալի դարձ։

և եկեսցեն 'ի սիրոյն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ յաւիտենից. զի 'ի վերայ գլխոց նոցա օրհնութիւն. և ուրախութիւն հասցէ նոցա. մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։

Զոր-ոն ՈՒՈՒԳԵԼՈՅՆ 'Ի ԷՒԼԷՂԵՑՈՒՈՅ ԵՐԷՍՈՒՐԸ ԲՂԽՈՅՆ Է ԸՆԹԵՐՑՈՒՈՅ. գ. 7։

Այլ որ ինչ ինձ շահն է՝ զայն ինքս համարիմ վասն քրիստոսի. Այլ և համարիմ իսկ զամենայն ինքս վասն առաւել գիտութեանն յիսուսի քրիստոսի տեառն իմոյ. Վասն որոյ յամենայնէ զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղանս, զի զքրիստոս շահեցայց և գտայց 'ի նմա. Իբրև ոչ ունիմ զիմ արդարութիւն, որ յօրինաց անտի է, այլ զհաւատացն քրիստոսի յիսուսի. որ յաստուծոյ արդարութիւնն է. Հաւատովք Հանաչել զնա՝ և զզօրութիւն յարութեան նորա՝ և զհաղորդութիւն չարչարանաց նորա՝ կերպարանակից լինիլ մահու նորա. Թէ օրպէս հասից 'ի մեռելոցն յարութիւն. Ուստի և փրկչին ակն ունիմք տեառն յիսուսի քրիստոսի. որ նորոգեսցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպարանակից լինիլ մարմնոյ փառաց իւրոց. ընդ զօրութեանն՝ առ 'ի կարող լինելոյ հնազանդեցուցանել ընդ իւրև զամ։

Աւետարան Սողոմոնի Հայոց, Հաւատացի՝ զոր և խօսեցայ և ես խոնարհ եղէ յոյժ։

Աւետարան Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Աւետարան ըստ Յովհաննու. Ը. 31։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս

Եսէ եթէ դուք կացջիք 'ի բանին իմում, Հշմարիտ աշակերտք իմ էք։ և ծանիջիք զՀշմարտութիւնն։ և Հշմարտութիւնն ազատեսցէ զձեզ։ Պատասխանի ետուն և ասեն։ զաւակք աբրահամու եմք, և ոչ ումիք երբէք ծառայեցաք, զիա՞րդ ասես եթէ ազատք լինիջիք։ Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ։ եթէ ամենայն որ առնէ զմեղս, ծառայ է մեղաց։ Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ 'ի տան։ իսկ որդին յաւիտեան կայ։ Իսկ սիրդ՝ եթէ որդին զձեզ ազատեցուսցէ, Հշմարիտ ազատք լինիջիք։

Եւ աղօթեսցուք։

Զան ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի Հանապարհս խաղաղութեան, զտէր աղաչեսցուք։
Զան ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս։ զտէր աղաչեցուք։
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենաշնորհ աջոյն իւրոյ։ զտէր աղաչեցուք։
Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք։ զտէր աղաչեցուք։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։ Ողորմեա՛ց։

Եւ տեհանոյն ոռէ ղողնե։

Տէր աստուած մեր։ ամենայն իրաք արդարքն դասեալք ընդ հրեշտակս՝ զուգահաւասարեալ գՔեզ օրհնեն։ մինչ հրեշտացուցանես զնոսա յաւէժ պայծառութիւն քով։ և իւրաքանչիւր ոք պայծառանայ վայելուչ փառաք աստուածութեան քոյ՝ տեսանելով զինքն որպէս ըզլուսաւոր հրեշտակս։ այնու հետև փախստական լինին ցաւք և տրտմութիւնք և հեծութիւնք։ պատրաստութեամբ լուսոյ և խնդութեամբ քով տէր։ Քանզի և մովսէս՝ 'ի միումն վայրկենի տեսօղ եղեալ փառաց քոց ասի՝ 'ի վերայ երկրի՝ մինչ էր 'ի մահկանացու մարմնոս մեր։ ո՞չ կարէին հայիլ յերեսս նորա։ իսկ որք արժանի լինիցին հայիլ յերեսս քո աստուածդ։ ո՞րպիսի արդեաք լինիցին։ Ա՛րդ՝ ուրախութեամբ գոհանամք զքէն տո՛ր։ որ արժանի արարեր զմեզ մա-

սին Ժառանգութեան վիճակի սրբոցն 'ի լոյս, և փրկեցեր զմեզ յիշխանութենէ խաւարի. և փոխեցեր յարքայութիւն որդւոյ քոյ սիրելւոյ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի. Որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պա՞.

Խ՞ղ՞ղ՞ութիւն ՈՒՆԵՑՈՒՆ. Այ երէէրդ՞էն՞ցուն.

Անկանիմք առաջի քոյ մարդասիրութեանդ, և աղաչեմք զքո գթութիւնդ. հայեաց տէր ողորմութեամբ քով 'ի հոգի ննջեցելոյս այսորիկ, Բաղմագութ տէր՝ որ յոյսդ ես հաւատացելոց, ներեա յանցանաց սորա և թող սմա բարեխօսութեամբ ընտրելոց քոց, ներեալ և երկայնամիտ տէր՝ քաղցր և բազումողորմ աստուած, 'ի գալստեան որդւոյ քոյ՝ որ Հաշակեաց զմահ և էջ 'ի գերեզման, զի հանցէ զկապեալսն քաջութեամբ իւրով. Եւ այժմ տէր աստուած, գթա 'ի հոգի հանգուցելոյս, և յիշեա զսա յաւուրն այցելութեան. և դասաւորեա ընդ սուրբս քո. Շնորհօք և մարդասիրութեամբ տեառն մերոյ և փրկչին յիսուսի քրիստոսի. որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պա՞.

Ճանապարհ մոլորելոց՞. Երէ՞ Հոգւոց՞. Ե՞ ինչեն ղէ՞ղ՞էլ՞ն. Ե՞ ո՞ն. Հայր մեր որ յերկինս ես,

---

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Կոնան հինգերորդ առաւօտն։ Երբեմն 'ի գերեզմանն, և առեն զամբիծոն, և զղաբոկոն հոնգոռեան, և զգեռոտ 'ի բոբ-ցառանն։ Եւ հուղ ընուն 'ի վերայ գերեզմանին։ (որպէս և յանցեալ առաւաւն։) Եւ այս կոնան կարդաց։

Սաղմոս ԺԹ։

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք։ առաւօտուց եղիցի ուրախութիւն։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր։ զի ընկալար զիս։ և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս։

Ընդ երգոյծ յեռոյեռոյ մրգոբէն։ կ. 19։

Այսպէս ասէ տէր։ ոչ եւս եղիցի քեզ արեգակն 'ի լոյս տուընջեան։ և ոչ ծագումն լուսնի տացէ քեզ զլոյս 'ի գիշերի։ այլ եղիցի քեզ տէր լոյս յաւիտենական՝ և փառք քո աստուած։ Ո՛չ մտցէ քեզ արեգակն։ և լուսին 'ի քէն մի՛ պակասեսցի։ և եղիցի քեզ տէր լոյս յաւիտենական։

Պօղոս առաքելոյն 'ի հռովմայեցւոց երկրորդ նշանոյն է ընդերցուածս։ Ը. 10։

Իսկ եթէ քրիստոս 'ի ձեզ է՝ ապա մարմին մեռեալ է վասն մեղաց։ և հոգին կենդանի վասն արդարութեան։ Եթէ հոգի այնորիկ՝ որ յարոյցն զյիսուս 'ի մեռելոց՝ բնակեալ է 'ի ձեզ։ ապա և որ յարոյց զյիսուս քրիստոս 'ի մեռելոց՝ կենդանացուցէ և զմահկանացու մարմինս ձեր բնակեալ հոգւովն իւրով 'ի ձեզ։ Այսուհետև եղբարք՝ պարտական եմք՝ ոչ մարմնով ըստ մարմնոյ կեալ։ Զի եթէ ըստ մարմնոյ կեցջիք՝ մեռանիցիք։ իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմնոյ սպանանիցէք՝ կեցջիք։ Զի որք հոգւովն ստուծոյ վարին՝ նոքա են որդիք աստուծոյ։

Ընթերցումն։ Սաղմոս՝ ԺԺ։ Օրհնեցէք զտէր ամենայն ազգինք՝ գովեցէք զնա ամենայն ժողովուրդք։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ա-եռարան որ ըստ ղ-ուկասայ. Թ. 34։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս ասէ։

Զգոյշ լերուք անձանց։ գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ և հոգաք աշխարհականաց։ և յանկարծակի

հատանիցի 'ի վերայ ձեր օրն այն։ Զի իբրև զորոգայթ հատանիցի 'ի վերայ ամենեցուն՝ որք բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի։ Արթուն կացէք այսուհետև։ և յամենայն ժամ աղօթս արարէք։ զի արժանի լինիցիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ՝ որ լինելոց է։ և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ։ Եւ 'ի տուէ 'ի տաճարին ուսուցանէր։ և զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ կոչիւր ձիթենեաց։ Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առնա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ։

Եւ ՈՐԿՈՒՈՓՆ ԹՐՈՂԷ։

Խնդրեցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի սեռաւնէ զի զողորմութեամբ զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր տէրն ամենակալ՝ կեցուցէ և զօրմեցի։

Եւ ԹՈՀՆՈՅ ՈՒԷ ՂՈՂՕՒ։

Հանամք զքէն Հշմարիտ աստուած՝ որ ծանուցար ազգի մարդկան՝ գթալով 'ի ստեղծուածս անարատ ձեռաց քոց։ առաքեցեր զորդիդ քո սիրելի՝ որ եկն և էջ 'ի գերեզման։ զդրունս դժոխոց խորտակեաց կենսաբեր յարութեամբն իւրով։ և քաղցր ձայնիւ կոչեաց առ ինքն ասելով՝ եկայք առիս ամենայն աշխա-

տեալք և բեռնաւորք՝ և ես հանգուցից զձեզ։ Հանդո՛ տր աստուած զնոնջեցեալս զայս 'ի ձեռն միածնի քոյ՝ զհաւատացեալս 'ի քեզ, զոր գնեաց պատուական արեամբն իւրով։ և արժանաւորեա՛ յաւուր միւսանգամ գալստեանդ՝ լսել զձայն երկնաւոր կոչմանդ որ ասէ։ եկա՛յք օրհնեալք հօր իմոյ, ժառանգեցէ՛ք զպատրաստեալ ձեզ զարքայութիւն։ Եւ զմեզ զժողովուրդս քո՝ որք եկեալ էմք ապաչէլ զքեզ, պահեա՛ ամենազօր աջովդ քով մինչև յօր կոչման քոյ։ Զի զքեզ փառաւորեսցուք զՀշմարիտդ աստուած՝ հանդերձ որդւով և ամենասուրբ հոգւովդ։ այժմ և միշտ և յաւի՛։

Խ՝ղ՝ղ՝ութիւն ՈՒՆԵՑԱՆ։ Ընդ երէցագ՝ հ՝։

Յիշեա՛ տէր զՀոգի քահանայիս այսորիկ առաջի սուրբ փառաց քոց։ և եթէ մարդկօրէն ինչ յանցեալ ի՝ սորա, բանիւ կամ մտածութեամբ, շնորհեա՛ յանցանաց սորա զթողութիւն։ որ ո՛չ յուսեալ արդելուս զզթութիւն քո։ Ընկա՛լ զՀոգի սորա ընդ սուրբս քո։ և զմեզ արժանի՛ արա փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգիդ։

Ժողովեալքս։ Երէ։ Հոգւոց։ Ե՝ ինչ ի՝ երեր ժանն Ե՝ ոնն։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Կոնան վերջերորդ աւուրն։ Երբեմն 'ի փերեզմանն, և ասէն զամբիծն, և զզուրկն հանգոյնն, և զիւսուտ 'ի բոցոյնն, և հոգ ընան 'ի վերայ փերեզմանին։ (ոչդէս և յանցեալ աւուրն։) Եւ այս կոնան կապարել։

Սաղմս կդորդ. Ամ. դ։

Սիրեցի զի լուիցէ տէր զձայն աղօթից իմոց։ զի խոնարհեցոյց զականջն իւր առիս։ և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա։

Շրջեցան զինև երկուանք մահու։ և վիշտք դժոխոց գտին զիս։

Ընդ էրցուածն յեռայեր մարգարէէ. ԻԵ. 9։

Եւ ասասցեն յաւուր յայնմիկ։ ահաւասիկ տէր աստուած մեր։ յոր յուսացեալ էաք։ և ապրեցուսցէ զմեզ։ զի սա է տէր։ և սպասէաք սմա։ և ցնծասցուք՝ և ուրախ եղիցուք 'ի փրկութեան մերում։ Եւ տացէ մեզ զՀանգիստ աստուած 'ի լերին սրբութեան իւրոյ։ և մտցէ

'ի նա ժողովուրդ, որ պահէ զարդարութիւն և առնէ զՀշմարտութիւն։ Վերակացու լեցի նոցա, և պահէ 'ի խաղաղութեան։ Եւ արդ միլիթարեցիր զձեզ՝ ասէ տէր, յամենայն տրտմութեանց ձերոց։

Յովհան. ԺԶ. Զ. Ի Հոր. զնէ՝ որոյ ինքն է ընդ ոգոյ. Ե. 7։

Երկայնամիտ լերուք եղբարք իմ մինչև 'ի գալուստն տեառն։ ահա մշակ երկայնամտեալ սպասէ պատուական պտղոյն երկրի, մինչև առցէ զկանուխ և զանգանն։ Երկայնամտեցէք դուք։ Հաստատեցէք զսիրտս ձեր՝ զի գալուստ տեառն մերձեալ է։ Մի տրտմեցուցանէք զմիմեանս եղբարք՝ զի մի՝ դատիցիք։ ահաւասիկ դատաւորն առ դուռս կայ։ Օրինակ առէք եղբարք չարչարանաց և երկայնմտութեանն զմարգարէսն՝ որք խօսեցան յանուն տեառն։ Ահաւասիկ երանեմք համբերողաց։ զհամբերութիւնն յովբայ լուարուք՝ և զկատարումն տեառն տեսէք։ զի բազմադութ է տէր և ողորմած։

Աղերսութիւն Սաղմ. ԺԹ. Բարձր առնեմ զաչս իմ՝ զի ընկալցի զիս և ոչ ուրախ արարէր զթշնամիս իմ յիս։

Ալէլուիա։ Օրհնի՝ խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ա՛ՆԴՐԵԱՍ. ՈՐ ԸՍՏ ՄԱՐԿԷՍԻ. ԻԳ. 30։

ՏԷՐՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՍԷ։

Եւ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ 'ի վերայ ամպոց երկնից՝ զօրութեամբ և փառաւք բազմաւք։ Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր փողովն մեծաւ։ և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա 'ի չորից հողմոց, 'ի ծագաց երկնից մինչև 'ի ծագս նոցա։ 'Ի թզենւոյ անտի ուսարուք զառակն։ զի յորժամ նորա ոստքն կակղացին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ է ամառն։ Նոյնպէս և դուք յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է 'ի դուրս։ Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի։ Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի՛ անցցեն։

Եւ ՈՐՔՈՒՈՎՔ ԴՈՐՈՒՆ։

Ա՛ՄՆ գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն 'ի բարերար տեառնէ մերմէ, զտէր աղա՛։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութէ մարդկան և յարոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն որք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն ոլք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։ Ողորմեսց։

Եւ տոհոնոյն ոսէ ղողի։

Փառաւորեմք զքեզ փառաց Թագաւոր՝ յոյս և ակնկալուն ամենայն արարածոց։ 'ի քեզ յուսով յուսացաք։ Որ փոխանակ ապականացու կենցաղոյս, զանապական և զանվախճան կեանսդ շնորհեցեր։ և փոխանակ մնոտի և տխրական կենացս, պարգևեցեր մեզ զվերինն երուսաղեմ։ Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ տէր՝ թող զմեղս և քաւեա զանօրէնութիւն սորա։ և արժանաւորեա զսա հանգչիլ յանտրտում ուրախութիւնսդ, 'ի քրիստոս յիսուս 'ի տէր մեր։ որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն։

Խոնդոնէն ոմենոյն։ Այ երէէրդոթեոյոսի։

Աղաչեմք զքեզ ողորմած աստուած, գթա 'ի հոգի ննջեցելոյս ոյ անուն քահանայիս։ որ 'ի ձեռն կոչման քոյ փոխեցաւ յանցաւոր աշխատութենէս՝ հաւատացեալ 'ի Աշմարիտդ աստ-

ուած։ և ընդ նա զձեռագիր անօրէնութեան սորա՝ զոր յանցեալ էջէ առաջի քոյ։ և գրեա զանուն սորա 'ի դպրութիւն կենաց։ զի դու ես կեանք և յարութիւն մեռելոց։ Եւ զհաւատացեալ ժողովուրդս ընդ հովանեաւ բազկի քոյ պահեա քրիստոս աստուած մեր։ Եւ քեզ հանցուք զօրհնութիւն և զփառս ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ։ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Աստուած անեղ՝։ երէ։ հոգւոց՝։ Եւ ինքն ՉԷՐԷՄՆ։ և ՈՒՆ։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

ԵՕԹՆԵՐՈՐԴ ԱՒՈՒՐՆ

Կանոն եօթներորդ աւուրն։ Երբեմն ՝ի փերեզմանն. և ուրեն զամբիծն. և զղարկոն հանգուցեալն, և զէոռ ՝ի բուրյանն. և հոգ ընուն ՝ի վերայ փերեզմանին։ (որպէս և յանցեալ աւուրն։) Եւ այս կանոն կարգաբ։

Սաղմոս. Հոգի քո աբ և բարի առաջնորդեսցէ ինձ ՝ի յերկիր ուղիղ։

Ցայց ինձ Հանասարհ յոր և գնացից, զի առ քեզ տէր համբարձի զանձն իմ։

Ընթերցուած յեռայեայ մարգարէէ։ կ. 21։

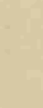

Եւ կատարեսցին աւուրք սգոյ քոյ. և ժողովուրդ քո ամենեքին արդար. և յաւիտեանս ժառանգեսցեն զերկիր. պահել զնորատունկս գործոց ձեռաց իւրեանց ՝ի փառս։ Սակաւաւորն հազարաւոր եղիցի, և կրտսերն յազգ մեծ. զի ես տէր ընդ ժամանակս ժամանակս ժողովեցից զնոսա։ Հոգի տեառն ՝ի վերայ իմ. վասն որոյ և էօծ իսկ զիս. աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս. բժշկել զբեկեալս սրտիւք՝ քարոզել գերեաց զթողութիւն՝ և

կուրաց տեսանել։ Կոչել ամ տեառն ընդունելի։ և օր հատուցման աստուծոյ մերոյ։ միխիթարել զամենայն սգաւորս։ Տալ սգաւորաց սիոնի փոխանակ մոխրոյն օծումն ուրախութեան։ և սգաւորացն հանդերձ փառաց՝ փոխանակ սգաւորն վհատութեան։ և կոչեսցին նոքա ազգք արդարութեան՝ տունկ տեառն 'ի փառս։

Գլխոյն առաջնոյն 'ի կանոնագիրքս երկրորդ ընդունի զ ընդարձակս։ Յ։

Որպէս ամենայն ինչ մեզ իւրոյ աստուածեղէն գօրութեանն առ 'ի կեանս և յաստուածպաշտութիւն շնորհեալ՝ 'ի ձեռն գիտութեանն այնորիկ՝ որ կոչեացն զմեզ յիւր փառն և վայելչութիւն։ Որով մեծամեծքն և պատուականք աւետիք սարգևեալք են մեզ՝ զի նոքիմբք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիմք հաղորդակիցք։ փախուցեալք 'ի ցանկութեաց աշխարհիս և յապականութեանց։ Եւ սմին այսմիկ զամենայն վայրի 'ի մէջ առեալ՝ ձերովք հաւատովքն մատակարարեսջիք զառաքինութիւն՝ առաքինութեամբն զգիտութիւն։ Եւ գիտութեամբն զժուժկալութիւն։ և ժուժկալութեամբն ըզհամբերութիւն։ և համբերութեամբն զաստուածպաշտութիւն։ Եւ աստուածպաշտութիւնն զեղբայրսիրութիւն։ և եղբայրսիրութեամբն

զսէր։ Զայսոսիկ ձեր յանձին կալեալ և 'ի սոյն յաՀախեալ՝ ո՛չ դատարկս և անպտուղս զձեզ Հաստատիցեն 'ի տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի գիտութիւնն։

Աւետ։ Տէր լուր աղօթից իմոց։ ունկն դիր խնդրուածաց իմոց Հշմարտութեամբ քով։

Ալէլուիա։ Օրթի։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Ա-ՆԵՐՈՆ ՈՐ ԸՍ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ. ԺԵ. 35։

Մկրտիչ տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

Յաւուրս անդր կայր ՅովՀաննէս և յաշակերտաց անտի նորա երկու։ Եւ նայեցեալ ընդ Յիսուսի զի գնայր։ ասէ։ ահաւասիկ քո՛ դառն աստուծոյ։ Լուան 'ի նմանէ երկու աշակերտքն զի խօսէր։ և գնացին զՀետ Յիսուսի։ Իբրև դարձաւ Յիսուս և ետես զնոսա զի երթային զՀետ նորա։ ասէ ցնոսա։ զի՞նչ խնդրէք։ Նոքա ասեն ցնա։ ռաբբի։ որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ։ ո՞ւր են օթեվանք քո։ Ասէ ցնոսա՝ եկա՛յք և տեսէ՛ք։ եկին։ և տեսին ուր էին օթեվանք նորա։ և առ նմա ագան այն օր։ զի ժամ էր իբրև տասներորդ։ Էր անդրէաս եղբայր սիմոնի վիմի։ մի յերկուց անտի։ որք լուանն 'ի յովՀաննէ՝ և գնացին զկնի նորա։

Ե՝ ՈՐՔԵՐՈՎՔ ԹՈՐՈՂՔ։

Վասն գտանելոյ մեզ գշնորհս և զողորմութիւն
'ի բարերարս տեառնէ մերմէ, զտէր աղա՛։
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութէ մարդկան
և յարոգայթից սատանայի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց
հաւատացելոց, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն օրք 'ի լերինս՝ յայրս և 'ի փապարս բնա-
կեալ են սուրբք հայրքն մեր, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն օրք տաղտուկք և օրհնութեամբ կատա-
րեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց,
զտէր աղաչեսցուք։
Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։
Ողորմեսց։

Ե՝ ԹՈՒՂԹՔ ՈՒՂՂԻՒ։

Երարքազործ աստուած՝ որ մարդասիրու-
թեամբդ քո խնայեցեալ յերկնից։
զկերպարանս ծառայի առեր։ եղեր մարդ ան-
ճառ միաւորութեամբ վասն մերոյ փրկութէ։
Հարքարեցար՝ բևեռեցար 'ի խաչին։ զմահ հա-
շակեցեր։ եդար 'ի գերեզմանի։ և յարուցեալ
երեքօրեայ՝ ազատեցեր զազգս մարդկան 'ի մահ-
ուանէ։ Ծառայս քո՝ զոր ընտրեցեր 'ի քա-
հանայութիւն։ խրատեալ 'ի հրահանգս աստ-
ուածպաշտութեան զփրկեալ քո ժողովուրդս։

որ էառ զկարգ հրեշտակաց։ և ծառայեաց
եկեղեցւոյ քում որբոյ՝ հանապազ զփառաբա-
նութիւն մատուցանելով ամենասուրբ երրոր-
դութեդ։ արդ ըստ անսուտ բանի քոյ դարձաւ
'ի հող ուստի առաւ։ եւ արդ տէր բարերար՝
ընկալ զաղաչանս մեր ամենեցուն 'ի հաճոյս
քո։ և խառնեա զհոգի սորա 'ի գունդս ամե-
նայն մարտիրոսաց։ Ամ՛ ամաչեսցէ սա 'ի հրա-
պարակախօս ատենի քոյ։ զի դու միայն ես
առանց մեղաց՝ և քաւիչ մեղուցելոց։ Եւ քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ։ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Խաղաղութեան մեռելոցն։ Այ էրէրոփէոցոյ։

Բարերար ատուած՝ և ամենայն բարեաց տ-
ուաջնորդ։ որ յօրինեցեր մեզ Հանապարհ կենաց
և արդարութեան։ զի դու իսկ գնացեր մարմնով
ընդ անձուկ Հանապարհս։ և նոմա ջանացան
սիրելիք քո նեղութեամբ մարմնոյ մտանել 'ի
Հանգիստ քո սուրբ։ Որպէս ծառայս քո այս՝
որ ընտրեաց բարի յօժարութեամբ հրաժարիլ
յաշխարհէ։ և ոչ պարապեցաւ 'ի յաւելորդ
զբաղմունս։ այլ խնդարհեցաւ ընդ լծով ծա-
ռայութեան պատուիրանի քոյ։ և տանջեցաւ
'ի Հգնութիւնս Համբերութեան պահոց և
ծարաւոյ։ տքնութեան և աղօթից։ և այժմ

'ի հրամանէ ակնարկութեամբ քոյ աւարտեցաւ 'ի մարմնի։ Եւ մեք ժողովեալք 'ի յուղարկումն եղբօրս մերոյ, լալով և արտասուք՝ հողով ըզ-հողս ծածկեմք։ և աղօթիւք զհոգի սորա յուղարկեմք 'ի ձեռն քահանայական շնորհիս։ Որով պաղատիմք առ քեզ տէր աստուած մեր՝ հայեաց 'ի բարձրութենէ քումմէ 'ի խնարհ քո ժողովուրդս։ և ընկալ զաղաչանս մեր՝ զոր մատուցանեմք վասն վախճանի եղբօրս մերոյ։ Մի լիցի իշխանութիւն սատանայի և դիւաց նորա 'ի վերայ սորա։ և մի՝ տրտմեցուցէ զհոգի սորա հոգի չարութեան։ այլ հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ սմա յերկիր ուղիղ։ և յուսով հանգիցէ 'ի դասս սրբոց քոց և յերևելի փառս քո՝ քրիստոս աստուած փրկիչ մեր։ Զի սմա համարձակութեամբ կալ առաջի աստուածութեանդ քոյ։ անտէս արա զյանցանս սորա բարեգութ տէր։ զկամայ և զակամայ։ Մի մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայիս քոյ։ զի ոչ արդարանայ առաջի քո ամենայն մեղի։ այլ ըստ մեծի ողորմութեանդ քոյ մարգասիրեա՝ և ընկալ 'ի յարկս սրբոց հարցն։ բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին։ և սրբոց քոց առաքելոց և մարգարէից և սրբոց մարտիրոսացն։ Զի դու ես տէր աստուած բազումողորմ և մարգասէր։ դատաւոր և փրկիչ և կարող յամենայնի։ և քեզ վայելէ փառք իշխանութի և պա-

ԵՒԷ ՎԼԻՃՈՒԵԼՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԿԱՄ ԱՌՈՋՆՈՐԴ ԷՋԵ. ԶՍՈՒՐԲՍ ՆԱ ԸՆԴԷՌՄԲ։

Հայր երկնաւոր փրկիչ և ողորմած. որ 'ի նմանութիւն քոյոյ պատկերիդ ստեղծեր զմարդն 'ի հողոյ. և կացուցեր զնա տէր 'ի վրայ ամենայն ստեղծուածոց քոց. որ 'ի մարդկանէ ընտրեցեր մարգարէս և առաքեալս, հովիւս և վարդապետս. որ և զծառայս ոյս անուն շնորհեցեր մեզ առաջնորդ և հովիւ հոգևոր, և այժմ փոխեցեր 'ի մէնջ։ Շնորհեա սմա լինիլ ընդ սուրբս քո հանապազ. և զժողովուրդս քո յանձն արա ուղղափառ հովուի՝ զի հովուեսցէ յերկիւղդ քո սուրբ։ Եւ զտեղի բնակութեան սորա պահեա անդրդուելի յերևելի և յաներևոյթ թշնամւոյն՝ մինչև յօր կրկնակի գալստեան քոյ։ Եւ զժողովուրդս քո օրհնեա և միխիթարեա. զի գուն ես Հշմարիտ միխիթարուն յուսացելոցս 'ի քեզ։ Եւ քեզ զ՝ որդւոյ և ընդ սրբոյ հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

ԽՈՂՈՂՈՒԹԻՒՆ ՈՐ ԸՆԴ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ։

Փառաւորեմք զանՀաւ բարերարութիւնդ քո սուրբ՝ որդի աստուծոյ. որ լուսաւորեցեր զՀաւատացեալս անուանդ քում սրբոյ. և փրկեցեր 'ի խաւարային իշխանութենէ և 'ի գայթակ-

զուլթենէ սատանայի։ Գոհանամք զքէն տէր, և աղաչեմք ամենայն սրտիւք մերովք։ Հանգի զծառայս քո ՈՅՈՆ որ կատարեաց զկենդանիւբ խոստովանութեամբ քո։ և գրեա զանուն սորա 'ի գպրութիւն կենաց։ և ընդունիր զձեռագիրս յանցանաց սորա։ Եւ զոր ինչ 'ի մեղանչական կենցաղումն մեղուցեալ իցէ սորա, բանիւ կամ գործով կամ մտածութեամբ, ներեա և թող սմա քոյով բարերարութեամբդ։ Աղաչեմք զքեզ մարդասէր տէր՝ կարգեա զՀոգի սորա ընդ արդարս քո։ և լուսաւորեալ պայծառացո՛ ընդ բարեգործողն և ընդ Հշմարիտ պատուիրանապահն քո։ Եւ որպէս արժանի արարեր զսա ուխտի կրօնից՝ և վարուց ժուժկալութիւն՝ և ժառանգութեան սատիՀանի սուրբ առաքելոց։ արա՛ արժանի և նոցին մի՛ պակասցո՛։ և կատարեա 'ի բարի զկենդրուածս ծառայից քոց։ և հանգի զՀոգի սորա ընդ սուրբս քո։ զկի ընդ նոսին փառաւորեցէ զքեզ ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ։ այժմ և։

Ողորմեա՛։ Երգ։ (Եւ ՌԷ ԿՈՂ ՓԱՌՔ ՈՐՈ։)
Հոգւոց։ Եւ ԿՈՏԵՆ ԶՓԷՐԷԶՄԱՆՆ։ ԵՒ ՈՐԵՆ։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

———

ՀՆԳԵՏԱՍԱՆ ԱՒՈՒՐՆ

Կանոն հնգետասան աւուրն. Երեքն ՝ի գերեզմանն, և աւուրն զամբիծոն, և զշաբաթն հանգուցեալն ՝ի յոյնէն։ Եւ այս կանոն կոչորի։

Սաղմոս։ Ճ։

Տէր լուր աղօթից իմոց. և աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ. մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առիս զունկն քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ։

Ընթերցուած յԵսայեայ մարգարէէ. ԺԷ. 16։

Այսպէս ասէ տէր. Հոգի յինէն ելցէ. և զամենայն շունչս արարի։ Վասն մեղաց առ տոկաւ մի արտմեցուցի զնա. հարի զնա՝ և դարձուցի զերեսս իմ ՝ի նմանէ. և արտմեցաւ՝ և գնաց թախծեալ առաջի իմ զՀանապարհս իւր։ Զհանապարհս սրտի նորա տեսի. և բժշկեցի զնա. և միխիթարեցի զնա. և ետուս նմա

միխիթարութիւն Հշմարտութեան՝ և սգաւորաց նորա։ Հաստատեցի զպատուղ խաղաղութեան 'ի վերայ խաղաղութեան՝ հեռաւորաց և մերձաւորաց, ասէ տէր։ և ես բժշկեցից զնոսա։

Գլուխ ԺԱ։ Ի կորնթացւոց Բ։ Ի ԵՐԷՐԷՐ ԲՂԼՈՅՆ Է ԸՆԿԵՐՑՈՒԹԻՒՆ։ ՃԺ։ 3։

Օրհնեալ է աստուած և հայր տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։ Հայր գթութեանց՝ և աստուած ամենայն միխիթարութեան։ Որ միխիթարէ զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր։ առ 'ի կարող լինելոյ մեզ միխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնս իցեն, միխիթարութեամբն՝ որով մեք միխիթարիմք յաստուծոյ։ Զի որպէս առաւելան չարչարանքն քրիստոսի 'ի մեզ, նոյնպէս և 'ի ձեռն քրիստոսի առաւել լիցի և միխիթարութիւնն մեր։ Քանզի ոչ կամիմ զձեզ տգէտս լինիլ եղբարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յասիա։ զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք։ մինչև անյոյս լինելոյ մեզ և 'ի կենաց։ Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք։ զի մի՛ յանձինս ապաստանիցիմք, այլ յԱստծ՝ որ յարուցանէ զմեռեալս։ որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ։ Քանզի յուսացեալ եմ, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր։

Ամէն։ 'Ի խորոց կարդացի առ քեզ տէր տէր լուր ձայնի իմում։

Ալէլուիա։ Օրհնի։ Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Ա։ Եկեղեցոյն որ ըստ յովհաննու. Ի 26։

Յետ յարութեան տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։

Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին 'ի ներքս աշակերտքն, և Թովմաս ընդ նոսա։ Գայ յիսուս դրօքն փակեալսք։ Եկաց 'ի մէջն և ասէ՝ ողջոյն ընդ ձեզ։ Ապա ասէ ցԹովմաս, բեր զմատունս քո և սրկ այսր, և տես զձեռս իմ։ և բեր զձեռն քո և սիսեա 'ի կողս իմ։ և մի՛ լինիր անհաւատ, այլ հաւատացեալ։ Պատասխանի ետ Թովմաս և ասէ ցնա։ տէր իմ և աստուած իմ։ Ասէ ցնա յիսուս։ այդ զի տեսերդ զիս՝ և հաւատացեր։ երանի՛ ոլոց ոչ լիցէ տեսեալ և հաւատացեն։

Ե։ Եկեղեցոյն։

Զ՝ասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի Հանապարհս խաղաղութեան, զտէր աղաչեսցուք։

Զ՝ասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին, զտէր աղաչեսցուք։

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս, զտէր աղաչեացուք։
Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հավանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ, զտէր աղաչեացուք։
Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք, զտէր աղաչեացուք։
Վասն հոգւոցն՝ Եւ ևս միաբան՝ Զանձինս՝ Ողորմեայ՝։

Էջ։ Քահանայն ասէ զաղօթս։

Յոյս արարածոց և փրկիչ աշխարհի ասա-ուած իմ յիսուս, որ մարդասիրութիւնդ քո վասն մեր մեռեալցս մեղաց՝ զմահ յանձն առեր, և կենդանալ յարութեամբդ քո վերա-ծեր զբնութիւնս մեր զստուերանստեալս 'ի խաւարի, զդժոխս աւերեցեր, զաստանայ կա-պեցեր, և զամենեսեան յարուցեալ լուսաւորե-ցեր, և կենաս անապական խոստացար սիրելեաց քոց 'ի միւսանգամ գալստեան քոյ, Դուն տէր և այժմ օրհնեան զտեղի բնակութեան սորա, և զոսկերս սորա պահեացես անապական և անվնաս ամենազօր աջով քով սրբով, և հոգւոյ սորա առաջնորդեացես յերկիր ուղիղ, Զի ընդ սուրբս քո փառաւորեացէ զքեզ քրիստոս, ընդ հօր և սուրբ հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Խոստովանութիւն մեղանչումն։ Աղաչեալ ողորմութեան։

Որ զանպատում և զանհաս և զանքաւ պարգևս շնորհես ամենեցուն՝ որք Հշմարտապէս Հանաշեն զքեզ տէր։ որ յայտնի ծագես զլոյս քո 'ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց։ որ կանգնես ըղգլուխս բերեալս, և քաջալերես զբեկեալս սրտիւք։ Տուր մեզ տէր և այժմ՝ աղաչեմք զքեզ, հոգի զգաստութեան, հոգի մխիթարութեան։ և մխիթարեալ սփոփեա զվշտագնեալս սրտիւք։ Զի միւսանգամ հաստատուն յուսով քո առողջացեալք՝ կացցուք առաջի քո զուարթ և պայծառ 'ի միւսանգամ գալստեան քոյ։ զի ընդ սուրբս քո փառաւորեսցուք զքեզ ընդ հօր և ընդ սուրբ հոգւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Աստուած անեղ։ Երկ հոգւոյ։ Եւ ինքն զվերջինսն մանն։ Ի ոտքն։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

ՎԱՌԱՍՈՒՆ ԱՒՈՒՐՆ

Կոնոն Վառաստուն առաւրն։ Երեւան ՝է գերբեզմանն։ Եւ ուրն
զմբէրձան։ Եւ զզրու

հանգուսեան ՝ի յայնէն Ե- այս
կոնոն կոտորի։

Սաղմոս. ՃԳ։

Երանելիք են՝ որք բնակեալ են՝ի տան տեառն։
յաւ իտեանս յաւ իտենից օրհնեացեն զնա։
Որպէս սիրելիք են յարկք քո տէր զօրութեաց։
ցանկայ և վասիագի անձն իմ՝ ի գաւիթս քո։

Ընդ Երգոց յերայոյ մարգարէէ. ՃԶ. Ի։

Ելայպէս առէ տէր։ զգոյշ կացէք իրաւանց՝
և գործեցէք զարդարութիւն։ զի եկեալ
հասեալ է փրկութիւն իմ։ և յայտնեալց է ողոր-
մութիւն իւն իմ։ Երանի՝ առն՝ որ առնիցէ զայն։ և
մարդոյ՝ որ կացցէ՝ի նմին։ և պահիցէ զշա-
բաթս իմ՝ և ոչ պղծիցէ։ և պահիցէ զձեռս
իւր յառնելոյ զանիրաւութիւն։

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Բէսաղոնիկէացւոց առաջին նամակն է
ընթերցուածս։ գ։ 12։

Ոչ կամիմ Եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք վասն
ննջեցելոցն։ զի մի՛ տրտմեսջիք որպէս և այլքն՝
որոց ո՛չ գոյ յոյս։ Եթէ հաւատամք եթէ յի-
սուս մեռաւ և յարեաւ։ նոյնպէս և աստուած
զննջեցեալսն 'ի ձեռն յիսուսի ածցէ ընդ նմա։
Բայց զայս ասեմք տեառն բանիւ։ եթէ մեք՝
որք կենդանիքս մնացեալ եմք՝ 'ի գալստեան
տեառն ո՛չ ժամանեմք ննջեցելոցն։ Զի ինքնին
տէր հրամանաւ և 'ի ձայն հրեշտակապետի՝ և
'ի փող աստուծոյ՝ իջանէ յերկնից։ և մեռեալք
'ի քրիստոս յարիցեն յառաջագոյն։ Ապա և մեք
որք կենդանիսոյն մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հան-
գերծ յափշտակիցուք ամպովք ընդ առաջ տեառն
յօդս։ և այնպէս յամենայն ժամ ընդ տեառն
լինիցիմք։ Այսու հետև միխիթարեցէք զմիմանս
բանիւքս այսոքիւք։

Աւետարան։ Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի
քո տէր։ ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Ալէլուիա։ Օրհնի։ Խաղաղութի ամենեցուն։

Առաքեալս առ ըստ Մատթէոս. գ. 26.

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս.

Եւ ասէր՝ այսպէս է արքայութիւն աստուծոյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յերկիր. եւ ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին. եւ նա ոչ գիտէ, թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղն. նախ զխոտն՝ և ապա զհասկն՝ ապա զցորեան ատոք 'ի հասկին. եւ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի մանգաղ՝ զի հասեալ են հունձք. եւ ասէր. ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւնն աստուծոյ. կամ որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա. Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամենայն սերմանիս՝ որք են յերկրի. եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի, և լինի մեծ քան զամենայն բանջար. և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչև բաւական լինիլ ընդ հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակիլ. եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն, որպէս կարօղ լինէին լսել. եւ առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձին աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն.

Եւ Գիշերոփն Գրոյէ.

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տունջերան և յամ ժամու

խօսիլ մեզ զքան տեառն, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն ջանկանելոյ մեզ 'ի փրկութիւն՝ որում
ոչ կարեմք հանդուրժել, զտէր սաղաչեսցուք։
Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի
ահեղ ատենին քրիստոսի, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն
կենաց անվախճանից, զտէր աղաչեսցուք։
Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և
երկնից արքայութեանն, զտէր աղաչեսցուք։

Եւ ի հոգեւոր ոգէ զ՚ելոյն։

Որ արարիչդ ես ամենայն արարածոց, և ստեղծիչ ազգի մարդկան։ որ կեանքդ ես մահկանացուաց, և շտեմարան և սփոփիչ հոգւոց մարդկան։ որ սրբոց քոց տէրդ ես, և յոյս և ակնկալութիւն ամենայն արարածոց։ որ փրկելոց քոց առաջնորդ ես արդարութեամբ քով։ որ լուսաւորեցեր զաչդս որդւոց մարդկան, և փոխեցեր յիշխանութենէ խաւարի յարքայութիւն քո։ Դու տէր և այժմ ընկալ զխնդրուածս մեր։ և հանգո՛ զհոգի սորա առ ամենայն սրբոց և սիրելեաց անուան քոյ։ Եւ զգերեզման ծառայիս քոյ կնքեալ պահեցեր։ զի միշտ պահեցին նշխարք ոսկերաց սորա մինչև յօր վերջնում կրկին գալստեան քոյ։ Եւ հոգւոյ սորա առաջնորդեա՛ յերկիր ուղիղ։ բարեխօ-

ու�եամբ սրբոց քոց։ զի քեզ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից։ ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։ Աղաչեցուք։

Տէր աստուած՝ որ տէր ես հոգւոց և ստեղծիչ
մարմնոց։ հանգո՛ զհոգի ծառայիս քոյ ընդ սրբս
քո։ զի դու ես հանգուցիչ քոյոց կամարարաց։
և սփոփիչ և միխիթարիչ հոգւոց հանգուցելոց։
Ընկալ և այժմ զնոցա ծառայս մեր։ և կատարեա
՝ի բարի զաղօթս մեր։ զի դու ես տէր դատաւոր
կենդանեաց և մեռելոց։ և իշխան հոգւոց և
մարմնոց։ Եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի՛։

Ճանապարհ մեր՝։ Երէց։ Հոգւոց՝։ Ե- նդեն
զիրեալն և ասէ։ Հայր մեր որ յերկինս ես։

ՏԱՐԵԼԻՑ

Կոնան գոռելոյն. Եւ նոան 'ի վերայ Եղբարն. Եւ ասէն զամբէծան. Եւ զլոբոկոան հանգոռոան 'ի յոյնէն. Եւ սոյ կոնան կոռոբէ։

Սաղմոս. ԻԹ.

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք. առաւօտուց եղիցի ուրախութիւն։

Բարձր առնեմ զքեզ տէր զի ընկալար զիս, և ոչ ուրախ արարեր զթշնամիսն իմ յիս։

Ընդէրցուածք յեռոյեռոյ մրգոռէէ. Ծր. 7.

Բրև զի գեղեցիկքեն 'ի վերայ լերանց ոտք աւետարանչի համբաւոյն խաղաղութեան. իբրև աւետարանչի բարութեանց. զի լսել արարիցս զփրկութիւն քոյ. առել ցոխոնն թէ թագաւորեսցէ քեզ աստուած։ Զի ձայն պահապանաց քոց բարձրացաւ. և 'ի նոսին բարբառ առհասարակ ցնծացեն. զի դէմ յանդիման

տեսցեն զԺամանակն՝ յորում ողորմեսցի տէր սիոնի։ Երինք գոչեսցեն աւերակօքն Հանդերձ Եէմի զփրկութիւն։ զի ողորմեցաւ նմա տէր։ և փրկեաց զԵէմ։ Եւ յայտնի արասցէ տէր ըզբազուկ իւր սուրբ առաջի ամենայն ազգաց։ և տեսցեն ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն աստուծոյ մերոյ։

Զ Ղ Ա Ռ Ի Ա Ռ Ա Ջ Ն Յ Ե Ր Ա Ս Ա Ն Ա Ն Ի Ն Ի Ն Ի

Ա-է-ա-ր-ն-ա-ր ը-ա-մ-ա-ն-է-ա-ի։ ժա։ 25։

Տէրն մեր յիսուս քրիստոս։

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ և ասէ։ գոհանամ զքեզ հա՛յր՝ տէր երկնի և երկրի։ զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտնոց՝ և յայտնեցեր տղայոց։ Այո՛ հա՛յր։ զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո։ Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի հօրէ իմմէ։ և ոչ ո՛ք հանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր։ և ո՛չ զհայր ոք հանաչէ՝ եթէ ո՛չ որդի։ և ում որդին կամիցի յայտնել։ Եկա՛յք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք՝ և ես հանգուցից զձեզ։ Առէ՛ք զլուծ իմ 'ի ձեզ։ և ուսարո՛ւք յինէն՝ զի հեզ եմ՝ և խոնարհ սրտիւ։ և գտջի՛ք հանգիստ անձանց ձերոց։ Զի լուծ իմ քաղցր է։ և բեռն իմ վարդրոդի։

Ե- ա-ր-է-ա-ա-ի-ն ի-ա-ր-ի-է։

Ոչ՝ ան 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց՝ զտէր աղաչեսցուք։
Զ՝ ան լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ՝ ձայնի աղաչանաց մերոց՝ զտէր աղաչեսցուք։
Զ՝ ան քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ 'ի վերայ մեղաց մերոց՝ զտէր աղաչեսցուք։

Զամն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր, ըղ-
կամայ և զակամայ, զտէր աղաչեսցուք։
Զամն զի մի՛ ը խոտանան գտանելիմք յաւուրն
պատասխանատուութեանէ, զտէր աղաչեսցուք։
Զամն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։
Ողորմեայց։

Եւ գոհանոյն ոչէ ղողնս։

Արարիչ յաւիտենից և ստեղծիչ ազգի մարդկան։ որ խոնարհեցար յանձնառ փառաց 'ի հողերկրէն բնութիւնս մեր, ազատել զմեզ յանիծիցն ադամայ։ և խոստացար անսուտ բանիւ քո՝ 'ի միւսանգամ գալստեանդ նորոգել զապականեալս մեղաք։ Եւ այժմ ողորմած տէր՝ զթա՛ 'ի հոգի ննջեցեալս։ որ այժմ 'ի ձեռն կոչման քոյ փոխեցաւ յանցաւոր կենցաղոյս։ 'ի քեզ հաւատացեալ Խշմարիտդ աստուած։ Եւ ընդէ՞ն զձեռագիր անօրէնութեան սորա։ զոր յանցեալ է առաջի քո։ և գրեա՛ զանուն սորա 'ի դպրութեան կենաց։ Զի դու ես յարութիւն և կեանք ամենայն ննջեցելոց։ և քեզ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ։ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։

Խաղաղութիւն մինչեւ։ Այ երէկոպէս։

Յիշեա՛ տէր զհոգի ծառայիս քոյ ոյ մեռն քա-

հանայիս՝ զոր կարգեցեր սպասաւոր եկեղեցւոյ քում սրբոյ և քարոզ ժողովրեան քում, համառօտել զբանն Հշմարտութեան քոյ. և այժմ ըստ հրամանի քոյոյ կոչմանդ մերձեցաւ 'ի հող ուստի ստեղծեր զմս. Ընկալ և դասաւորեա զՀոգի սորա ընդ այլ Հշմարիտ վերակացուսն՝ որք հաՀոյ եղեն քեզ. և ներեա յանցանաց սորա՝ բարեխօսութեամբ ընտրելոց քոց. Եւ զմեզ զամենեսին զՀաւատացեալս 'ի քեզ օրհնեա. զի արժանի լիցուք փառաւորել զՀայր և զորդի և զսուրբ Հոգի. այժմ և միշտ.

Ժողովեալքս՝ Երէց. Հոգւոյ՝ Եւ ինքն զՔեզ՝ Ա՛մեն. Ա՛մեն. Հայր մեր որ յերկինս ես՝.

ՊԵՐՔԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Սակս էնչ վերջաբանութեան՝ է սրբազագոյն Տ֊Սէդէոն Սրբազան Կոչնականէն մինոյն Հայոց առ բերդի վերծանօղս։

Ընդեալի է բանասիրացս որոնեալ զուղիղն բանից, և զաւելին քան զՀարկաւորն՝ մանաւանդ թէ զարտեւելեալն անդր քան զուղղաւի՝ յապաւեալ 'ի բաց, իսկ զպակասեալն ընուլ ՝ի ուղիղ մտաց, որպէս զի՝ գտցէ ոչ բանին զուղղութեանն կարգ, և 'ի լաւ անդր կայացցէ։ Ասա սոյն տարասի՝ և յամենայն գործառնութիւնս ընտրելի է լաւն։ ՝ի որում և սուրբ առաքեալն Պօղոս յորդորէ, նախանձաւորք լերուք շնորհացն՝ որք լաւքն են։ Ա՛րդ՝ զսոյն փոյթ և մեր յանձին կալեալ՝ 'ի վաղուց հետէ ունէաք զդիտումն, սրբագրեալ զմեծ մաշտոցն մեր։ յոր թէ ո՞րքան աղՀատանք և մեծագոյն սխալանք էին ներմուծեալք յանզգոյշ անձանց, թէ 'ի ձեռագիրսն՝ և թէ 'ի տպեալսն, յայտնի է նրբանկատ քննողաց։ Այլ՝

գումարեալ 'ի մի վայր զձեռագիր օրինակս յո-
գունս։ Զանիւ մնծաւ հետաքրքրեցաք 'ի յուղղել
որ և ուղղեցաք իսկ շնորհիւ տեառն։ բառնալով
զաւելորդսն՝ որք յետոյ էին ներմուծեցեալք։
և լցուցանելով զթերին՝ զորս անինամաբար
հանեալ էին 'ի տեղեաց իւրեանց 'ի յոլով օրի-
նակս։ Թէ գրոցք և Թէ տպիչք։ Եւ ուրեք
ուրեք՝ յորս խանգարեալ էին բանին միտք։ կամ
անհամաստ երևիւր։ զայնս փոխեցաք 'ի յուղիղ
և 'ի համեղ՝ պահելով ամբողջ զմիտս հեղի-
նակին։ Իսկ Թէ այժմ վասն է՞ր միայն զքահա-
նայաթաղին կանոն ետուք տպել։ քանզի մյս
կանոն քան զայլսն յոյժ աղճատեալ և խանգա-
րեալ էր։ որպէս յայտ է փորձիւ գիտողաց։ իսկ
միւս կանոնացն ևս Թէպէտ գոյին աղճատանք։
այլ ոչ այնքան՝ որքան քահանայաթաղին։ մա-
նաւանդ՝ զի այլքն ամենայն ուրեք գտանին։
իսկ այս կանոն հաղուագիւտ էր եղեալ այժ-
մոյս։ Վասն որոյ՝ անհապարեցաք նախապէս զայն
տպեցուցանել։ և Եթէ տէր կամիցի։ զայլսն
ևս 'ի դիպող ժամու տպեցուցանելոց եմք։ Արդ՝
կարէ ամենայն ոք համեմատելով զայնս ընդ
հնոցն՝ իմանալ Թէ ո՞րքան գան 'ի սմա ուղ-
ղաւորեալք և բարեձև կարգք։ Թէ 'ի յընթերցո-
ւածսն։ Թէ 'ի յաղօթսն։ և Թէ 'ի մակագրու-
թիւնսն։ Յորմէ 'ի բաց բարձաք զաւելորդ և
զնորամոյծ անախորժ բանսն։ և 'ի հնոց օրինա-

կայ զկսորհրդաւոր և զզօրաւոր աղօթս առեալ եդաք 'ի տեղիս նոցին ըստ հնոցն շաւղաց։ Եւ զընթերցուածսն ևս ուրեք ուրեք փոխեալ՝ զհնոցն եդաք, որք բարուոքագոյն երևեցան մտաք։ և զայլ ուղղութիս բազումս ըստ սոցին արարաք։ Զոր և ետուք ահա 'ի վայելս համայն եկեղեցական սրբասէր պաշտօնէ ի յդ լուսաւորչակրօն և միաբնադաւան օրհնեալ ազգիս Հայոց։ Ուրեմն անտարակոյս դիւրութեամբ վայելելով ձեր զսոյն՝ յիշեսջիք զմեզ 'ի մաքրափայլ աղօթս ձեր։ և դուք յիշեա՛լ լիջիք 'ի քրիստոսէ տնէ մերմէ։ ամէն։

ՎԵՐՋ

ԳԼԽԱԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՐԲ ՄԱՇՏՈՑ ԳՐՈՑՍ ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԱՏՈՒՆ ԵՒ ԹԱՂԹԱՀԱՄԱՐ։

Կանոն։ Յարժամ Հայրապետ՝ Եպիսկոպոս՝ կամ ուխտի Առաջնորդ կամ Քահանայ կատարի մահուամբ՝ այսպէս յուղարկեսցեն 'ի Քրիստոս։ 1

Կանոն։ Երկրորդ աւուր այգուց քահանայաթաղին։ 204

Երրորդ աւուր այգուցն։ 217

Չորրորդ աւուր այգուցն։ 222

Հինգերորդ աւուր այգուցն։ 227

Վեցերորդ աւուր այգուցն։ 231

Եօթներորդ աւուր այգուցն։ 236

Հնգետասներորդ աւուր այգուցն։ 244

Քառասներորդ աւուր այգուցն։ 249

Տարելից աւուր այգուցն։ 254
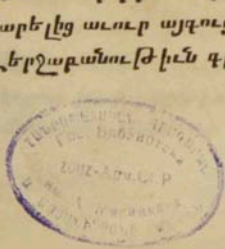
Վերջաբանութիւն գրոցս։ 259